

**Skromna,
vendar
stvarna
obveza**

BOJAN BREZIGAR

Hudomušno bi lahko rekli, da jo je Dini dodobra zagodel Berlusconi. V petdesetih minutah dolgem govoru je dobesedno demontiral vsa stališča, ki jih je bivši predsednik vlade v zadnjih dneh razlagal italijanskim volilcem s televizijskih ekranov. Za nameček pa mu je tudi povedal, da odslej tega ne bo mogel početi več, kajti prvi vladni ukrep bo zadeval prav 'par condicio', to je enako pravico do pristopa k televizijskemu mediju za vse politične dejavnike, vseboval pa bo tudi ukrepe, ki jih bo mogoče takoj izvajati. Skratka, če bodo Vianello, Bongiorno, Ambra in drugi v svojih varietetskimi programih podpirali kakšnega kandidata, bo imel garant za informiranje možnost, da nemudoma zasenci tiste televizijske sporede in verjetno tudi mreže. Ob vsem tem pa je Dini predstavil program, ki si zastavlja enake cilje, kot si jih je Berlusconi, govoril je o kontinuiteti s prejšnjo vlado in se v pozivu za zaupnico obmil predvsem na kartel svobosčin. Berlusconi je mirko gledal in ob koncu jezno dejal, da se bo kartel svobosčin morda vzdržal.

Tako se je tudi končal njegov umik. Berlusconi je najprej dejal, da je on edini možni predsednik vlade; nato je sprejel mandatstvo Dinija z besedami, da mora biti vnaprej določen datum volitev. Sedaj je prisiljen ugrizniti v kisljo jabolko, in omogočiti Diniju, da prejme zaupnico, čeprav novi premier besede volitve sploh ni omenil. Zagotovitve predsednika vlade, da bo vrnil mandat takoj po uresnitvi starih programskih točk, ne pomenijo mnogo. Prvič zato, ker beseda 'cimprej' ni časovno opredeljena, drugič pa zato, ker to ne pomeni, da bo s tem Dini prenehal biti predsednik vlade, oziroma da Scalfaro v tem primeru ne bi imenoval drugega mandatara. Vendar je bilo to očitno vse, kar je Berlusconi iztržil. Če dobro pogledamo pa ni iztržil nič.

Ob koncu se pripomba, ki nas pobilže zadeva. Dini se je v svojem govoru izrecno obvezal za obravnavanje odprtih vprašanj zaščite jezikovnih manjšin. Ko so o tem govorili predsedniki vlade v preteklosti, je bila manjšinska problematika vključena v širši kontekst mednarodnih odnosov in človekovih pravic. Tokrat pa je šlo za osamljeno obvezo, kar kaže, da je bila natančno premisljena. To nam daje upati, da bo sedanja vlada, kljub napovedi o kratkem življenju, le vzela nas dosje resno v pretes.

ITALIJA / V POSLANSKI ZBORNICI ZAČETEK RAZPRAVE O ZAUPNICI

Dinijev program obsežnejši od štirih napovedanih točk

V Dinijevem programu tudi obveza o zaščiti jezikovnih manjšin

RIM - Predsednik vlade Lamberto Dini je včeraj v poslanski zbornici predstavil program svoje vlade. Največjo pozornost je namenil štirim programskim točkah, ki jih je napovedal že ob sprejetju mandata. Podrobno se je zaustavil pri pravici do enakega pristopa do televizijskega medija za vse stranke v predvolilnem času ter dejal, da bo treba ukrepe sprejeti do konca februarja, v tem času pa naj bi parlament odobril tudi novi volilni zakon za deželne volitve. Vlada bo cimprej pripravila predlog nujnih gospodarskih ukrepov, obenem pa bo pospešila pogovore s sindikati za pokojninsko reformo. Po odobritvi teh ukrepov bo Dini vrnil mandat predsedniku republike, prav tako pa bo vrnil mandat, če bi pri uresničevanju teh točk naletel na nepremostljive ovire v parlamentu. Dinijev program pa je mnogo širši in vsebuje tudi obvezo, da se spoprime z vsemi odprtimi vprašanji na področju zaščite jezikovnih manjšin.

Razprava v poslanski zbornici se bo začela, danes, glasovanje pa bo predvidoma jutri dopoldne.

Na 3. strani

Politična razjasnitev koristila liri

RIM - Ena od najvidnejših posledic razjasnitve na političnem obzorju in zaupanja v parlamentarni krst Dinijeve vlade je bila včeraj odločna okrepitev lire, ki se je ovrednotila do vseh glavnih valut. Glede na petkove tečaje je italijanski bankovec v menjavi z marko pridobil približno 10 lir, pri dolarju pa je »zaslužil« 13 lir.

Na 11. strani

Progresisti LS in SL za Dinija, SKP proti, Kartel se bo vzdržal

RIM - Stranke so se tako opredelile do Dinijeve vlade:

- **Kartel svobosčin** se bo na glasovanju o zaupnici vzdržal. Sicer pa so bila izhodiščna stališča treh komponent kartela različna: Berlusconi je okleval, saj so bili nekateri v **Forza Italia**, med njimi koordinator Previti, za zaupnico, drugi pa za vzdržanje. Finijevo **Nacionalno zavestništvo** je bilo kompaktno proti glasovanju za zaupnico in je kolebalo med vzdržanjem in glasovanjem proti, Krščansko demokratski center pa se je nagibal k opoziciji Dinijevi vladi.

- **Progresisti** so napovedali, da

bodo glasovali za zaupnico. S tem so se vsi strinjali, začeni s tajnikom DSL D'Alema.

- **Ljudska stranka** bo glasovala za zaupnico, njen tajnik Buttiglione je zaman pozival Berlusconi, naj tudi Forza Italia glasuje za Dinija in se tako približa centru.

- **Bossi** je bil se najbolj navdušen: Dini je pravi predsednik vlade z res liberalnim programom.

- **SKP** je potrdila nasproten glas tudi glede na Dinijeve izjave, po katerih se je treba pokojninske reforme lotiti v okviru brzdjanja javnega deficita.

Na 3. strani

Tudi Tržačan prof. Prestamburgo član nove vlade

RIM - Tržačan Giorgio Prestamburgo je bil včeraj imenovan za podtajnika na ministrstvu za kmetijske dobrine. Novi podminister, ki poučuje na tržaškem vseučilišču, sodi med najboljše poznavalce deželne in predvsem tržaske kmetijske stvarnosti. Je uradni konzulent Zveze neposrednih obdelovalcev in tudi dolgoletni sodelavec Kmečke zveze. Obe stanovski organizaciji sta izrazili veliko zadovoljstvo nad njegovim imenovanjem.

Profesor Prestamburgo, ki ni strankarsko opredeljen, dobro pozna tudi problematiko slovenske manjšine, redno sodeluje s krajevnimi upravami, s Pokrajino in tudi s Krasko gorsko skupnostjo.

Na 4. strani

Thaler uradno kandidat za zunanjega ministra

LJUBLJANA - Predsednik vlade Janez Drnovsek je včeraj državnemu zboru poslal dva predloga kandidatur: na mesto zunanjega ministra je predlagal poslanca liberalne demokracije in predsednika parlamentarnega odbora za mednarodne odnose Zorana Thalerja, na mesto ministra za ekonomske odnose in razvoj pa podpredsednika Slovenskih krščanskih demokratov in direktorja Agencije za sanacijo bank Janka Dezelaka. O obeh kandidatih se bodo poslanci državnega zbora odločali na izredni seji v četrtek.

V prvi izjavi za javnost je kandidat za zunanjega ministra Zoran Thaler dejal, da se zaveda, da prevzema težavno nalogo. Thaler upa, da njegova kandidatura ne bo sprožila pretiranih polemik v politični javnosti, če pa bo izvoljen, bo kot minister skušal potegniti zunanjo politiko iz vrstina notranjepolitičnih polemik. Njegov cilj bodo dobri odnosi s sosedi, Evropsko zvezo, srednjeevropskimi državami, Efto in Natom.

Na 13. strani

EZ / STALIŠČA AGNELLIJEVE

Ni novih dejstev za pogajanja s Slovenijo

BRUSELJ, DUNAJ - Nova italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je včeraj v belgijskem glavnem mestu izrekla prepričanje, da zunanji ministri Evropske zveze na tokratnem srečanju ne bodo govorili o dovoljenju za začetek pogajanj med Slovenijo in EZ o pridruženem članstvu. Kot razlog za takšno stališče ministrov je Agnelli navedla »odsotnost novih dejstev« v odnosih med Rimom in Ljubljano.

Italijanska ministrica je hkrati menila, da bo imenovanje novega slovenskega zunanjega ministra odprlo možnosti za obnovitev dvostranskih pogovorov o vračanju premoženja, ki je bilo odvzeto Italijanom po drugi svetovni vojni. Avstrijski zunanji minister Alois Mock je včeraj v intervjuju za dunajsko Die Presse ocenil slovensko stališče v sporu med Ljubljano in Rimom glede premoženja »italijanskih izgancev« kot »nepopustljivo«. Mock je zagovarjal Peterleta in njegovo sporazumevanje z Italijo, hkrati pa je povedal, da je že v preteklosti posredoval pri italijanskem kolegu, da bi »stvari spet spravil v gibanje«, ter da bo to znova storil.

Na 13. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Nadzorniki v Rimu o železarni

Nadzorniki ministrstva za industrijo bodo vzeli v pretres vprašanje prodaje skedenjske železarne

Stran 5

Osnovnošolci na Piancavallu

Kar 170 učencev osnovnih sol s Trzaskega je od delje na zimovanju na Piancavallu pri Pordenonu.

Stran 6

Štandrez: 30 let dramske skupine

Na proslavi ob 30-letnici dramske skupine PD Standrez so podelili priznanja zaslužnim članom.

Stran 9

Umirjanje inflacije v januarju

Po podatkih iz vzorčnih mest je letna inflacijska stopnja zdrknila na 3,8 odstotka, potem ko je decembra znasala 4,1 odstotka.

Stran 11

Tudi Trst nagradil Dizdareviča

Film Magareče godine sarajevskega režiserja Nenada Dizdareviča si je zagotovil prvo nagrado tudi na tržaškem festivalu Alpe Adria Cinema.

Stran 15

Wachterjeva prva, Pretnarjeva tretja

Avstrijka Wachter je zmagovalka veleslaloma v Cortini, Slovenka Pretnarjeva pa je bila odlična tretja.

Stran 26

RIM / VLADA JE VČERAJ IMENOVALA NOVE PODTAJNIKE

V Dinijevi vladi ni niti enega parlamentarca

Prva izključno »tehnična« vlada v zgodovini republike

RIM - Dinijeva vlada je včeraj zjutraj imenovala 31 novih podtajnikov, od katerih ni nihče član parlamenta. Tako je nova vlada dejansko prva izključno »tehnična« vlada v zgodovini italijanske republike, saj ni v njej niti enega parlamentarca.

Kot je že storil za ministre, je Dini skrcil tudi število podtajnikov, ki jih je bilo v prejšnji vladi 39, v novi pa samo 34.

Podtajniki v Dinijevi vladi so torej naslednji:

Predsedstvo vlade: Lamber-to Cardia in Guglielmo Negri.
Zunanje zadeve. amb. Walter Gardini in amb. Emanuele Scammacca.

Notranje zadeve: Luigi Rossi, Francesco Ignazio Caramazza, Corrado Scivoletto.

Pravosodje: Donato Marra in Edilberto Ricciardi.

Zaklad: Pietro Giarda, Carlo Pace.

Obramba: Carlo Maria Santoro, Stefano Silvestri.

Solstvo: Luciano Corradini, Eteldreda Porzio Serravalle.

Javna dela in okolje: Paolo Stella Richter, Lucio Testa, Emilio Gerelli.

Prevozi: Giovanni Puoti, Carlo Chimenti.

Poste: Alessandro Fropa.

Industrija: Giovanni Zanetti.

Proračun: Giorgio Ratti in Alberto Carzaniga.

Finance: Giuseppe Vegas in Franco Caleffi.

Delo: Nicola Scalzini in Franco Liso.

Zunanjia trgovina: Mario D'Urso.

Zdravstvo: Mario Condorelli.

Kulturne dobrine: Mario D'Addio.

Univerza in znanstveno raziskovanje: Sergio Barabassi.

Kmetijstvo: Vito Bianco in Mario Prestamburgo.

Predsednik Dini z novimi podtajniki med včerajšnjo prisego (telefoto AP)

Govor predsednika Dinija, molk poslanca Berlusconi

Bog ve, kaj je mislil nekdanji predsednik vlade Silvio Berlusconi, ko je njegov naslednik Lamber-to Dini predstavil parlamentu svoj vladni program. Molce je sedel na svojem preprostem poslanskem sedzu, in poslušal, kar je Dini govoril z najvišjega vladnega stola, tik pod skratno oblečeno predsed-nico Pivetti.

Verjetno mu ni bilo najbolj prijetno tisto molčeče sedenje med parlamentarno creda, delegitimirano povrh, kot je sam večkrat izjavil v dneh najhujše polemike s predsednikom Scalfarom.

Berlusconi je sedel med dvema anonimnima somišljenikoma, si-roti, brez dvorne dame Giannija Lette in Ciccipotama Giuliana Ferrare (kot so jima zlobno izrekli

osovraženi casnikarji), ki sta ga bila spremljala v blešcecih vladnih dne. S televizijskih zaslonov je bilo kdaj pa kdaj videti, kako tipka s prsti po klopi; z namrščenim celom, prikovan na naslanjač. Videti je bilo tudi, kako se je nasmejal, ko je Dini govoril o volilni propagan-di po televizijah, a nasmeji je bil vsiljeno sarkastičen. Sedanji pred-sednik je bral parlamentarcem in državi z velikih pol papirja, nek-danji se je igralkal z listici.

Morda prav to je Berlusconi včeraj na podvečer najbolj jezilo. Medtem ko je Dini 58 minut govoril pred zarometi, je bil Berlusconi prisiljen molčati. Za cloveka, ki si je izmislil tri televizije, da bi lahko imel glavno besedo, so bile to Tan-talove muke. (M.K.)

EZ / AGNELLIJEVA O CILJIH NOVE VLADE

Poglavitna cilja sta večja integracija in jasnejši zakoni

BRUXELLES - Novoimenovani zunanji minister Susanna Agnelli (na sliki AP) je izjavila, da je cilj zunanje politike vlade Lamberta Dinija doseči popolno integracijo Italije v Evropi.

Agnelli se je udeležila svojega prvega medministrskega srečanja v sklopu Evropske Zveze. Izjavila je, da ne namerava spregovoriti o posameznih vprašanjih, dokler vlada ne bo dobila zaupnice parlamenta, vsekakor pa je za to vlado izredno pomembno, da se Italija čim bolj približa Evropi. Poleg tega si bo italijanska vlada prizadevala doseči poenostavljenje evropskih zakonov, tako da bi jih mogli razumeti vsi državljani. Ministrica je v odgovor na neko vprašanje izjavila, da namerava Italija spoštovati vse predpise Maastrichtskega sporazuma, vključno s predpisi o monetarni uniji.

Potem ko je francoski zunanji minister Alain Juppé spregovoril o ciljih francoskega predsedstva Evropske Zveze, je besedo prevzela Agnelli, ki je med drugim dejala, da se namerava Italija v pričakovanju konference za revizijo Maastrichtskega sporazuma naslednje leto zavzeti za ohranitev dosežanj dosežkov, obenem pa si bo prizadevala doseči spremembe, ki bi Zvezo približale državljanom. Ministrica je tudi poudarila potrebo po skupni zunanji politiki.

S tem v zvezi je poudarila, da si mora EZ nujno prizadevati za čim-

prejšnjo rešitev krize v bivši Jugoslaviji, tako zaradi že predolgo trajajoče nestabilnosti kot zaradi tragične humanitarne situacije. Med drugimi cilji Evrope in Italije je ministrica spregovorila o potrebi po naglem nastanku struktur, za katere so se prejšnji mesec domenili na evropskem vrhu v Essnu in s katerimi nameravajo pospešiti ekonomijo, odpraviti brezposelnost, razširiti Evropsko Zvezo tudi na vzhod Evrope in okrepiti UEO tudi v sodelovanju z organizacijo NATO.

Glede Evro-mediterranske konference, ki bo novembra v Barceloni, je Agnelli dejala, da je za Italijo izredno pomembna, saj ji nudi možnost, da prispeva k demokratičnemu razvoju mediteranske države, kar je bistvene važnosti tudi za varnost Italije.

NOVICE

Sodna preiskava v Milanu: še zelo nejasna usoda Silvia Berlusconi

MILAN - Milansko tožilstvo, ki vodi preiskavo o domnevnih davčnih utajah bivšega ministrskega predsednika Silvia Berlusconi, se ni v stanju, da se izreče o nadaljnjem poteku preiskave. To je včeraj sporočil Berlusconijev odvetnik Ennio Amodeo, ki je od tožilstva zahteval arhiviranje preiskave oziroma jasna stališča o njenem poteku.

Nacelnik tožilstva Saverio Borrelli in njegovi sodelavci so si očitno vzeli še nekaj časa za dokončne odločitve. Preiskovalci namreč še čakajo na izide preiskave, ki jo v skladu z mednarodnim pravom vodijo švicarski kolegi. Silvio Berlusconi je, kot znano, osumljen, da je plačal finančni straži pokupnino v višini 330 milijonov lir v zvezi z domnevnimi davčnimi utajami nekaterih družb koncerna Fininvest, točneje Mondadorija, Videotima in Mediolanuma.

Bivši finančnik Mendella je spet v zaporu

LUCCA - Finančni strazniki so včeraj dopoldne znova aretirali nekdanjega finančnika Giorgia Mendello, ki je vpleten v številne preiskave in skandale. Po neuradnih vestih kaže, da so Mendello tokrat pospremili v zapor zaradi stečaja finančne družbe Ifim. Sodniki ga obtožujejo goljufij pri stečajnem postopku. Mendella je bil svojčas v zaporu že zaradi ogromnega kraha družbe Intermercato. V pričakovanju sodne obravnave je bil najprej v hišnem priporu, do včeraj pa načasni prostosti.

POVEZAVE Z MAFIJO / DOSMRTNI SENATOR ZANIKA OBTOŽBE

Andreottijevi tožniki zbirajo dokaze o vezeh z mafijo

Giulio Andreotti (telefoto AP)

PALERMO - Dosmrtnemu senatorju Giulio Andreottiju se, baje, dajejo tla pod nogami. Palermsko pravdnstvo je zbralo toliko dokazov o njegovi domnevni povezavi z mafijo, da bo zagovornikom težko ovreci vse obtožbe.

V petek, 27. januarja, bo sodnik za preliminarne preiskave proučil obtožnico, ki jo je državno pravdnstvo sestavilo. Državni pravdnik meni, da je dokazal s pomočjo pričevanja skesanec, da so obtožbe o odnosih med Andreottijem in mafijskim vrhom utemeljene. Obtoženec naj bi sistematično posegal pri predsedniku prve sekcije kasacijskega sodišča Carnevaleju, da bi »pridrili« nekateri procese. Andreotti, trdijo sodniki, naj bi jamčil za odnose med najvišjimi vrhovi mafije in politično oblastjo. Te povezave se je zavedal že general Dalla Chiesa, ki je vedel za tesne vezi med vrhovi mafije, poslancem Salvom Limo in Andreottijevo

strujo na Siciliji. Glasovi, ki jih je Andreottiju priskrbela mafija na Siciliji, so bili življenjskega pomena za interese demokristjanskega politika, trdijo tožilci. V obtožnici je citiran tudi primer Pier-santija Mattarelle, o katerem pravi skesanci, da ga je mafija ubila, ko se je slednji odprto postavil proti zločinski organizaciji in proti njenim referentom, pristajam Andreottija in Ciancimina, na Siciliji.

Vsaj od leta 1987, trdi javni tožilec, je Andreotti, kljub temu da je to uradno zanikal, bil tesno povezan s Corradom Carnevalejem, s katerim se je sestajal zelo pogosto, tudi zato, ker sta bila oba med organizatorji nagrade Fiuggi. V obtožnici je nekaj poglavij, ki govorijo o vlogi, ki jo je Corrado Carnevale imel v kasacijskem sodišču. Sodnik je imel priložnost, da vpliva na odločitve prve sekcije sodišča, saj je bila večina sodnikov njegovih pri-

stasev: kdor ga ni podpiral je bil prav kmalu premescen, vanj pa so koopotirali tiste, ki so se strinjali s Carnevalejevimi pogledi. O tem sta pricala sodnika Sgroi in Brancaccio, tožilci pa trdijo, da je Carnevale izbral poročevalce na procesih vedno med tistimi, ki so se strinjali z njim, tako da je pot do oprostive posameznih mafijcev bila zglajena že od vsega začetka.

V obtožnici med drugim obtožujejo Andreottija, da se je med svojimi obiski na Siciliji večkrat izmuznil svojim telesnim strazarjem in se ob tistih priložnostih sestajal z visokimi predstavniki mafije.

Senator Andreotti pa v svoji danasnji izjavi trdi, da je tarca namigujočega in neresničnega poročanja ter je zato pozval tiste, ki poročajo o vsej zadevi, naj stopijo do njega, ki jim bo črno na belem pokazal vso dokumentacijo, ki prča o njegovi nedolžnosti.

RIM / FORZA ITALIA V ZADREGI, FINI ZAVRNIL MOŽNOST GLASOVANJA ZA ZAUPNICO

Dini si je zagotovil vzdržanje predstavnikov bivše večine

RIM - Zadovoljstvo Ljudske stranke, Se-verne lige in progresistov, zadrega Kartela svoboščin, negativna ocena SKP; tako bi lahko strnili prve reakcije na programski govor predsednika vlade Lamberta Dinija.

Največje zanimanje je seveda vladalo za ocene bivše večine: Dini ni zadovoljil Berlusconijevemu pogoju, da bi jasno navedel datum prihodnjih volitev, nasprotno, orisal je vladni program, ki bi za uresničenje terjal še več kot eno zakonodajno do-bo, po drugi strani pa je postavil tudi nekatere roke glede uresničitve starih osnovnih programskih točk in s tem vsaj polovično uslišal zahtevev Forza Italia in Nacionalnega zavezništva.

Odtod tudi zadrega bivših vladnih partnerjev, zacensi z Berlusconiem. Bivši premier je povedal, da je prišel na sejo poslanske zbornice v upanju, da bo lahko glasoval za Dinija, po programskem govoru, v katerem ni omenil datuma volitev, pa se ne ve, kako ocenjevati novo vlado, in da se mora posvetovati s svojo skupino in z zavezniki. Na izrecno vprašanje novinarja pa je Berlusconi priznal, da je najbolj verjetna hipoteza vzdržanje, saj bi to omogočilo vladi, da dela, Kartel svoboščin pa bi lahko podprl tiste programske točke, ki so mu po godu.

Koordinator Nacionalnega zavezništva

Le dva skupna aplavza...

RIM - *Lamberto Dini je med včerajšnjim govorom v poslanski zbornici zel le dva skupna aplavza vseh poslanskih skupin. Z izjemo poslancev SKP, so mu vsi zaploskali, ko je prebral svoje poročilo in ko je potrdil, da tehniki ne morejo na noben način trajno nadomestiti izvoljenih politikov. V preostalih enajstih primerih so mu pac poslanske skupine zaploskale, ko je bil v sozvočju s političnimi stališči le-teh. Prvi aplavz mu je namenila desnica, ko je poudaril bistveno vlogo ljudske volje in torej volilnega telesa, takoj zatem pa so mu burno zaploskali poslanci levice, LS in SL. Dini si je prislužil njihovo odobravanje, ko je poudaril, da ima parlament pravico do tolmacenja ljudske volje.*

Gianfranco Fini je bil se bolj kritičen in izključil možnost, da bi glasoval za vlado, ni pa izključil možnosti vzdržanja.

Se najbolj negativno oceno Dinijevega govora so dali predstavniki Krščansko-demokratskega centra; eden od njih, bivši minister za solstvo Francesco D'Onofrio, je bil mnenja, da bi bilo treba glasovati proti vladi že samo zaradi dejstva, ker ni Dini nikoli omenil, da je prejšnji vladi predsedoval Berlusconi. Koordinator KDC Pierferdinando Casini pa je poudaril, da bodo morali bivši vladni zavezniki skupaj oceniti položaj in enotno glasovati, pri čemer pa je izključil možnost glasovanja za zaupnico. In dejansko so se najprej na ločenih sestankih FI, NZ in KDC in nato na skupnem sesranku (bivšega) Kartela svoboščin soglasno opredelili za vzdržanje.

Vsekakor pa so pogledi v vrstah bivših vladnih strank deljeni. Sam koordinator Forza Italia Cesare Previti, ki sicer velja za »jastreba«, je dokaj pozitivno ocenil Dinijev govor, češ da je zanimiv glede vladnih perspektiv in da je premier pokazal velik cut odgovornosti. Njegov strankarski kolega Raffaele Della Valle, ki velja nasprotno za »golobico«, pa je tokrat v celoti soglasal s Previtiem. Pozitivno sta Dinijev govor ocenila tudi bivši pravosodni minister Alfredo Biondi in bivši minister za zdravstvo Raffaele Costa, medtem ko se je lider reformistov Marco Pannella zavzel za glasovanje za zaupnico.

Na nasprotnem bregu pa so bile ocene z izjemo SKP, ki je potrdila svojo opozicijo novi vladi, dokaj enotne. Tajnik DSL Massimo D'Alema je potrdil, da bo Hrast glasoval za zaupnico, kasneje so se sestali progresistični poslanci, ki so potrdili to usmeritev. Tajnik Ljudske stranke Rocco Buttiglione pa je pozval Forza Italia, naj se ne vzdrži, ampak naj podpre predsednika Dinija.

Vodstvo Jужnotirolske ljudske stranke je sklenilo, da bo glasovalo za zaupnico Diniju. SVP pozitivno ocenjuje dejstvo, da v novi vladi ni neofasistov, prav tako ceni zagotovila, da bo vlada posvetila »posebno pozornost posebnim avtonomijam in jezikovnim manjšinam«.

»Uresničim štiri točke, nato pa vrnem mandat«

RIM - »Uresničim te štiri točke, in se umaknem.« Tako je dejal novi predsednik italijanske vlade Lamberto Dini v včerajšnjem programskem govoru v poslanski zbornici. Njegov program pa je bil mnogo obsežnejši, in ko ne bi bilo tega stavka, bi lahko govorili o programu za vso zakonodajno dobo. Dini je namreč podal natančen prerez italijanskega gospodarstva in nakazal smernice, ki bi za uresničenje potrebovale najmanj dve ali tri leta.

Vendar se je, kot je že ob sprejemu mandata, Dini posvetil stirim osnovnim točkam. Najprej je obravnaval vprašanje enake pravice vseh strank do pristopa k televizijskim medijem v volilni kampanji in napovedal določila, s katerimi bo ta pravica zajamčena, ter ukrepe, ki jih bodo pristojni organi v primeru kršitve lahko nemudoma sprejeli.

Druga točka je volilni zakon za deželne volitve, ki bodo predvidoma v maju. Dini o vsebini zakona ni spregovoril, ampak je le dejal, da bi kazalo sedanjí proporcni sistem prilagoditi volilni zakonodaji za izvolitev parlamenta. Tako volilni zakon kot tudi določila o pristopu k televizijskemu mediju bo treba odobriti do konca februarja.

Tretja točka zadeva nujne gospodarske ukrepe za zaježitev inflacije, okrepitev lire in

zmanjšanje državnega primanjkljaja. Skupni znesek, ki ga bo zaobjel gospodarski ukrep, bo znašal 1 odstotek BNP; v mejah možnosti bo vlada predlagala zmanjšanje izdatkov, delno pa tudi povečanje izdatkov. Tudi to vprašanje bo vlada rešila hitro, seveda če bo parlament s tem soglasal.

Cetrta točka je pokojninska reforma. Dini je napovedal takojšnje zacetek dogovarjanja s sindikati in tudi te ukrepe bi vlada lahko predložila v zelo kratkem času. Vsekakor je novi premier potrdil veljavnost dogovorov s sindikati, ki jih je ob koncu lanskega leta podpisala Berlusconijska vlada.

Ko bo izpolnila te štiri točke, bo vlada vrnila mandat predsedniku republike. Tudi ko bi vlada pri uresničevanju teh točk naletela na nepremostljive težave v parlamentu, bi predsedniku vrnila mandat. Dini pa ni omenjal možnosti volitev, prav tako ni nakazoval datumov volitev. V vsem svojem posegu, v katerem se je sicer skliceval na kontinuiteto s prejšnjo vlado, pa ni nite enkratz izrecno omenil svojega predhodnega Silvia Berlusconijskega.

To je torej »nujnostni« program Dinijske vlade. Vendar se premier ni zaustavil pri tem. Čeprav je zelo natančno določil razmejitve med stirim točkami, po uresničitvi katerih bo

odstopil, je namreč novi italijanski premier ponudil parlamentu rešitve številnih drugih vprašanj, se zlasti na gospodarskem področju. Z zelo natančnimi podatki o inflaciji in o zaposlovanju je dejansko ovrgel Berlusconijsvo samohvalo o uspehih prejšnje vlade. Opozoril je, da se zelo mudi, in da je vsak zamujen dan lahko usoden. Sedaj je treba izkoristiti ugoden trenutek rasti proizvodnje in preprečiti, da bi inflacija izničila učinke povečanja izvoza. Govoril je o investicijah, o ukrepih za jug, o skrbi za okolje in o sodstvu. Omenil je nedavne poplave v Piemontu in poudaril, da ne gre le za trenutno ujmo, ampak tudi za posledico dolgoletne brezbriznosti, ko je šlo za vprašanja okolja.

O zunanji politiki je Dini govoril je mimogrede. Potrdil je privrženost Italije Evropi in zavzemanje za čimprejšnjo ponovno vključitev lire v EDS. O drugih zunanje-političnih temah Dini ni govoril. Pac pa je nekoliko obsirneje obravnaval federalizem, predvsem na področju davščin. Podprl je tudi deželno samoupravo, izrecno zagotovil ovrednotenje dežel s posebnim statutom in zagotovil, da je vlada pripravljena obravnavati »vsa odprta vprašanja v zvezi s posebnimi avtonomijami in z jezikovnimi manjšinami.«

NOVO ZGODOVINSKO DEJSTVO ALI LE ČASNIKARSKA RACA?

Stiki med Badoglijevo vlado, Borghesejevimi fašisti in osoppovskomi partizani v obrambo italijanstva Trsta

BOJAN BREZIGAR

Ali si je poleti 1944 član Badoglijeve italijanske vlade admiral De Curten dopisoval s komandantom zloglasne udarne enote Salojske republike X. MAS Borghesejem, in ali se je slednji res dogovarjal z katoliško partizansko brigado Osoppo, o takrat zelo aktualni temi: kako (s skupnimi močmi?) zagotoviti italijanstvo Trsta in Istre tudi po koncu druge svetovne vojne?

Ali so se ustasi, slovenski in hrvaški domobranci, z njimi pa tudi Ante Pavelić res nameravali pridružiti partizanom, ko bi se zavezniki izkrcali v Severnem Jadranu?

Ti dve vprašanji je odprla televizijska oddaja Dossier, ki jo je za drugo mrežo RAI-a pretekli četrtek pripravil novinar Achille D'Amelia. Oddaja je bila namenjena Istri, prikazala je že znane italijanske teze, v glavnem je bila zelo blizu ocenam nacionalističnih krogov, novost pa je pogovor s profesorjem moderne zgodovine na rimski univerzi Paolom Simoncellijem.

Simoncelli na osnovi arhivskih dokumentov ugotavlja, da je prišlo do stikov med De Curtenom in Borghesejem ter Borghesejem in katoliško partizansko brigado že leta 1944; Italijani so takrat obtoževali nacistične okupatorje (Trst ni sodil pod njihovo pristojnost ampak je bil glavno mesto province Adriatisches Küstenland, sestavni del Tretjega rajha), da vodijo protiitalijansko politiko, in da privilegira Slovane. V sporocilu vodstva fašistične stranke (PFR - fašistična stranka Salojske republike) iz Trsta Mussoliniju pa je tudi domneva, da bi se vsi Slovenci in Hrvati, ne glede na poli-

tično prepričanje, in kljub nedosebnim spopadom, povezali z namenom, da bi preprečili povratak Italije v Trst.

To je edini vir, na katerega se opira trstski zgodovinar in televizijski novinar. Kar nekajkratni poziv Sloveniji in Hrvaški, naj odpreta arhive, je seveda v podzavesti gledalcev potrdil te teze.

Vsekakor pa je dopisovanje med italijanskimi dejavniki zanimiva novost, čeprav se je o tem že dolgo susljalo. Ta novost tudi dodatno pojasnjuje pokol v Malgi Porzus v Furlaniji, kjer so pripadniki partizanske (komunistične) divizije Garibaldi pobili enoto partizanske (katoliške) divizije Osoppo. Objava teh pisem pojasnjuje dogodek in potrjuje trditve o povezavah osoppovskih partizanov s fašisti, ki so jih partizani divizije Garibaldi vedno poudarjali kot razlog za pokol.

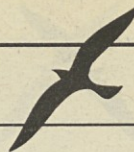
Ce je torej sedaj jasno, da se je »italijanski blok« ze med vojno dokaj enotno pripravljaj na »obrambo italijanstva Trsta, Istre in Dalmacije«, je namreč vest o povezavah na slovenski in hrvaški stranki samo informacija trzaskih fasistov, in je torej ni mogoče jemati kot dokaz. Gre le za namig, ki je zelo zanimiv in bi ga morali zgodovinarji preverjati. Iz oddaje to ni bilo razvidno. Avtorju oddaje je očitno prijalo, da je povezovanje na eni strani omilil s trditvijo, da se je na drugi strani dogajalo isto.

Sicer pa je bila vsa oddaja enostranska, izrazito nacionalistična, protislovensko in protihrvasko obarvana. Edino priznanje »krivde« na italijanski strani je zadevalo dvakratno bežno omembo raznarodovalne politike v času fasizma. Vse ostale »krivde« so bile na slovenski in hrvaški strani. Zace-lo se je z begom 300 tisoč Italijanov,

»katere so Slovenci in Hrvati s terorjem prisilili k begu,« kar je bilo »prvo etnično čiščenje v zgodovini Jugoslavije«. Italija je ob tem molčala, kajti »cim manj je govorila o Istri, tem bolj si jo bala«. Italija je bila namenjen fojbam: pokoli so se začeli že po 8. septembru 1943, ko partizani »niso ločevali državnih uradnikov od fašističnih veljakov,« po vojni pa so od leta 1945 do 1948 Italijani stalno izginjali. Ljudje niso vedeli, kje so, in ko so se začele siriti govorice o fojbah se je začelo množično izseljevanje v Italijo. Italija danes ne zahteva mnogo: zahteva samo, da bi nekdanji lastniki lahko odkupili svoje hiše, vendar politika novih držav je drugačna: slovenizirati, hrvatizirati... Spreminjajo imena vasi (in na ekranu vidis dvojezično tablo), ukrepov za gospodarski razvoj pa ni. In za konec se: 1. Istra je podobna Bo-

sni, k sreči pa Italijani niso podobni Srbom... 2. Obisk v italijanski soli na Hrvaškem in pogovor z dijakino (oce Nemec, mati Slovenka), ki pravi, da ji je italijanscina vsec, slovenscina in hrvascina pa ne. Njena mati jo sili, naj se nauči slovensko, vendar ona tega noče... 3. popis prebivalstva v Motovunu: leta 1991 je bilo Italijanov 126, leta 1994 pa že 500; to pomeni, da si Italijani končno upajo na dan in zaradi tega sta Slovenija in Hrvaška se bolj jezni... 4. pogovor s predsednikom Istrskega demokratičnega zbora Ivanom Jakovčičem, ki se zavzema za Istro kot Evropsko regijo. In tu je oddaje konec.

Bolj kot na resno analizo spominja oddaja na propagandni pamflet. Avtor se ni potrudil, da bi slisl »drugo stran,« kar je vendar osnova novinar-skega pristopa. Prav tako ni imel casa ali volje, da bi poglobil dogajanja v fašističnem casu, da bi opozoril, da živijo na drugi strani italijanske meje Slovenci, katerim so prav tako spreminjali imena vasi, ampak jim ne priznajo dvojezičnih napisov; katerim ni dano, da bi imeli na vsem svojem ozemlju javno solo; ki so bili žrtev »etničnega čiščenja« ze v dvajsetih letih. Pa tudi če bi se omejil samo na Istro, bi avtor lahko vsaj povedal, da je bil istrski Hrvat Vladimir Gortan prva na smrt obsojena in usmrčena žrtev posebnega fašističnega sodišča. Oddaja, ki bi ponudila tudi drugo plat medalje, bi bila manj demagoska in bi verneje prikazala stanje. Vendar pa je vprašanje, ali je bilo avtorju do tega.

RAZVESELJIVA VEST ZA TRST IN ZA DEŽELO

Mario Prestamburgo podtajnik v novi vladi

Zadovoljstvo KZ in Zveze neposrednih obdelovalcev

Agronom in univerzitetni profesor Mario Prestamburgo je podtajnik za kmetijske dobrine v novi vladi Lamberta Dinija. Prestamburgo, ki sodi v ožji krog najboljših poznavalcev tržškega in deželnega kmetijskega sektorja, bo skupno z drugim podtajnikom Vitom Biancom pomagal ministru Walterju Luchettiju pri koreniti reorganizaciji ministrstva, ki se po ljudskem referendumu po novem uradno imenuje Ministrstvo za kmetijske dobrine. Tako minister Luchetti - kot podtajnika Bianco in Prestamburgo - so splošno priznani kmetijski strokovnjaki, torej tehniki in nestranskarke osebnosti, kot sicer vsi člani Dinijeve vlade.

57-letni Prestamburgo je rojen v Messini, a že dolgo let živi in dela v našem mestu, kjer poučuje kmetijsko gospodarstvo v okviru Ekonomske fakultete. Je zelo poznan med kmeti, med strokovnjaki kmetijskega sektorja ter tudi med javnimi upravitelji. Novi podminister je namreč stalni sodelavec deželne in pokrajinske uprave, v preteklosti pa je večkrat priskočil na pomoč Kraski gorski skupnosti, Obcini Trst ter okoliškim upravam pri oblikovanju razvojnih projektov na področju kmetijstva. Pogostoma nastopa na javnih srečanjih in simpozijih o kmetijstvu, bil je tudi med poročevalci na Kmetijskih dnevih v Boljuncu.

Tiskovna agencija ANSA predstavlja Prestamburga kot rednega konzulenta Zveze neposrednih obdelovalcev-Coldiretti,

kar nam je potrdil tudi pokrajinski ravnatelj te organizacije Vito Rubert. »Nasa Zveza iskreno čestita Prestamburgo za to ugledno in odgovorno imenovanje ter izraža zadovoljstvo, da je bil na to mesto imenovan človek, ki dobro pozna deželno in hkrati tudi tržsko kmetijsko stvarnost. Prestamburgo sodeluje predvsem z našimi vsedržavnimi telesi, vsakic, ko smo ga zaprosili, pa je priskočil na pomoč tudi nam«, nam je dejal Rubert.

Ravnatelj Zveze neposrednih obdelovalcev pri tem poudarja, da je Prestamburgo med redkimi strokovnjaki, ki zelo dobro poznajo in ki kažejo občutljivost do problematike neposrednih, torej majhnih kmetovalcev, ki vrh tega delujejo se v težkih in neprijaznih objektivnih pogojih. To velja posebno za tržske kmete, ki po Rubertovem mnenju lahko zanesljivo računajo na podporo novega podministra.

Zelo zadovoljni z imenovanjem Prestamburga so seveda tudi na Kmečki zvezi. Tajnik Edi Bukavec se ob tej priložnosti spominja prve pokrajinske konference o krajevnem kmetijstvu, za katero je sredi sedemdesetih let dal pobudo tedanji odbornik Lucijan Volk. Na tem povelju so položili temelje za Deželni urbanistični nacrt (PUR), ki je poleg rznanih Kraskih rezervatov iz Belcijevega zakona prvič omenjal tudi Kraski park. Kmetje in njihove stanovske organizacije so takrat izrazile velike pomisleke nad tem projektom. Med poročevalci na konferenci je bil tudi Pre-

Vladni podtajnik za kmetijstvo Mario Prestamburgo

stamburgo, ki je s strokovnega vidika prvič neposredno prišel v stik z živo problematiko tržškega kmetijstva.

»Od takrat je bil vedno dosledno na naši strani, predvsem ko smo poučevali, da ima tukajšnje kmetijstvo svoje specifične probleme in težave, ki so zelo različni od vprašanj, s katerimi se sooča kmetijstvo v Furlaniji in drugod po deželi«, nam je povedal tajnik Kmečke zveze. Novi vladni podtajnik je ta stališča dosledno zagovarjal na drugi pokrajinski kmetijski konferenci, ki jo je leta 1980 organiziral tedanji odbornik Marcello Cok. Prestamburgo je bil stalni gost vseh pomembnejših posvetov Kmečke zveze, udeležil pa se je tudi zadnjega občnega zbora stanovske organizacije, ki sta ga zaznamovala posega deželnega od-

bornika za kmetijstvo Tiziana Chiarotta in tržškega župana Riccarda Illyja.

Novega podtajnika za kmetijska vprašanja dobro pozna tudi strokovni sodelavec Kmečke zveze Mario Gregorič, ki je v začetku osemdesetih let sodeloval z njim pri oblikovanju studije o kmetijstvu v tržski pokrajini. »Po nalogu Pokrajine smo takrat obdelali približno sto kmetijskih podjetij na Trzaskem in se seveda pogovarjali s kmeti ter z njihovimi družinami. To je bila edinstvena tudi cloveska izkušnja, s pomočjo katere je Prestamburgo prišel v stik z našimi kmeti. Zelo sem zadovoljen s tem imenovanjem in mislim, da smo lahko zadovoljni vsi Slovenci, saj je Prestamburgo res prijatelj naše skupnosti«, nam je dejal Gregorič.

S.T.

IZREDNA KOMISARSKA UPRAVA

TAR je zavrnil odločitev o ESI

Zadovoljstvo svetovalcev DSL

Deželno upravno sodišče (TAR) je pred kratkim razveljavilo sklep deželnega odbora, ki je odstavil upravni svet Ustanove za razvoj obrti (ESA) ter na njegovo mesto imenoval izrednega komisarja. Dezelna vlada predsednice Alessandre Guerre se je odločila za komisarsko upravo zaradi domnevnih nepravilnosti pri izvedbi neke pobude v okviru znane športne prireditve Barcolana. Sklep Dezele je doživel ostro kritiko in naletel na nasprotovanje stanovanskih organizacij in združenj deželnih obrtnikov, med temi tudi Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

Zadovoljstvo nad razsodbo deželnih upravnih sodnikov so izrekli deželni svetovalci Demokracične stranke levice, ki so svojčas imeli zelo velike pomisleke nad sklepi pristojnega odbornika Roberta Antonioneja in Alessandre Guerre. Čeprav se ne poznamo motivacije razsodbe TAR - so napisali v tiskovnem sporočilu - smo bili in smo se danes trdno prepričani, da je bilo imenovanje

komisarja na krmilu ESA prenačljena in v marsicem tudi neupravičena poteza, ki je močno okrnila operativnost in tudi nacelo o notranji samoupravi, na katerem temelji poslovanje obrtniške ustanove.

Predstavniki DSL so takoj po imenovanju komisarja na vrhu ESA zahtevali, da se o tej kocljivi zadevi izreče deželna skupščina, kar pa se doslej ni zgodilo, čeprav so nekatere svetovalske skupine vložile tozadevne interpelacije predsednici Dezele. Tudi sprico sedanje razsodbe upravnega sodišča je sedaj skrajni čas, da se o tej aferi spregovori tudi v deželnem svetu, ki ga doslej vlada sploh ni obvestila o poteku dogajanj.

Predsednik svetovalske skupine D'Alemove stranke Renzo Travanut se pri zahtevi po javnem soocanju sklicuje na pravilnik deželnega sveta, ki obvezuje predsednika Giancarla Cruderja, da v določenem časovnem roku obvezno vkljuci na skupščinski dnevni red svetovalska vprašanja oziroma njihove resolucije.

RAZDELJEVANJE BENCINSKIH BONOV

Jutri zaprt urad na Montebellu

Doslej se je v raznih uradih prijavilo 23 tisoč upravičencev

Po prvih dneh razdeljevanja bonov za neobdavčeni bencin so že naredili prvi »obračun«: v pristojnih uradih se je od 18. do 21. t.m. predstavilo srednje-visoko stevilo upravičencev, in sicer 23 tisoč, torej 5.500 na dan. V nekaterih uradih je prihajalo tudi do nepotrebne gneče in slabe krvi (podobno kot prejsnja leta), kar je skoraj nerazumljivo, saj je casa za dviganje kuponov precej; rok namreč zapade sele 18. februarja.

Za lastnike vozil s stalnim bivaliscem v tržski občini je vsak dan odprt urad na hipodromu pri Montebellu (med 8. in 13. uro ter od 15.30 do 20. ure). Kot sporoča Trgovinska zbornica, bo ta urad izjemoma zaprt samo jutri, in sicer zato, ker bo na Montebellu dirka tris. Na vsak način bodo kot obicajno od 15.30 do 20.

ure odprte naslednje občinske izpostave: Sv. Vid - Staro mesto, Rojan, Greta-Barkovlje, Stara mitnica, Sv. Ivan. Omenjene izpostave so odprte od ponedeljka do petka z naslednjimi izjemami: Sv. Vid je zaprt ob ponedeljkih, Rojan, Barkovlje in Stara mitnica ob torkih, Vzhodni Kras na Opcinah ob sredah, Sv. Ivan ob cetrtkih. Na openski izpostavi ali v mestu letos dvigajo bone tudi upravičenci z Zahodnega Krasa (Prosek, Kontovel, Kriz). Doslej so po bone hodili na Prosek, do spremembe naj bi prislo zaradi pomanjkanja osebja.

Brez spremembe pa bo potekalo razdeljevanje za zasebnike v občinah Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Milje tera za podjetja, ustanove in institucije, ki bone dvigajo v Ul. Valdirivo 2/b.

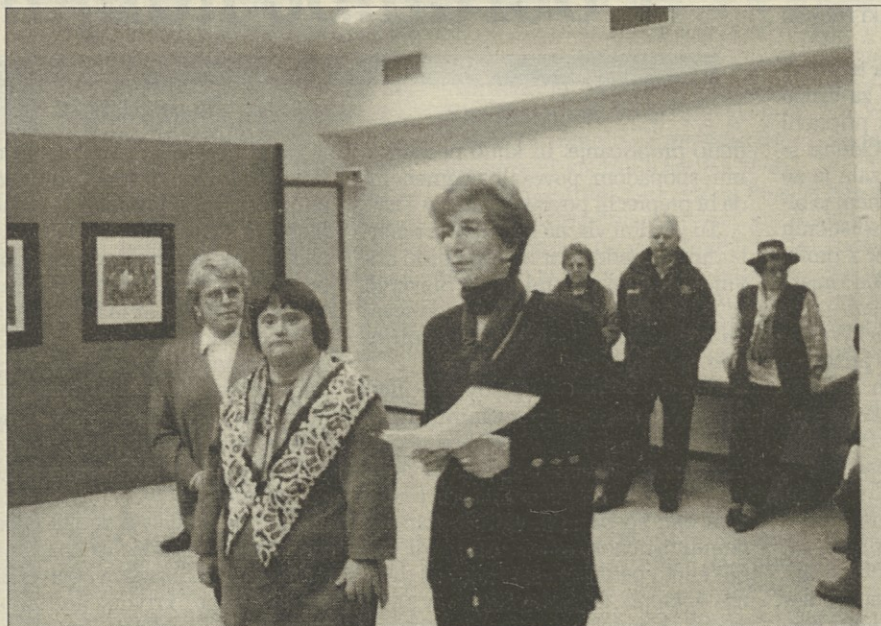
OPČINE / SKLAD MITJE ČUKA

Ilustracije in risbe na razstavi

Prikaz ilustracij umetnice Magde Tavčar in risb Darje Čelik - Nastop zborov Vesela pomlad

Sinoci se je v dvorani Zadrzne kraske banke na Opcinah na pobudo Sklada Mitja Cuk odvijal izredno zanimiv kulturni dogodek: odprtje razstave ilustracij nase znane umetnice Magde Tavcar in risb Darje Celik iz Kopra ob ubranem petju dveh zborov Vesela pomladi z Opcin.

Po pozdravnem nagovoru predstavnice Sklada Stanke Cuk je Magda Tavcar predstavila Jasna Merku. Poudarila je predvsem njeno vecplo-skovno umetniško izraznost v likovnih zvrsteh, ki se v bogatem razponu nizajo od ilustratorstva, do oblikovalstva, tkalstva, lutkarstva in scenografije v medsebojnem oplajanju. Posebej živa je sporocilnost njenih tokrat razstavljenih podob... Spored se je odvijal

Od leve: Magda Tavcar, Darja Celik in Stanka Cuk (Foto Krizmančič/KROMA)

ob izredno dovršenem in občutenem petju Dek-liskega pevskega zbora

in Mesanega mladinskega pevskega zbora Vesela pomlad pod vodstvom

Franca Pohajaca.

Drugo umetnico je predstavila Stanka Cuk,

najprej z Darjinimi besedami: »Ime mi je Darja Celik, stanujem v Kopru z mamo in neakom. Stara sem 41 let in imam Downow sindrom.« Nato pa se z velikim občutkom za razsežnost dogodka, ki se je odvijal: Darjina dela nas zaradi radoživih oblik privlačujejo, silijo nas k razmisljanju... Njene besede nam odkrijejo se delček nepričakovano globokega modrovanja. Darja ni pasivni objekt dogajanja, suvereno se vključuje v nas svet, ki ni najbolj naklonjen drugačnosti, samostojno se mu postavlja nasproti in bi mu znala tudi kljubovati, če bi bilo to potrebno.

Po mnenju tistih, ki so se odprtja udeležili, gre vsekakor za razstavo, ki si jo je zaradi njene enkratnosti vredno ogledati.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

GOSPODARSTVO / V ČETRTEK V RIMU

POMEMBNA ODLOČITEV

NOVICE

Železarna: seja nadzornikov

Čakajoč na Lucchinijevo ponudbo

Usoda skedenjske železarne je se vedno v ospredju tržaske gospodarsko-sindikalne kronike. Zadnja v sledju kopice novic o bodočnosti objekta pod Skednjem prihaja iz Rima. Vse kaže, da bo odbor nadzornikov na ministrstvu za industrijo na svoji seji v četrtek, 26. januarja, razpravljati tudi o železarni. Nadzorniki naj bi izrekli svoje mnenje o postopku za prodajo železarne.

Datum seje je sporočil Pino Fanchiotti, eden od treh komisarjev, ki sedaj upravljajo železarno. Komisar je novinarjem izjavil, da bodo komisarji nadaljevali po dosednji poti: iskali bodo rešitev za prodajo objekta zasebnikom. To pot je svojčas »blagoslovil« bivši minister za industrijo Vito Gnutti, ki se je zavzel, da bi pri kupoprodaji prisli do enakovredne rešitve v skladu z obstoječimi zakoni.

Za skedenjski obrat se »borita« dva zasebnika: grupa Bolmat in grupa Lucchini. Skupina Bolmat je že predložila svojo ponudbo; grupa bivšega

predsednika Confindustrie Lucchinija jo je že večkrat napovedala, a je ni še uradno predstavila.

Po nekaterih vesteh, naj bi to storila ta četrtek, to je prav na dan rimskega sestanka. Pri tem pa velja spomniti, da je skupina Lucchini že večkrat najavila, kdaj bo predstavila svojo ponudbo, a se je še vsakič izneverila obljubi.

Komisarji tokrat ne dvomijo, da bo Lucchini vendarle povedal svoje in predstavil tudi ceno, ki jo je pripravljen plačati za odkup železarne. Dejstvo, da v teh dneh potekajo v železarni se nekatera tehnična preverjanja, dajejo slutiti, da bo - vendarle - res tako.

Pino Fanchiotti je zanikal, da bi spet prislo do novih srečanj na Dezeli, obenem pa je poudaril, da lahko železarna nadaljuje z delovanjem vse do konca marca, in to brez vsakršnih problemov. Komisarji so prepričani, da bodo do konca tega termina resili sedaj se zelo zapleteno in negotovo zadevo.

Pomoč IACP delavcem

Nove olajšave za zaposlene v obratih, ki tvegajo zaprtje

Zavod za ljudska stanovanja IACP je na zadnji seji odobril nekatere olajšave za delavce - najemnike ljudskih stanovanj, ki so zaposleni v železarni ter v drugih obratih, ki se soočajo s krizo. Sklepe je upravni svet sprejel na predlog odbornika Giuliana Maurija, ki v vodstvu IACP zastopa sindikalne organizacije. Ustanova, ki upravlja ljudska stanovanja, bo v prvi vrsti z raznimi olajšavami priskocila na pomoč zaposlenim v skedenjski železarni, ki iz znanih razlogov, v pričakovanju jasnejše usode obrata, ne morejo redno plačevati stanarin.

Sejo upravnega sveta IACP je vodil podpredsednik Franco Zigrino, udeležil pa se je tudi novoimenovani predsednik Giuseppe Erriquez, cigar imenovanje so formalno potrdili sele na koncu zasedanja. Podpredsednik Zigrino je pred tem napovedal, da je zavod sklenil okvirni sporazum z deželnim odboristvom za finance v zvezi z imenovino nekdanje ustanove, ki je do pred kratkim upravljala nepremičnine istrskih beguncev.

Določili so tudi zneske najemnin za prvi semester tekočega leta, ki so nespremenjene v primerjavi z letom 1994. Gre pa le začasne zneske, ki jih bo dokončno zakolilicil bližnji odklop deželne uprave. Na seji upravnega sveta so tudi oblikovali lestvico nedavnega natečaja za sprejem v službo desetih tehnikov in uradnikov.

Debata o zdravstvu

Na pobudo svetovalske skupine Zaveznistva za Trst bo jutri ob 18. uri v Hotelu Continentale v Ul. S. Nicolò 25 konferenca o prenosni tržaskega bolnišniškega sistema ter zdravstvene oskrbe sploh. Razprava bo v prvi vrsti posvečena deželnemu zakonu o zdravstvu, ki je dvignil toliko prahu v vsej deželi, ter novemu deželnemu predlogu o preureditvi tržaskih bolnišnic. Na konferenci, ki ji bo predsedoval občinski svetovalec Alberto Russignan, bodo govorili prof. Fulvio Camerini, arh. Gigetta Tamaro Semerani, dr. Ariella Pittoni in prof. Leopoldo Peratoner. V razpravo bo posegel tudi deželni svetovalec Paolo Ghersina.

Opazovalnica za prevecijo splava

Predstavnice deželne odbora za obrambo državnega zakona st. 194 o splavu Ester Pacor, Lucia Starace in Ilda Bertini so naslovile na predsednico deželne vlade Guerrovu ter na župane Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona pismo, v katerem prosijo za skupen sestanek, na katerem bi se dogovorili o vsem potrebnem za prevecijo splava v nasi deželi. Odbor je že večkrat posredoval pri prejsnjih deželnih in občinskih upravah s predlogom, da bi ustanovili Observatorij za prevecijo splava, ki bi ga sestavljali predstavniki raznih združenj in ustanov, vendar doslej ni bilo pravega posluha. Predlagateljice upajo, da bo morda tokrat bolje in da bo prislo do uresničitve načrta, katerega glavni cilj je, da nobeni ženski ne bi bilo treba več splaviti, temveč da bi to predhodno preprečila z uporabo primerne kontracepcijskega sredstva.

Praznovanje zavetnika novinarjev

Tržaski novinarji praznujejo danes svojega zavetnika sv. Franciska Saleskega. Ob tej priložnosti bo ob 11. uri v cerkvi Beata Vergine del Rosario masa, ki jo bo daroval tržaski skof Bello mi. Po mašnem obredu bo srečanje med skofom in novinarji ter predstavniki raznih mestnih oblasti.

Ogled Verdija v popravilu

Gradbena dela za popravilo gledališča Verdi se nadaljujejo. Danes si bosta gradbišče uradno ogledala občinska odbornica za javna dela Viviana de Grisogono in podžupan ter odbornik za kulturo Roberto Damiani, ki ju bodo spremljali občinski tehnik. Srečanje z občinskimi predstavniki bo ob 11. uri.

Zaprti uradi za gradbena dovoljenja

Kdor bi v teh dneh potreboval informacije, dokumente ali druga pojasnila glede gradbenih vprašanj, si ne bo mogel veliko pomagati z občinskimi uradi za gradbena dovoljenja, ogled urbanističnih instrumentov ter arhiv map. Uradi bodo namreč zaprti tudi ves ta teden, ker so se preureditvena dela nepricakovano zavlekla. Odprli jih bodo spet v ponedeljek prihodnjega tedna.

V GLEDALIŠČU MIELA POSVET O AKTUALNEM VPRAŠANJU

Nujna je reforma finančne straže

V gledališču Miela je bil, sinoci zanimiv posvet (na sliki-Foto KROMA) o vprašanju reforme oziroma korenite reorganizacije finančne straže, ki sta se ga udeležila tudi poslanca Komunistične preno ve Martino Dorigo in DSL Elvio Ruffino. Odpadla pa sta napovedana posega bivešega podtajnika na finančnem ministrstvu Roberta Asquinija (Severna liga) ter poslanca Demokratskega zavezništva Giuseppeja Ayalo.

Skoraj vsi, ki so se oglašili v debati, so bili mnjenja, da je treba nujno posodobiti finančno stražo,

da bo učinkoviteje kos narasčajočim davčnim utajam. Finančna straža steje trenutno približno 60 tisoč pripadnikov, le 34 odst. pa je zaposlenih pri operativnih nalogah, medtem ko so vsi ostali angažirani pri uradnih ali birokratskih poslih. Iz uradnih podatkov izhaja, da znaša vrednost davčnih utaj v državi približno 120 tisoč milijard lir letno. Z učinkovitejšim bojem proti utajam bi nedvomno izboljšali katastrofalno stanje državnih blagajn. Odtod zahteva po učinkovitejši vlogi finančnih stražnikov.

KLJUB OPROSTITIVI

Richetti in Cernitz spet pred sodniki

Bila sta obtožena onesnaževanja

Junija lani sta bila bivši tržaski zupan Franco Richetti in bivši občinski odornik za javna dela Lucio Cernitz oproščena, ker »dejanje ni kaznivo«, javno tožilstvo pa se z razsodbo pretorice Manile Salvà ni strinjalo in tako se je včeraj proces nadaljeval pred prizivnim sodiščem. Nadaljevanje je bilo kaj kratko, obravnavo so odložili na april, ker morajo zaslišati nekatere priče.

Richetti in Cernitz sta se znasla vpletena v preiskavo o onesnaževanju, do katerega naj bi prislo v industrijski coni. Marca 1992 je namreč luška kapitanija ob izlivu potoka Posar nasla ostanke ogljikovodikov. Kasneje so ugotovili, da so ogljikovodike spustili v greznici sistem, ki je bil v kompenzatoriju Ezita, v Ul. Caboto. Dejansko naj bi do tega prislo, ker sta si Obcina in Ezit zvracala odgovornosti glede vzdrževanja greznice v industrijski coni. Prvostopenjski proces se je precej zavlekel, potrebnih je bilo pet obravnav, predno so izrekli razsodbo, ki je povsem oprostila obtožena, vendar je Obcini le naložila nalogo, da skrbi za vzdrževanje zbiralnikov.

Z motornim kolesom v tovarnjak

Na prvem ovinku Ul. Destriero se je včeraj okrog 10.30 pripetila prometna nesreča, v kateri se je posko doval 63-letni motociklist Vincenzo D'Urzo (Ul. Molino a Vento), ki se bo na ortopedskem oddelku katarinske bolnišnice zdravil 40 dni. D'Urzo se je zaletel s tovornjakom, ki ga je upravljal 28-letni Luigi Scandiuzzi iz Ul. S. Servolo 13.

KONČAL JE V ZAPORU

Dokumente je slabo ponaredil

Policijski izvidnici s komisariata Devin-Nabrezina je pokazal osebno izkaznico, bila je na ime nekega Giancarla Marzija iz Milj. V centru za predelavo podatkov (CED) tega imena ni bilo, kar pomeni, da ni imel opravka s pravico. Agentom pa se je dokument zdel sumljiv, na fotografiji je manjkal žig, ki ga je nekd poskusil vtisniti z zadnje strani, lepilo na fotografiji in na papirju je bilo različno, letnica rojstva (1954) je bila popravljena, vendar popravek ni bil ovrhovljen z žigom, pri sami letnici 1954 pa je bilo opaziti, da je pod številko 5 bila zbrisana številka šest. Kmalu so ugotovili, da je bil sum več kot utemeljen, moskemu je ime Gianni Vittorelli in se je marsikdaj spozabil nad zakoni.

Vittorellija so ustavili v Naselju sv. Mavra v Sesljanu, bil je v avtomobilu alfa romeo turbo skupaj s 45-letnim Giorgiom Cartolarom iz Ul. Galileo Galilei. Cartolaro je star znanec poli-

cije, tokrat pa mu niso imeli kaj očitati. Zato pa jo je skupil njegov sopotnik. Agentom je poleg osebne izkaznice pokazal tudi voznisko dovoljenje. Tudi to dovoljenje je bilo izdano na ime omenjenega Marzija, a je imelo enake popravke. Poleg tega sta bili fotografiji enaki, ceprav je bila osebna izkaznica izdana leta 1991, a voznisko dovoljenje leta 1986. Na komisariatu so ugotovili, da sta bila oba dokumenta ukradena.

Vittorelli sprva ni hotel povedati svojega imena, zato so poklicali načelnika devinsko-nabrezinskega komisariata Antonina Giusta, ki je moskega le preprical, da je začel sodelovati (Cartolari jim ni bil v veliko pomoč, saj je dejal, da je sopotniku nudil le prevoz in da se imenuje Giancarlo). Ko so prave podatke vključili v računalnik, je prislo na dan, da je bil Vittorelli poleg drugega obsojen na 13 mesecev zapora zaradi kraje, zato so ga odpeljali v koronejske zapore.

SODIŠČE / RAZSODBA

Sodišče zavrnilo zahteve obrambe

Razpravljali so o domnevnem prekupčevanju z orožjem

Marsikdo, ki je imel opravka z zadevo, s katero se je včeraj ukvarjalo tržasko sodišče, je menil, da dogajanja ze svojcas niso pravilno uokvirili in da so se znasle vpletene osebe, ki jih je kdo slučajno ali namenoma spravil v teza ve.

Afera je izbruhnila v mesecu septembru 1987, obtožba je govorila o prekupčevanju z orožjem. Kot dokazno gradivo naj bi bili nekateri teleksi z zahtevami po nakupu orožja. Na zatožni klopi se je znesel tudi Sergij Cesar, ki pa je vseskozi proglasal svojo nedolžnost in trdil, da se je podjetje Computel vselej ukvarjalo le z elektronskim materialom za civilno uporabo. Včeraj je njegov zagovornik Borean zahteval oprostitev ali zapadlost, obenem je predlagal tudi dogovarjanje. Sodišče se je odločilo za dogovorno kazen, in sicer eno leto in 6 mesecev pogojno ter 800 tisoč lir globe, medtem ko je po skrajšanem postopku drugemu obtožencu, Dragomiru Pensi, ki se nikoli ni predstavil na sodišče, prisodilo dve leti pogojno ter milijon lir globe.

Arta Spiegelman »Maus« v Rižarni

V Rižarni bomo jutri prica pomembnemu kulturnemu dogodku. Ob 17.30 bodo namreč odprli razstavo slikanic, risb, osnutkov, fotografij in drugih dokumentov Arta Spiegelmana z naslovom Maus - My father bleeds history (Moj oče krvavi zgodovino). Razstavo prireja Tržaska občina v sodelovanju z mestnimi muzeji, tržasko židovsko skupnostjo, Dezelnim institutom za zgodovino odpornistva v F-Jk ter ob podpori podjetij Trieste 2000, COOP, Adria Computers in Radio Reseti. Maus je umetniška slikanica, ki prikazuje grozote nacističnega preganjanja Židov, proicirane skozi sistem živalskih simbolov, pri cemer upodabljajo Žide miši, Nemce pa macke.

ŠOLSTVO / FEBRUARJA

Pripravljalni tečaj za učitelje

Tečaj prireja Sindikat slovenske šole

Ko je Sindikat slovenske šole novembra 1993 priredil pripravljalni tečaj za učitelje, ki so se prijavili k natečaju za vstop v stalež, ga je na predvečer prvega predavanja pričakalo neljubo presenečenje. Takratna ministrica za solstvo Rosa Russo Jervolino ga je kar čez noč ukinila, »ker je trzasko solsko skrbništvo razpisalo natečaj prekasno«. Ves trud, ki ga je odbor Sindikata vložil v pripravo tečaja, iskanje in kontaktiranje predavateljev, izbira najbolj primernih tem, da bi udeležencem natečaja nudili čim večjo pomoč, so bili zaman.

Natečaj so izvedli v naslednjem letu, uspešno ga je opravilo 17 učiteljev, ki so bili tudi septembra imenovani v stalež. Prednostna lestvica učiteljev je bila tako spet izčrpana.

V začetku lanskega decembra je ministrstvo za solstvo razpisalo nov natečaj za italijanske učitelje. Tik pred začetkom božičnih počitnic je trzaski solski skrbnik z odlokom razpisal tudi natečaj za slovenske učitelje. V prihodnjih mesecih bodo imeli torej kandidati za učitelje na slovenskih osnovnih solah spet polne roke dela s pripravo na natečaj. Tudi tokrat jim bo Sindikat slovenske šole priskobil na pomoč. Spet je organiziral pripravljalni tečaj, ki bo stekel v prvih dneh februarja.

Udeleženci bodo sledili osmim predavanjem. V petek, 3. februarja, bosta prof. Stanko Salvi in prof. Rosana Tul spregovorila o zadevi, ki je postala z letošnjim letom zelo aktualna: o novih oblikah ocenjevanja (predavanje bo od 16.30 do 18.30).

V torek, 7. februarja, bo didaktični ravnatelj v pokoji dr. Jožko Basa predaval o Solski zakonodaji s posebnim poudarkom na poverjene odloke. Isti predavatelj bo spregovoril tečajnikom tudi v četrtek, 9. februarja, in sicer o zgodovini našega solstva in reformi osnovne šole (predavanji se bosta začeli ob 16.30).

V petek, 10. februarja, bo predstavnik Sklada Mitje Cuka Martina Ozbič predaval o didaktični organizaciji pouka z učenci s specifičnimi težavami. V ponedeljek, 13. februarja, bosta na vrsti dve predavanji. Najprej (ob 16.30) bo raziskovalka Slovenskega razisovalnega instituta Norina Bogatec govorila o analizi družbenih pojavov v okviru šole, za-

tem (ob 17.30) pa bo vzgojiteljica Sara Burolo predavala o vzgojno-učni kontinuiteti.

Vzgojno in učno načrtovanje učiteljev je naslov predavanja, ki ga bo imela učiteljica Mirjam Antodica v torek, 14. februarja, dva dni kasneje pa bo prof. Vera Tuta Ban predavala o slovenščini kot učnem jeziku in kot učnem predmetu. Pripravljalni tečaj se bo zaključil v petek, 17. februarja, s predavanjem učiteljice Majde Mihacič o opisni smenjanju v dvojezičnem okolju.

Vse informacije o pripravljalnem tečaju posreduje Sindikat slovenske šole, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301.

Pred dnevi je izšel Sindikalni vestnik

Pred dnevi je izšla nova številka Sindikalnega vestnika, publikacije, ki ga za solnike izdaja Sindikat slovenske šole. V njem tajnica sindikata Zivka Marc piše o solski avtonomiji, izpod peresa istega avtorja je tudi prispevek o zakonskem osnutku za reformo višje srednje šole.

Nadja Debenjak je napisala članek o delovanju trzaskih občinskih otroških vrtcev, poročala pa je tudi o mednarodnem posvetu, ki je bil novembra lani v Spetru.

V Sindikalnem vestniku je tudi članek o slovenskih občinskih otroških jasli v Trstu. Sindikat si namreč že vrsto let prizadeva, da bi odprli jasli za slovenske otroke v Trstu.

V drugem delu publikacije prevladujejo sindikalne vesti: o trajanju solskih ur, o izpopolnjevanju in ekonomskem priznanju, o premetstvih, o natečaju za slovenske učitelje, o odsotnostih učnega osebja v staležu, o začasnem pokoju, o fiskalnih zdravniških pregledih, o odsotnosti začasnih in letnih suplentov, prav na koncu pa so objavljeni časovni roki za predložitve številnih prošenj.

ŠOLSTVO / OD NEDELJE

Zimovanje na pravljico zasneženem Piancavallu

Udeležuje se ga 170 osnovnošolskih učencev in 23 učiteljev

Pravljico zasneženi Piancavallo je v nedeljo sprejel v goste 170 učencev slovenskih osnovnih sol, ki bodo do petka na zimovanju v tem zimskem sportno-rekreacijskem letovišču pri Pordenonu. »Pričakalo nas je ogromno snega, drevesa so vsa obilno zasnežena, še nikoli, odkar prihajamo sem na zimovanje, ni bilo toliko snega, kot letos. Otroci so bili ob prihodu nadvse navdušeni,« nam je včeraj po telefonu povedala vodja zimovanja, namestnica svetoivanske didaktične ravnateljice Mirjam Mikolj.

Bela karavana je odpotovala iz Trsta, iz Brega in s Krasa na Piancavallo v nedeljo dopoldne. Starsi so pripeljali otroke na zbirna mesta s smučarsko opremo, prtljago in, seveda, solskimi torbami vred. Pot do Piancavalle se je iztekla, kot so organizatorji programirali: opoldne se je otrokom in 23 učiteljem-spremljevalcem razprl pogled na prekrasen beli svet.

Po namestitvi po sobah so bili otroci, večji smučanja, že na smučeh. Domači smučarski učitelji so morali namreč »preveriti« njihovo smučarsko znanje, da bi jih lahko nato porazdelili po skupinah. Tako so se prvi dan sestavili pet smučarskih skupin.

Smučarskim veteranom so se včeraj na belih smučinah pridružili se novinci. Bela smučarska družina je - kljub rahlemu pršenju - vadila dve uri pod strokovnim vodstvom smučarskih učiteljev, v popoldanskih urah pa je bilo na vrsti se prosto smučanje pod nadzorom učiteljev-spremljevalcev. Na podvečer so učenci končno potegnili iz solskih torb in nahrbtnikov knjige in zvezke: učili so se dve uri, do večerje.

Zimovanja na Piancavallu se udeležujejo učenci 4. in 5. razredov osnovnih sol od Sv. Ivana, iz Rojana, Barkovelj, s Katinare, z Optin, iz Bazovice, iz Gropade, iz

Trebb, s Proseka, iz Križa, iz Zgonika in iz Boljunca. Podravnateljica Mikoljeva je poudarila, da se vsi dobro počutijo, vsi so zdravi in snega željni. Tisti, ki so se že udeležili tovrstnih zimovanj, so učiteljem izjavili, da je letos se lepše kot lani, pri čemer ima seveda svoje prste vmes tudi s snegom zelo radodarna narava.

Danes in jutri bodo otroci nadaljevali z osvajanjem novih smučarskih veščin. Pojutrišnjem, v četrtek, jih čaka sila resna preizkušnja: na Igrah na snegu bodo s smučmi tekmovali za lovoriko najboljših v posameznih skupinah. Poleg tega bodo na vrsti tudi se druge družabne prireditve, da bi se otroci med samo čim bolj spoznali in spoprijateljili. V takem okolju, kakršno jih sedaj obdaja, bo verjetno to se lažje urediti.

Slovenski osnovnosolci bodo ostali na Piancavallu do petka. V Trst se bodo vrnili okrog 18. ure.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB / SLOVENIJA PARTY

Ob obletnici priznanja slovenske neodvisnosti

Pester kulturni program - Ivan Oman častni gost večera

V soboto je bilo v prostorih Slovenske prosvete v Ul. Donizetti zelo slovesno in obenem prijetno in domače. Slovenski kulturni klub je namreč skupaj z Mladinskim odsekom Slovenske prosvete pripravil že četrto Slovenija party, to je slovesno proslavo ob obletnici mednarodnega priznanja neodvisne in suverene države Slovenije. Ko je namreč 18. januarja 1992 mednarodna skupnost po nestetih odlasanih končno uradno priznala neodvisnost Slovenije, so mladi člani slovenskega kulturnega kluba odločili, da je treba dogodek slovesno praznovati in so priredili »party«. Takoj so pa spoznali, da bi bila sama družabnost premalo za tak dogodek in so ji zato dodali kulturni program, ime pa je ostalo.

Kot receno, so letos mladi že četrto ponovili take vrste slovesnost in spet je naletela na veliko odobravanje, ce to sklepamo samo po številu prisotnih, ki so dobesedno napolnili vse prostore sedeza.

Kulturni del programa so oblikovali člani Slovenskega kulturnega kluba, slavnostni govornik, prof. Tomaž Simčič, in mešani pevski zbor Mackolje. Napovedovala sta Sara Balde in Matjaz Rustja.

Najprej je predsednica Slovenskega kulturnega kluba Francesca Simoni v pozdravnem govoru naglasila, kako tudi mladi Slovenci v zamejstvu prizadevato spremljajo vsa dogajanja v matični domovini, se veselijo njenih uspehov in si želijo, da bi bile odpravljenе vse ovire na njeni poti v polno demokratizacijo in mednarodno uveljavitev.

Sledil je recital, ki so ga pod vodstvom in zamisli mentorice Lucke Susić oblikovali člani gledališke skupine SKK Andrej Maver, Erika Hrovatin, Miriam Cermelj, Ivo Krže, Valentina Destri, Erika Balde in Tomaz Susić. Splet proze in poezije, uglasene na tematiko razmišljanja o narodni zavesti in pomenu občutka pripadnosti svobodni domovini, je bil izbran iz dveh knjig, ki sta izšli v preteklem letu, to sta Severni kriz Alojza Rebule in O domovina Tone Kuntnerja. Vmesne glasbene utrinke je na kitaro zaigral Sandi Vatovani.

Slavnostni govornik Tomaz Simčič se je v svojem govoru izognil vsakršni retoriki. Nasprotno, njegov govor je izzvenel izredno stvarno in je v slavnostno vzdusje večera vnesel trezno noto z analizo sedanjega kaj malo rožnatega zgodovinskega trenutka, ki za Evropo, Slovenijo in se posebej za naše zamejstvo pomeni verjetno konec ilu-

zije, da je za vedno konec diktatur, nacionalizmov in strankarskih razprtij. Posebno za nas prostor velja ugotovitev, da smo dosegli enega izmed negativnih viskov, kar zadeva izgled za naše bodoče kulturno, politično in sploh vsestransko udejstvovanje.

Častni gost večera je bil Ivan Oman, član I. Predsedstva neodvisne republike Slovenije in sploh eden od pobudnikov »Slovenske pomladi«. V svojem prisrčnem govoru je na kratko opisal svojo vlogo v osvobodilnem procesu Slovenije; obzaloval je, da je zgodovinski spomin na pomembnost dosežene državnosti večkrat preveč medel; v zvezi z raznimi aferami in političnimi razprtijami v Sloveniji je ugotavljal, da vsaka mlada demokracija potrebuje kar precej dolgo razdobje, da se vpelje in je zato neizogibno izpostavljena raznim pretršem. Vsi se bodo pač morali navaditi na to, da živijo v pluralistični družbi, kjer

ima vsakdo pravico do svojega prepričanja in mora obenem spoštovati in upoštevati prepričanje druge mislečega.

Kulturni program je zaključil nastop mesanega pevskega zbora Mackolje, ki je pod vodstvom Iva Lesnika zapel najprej slovensko himno, potem pa se stiri pesmi domačih slovenskih avtorjev, ki so se bolj ogrele ze tako prijetno vzdusje v dvorani.

Ob koncu so mladi postregli vsem prisotnim s kozarci penečega vina, da skupno nazdravijo tretji obletnici mednarodnega priznanja slovenske države. Sledila je družabnost ob izbrani bogati zakuski, ki so jo tudi pripravili večinoma mladi sami, tako kot so poskrbeli za okusni cvetlični okras. V prijetnem vzdusju so se številni mladi zadržali v pogovoru z mlajšimi in starejšimi gosti, med katerimi je bilo mnogo predstavnikov prijateljskih organizacij iz Slovenije.

Breda Susić

OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

Skupna manifestacija za slovensko kulturo

Priprave na osrednjo Prešernovo proslavo

Bliza se dan slovenske kulture in z njim se blizajo proslave, ki jih bodo, kakor vsako leto, priredila razna društva. Prvo bo proslavljalo Kulturno društvo v Barkovljah, ki je napovedalo prireditve ob dnevu slovenske kulture ze za to soboto. Kot vsako leto pa je glavna pozornost naše javnosti usmerjena predvsem v osrednjo Prešernovo proslavo, ki jo skupaj pripravijo Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovenska prosveta in Zveza slovenske katoliške prosvete. Letos bo praznovanje Prešernovega dne potekalo v posebnih okoliščinah, glede na hudo, zlasti finančno krizo, ki je zajela zamejsko kulturno stvarnost. Kulturne ustanove in organizacije delujejo v narasčajoci negotovosti in celo v strahu za svoj obstoj. Politčne razmere so se namreč bistveno spremenile in centri odločanja vse vidneje prehajajo v roke slovenski manjšini nenaklonjenim silam. Na neki način se vračajo okoliščine, seveda v bistveno drugačni obliki, kakršne smo

doživljali v dvajsetih letih.

Prav zato bo letosnje proslavljanje (tako je vsaj v namenih prirediteljev) uglaseno na ta krizna vprašanja, s katerimi želijo seznaniti slovensko in italijansko javnost ter pri tem naglasiti, da je posebnost slovenske dežele v Furlaniji - Julijski krajini sestavni del kulturne podobe tega prostora in si zato zasluži družbeno priznanje, ki ne more biti odvisno od muhastih političnih vremen. Hkrati pa želijo opozoriti na vse to tudi Slovenijo in naglasiti, da je kultura Slovencev v Italiji sestavni del vse slovenske kulture in torej pomembna poteza duhovne podobe našega naroda.

Osrednja Prešernova proslava naj bi bila v nedeljo, 12. februarja v Kulturnem domu v Trstu, pri njej pa bodo sodelovale tudi druge kulturne ustanove, ki so trenutno se pod posebnim udarom finančne krize, kot so Sstarno gledališče, Glasbena matica, SLORI in Narodna in studijska knjižnica.

Sporočili dolinske občine

Uprava občine Dolina vabi prebivalce Boljunca, Krogelj in Doline, ki bi se radi priključili na metansko omrežje, naj dvignejo obrazec pri občinski telefonski centrali ob delavnikih od 8. do 13. ure.

Zainteresirani morajo vrniti občini izpolnjeni obrazec, do 31. januarja 1995.

Dolinska občinska uprava obvesča društva in ostale organizacije v občini, da 31. januarja zapade rok za predložitev prošenj za prispevke načrtovanih pobud in dejavnosti v letu 1995.

Zainteresirani lahko dvignejo obrazec za prošnje v tajnistvu občine vsak dan od 9. do 13. ure.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,
24. januarja 1994
FRANCISEK

Sonce vzide ob 7.35 in zatone ob 16.59 - Dolzina dneva 9.24 - Luna vzide ob 0.40 in zatone ob 11.08.

Jutri, SREDA,
25. januarja 1995
SAVEL

VREME VCERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 7,1 stopinje, zračni tlak 1013,3 mb narašča, brezvetrje, vlaga 98-odstotna, padlo je 1 mm dežja, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Umberto Scialpi, Billy Poropat, Giacomo Zorba, Federico Zetto, Simone Ingenito.

UMRLI SO: 84-letna Teresa Giacchi, 91-letna Maria Giurgevich, 87-letna Maria Serblin, 62-letni Elio Senno, 62-letna Adele Ravasi, 93-letni Silvio Pesele, 83-letna Evelina Nadalin, 81-letna Simica Krekic, 73-letni Nicolo Demarchi, 90-letna Floria Valenti, 58-letna Livia Clari, 80-letna Clara Milelli, 89-letna Teresina Zacca-

ron, 101-letna Maria Mattievich, 76-letni Giovanni Doglia, 77-letna Pierina Paolone, 94-letna Orsola Angelini, 85-letni Emilio Paussi, 89-letni Livio Micoli, 81-letni Remigio Degrassi, 80-letna Elisabetta Gregorat, 90-letna Ernesta Comari.

LEKARNE

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Ul. dell'Orologio 6 - Ul. Diaz 2, Milje - Mazzinijev drevored 1, Prosek.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Drevored XX. septembra 6 (tel. 371677), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124)

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Ul. dell'Orologio 6 - Ul. Diaz 2, Milje - Mazzinijev drevored 1.

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po

SLOVENSKI
KLUB
V TRSTU
Ulica
sv. Frančiška 20/II

prireja danes, 24. t. m., ob 20.30
v Gregorčičevi dvorani v Trstu

POTOVANJE OD VZHODA DO BENETK

Večer filmov ALJOŠE ŽERJALA

telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. dell'Orologio 6 - Ul. Diaz 2 (tel. 300605).

Od ponedeljka, 23., do nedelje, 29. januarja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Tor S. Piero 2 (tel. 421040), Ul. Revoltella 41 (tel. 947797), Zavljje - Ul. Flavija 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Revoltella 41, Trg Goldoni 8, Zavljje - Ul. Flavija 89.

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8 (tel. 634144).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Once Were Warriors«, i. Rena Owen.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sirene«, r. John Duignan, i. Hugh Grant.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Back Beat - Tutti hanno bisogno d'amore«, r. Jain Softley.

AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.25, 22.15 »The Mask«, r. Jim Carrey.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Star-gate«, i. Kurt Russel.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Occhi nelle tenebre«.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Intervista col vampiro«, i. Tom Cruise, Domiziana Giordano.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Tre vedove e un delitto«, i. Mia Farrow.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Perversa come tu mi vuoi«, porn. prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Il Re Leone«, risanka, prod.

Walt Disney.

ALCIONE - Samo danes: 18.00, 20.00, 22.00 »L'inferno«, r. Claude Chabrol; jutri: 18.00, 20.00, 22.00 »Il mostro«, r. i. Roberto Benigni, i. Nicoletta Braschi.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.15, 22.00 »Nightmare before Christmas«, risan film.

IZLETI

SK BRDINA organizira v nedeljo, 29. t. m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki trofeje dežel. Vpisovanje in informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah po telefonu na st. 212859 in 226271.

PRIREDITVE

KD V. VODNIK prireja večer o SVETU VISOKIH ANDOV v besedi in diaprozitivni LOJZETA ABRAMA. Vabilo velja za jutri, 25. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Dolini.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST vabi v četrtek, 26. januarja, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano, Ul. sv. Frančiška 20 na alpinistično predavanje ANAPURNA 4. Podvige koprške himalajske odprave bo s sliko in besedo prikazal Ivo Buda

TRZASKA KNJIGARNA vabi v četrtek, 26. januarja, ob 17.30 na predstavitev pesniške zbirke Jurija Paljka NEMIR. O knjigi in avtorju bo spregovorila prof. a. Nada Pertot.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA - Trst vabi na predstavitev publikacije HENRIK TUMA - PISMA. Osebnosti in dogodki (1893-1935) Trst, italnica NSK, Ul. sv. Frančiška 20, v petek, 27. t. m., ob 19. uri. O delu bosta spregovorila urednik dr. Branko Marusić in prof. Jože Pirjevec.

SKD TABOR - OPCINE sporoča, da je koncert »Mix orkestra«, ki je bil najavljen v nedeljo, 29. t. m., prenesen na nedeljo, 5. februarja, z začetkom ob 17. uri. Dirigent Aleksander Vodopivec. Osvežujoči vonj srca, sonca, morja in Krasa s 3. Festivala slovenske zamejske popevke. Toplo vabljeni!

SKD BARKOVLJE prireja Dan slovenske kulture OB BESEDI IN GLASBI v nedeljo, 29. januarja na sedežu pomorskega kluba Sirena na barkovljanskem nasipu. Začetek ob 16. uri Vabljeni!

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi v nedeljo, 29. t. m., ob 17. uri v gledališče F. Prešeren v Boljunec na PRVO JAVNO PRODUKCIJO GOJENCEV glasbene sole Godbe. Nastopajo najmlajši gojenci iz razredov trobil, pihal in tolkal ter solski pihalni orkester. Gost večera: mlade flavtistke Glasbene matice M. Kogoj iz Trsta.

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje), s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE - Krožek Kras vabi na PRAZNIK VCLANJEVANJA, ki bo v ponedeljek 30. t. m., ob 20. uri v Ljudskem domu v Krizu in v sredo, 1. februarja, ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebcah.

ŠOLSKE VESTI

UCITELJICE OSNOVNE SOLE P.Voranc v Dolini vlijudno vabijo starše bodočih prvošolckov na informativni sestanek, ki bo v četrtek, 26. t. m., ob 15. uri v prvem razredu osnovne sole.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajnistvo Trst obvesča kandidate, ki so se prijavili k učiteljskemu natečaju na podlagi izpitov in uradnih listin, da bo pisna naloga 22.2.1995.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajnistvo Trst vabi učitelje, ki so se prijavili k natečaju za vstop v stalež na pripravljalni tečaj. Prvo srečanje bo v petek, 3.2.1995, ob 16.30 v razstavnici dvorani Hranilnice in posojilnice na Opcinah, Ul. Ricreatorio 2. Predavala bosta uc. Rosana Tul in uc. Stanko Salvi na temo: »Nove oblike ocenjevanja«. Prijave in vpisovanje pol ure pred pričetkom predavanja. Cena tečaja je 30.000 lir za člane SSS in 40.000 lir za nečlane.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajnistvo Trst obvesča učno osebje otroških vrtcev, osnovnih sol nizjih in visjih srednjih sol, da je čas od 30. t. m. do 28. februarja 1995 za predstavitev prošenj za vključitev v lestvice za opravljanje suplenc v solskih letih 1995/96, 96/97, 97/98. Vse informacije nudi tajništvo Sindikata slovenske sole, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301 ob urah poslovanja.

OBVESTILA

ZSKD vabi predsednike in odbornike vclanjenih društev in skupin zahodnokraskega območja na področno srečanje, ki bo danes, 24. t. m., ob 20. uri na sedežu SKD Cerovlje-Mavhinje v Mavhinjah.

TECAJ o zdravilnih zeliščih. V četrtek, 26. t. m., ob 15. uri osem predavanj v Centru za mentalno zdravljenje pri Domju, Ul. Morpurgo 9, tel. st. 281274 oz. 281402. Predava Christel Garassich.

BRANI svoje zdravje, alkohol ni neresljiv problem. V ta namen organizira ACAT (Associazione club alcolisti in trattamento - Združenje klubov zdravljenih alkoholikov) srečanja zate in za tvojo družino. Tu boš dobil prijatelje, s katerimi boš spoznal »nov stil življenja«. Cakamo te na našem sedežu v Trstu, Ul. Foschiatti 1 od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 16. do 18.30, tel. st. 370690. Odloči se za obisk!

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi člane in prijatelje na REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v petek, 27. t. m., ob 20.30 v Soscevi hiši na Proseku.

SD POLET vabi člane in prijatelje na OBCNI ZBOR, ki bo v ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah.

KMECKA ZVEZA prireja tečaj za pravilno uporabo fitofarmaceutskih sredstev (pesticidov) z namenom da usposobi tečajnike za doseg dovoljenja (patentina) za nakupovanje teh sredstev.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

UPRAVA OBCE DO-LINA vabi prebivalce Boljunca, Krogelj in Doline, ki bi se radi priključili na metansko omrežje, naj dvignejo obrazce pri občinski telefonski centrali ob delavnikih od 8. do 13. ure. Zainteresirani morajo vrniti občini izpolnjeni obrazec do 31. januarja 1995.

MALI OGLASI

MLADA gospa usposobljena kuharica isče poldnevno zaposlitev v gostinstvu ali pri družini. Tel. st. 816675 od 12. do 15. ure.

ISCIMO prostor za urade od 50 do 100 kv. m v najem v pritličju ali prvem nadstropju na Opcinah. Tel. ob uri kosila na st. 226354.

ISCEM zazidljivo zemljišče na Krasu za dve enostanovanjski hiši. Tel. na st. 370947 - urnik urada.

TRZASKO INDUSTRIJSKO PODJETJE isče 20/30-letnega marljivega fanta, vojašcine prostega, z znajem italijanske, slovenske in po možnosti hrvaščine za uvajanje v tehnično/trgovski sektor. Prošnjo v italijanski nalogi na Posltni predal st. 3631 - Trst.

TRGOVINA z avto deli v Gorici isče izkušenega prodajalca/ko z obvladanjem slovenske in hrvaščine. Tel. st. (0481) 536991 ali 0481/536995.

PARCELO za 2-stanovanjsko hišo, priključeno na vse napeljave, v dolinski občini nudimo v zamenjavo za stanovanje v isti občini ali na trzaskem Krasu. Pismene ponudbe poslati na PUBLIEST srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro »Parcela«.

PRODAM lepe mladice nemškega ovčarja, Samatorca st. 29, tel. st. 229105.

V GORICI prodamo čistilnico odlično opremljeno. Oljave pri plačilu. Poklicati ob urah obedov na tel. st. (0481) 522767.

V KRIZU prodajamo dvonadstropno hišo (240 kv.m) s dvoriščem (90 kv.m), s pogledom na morje. RIVIERA 040/224426.

BOZJE POLJE: naprodaj je vila z lepim 1.000 kv.m. velikim zemljiščem in bazenom; stanovanjska klet, velika garaža in pritlikline (140 kv.m); privzdignjeno pritličje: stanovanje s kuhinjo, salonom, tremi sobami, dvema kopalnica in verando. RIVIERA 040/224426.

PRODAM fiat uno fire, rdece barve, v dobrem stanju, letnik '88 po ugodni ceni. Tel. st. (040) 229353 v večernih urah.

V DEVINU dajemo v najem 4-sobno stanovanje v pritličju, na glavni cesti, primerno z poslovne prostore kot npr. urade, možnost polovičnega najema. Tel. na st. 229191 ali 208592.

OSMICO je odprl Rado-van Semec v Prečniku.

BERTO PREGARC je odprl osmico v Ricmanj st. 118.

V RUPI odpre osmico Salomon Tomsic. Odprta je vsak dan od 9. do 23. ure. Toci belo in črno vino.

OSMICO je odprla Marija Gombač v Lonjerju 291/1. Toci belo in črno vino s prigrizkom.

PRISPEVKI

V spomin na pokojne daruje družina Bogatec 40.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

V spomin na Davida Battigelli darujeta Pepka in Ivan iz Gabrovca 15.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

Za Skupnost Družina Opcine darujeta družini Krizmancic 50.000 lir in družina Gregori 50.000 lir.

V spomin na nekakino in sestrično Meri Petaros Rojc darujeta Marija Zahar in Marta Sancin 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk in

50.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

V spomin na prof. Nevo Godnic daruje Marcela Fajt 50.000 lir za SKD Igo Gruden.

Namesto cvetja na grob Silvanota Zuliani daruje Neda 50.000 lir za AIRC (Associazione italiana per la ricerca sul cancro).

Anica Cok daruje 20.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

Ob obletnici smrti drage mame daruje Just 100.000 lir za popravilo strehe prosvetnega doma na Opcinah in 100.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

Družina Bradassi daruje 100.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Steliota Kebar daruje družina Cac 100.000 lir za Zadruho Lonjer-Katinara.

Ob 50-letnici smrti prijateljice Zore Perello v nacističnem taborišču, se je vedno spominja Tatjana Smuc-Koren in daruje 100.000 lir za Združenje aktivistov in Zvezo vojnih invalidov NOB.

Ob 50-letnici smrti partizanskega borca iz Kriza Emila Sedmaka daruje brat Srečko Sedmak (Devinscina) z družino 50.000 lir za diabetične otroke iz Sarajeva.

Namesto cvetja na grob Ondine Kersevan darujeta Breda Gruden in Sonja Tomsic 50.000 lir za cerkev sv. Jerneja - Opcine in 50.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Mirno je zaspala naša draga

Ernesta Komar vd. Zuljan

Pogreb bo jutri, 25. t. m., ob 12.15 iz mrtvasnice glavne bolnisnice v ricmanjsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo sin Rino in ostalo sorodstvo

Log, 24. januarja 1995
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Dne 21. t. m. nas je nepričakovano zapustila naša draga sestra in teta

Emma Bajc

Pogreb bo jutri, 25. t. m., ob 9.20 na pokopališču pri Sv. Ani.

Zalostno novico sporočajo sestri Rezi in Marija z družinama ter vsi sorodniki. Pridružuje se tudi gospa Bruna Gionchetti

Trst, 24. januarja 1995
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

ZAHVALA

Mesec dni je minil, odkar nas je zapustil naš dragi

Mario Šemec

Zahvaljujemo se g. zupniku, Godbenemu društvu Nabrezina, zboru Vesna iz Kriza, KD Vigred, nosilcem krste, darovalcem cvetja in vsem, ki so počastili njegov spomin.

Zena Anamarija in svojci

Prečnik, 24. januarja 1995

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrezina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23).
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23).
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrezini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrezini.
10.46	(R)	Nabrezina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrezini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih
7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02). Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29).
14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.53), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	Camia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

GLEDALIŠČE / OD DANES DO ČETRKA

Handkejeva igra za abonente obeh gledaliških sezon

Jutri, 25. (red A) in v četrtek, 26. januarja (red B), s pričetkom ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Gorici letosnja četrta gledališka predstava v abonmaju SSG za sezono 1994/95 in sicer delo Petra Handkeja: Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem, v režiji Giorgia Pressburgerja. Predstava je nenavadna odrska freska, pravzaprav "igra brez besed", znamenitega sodobnega avstrijskega pisatelja, ki jo je Slovensko stalno gledališče iz Trsta pripravilo v koprodukciji z italijanskim Stalnim gledališčem Furlanije - Julijske krajine za čedajski poletni

festival Mittelfest. Dogajanje na trgu malega mesteca v minevanju letnih časov in zgodovinskih obdobjih s pisano galerijo podob so sedaj prilagojeno odru.

Naj pri tem se dodamo, da bo že nocoj (ob 20.30) v goriskem Kulturnem domu ista predstava v italijanski verziji za abonente italijanske gledališke sezone. V tri predstave prirejata obe deželni stalni gledališči, slovensko in italijansko, s sodelovanjem Kulturnega doma iz Gorice.

Na sliki (foto Capellani) prizor iz Handkejeve gledališke igre

VZPI / PREDLOG UPRAVITELJEM

Mesto naj primemo počasti žrtve nacističnih pokolov

Predstavniki goriske sekcije VZPI Silvino Poletto je te dni naslovil pokrajinskemu odborniku za kulturo in njegovemu kolegu na goriski občini odprto pismo s predlogom, da bi v sklopu manifestacij ob 50-letnici osvoboditve in konca druge svetovne vojne osvetlili vrsto tragičnih dogodkov, ki so zaznamovali predvsem obdobje med letoma 1944 in 1945. V tem okviru, predlaga VZPI, bi bilo koristno oziviti spomin na številne Goricane, ki so v teh tragičnih okoliščinah izgubili življenje. Poletto navaja napad na partijsko solo v Cerknem januarja leta 1944 v sklopu nacistične ofenzive "Enzian" proti IX. korpusu. Nemci so takrat zajeli petdeset mladih slovenskih partizanov in partizank in vse pobili. Med temi mladimi žrtvami je bila tudi 19-letna Goricanka Milojka Strukelj, dijakinja klasičnega liceja v Gorici in hčerka znanega solkanskega podjetnika Jozefa Struklja. Prav bi bilo, da bi se mesto primerno spomnilo nje in številnih drugih, ki so padli za svobodo.

KINO

GORICA
VITTORIA 16.30-18.20-20.10-22.00 »The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Intervista col vampiro«. Tom Cruise. Prep. mladini pod 14. letom.

GLEDALIŠČE

KULTURNI DOM V GORICI: Peter Handke, Cas ko nismo vedeli ničesar drug o drugem. Nocoj ob 20.30 predstava v abonmaju italijanske sezone, jutri in v četrtek predstavi za abonente SSG.
OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽICU, nocoj ob 20.30: Luigi Pirandello, »Il fu Mattia Pascal«. Režija: Marco Mattolini. Nastopa Flavio Bucci.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je do 27. januarja odprta razstava slik Helmuta Jeraka. Ogled vsak delavnik od 9. do 12. ure in med prireditvami v domu.
V GALERIJ KINA VITTORIA na Travniku razstavljata se danes mlada umetnika iz Catanie Orazio Foti in Filippo La Vaccara. Ogled je med urnikom filmskih predstav.
V KROŽKU MITTELART na Trgu sv. Antona 13 razstavlja fotograf Roberto Marega. Ogled: torek, petek, sobota, nedelja 17.30-19.30 (sobota in nedelja tudi 10.30-12.30).
V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE na Travniku je postavljena razstava fotografa Paula D. Redferna. Ogled do 10. februarja po urniku knjigarne.

PIREDITVE

SPD GORICA vabi jutri, 25. t.m., ob 20.30 na družabno srečanje ob 25-letnici zimovanja na Lazni. Posebej vabijo nekdanje tečajnike, spremljevalce in vzgojitelje. Zavrteli bodo dva kratkometražna filma iz društvenega arhiva. Srečanje bo v knjižnici D. Feigel.

V DIJASKEM DOMU SIMON GREGORČIČ v Gorici bo v četrtek, 26. t.m., ob 20.30 predavanje psihoterapevta dr. Gustava Mariconde o Reichovi psihoterapiji.

MLADINSKI KROŽEK F.B. SEDEJ vabi na ogled diapozitivov o potovanju po Peruju in Ekvadorju, ki jih bo predvajal Rajko Petjejan v petek, 27. januarja, ob 20.30 v Sedejevem domu v Steverjanu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.
DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
DR. M. ROJEC, Ul. I. Maja 76, tel. 882578.

POGREBI

Danes ob 10.20 Lucia Mastini por. Dadrio iz splosne bolnišnice v Gradisce, ob 11. uri Leopoldo Vogric iz splosne bolnišnice v Travniku je postavljena razstava fotografa Paula D. Redferna. Ogled do 10. februarja po urniku knjigarne.

GOSPODARSTVO / POSVET

180 podjetij iz osmih držav išče partnerje

Pobudnik je Informest

Predstavniki stoenaimesetih podjetij iz osmih držav se bodo udeležili srečanja malih in srednjevelikih podjetij, ki bo od 26. do 28. t.m. v Gorici, v organizaciji ustanove Informest (Center za dokumentacijo in za mednarodno gospodarsko sodelovanje) in družbe Mondimpresa, ki ima podobne cilje in katere glavna delničarja sta Zveza Trgovinskih zbornic in združenje Confindustria. Srečanje sodi v okvir načrta EU Interprise, ima pa tudi zagotovljeno podporo v okviru načrta Phare. Pristopna evropska komisija bo na srečanju prisotna s svojim uradom za informacije in funkcionarji specifičnega področja za ustanavljanje mesanih podjetij. Mednarodno srečanje, ki se bo odvijalo na razstavišču v ulici della Barca, se bo pričelo v četrtek ob 15. uri z uvodnima posegoma predsednika Informesta Giannija Brava in podpredsednika Mondimpresa Gianfranca Zoppasa. Zatem bodo strokovnjaki z različnih področij predstavili problematiko ustanavljanja mesanih podjetij (joint-ventures) na območju srednje in vzhodne Evrope. V petek se bo mednarodno srečanje nadaljevalo s celodnevno posvetovanjem na zelo zanimivo temo: o možnostih teritorialno majhnih državnih ali deželni skupnosti da v prihodnjih letih, do leta dva tisoč, razvijejo izredno močno gospodarstvo. Prireditelji mednarodnega srečanja o gospodarskem partnerst-

vu so se na dogodek zelo dobro pripravili. Med drugim so poskrbeli za tisk in dostavo posebnega kataloga z imeni sodelujočih podjetij - partnerjev. Prav predstavniki teh podjetij naj bi od četrta do sobote imeli možnost navezati neposredne stike ali priti do dodatnih informacij na goriskem mitingu.

Po številu udeležencev je vsekakor na prvem mestu Italija. Od 57 najavljenih podjetij jih bo 30 iz FJK, 22 iz Veneta, 1 iz Tridentinske in 4 podjetja iz drugih območij. Na drugem mestu so podjetja iz Slovenije (23), sledita Korzika in Estonija (po 21 podjetij), Bavarska (18), Slovaška (15), Madžarska (14). Zanimiva je tudi razvrstitev po posameznih bransah. Kar 40 podjetij razvija dejavnost na področju agroživlilstva, 35 podjetij v gradbeništvu, 30 na področju lesne industrije in pohištva, 19 na področju tekstilne industrije in konfekcije, 20 na področju informatike in 11 na področju turizma, sporta in rekreacije. Prisotna bodo, čeprav v manjšem številu, tudi podjetja, ki imajo dejavnost na raznih drugih področjih.

Da gre za prikaz možnosti sodelovanja malih in srednjevelikih podjetij, govori tudi podatek o dimenziji podjetij, oziroma številu zaposlenih: več kakor polovica podjetij (102) ima namreč manj kakor 30 zaposlenih, približno 14 odstotkov je podjetij, ki imajo od 30 do 100 zaposlenih.

ŠTANDREŽ / 30 LET DRAMSKE SKUPINE

Dolgoletni igralci prejeli priznanja

Osrednja proslava 30-letnice je bila v nedeljo Nocoj okrogla miza o ljubiteljskem gledališču

V zupnijski dvorani A.Gregorcic v Standrežu je bila v nedeljo slovesna proslava ob 30-letnici delovanja dramskega oddelka Prosvetnega društva Standrež. Ob klavirski spremljavi Valentine Pavio so dolgoletni ter mlajši igralci predstavili nekaj prizorov iz najnovejše komedije, medtem ko je spomin na marsikoga segal nazaj na začetke dramske dejavnosti ter na mnoge sodelavce in clane, ki jih ni več.

V imenu društva je občinstvo pozdravil predsednik Damjan Paulin, ki je podal kratko skico dolgoletnega delovanja s pomočjo sicer skopih podatkov, kot je število uprizorjenih del in gostovanj, njegovih igralcev, režiserjev ter raznih sodelavcev. Sledili so pozdravi in čestitke drugih društev ter ustanov, med katerimi omenimo društvo Oton Zupancic iz Standreža ter

Dramsko skupino iz Bilj. Pozdrav in čestitke so prinesli tudi Marij Maver za trzasko Slovensko prosveto ter Zveza kulturnih društev iz Nove Gorice. Temu formalnemu delu so sledili najboljši prizori iz zadnjih iger in sicer iz Gospe ministrice, Odlikovanja ter Narodnega poslanca.

V zelo prijetnem vzdušju ter ob ganjenosti marsikaterega udeleženca so nato podelili zasluzena priznanja sodelavcem dramske skupine. Med temi je že od vsega začetka bil standreški zupnik Zorž, ki je bil v bistvu začetnik in glavni pobudnik dramske dejavnosti: zbiral je namreč mladino in tudi sam režiral. Posebna priznanja so dobili tudi režiserji, ki so v vseh teh letih delovali s skupino. Srebrne in zlate drustvene znake pa prejeli dolgoletni igralci, sodelavci in clani: Marko Brajnik, Marjan Brescak,

sepetalka Marinka Leban, Jordan Mucic, Majda in Damjan Paulin, Lucijan Pavio, Božidar Tabaj ter Silvana Znidarcic. V tolikih letih so pomagali ohranjati živo slovensko besedo v tej vasi, ki postopoma spreminja svojo etnično sestavo, znali so pritegniti mlade clane, kar daje dobro upati tudi za prihodnost. Sami so namreč na koncu rekli: »Saj smo mladi in simpatici, brez strahu torej s predsednikom Paulinom do 50. obletnice!«

Niz prireditvev ob 30-letnici se bo sklenil nocoj ob 20.30 v mali dvorani Gregorcicevega doma z okroglo mizo pri kateri bodo razni strokovnjaki s tega področja spregovorili o poslanstvu in perspektivah ljubiteljskega gledališča. (ej)

Na sliki (Fotostudio Reportage) podeljevanje priznanj zaslužnim članom dramske skupine

NOVICE

V petek v Štandrežu koncert narodnih in partizanskih pesmi

V Standrežu bodo v petek ob 20.30 v domu Andreja Budala priredili poseben pevski koncert, ki bo že nekakšen uvod v prireditev ob letošnji 50-letnici osvoboditve. Koncert prireja Vsestravno združenje partizanov Italije iz Gorice v sodelovanju s kulturnim društvom Oton Zupancic in z borčevskimi ter antifasističnimi združenji AVL, ANED in APPIA. Na koncertu narodnih in partizanskih pesmi bodo nastopili pevski zbori Oton Zupancic iz Standreža, Podgora in P. Salvador iz Ronk.

Rok za plačilo taks za reklame in zasedbo javnih površin

Goriška občina sporoča, da zapade 31. januarja rok za plačilo letnega taksa na reklame in za trajno zasedbo javnih površin, vključno z davkom na vhode za vozila (passi carrai). Upravljanje teh taks so letos zaupali družbi AIPA, ki bo v prihodnjih dneh dostavila obvezanec na dom poloznice z navedeno vsoto, ki jo dolgujejo. Informacije nudijo na sedežu AIPA v Ul. Cascino 3.

Občinski svet v Sovodnjah

V Sovodnjah se bo občinski svet sestal nocoj ob 20. uri za zupanstvu. Ob odobritvi zapisnikov prejšnjih sej in raznih odborovih sklepov je predvidena tudi odobritev finančnega načrta za ojačenje omrežja javne razsvetljave.

Samotna smrt Ninija Šuligoja in potreba po socialni oskrbi

Goriška sekcija VZPI zaluje za 68-letnim Giovannijem "Ninijem" Sulligonijem, ki so ga, kot smo poročali, nasli mrtvega v soboto v bedni hiši, kjer je živel sam v Drev. XX. septembra 134. Ta ponovni primer samotne smrti, ki so jo odkrili sele po nekaj dneh, opozarja na potrebo po ucinovitejših oblikah solidarnosti in javne oskrbe priletnih občanov. VZPI se zato pridružuje že večkratnim zahtevam sindikata upokojencev SPI-CGIL, naj občina in druge pristojne uprave posvetijo večjo pozornost socialni oskrbi. Ob tem dogodku spominjajo na preteklost družine Sulligoni oz. Suligoj (priimek je bil poitalijancem pod fasizmom). Ninijev brat Jozef je padel 1. aprila 1945, ko mu se ni bilo dvajset let, pod streli republikanske straže pri Pevmskem mostu, ker se ni pokoril policijski uri, ki so jo vsili nacisti. Oblasti so umor označile za "naključen", prav ta zločin tik pred osvoboditvijo pa je zaznamoval tudi Ninija.

Manjši požar v stanovanju

Gasilce so v nedeljo zvečer poklicali v Ul. del Pucino v Gorici, kjer se je vnel star papir in druga sara v stanovanju Licie Mian. Papir je bil spravljen v manjšem prostoru. S hitrim posegom so gasilci preprečili, da bi se ogenj razširil in zajel druge prostore v stanovanju, ki je sicer last Alda Germana.

Gradež: potopil se je čoln

V gradeskem pristanišču se je včeraj okrog 12. ure potopil ribski čoln San Vito. Plovilo, ki je posebej opremljeno za pobiranje skolj z morskega dna, je bilo že dalj časa ustavljeno. Stirinajst metrov dolg ribski čoln so že včeraj popoldne dvignili na površje.

TRŽIČ / UGODNA VEST ZA LADJEDELNICO

Načelni dogovor o gradnji dveh ladij

V podjetju protest zaradi smrti Silvana Gona

Družba Fincantieri je pred kratkim sklenila z družbo Carnival Corporation okvirni dogovor o gradnji dveh novih ladij za krizarjenje. Naročilo za novi ladij je vredno 650 milijonov dolarjev. Zgradili naj bi ju v Trziču in Margheri. V Trziču naj bi gradili ladijo z voč kot sto tisoč tonami nosilnosti. V prihodnjih mesecih naj bi se v podrobnostih dogovorili tako o tehničnih zahtevah kakor o drugih podrobnostih.

V trziški ladjedelnici pa je bila včeraj tudi protestna stavka zaradi smrti 45-letnega Silvana Gona, ki se je ponesrečil na delu v soboto ponoči. Delavci so se zbrali na sindikalnem zborovanju, kjer so se z minuto molka spomnili tragično umrlega tovarisa.

Poleg potrditve protestne stavke so na skupščini razpravljali tudi o nadaljnjih korakih, ki jih je treba narediti na področju zagotavljanja varnosti na delu. V kratkem naj bi

predstavniki delavcev sedli za pogajalsko mizo prav o tem specifičnem vprašanju. Razpravljali so tudi o raznih oblikah konkretne solidarnosti prizadeti družini.

Dopolnilne blagajne v SBE ne bo

V tovarni Società Bulloneria Europea v Trziču, kjer je v soboto ogenj povzročil za kakih dvesto milijonov lir skode, zaenkrat ne bodo posegli po ukrepu dopolnilne blagajne. Zčasno odvečne delavce bodo prerazporedili po drugih oddelkih ali pa jim bodo omogočili koriščenje dopusta. Peci, ki jih je v soboto precej poškodoval ogenj bodo čimprej spet usposobili, vsekakor pa bo slo mimo kakih petnajst do dvajset dni. Obnoviti morajo električne instalacije in druge naprave ter odpraviti škodo tudi na strešni strukturi hale. V vodstvu tovarne upajo tudi, da bodo posledice požara (pravzaprav dveh požarov) uspeli odpraviti še prej kakor v zgoraj navedenem roku. To seveda, če ne bo prišlo do dodatnih težav ali zakasnitev. V tem slučaju bo poseg po dopolnilni blagajni najbrz potreben.

DOBERDOB / PRIPRAVE NA VOLITVE

Sekcija DSL za potrditev skupne napredne liste

Pred nekaj dnevi se je v Doberdobo, kot smo že na kratko poročali, sestal odbor sekcije Demokratične stranke levice Jože Srebrnic, ki je vzel v pretres politični položaj v občini. Predvsem je bil govor o bližnjih pomladanskih volitvah, ki bodo odločale o novem občinskem svetu. Sekcija DSL iz Doberdoba je mnenja, da je se vedno treba gledati na izkušnjo občinske enotnosti kot zelo pozitivno in perspektivno, tudi v luči drugačnih razmer na levi, ki so že nekajletna stvarnost. V tej smeri bo treba se naprej graditi in sodelovati z drugimi naprednimi in demokratičnimi silami.

DSL se vsekakor ne zpira do drugih demokratičnih sogovornikov, s ka-

terimi je vedno pripravljena na izmenjavo mnenj. Veliko se je govorilo tudi o novem volilnem zakonu, ki v doberdobski občini med drugim predvideva dve odborniški mesti manj: poleg župana naj bi po novem občino upravljala le dva odbornika namesto sedanjih starih. Zato bosta morala biti nova odbornika se bolj prizadevna in zavzeta za delo. V tej smeri bo teklo delo DSL, da se v kandidatsko listo združijo najboljše sile v občini, ne glede na stara načela, po katerih je vsak zaselek pripeval svoje svetovalce v občinski svet. Vsekakor so to le nekateri od predlogov za nadaljne razgovore o sestavi liste kandidatov za občinske volitve. (MJ)

ZDRUŽENJE ZA USTAVO

Zaskrbljeni za demokracijo

Zeleni za varovanje ustavnih načel pred nazaslišanimi napadi desnice

Goriško združenje "Co-stituzione, pluralismo, democrazia" izreka v sporočilu za javnost zaskrbljenost zaradi napadov pola svobosc in republikanske institucije. Ti napadi so v nasprotju z ustavnimi vrednotami, pomenijo zaskrbljujoč signal nazadovanja političnega sloga in demokratičnega čutenja in zalijo vse, ki se v življenju in delu navdihujejo v vrednotah omike in demokracije. Združenje zato izreka solidarnost in zaupanje predsedniku republike in drugim organom, ki so bili v zadnjem času predmet ostrih zalitev s strani zagovornikov pristranskih interesov.

Zaskrbljeni za demokracijo v državi so tudi Zeleni, ki v teh dneh zbirajo

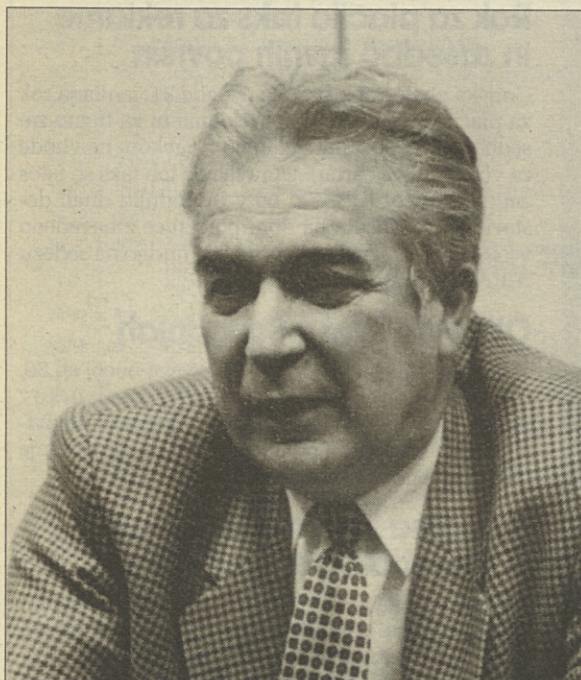
podpise v podporo ljudski peticiji proti napadam na ustavna načela in republikanske institucije. Ti napadi se udeležujejo v poskusih delegitimiranja parlamenta, v napadih na predsednika republike in na avtonomijo sodstva, v poskusih, da bi vsilili Berlusconijevo "nenadomestljivost" na čelu vlade, v namenu, da bi s takojšnjimi volitvami preprečili reformo televizijskega sistema in razpis referendumov o zakonu Mammì. Da bi zaustavili te napade "avtoritarnega in neofasističnega navdih" predlagajo Zeleni, naj predsednika senata in zbornice skliceta posebno zasedanje obeh vej parlamenta, kjer naj bi z vsoto potrebno odločnostjo potrdili ustavne vrednote demokracije.

TRST / VČERAJ JE OBISKAL NAŠE UREDNIŠTVO

Slovenski generalni konzul Šušmelj odhaja iz Trsta

Prevzel bo delovno obveznost na slovenskem zunanjem ministrstvu

Jože Šušmelj med obiskom v našem uredništvu (KROMA)

TRST - Po starih letih in pol službovanja se Jože Šušmelj poslavlja od Trsta, v katerega je prišel kot generalni jugoslovanski konzul, po osamosvojitvi Slovenije pa je postal prvi generalni konzul Republike Slovenije za širše območje severne Italije. V mestu, v katerem se je počutil že kakor doma, bo predvidoma ostal do polovice februarja, nakar bo službeno odsel na zunanje ministrstvo v Ljubljano. Kakor je povedal na včerajšnji poslovilnem obisku v uredništvu našega dnevnika, ga je ob prihodu - in tudi ob odhodu se glede tega ni veliko spremenilo - prizadelo spoznanje, da sta Italija in Slovenija tako blizu, vendar tako od-

daljeni. Če bi sodili po stopnji poznavanja, tudi Slovenija oz. slovenski človek ni blizu slovenski majšini v Italiji, saj se vedno vlada prepričanje, da so člani slovenske narodne skupnosti v FJK privilegiranci (z vidika materialnih dobrin). In če smo že pri denarnih vprašanjih, je ravno gospodarski sektor tisti, kateremu se zaradi premajhnega števila zaposlenih - vsega na slovenskem generalnem konzulatu v Trstu delajo stiri osebe - ne morejo dovolj posvečati.

Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu s sedežem v Ul. Carducci - se vedno iščejo primernejše prostore - je namreč pristojen za širše severnoitalijansko

območje, kjer je zanimanje za gospodarsko italijansko-slovensko sodelovanje precejšnje. Vendar pa se mora osebje konzulata pretežno posvečati upravnim zadevam in časa za druga vprašanja je zelo malo. Med upravnimi obveznostmi največ časa pobere izdajanje tranzitnih vizumov državljanom bivše Jugoslavije oz. Srbije in Crne gore, ki imajo dovoljenje za začasno bivanje v Italiji (lani so jih izdali 21 tisoč), na konzulat se seveda obrnejo slovenski državljani, ki imajo kakšen pravi problem, precej dela pa je tudi z izdajanjem dovoljenj za prenos posmrtnih ostankov.

Z ozirom na politične spremembe tako na slovenski kot na italijanski strani so se prekinili nekateri že ustaljeni stiki in poznanstva, tako da bi morali - tudi na ravni upravnih teles - vzpostavljati nova. Glede tega, je podčrtal Šušmelj, prihaja do pozitivnih premikov, saj po precejšnjem zamrtju prihaja v zadnjem času do pozitivnih premikov (prav v teh in naslednjih dneh bo v Trst prišlo več vidnejših predstavnikov Slovenije). Uveljavlja se namreč spoznanje, da mora Slovenija ob relaciji Ljubljana-Rim vzdrževati tudi stike s svojimi neposrednimi sosedami, italijanskimi deželami. Samo preko tega neposrednega stika, bo lahko preseženo obojestransko nepoznavanje in bodo vzpostavljeni pogoji za tesnejše sodelovanje.

PISMO UREDNIŠTVU

O profesorjih in novinarjih

Dragi Kemperle, saj veš, kako sem ti najprej povedala, ko si me vprašal za mnenje o tistem pripravljalnem srečanju za proslavo 50-letnice obnove slovenskih sol, ki se ga profesorji nismo udeležili: da bi mogli tvoj sobotni komentar kar obrniti in s parafrazo recimo povedati, da bi »tudi 50-letnice Primorskega dnevnika ne proslavili, ko bi se takratni novinarji vedli podobno kot njihovi nasledniki«. Sicer pa tako vemo, da med novinarji in solniki vsaj pri nas največkrat »ne teče prav dobra kri«. (Zdaj pa sem se se spomnila, kako razburjen in razočaran je bil takrat na Vrhu eden od organizatorjev proslave Partizanskega dnevnika, ko je povedal, da novinarjev nove generacije pri pripravi ni bilo na spregled, pa se na proslavo jih ni prislo kaj dosti.)

Zato bi najprej povedala kolegom, da bi si tudi profesorji morali kdaj v razredu prihraniti poceni komentarje izrečene »kar počez«, recimo o slabem jeziku Primorskega. Od Dnevnika pa pričakujem, da če že poroča o enem dogodku, potem pa bi poročal recimo tudi o tem, da smo imeli na Prešernu že nekaj popoldanskih srečanj s solo Volta, ker pripravljamo z njimi, dijaki in profesorji, skupno kulturno prireditev, da smo imeli recimo že tri popoldanska predavanja za dijake iz ciklusa o novejši zgodovini, ki ga prirejamo tudi letos (a za letos nismo dobili finančnega nakazila za honorarje gostujočim predavateljem, kot ga nismo dobili za druge pobude).

Pa se recimo o tem, da smo letos na novo oblikovali nas ZVIN - Zavodni vzgojno izobraževalni načrt, da smo izbrali kolege, ki solo zastopajo pri srečanjih o zdravstveni vzgoji, pri srečanjih za usmerjanje, sedaj se pri srečanjih o civilni zasciti, v solskem Centru za informiranje in svetovanje, na celoletnem seminarju o multikulturnosti, pri povezovanju z nizjo srednjo solo, imenovali smo odgovorne za gledališko vzgojo, člane internih komisij za sestavo novega hišnega reda in za načrtovanje obolskih dejavnosti za dijake, ki smo jih nekaj, npr. nekatere ekskurzije in obiske predstav, tudi že izvedli, idr. idr.

V februarju bodo k nam za teden dni prišli dijaki enega razreda gimnazije iz Velikovca, potem ko so preživeli naši iz 4.a razreda jeseni en teden pri njih. Pripravljamo se tudi na začetek dodatnega podporne pouka, ki smo ga, sicer v manjši meri imeli na soli tudi v preteklih letih. Pa tudi to je za bralce morda zanimivo, da imamo na soli rekreacijsko telovadbo, ki jo vodijo kolegi profesorji telesne vzgoje, lani in prejšnja leta smo imeli tudi profesorski pevski zbor, ki je nastopal na solskih Prešernovih proslavah ob dnevu slovenske kulture.

Kako pridni? S svojim delom in s solo v resnici marsikdaj tudi sami nismo zadovoljni, a se o tem težko javno pogovarjamo. To nam najbrž škodi. Pa tudi za dodatno delo včasih poprimemo »vedno isti«.

Se kaj? Morda kdaj drugič. Predlog, ki sem ti ga v pogovoru povedala, pa le ni samo saljiv: da bi kdaj profesorji in novinarji zamenjali vloge. Sicer pa smo itak obojni namenjeni podobnemu: usmerjanju in nadzoru tega, kaj ljudje znajo in kaj smejo znati... Pa tudi javnost, pri nas v Zamejstvu še posebej, o obeh kategorijah, o solnikih in o novinarjih že dolgo nima najboljšega mnenja.

Lep pozdrav od nekdanje sosolke in sedaj včasih sodelavke-sogovornice.

Marta Ivashić

VIDEM / DEMOKRATIČNI FORUM SLOVENCEV

Predstavniku DFS mesto v vodstvu SI

Deželni koordinator SI podprl skupni zakonski predlog za slovensko manjšino

VIDEM - Deželno vodstvo stranke SI (Socialisti italijani) podpira izbiro Demokratičnega foruma Slovencev, ki se je ustanovil kot povsem avtonomna organizacija družbeno-politične vsebine. Takšen način organiziranja je namreč vodilo samega SI-ja, ki se pripravlja na prvi deželni in vsedrjavni kongres. O tem je tekla beseda v Vidmu na srečanju, ki so se ga udeležili deželni koordinator SI-ja Sergio Tosolini, članica vodstva Rita Bertossi ter člana vodstva DFS Rudi Pavšič in spetski župan Firmino Marinic.

Slovenska predstavnika sta postavila razloge, ki so botrovali, da se je dejavnost Dezelne komisije slovenskih socialistov

usmerila v Demokratični forum. Podčrtala sta tudi, da se forum prepozna v idejah in načelih socializma, družbene solidarnosti in skrbi za posten in demokratičen razvoj države.

Na srečanju so se dogovorili, da bo predstavnik DFS sodeloval v deželnem vodstvu SI-ja, to pa povsem avtonomno, kot je v načelih nove strankarske formacije, ki bo pogleda in izbire foruma upoštevala predvsem, ko bo šlo za vprašanja, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost ter problematiko sodelovanja z bližnjo Slovenijo.

S tem v zvezi je deželni koordinator SI-ja Tosolini podprl skupni zakonski predlog za slovensko manjšino, ki ga je obliko-

vala tudi DFS oziroma komisija slovenskih socialistov ter posredoval pri vsedrjavnem predsedniku stranke Ginu Giugniju, naj zakonski predlog podprejo vsi parlamentarci te stranke. DFS pa je zaprosil naj izdela osnovna stališča v zvezi z manjšinsko problematiko, ki jih bodo vključili v zaključni dokument na bližnjem državnem kongresu SI-ja.

Na srečanju je tekla beseda tudi o oblikovanju gibanja Demokratični pakt, ki združuje različne politične subjekte demokratičnega centra in zmerne leve z namenom, da bi se tudi v naši deželi ustvarili pogoji za manj travmatično dogovarjanje levo-sredinske stvarnosti.

V SPOMIN NA DON ARTURA BLASUTTA

Duhovnik, Slovenec in protifašist

Med tistimi, ki počasi postajajo legende za Slovence, živeče na obrobju narodovega telesa, je v Beniciji na posebnem mestu don Arturo Blasutto. Umrli je lani, 18. septembra, do zadnjega zveš svojemu narodu, za katerega je moral v življenju tudi veliko žrtvovati.

Arturo Blasutto se je rodil v vasi Viskorša, v zahodni Beneski Sloveniji. Kot duhovnik je od leta 1936 do leta 1945 leta kaplanoval v Reziji (Osojane). V tej majhni slovenski pokrajini se je kot človek z izjemno nadarjenostjo za jezik in naracijo v zelo kratkem času naučil rezijskega narečja. V njem je občeval s svojimi farani in jih kot učenec monsinjorja Ivana Trinka-Zamejskega, pisatelja in poeta beneskih Slovencev, neustrahljivo spodbujal k ohranjanju rezijske kot ubrane in svojevrstne slovenske govornice. S tem hotenjem in željo je imel tudi uspeh. Re-

ziji so kot najbolj zahodni Slovenci, četudi so bili pod nenehnim asimilacijskimi pritiski, v veliki večini ohranili svoje narečje, pa ne le kot folklorno posebnost, marveč kot del svojega vsakdanjega življenja. Pomembno zaslugo za to ima pokojni don Arturo Blasutto.

Takšen je pokojni don Blasutto ravnal tudi v vzhodni Beneski Sloveniji. V ta del dežele, v vas Lesa pri Klobuču, je bil iz Rezije premeščen leta 1946 in je tam ostal do leta 1955. V tistih letih, ko je bil se v Reziji, je z besedo in dejanjem podpiral protifašistični in narodnoosvobodilni boj ter slovenske partizane, ki so se v okviru protifašistične koalicije spopadali s silami Osi. Slovensko vojsko je podpiral tudi zato, ker je dobro poznal zgodovino slovenskega naroda in se posebej zgodovino beneskih Slovencev. Tako pokončen in navdušen je opravljal svojo pastirsko

dolžnost v cerkvi in izven nje, med domačini, med farani. Casi, zlasti prvih deset let po vojni, mu niso bili naklonjeni. V Beneski Sloveniji je divjala pravcata vojna proti vsem tistim beneskim Slovincem, ki so sodelovali v slovenski partizanski vojski, in proti tistim, ki so to vojsko podpirali, pa tudi proti tistim, ki so se upali spregovoriti v slovenskem jeziku v gostilni, na uradu, v soli ali kjerkoli drugje v javnih ustanovah. Ta pohod na novo prebujenih fašistov, ki se je odvijal na celotnem ozemlju Beneske Slovenije in Rezije, je vodil poseben organ, ustanovljen menda že med vojno v Rimu. Politične osebnosti, ki so sestavljale politični vrh tega organa, so se med živimi in se danes bahajo, da so s takšnim dejanjem resile vzhodno mejo domovine Italije.

V tem divjaskem pohodu italijanskih oboroženih enot, zlasti v prvih letih po vojni

pod oznako O in kasneje »Gladio« (meč) je pokojni Blasutto postal tarča napadov, poniževanja, zasledovanja in omalovaževanja. Leta 1955 je bil, kot pravi dekan iz Kobarida gospod Rupnik, pregnan iz farne cerkve na Lesah kot pes in ne kot človek. Sel je domov v Viskoršo, v svojo domačo vas. Pa tudi tukaj mu niso dali miru. Gladiatorjem je uspelo zapreti celo cerkev, da ni mogel vanjo na molitev. Toda bolj kot to ga je bolelo dejstvo, da so ga začeli napadati se domači izdajalci. Prav napadi kupljivih narodnih odpadnikov so bili tisti, ki so mu začeli vidno jemati telesno in duhovno moč.

Največ teh gladiatorjev, preganjalcev zavednih beneskih Slovencev, je bilo uvoženih iz Furlanije, pa tudi iz drugih krajev Italije. Bili so izjemno dobro organizirani, vojaško izurjeni, tehnično zelo podkovani in na splošno zelo sposobni ljudje.

Kot takšni so znali kaj hitro ugotoviti število domačinov udeležencev NOV in podpornikov OF. Oborožene tolpe teh gladiatorjev so jurisale po beneskih vaseh in napadale zavedne domaćine, kritje pa so jim nudile oblasti. V operativni načrt vodstva gladiatorjev je sodila tudi psihološka vojna, tako da se je pod psihološkim terorjem v povojnih letih ter zaradi groženj, trpinčenja in neprestanega političnega pritiska nad narodno zavednimi prebivalci beneskih vasi umaknilo v Slovenijo več kot 1000 ljudi, v glavnem tistih, ki so bili zavedni Slovenci in trdni protifašisti.

Pokojni don Arturo je v tej vihravi vojni zivel pokončno in neupogljivo. Z vso svojo duhovno in telesno močjo se je upiral temu divjaskemu pohodu. Vzporedno s tem je prosil svoje nadrejene in vse tiste, ki je poznal, naj mu v tem boju pomagajo. Toda dosegel je le malo. Pregelni so

ga tudi iz fare pri Klobuču in cerkvene oblasti mu niso povedale, kam ga bodo premeštile. Samo tisti, ki niso bili vplivni in močni so mu pri tem pomagali, toda to ni zadostalo. Moral je iti iz vasi Lesa - iz njegove fare pri Klobuču.

O tej grozljivki mi je pripovedoval, ko me je obiskal v Ljubljani, kasneje pa tudi v krogu rojakov: z njim smo bili dr. Ivo Juvancić, don Lavrenčič, kaplan iz Stoblanka (Beneska Slovenija), prof. Avgust Cernetic iz Ljubljane, tudi beneski Slovenec, don Cencic, fajmošter v Gor. Trblju (vzhodna Beneska Slovenija), dr. Dusan Vrscaj iz Ljubljane (nekdanji borec v Beniciji) in se dva mlajša duhovnika iz Beneske Slovenije. Mnogi od teh bojevnikov za slovenstvo v Beneciji so zdaj že mrti. Vendar pa ne pozabljeni kot tudi ne bo pozabljen don Arturo Blasutto.

Jože Ošnjak-Josko

gospodarstvo in finance

GIBANJA / ZAČASNI PODATKI

Brez običajnih podražitev se inflacija ohlaja

Letna stopnja padla na 3,8%

BOLOGNA - Podatki o gibanju življenjskih stroškov v devetih vzorčnih mestih kažejo, da je inflacija v januarju kar krepko pritisnila na zavoro: že bodo projekcije ob koncu meseca potrjene, potem se bo inflacijska stopnja znižala od 4,1 odstotka, kolikor je znasala decembra lani, na 3,8 odstotka. Mesečna zvisanja stopnje življenjskih stroškov se gibljejo okrog 0,4 odstotka, z izjemo Milana pa so v vseh vzorčnih mestih nižja od zvisanj v lanskem januarju. Če bo ob koncu meseca potrjena 3,8-odstotna letna tendenca inflacijske stopnje, bo to najnižja januarska inflacija v zadnjih devetih letih.

Ce se vrne k mesečnemu zvisanju stopnje življenjskih stroškov glede na lanski december, je to največje v Milanu, Turinu, Trstu in Benetkah z 0,5 odstotka, v Firencah, Genovi in Neaplju dosega 0,4, v Bologni 0,3, v Palermu pa zgolj skromni dve desetinki odstotka. Povprečne letne stopnje pa so se najbolj znižale v Bologni (od 3,4 na 3,1 odstotka), Turinu (od 3,7 na 3,3) in Trstu (od 4,0 na 3,7), nekoliko skromnejše je bilo znižanje v Firencah (od 4,2 na 4,0 odstotka), Genovi (od 3,5 na 3,3), Palermu (od 3,1 na 2,9), Neaplju (od 4,5 na 4,4) in Benetkah (od

3,7 na 3,6), medtem ko je v Milanu povprečna letna inflacijska stopnja ostala na ravni iz lanskega januarja (3,6 odstotka).

Januarja lani se je mesečna inflacija občutno povečala zaradi davčnih zaostretev, ki jih letos (zaenkrat) nismo doživeli. Lanski podražitvi metana in pogonskih goriv se gre torej zahvaliti, da so primerjave z letošnjim januarjem tako ugodne, saj gre za mesec, ki je skupaj z oktobrom po tradiciji inflacijsko najbolj »vroč«. Med sestavinami kosarice, po kateri statistiki merijo stopnjo inflacije, kaže v tem mesecu največ živahnosti prehrana, ki se je podražila v praktično vseh vzorčnih mestih (v Trstu npr. za 0,7 odstotka). Stabilni o v glavnem izdatki za obleko in za gospodinjske dobrine in storitve, najvišji porast pa so dosegli stroški za stanovanje (v Trstu za 1,8 odstotka), kar je posledica običajnega trimesečnega prilagajanja stanarin indeksu Istat. Stroški za zdravje so v glavnem stabilni in ponekod celo nižji zaradi pocenitve nekaterih zdravil, naraščajo pa izdatki za energijo, prevoz, prosti čas in za preostale dobrine in storitve, ki so jih obremenile podražitve storitev javnih lokalov, hotelov in bank.

JUBILEJ / OB 50-LETNICI MENJALNEGA URADA

Guverner Fazio brani ekonomsko svobodo

Po podatkih centralne banke se je lani zmanjšalo zaostajanje Italije pri dolgoročnih obrestnih merah

RIM - Petdeset let zgodovine za uveljavitev nacel ekonomske svobode, ki je neobhodna za internacionalizacijo italijanskega gospodarstva in za evropsko integracijo. S temi besedami je guverner Banke Italije Antonio Fazio v svojem prispevku za zbirko, ki jo je ob svoji 50-letnici izdal italijanski menjalni urad UIC (Ufficio italiano cambi), povzel pol stoletja delovanja tega organa. Tako v režimu monopola nad menjavo, ki je veljal do poletja 1990, kot v režimu valutne sprostitev - piše Fazio - je UIC ustrezno in brez zamud izvajal naloge, ki so mu bile zaupane. Tudi takrat, ko je moral voditi obdobja valutnih restrikcij, je to izvajal v optiki časne nujnosti in torej ni nikdar pozabil na cilj liberalizacije ekonomskih odnosov s tujino. Nic lažje niso niti današnje naloge menjalnega urada, ki se je z reorganizacijo prilagodil sprememljenim ekonomskim in monetarnim razmeram. Njegove temeljne naloge zadevajo upravljanje valutnih rezerv, nadzorovanje finančnih posrednikov (ki preprečuje infiltracijo kapitalov nezakonitega porekla) in statistično opazovanje in analiziranje monetarnih gibanj.

Banka Italije je izkoristila priložnost posega

guvernerja Fazio na simpoziju Forex za objavo preglednice o gibanju razkoraka med italijanskimi dolgoročnimi obrestnimi stopnjami in povprečjem, ki velja za sedem najbolj industrijsko razvitih držav sveta (G7). Lani je Italiji uspelo zmanjšati ta razkorak na 1,7 odstotka, potem ko je se leta 1993 znesel kar tri odstotke. V obdobju 1988-94 je bil povprečni razkorak 2,7 odstotka, medtem ko se je v obdo-

bju 1982-88 Italija ponašala z negativno razliko za 1,3 odstotka. Preglednica Banke Italije kaže tudi na lanko občutno skrčenje dolgoročnega razkoraka med italijanskimi in nemškimi obrestnimi merami: leta 1993 je razlika znesla 4,5 odstotka, lani pa le se 2,8; v obdobju 1988-94 je bila povprečna razlika 2,3 odstotka, v obdobju 1982-88 pa je bila negativna v korist Italije za 0,6 odstotka.

Državni svet odmrznil odlok o 15-odstotnem pokojninskem prispevku za profesionalce

TRST - Z več kot enoletno zamudo se je vendarle premaknilo z mrtve točke tolmačenje in izvajanje zakonskega določila št. 537/93, ki je 1. januarja 1994 uvedlo obvezno pokojninsko zavarovanje pri skrbstvenem zavodu INPS za tiste profesionalce in sodelavce, ki niso nikjer redno zavarovani in imajo dohodek od samostojne dejavnosti. Zakon predvideva, da bodo ti dohodki podvrženi 15-odstotnemu prispevku za socialne dajatve, ki bodo nakazane na »ad hoc« ustrevarno zavarovalno pozicijo v okviru trgovskega pokojninskega sklada pri zavodu INPS.

Državni svet je te dni dokončno pregledal in odobril pravilnik ter izvajalne predpise, ki jih bodo predvidoma februarja objavili v uradnem listu, potem ko jih bosta podpisala pristojna ministra za delo in za zaklad. V pričakovanju uradnega besedila, ki bo opredelilo dohodke in kategorije zavezancev, je bilo potrjeno, da bodo profesionalci morali poravnati obveznost do konca maja, ko bodo uradno znani dohodki od samostojne dejavnosti v letu 1994, od katerih bo treba odšteti 15-odstotni prispevek. (B)

LIRA

TOR SRE ČET PET PON

1601,9 1616,9 1611,6 1599,0 1585,9

\$

DM

1047,7 1059,2 1050,3 1056,2 1047,6

Zaupanje v Dinija oživilo vse trge

MILAN - Finančni trgi so očitno optimisti glede Dinijeve usode v parlamentu. Njegov govor je včeraj pozno popoldne povzročil poskok tečajev BTP future, lira se je ovrednotila do vseh glavnih valut, milanska borza pa je sklenila sestanek s pozitivnimi indeksi. Pri dolarju je lira glede na petkov tečaj pridobila 13 točk, pri marki pa 9,5 točke, čeprav se je nemški bankovec po zaprtju menjalnega trga spet rahlo okrepil. Borzni indeks Mib je pridobil 1,23 odstotka, Mibtel je sestanek sklenil s porastom za 0,35, Mib-30 pa je napredoval za 0,66 odstotka.

NOVICE

Evropsko finansiranje za projekt CETA v Gorici

GORICA - Center za aplicirano ekologijo CETA v Gorici je zmagal na evropskem natečaju za najboljši projekt v okviru programa z naslovom »Raziskovanje, tehnološki razvoj in demonstracije na področju kmetijstva in agroindustrije«, na katerega razpis se je odzvalo dva tisoč skupin z vsega kontinenta. Goriski projekt, za katerega je bilo že nakazanih sto milijonov lir, bo posebno koristen za države proizvajalke olivnega olja, saj se raziskava nanasa na razvoj biološkega procesa za čiščenje odpadnih voda pri stiskanju oliv in za pridobivanje metana.

Sodelovanje med furlanskim De Simonom in Vah Hoolom

VIDEM - Tovarna De Simon iz Osoppa, članica industrijskega konzorcija Inbus, ki si je v osemdesetih letih zagotovil 40 odstotkov italijanskega trga avtobusov za javni prevoz, je sklenila sporazum o proizvodnem sodelovanju z belgijsko družbo Van Hool, enim največjih proizvajalcev avtobusov v Evropi. Sporazum zadeva tudi sodelovanje na trgovskem področju in pri tehnični sistenci, nanasa pa se na avtobuse s skrajno nizanim dnom, ki omogočajo lagodni vstop in izstop tudi za potnike z motoričnimi težavami. Družba De Simon v tiskovni noti poudarja, da sporazum ponuja italijanskemu trgu družino mestnih avtobusov, ki so jih že preizkusili v drugih evropskih državah.

V veljavi nov odlok o pomoči avtoprevoznikom

RIM - Z objavo v uradnem listu je včeraj začel veljati obnovljeni odlok o posegih v korist avtoprevoznictva, ki določa za prvo polletje lanskega leta davčni kredit v znesku 285 milijard lir za podjetja, ki so pooblaščenca za prevoz blaga za tretje osebe, in prispevek za avtoprevozna podjetja Evropske unije, ki je sorazmeren s porabo plinskega olja na italijanskem ozemlju.

SLOVENIJA / KAKOVOSTNI PREMIK NA PODROČJU ITALIJANSKIH VLAGANJ

Grupa Bonazzi največji italijanski investitor v Sloveniji

Po nakupu kranjskega Tekstilindusa (zdaj Aquasava) se pravkar zaključuje prevzem ljubljanskega Yulona

ARCO - V Italiji imamo podjetnike, ki verjamejo v razvoj Slovenije in v njeno hitro vključevanje v svetovne gospodarske tokove. Med njimi je tudi družina Bonazzi iz mesteca Arco v tridentinski pokrajini. Poleti leta 1993 je na dražbi kupila tovarno Tekstilindus v Kranju, za njen nakup in posodobitev naprav in strojev pa je porabila 30 milijard lir. Operacijo so izpeljali z ustanovitvijo slovenske družbe Aquasava in s tem imenom gredo zdaj izdelki kranjske tovarne v svet. Tovarna je bila pred dražbo na robu stečaja, saj se ne doma ne v tujini ni našel kupec, zato bi se bili delavci gladko znašli na cesti. Oh prevzemu tovarne je bilo v njej 319 zaposlenih, danes, po komaj petnajstih mesecih, pa jih je že 474. To pomeni, da je novo vodstvo znalo tovarno ponovno zagnati.

Dr. Giulio Bonazzi, menadzer srednjih let, ki je že pol drugo leto doma bolj v Sloveniji kot pa v domaći Italiji, se bo zdaj z družino vsaj za nekaj let preselil v Slovenijo, kjer je našel možnosti za nadaljnje udej-

stvovanje. Tik pred sklenitvijo je namreč nakup tovarne kemičnih vlaken Yulon v Ljubljani. Slovenski delavci, tehniki in splošna zavzetost ljudi so ga namreč prepričali, da se loti tudi drugih poslov v tej državi. Grupa Bonazzi ima več kot deset tovarn po svetu. Največ jih je v Italiji, druge pa so v Belgiji, Nemčiji in na Hrvaškem. Izdelke teh tovarn izvažajo po vsem svetu, proizvodi iz kranjske tovarne pa gredo v Italijo, Nemčijo, Veliko Britanijo in ZDA.

Med tovarnami, ki so se znašle na seznamu tistih, ki jih v Sloveniji privatizirajo, je tudi Yulon, ki je celo prva na spisku Agencije za privatizacijo. Za to tovarno se je grupa Bonazzi zanimala že pred časom, saj je hotela dopolniti svojo proizvodnjo in ponudbo. V nakup tovarne so sli skupaj z gorisko tvrdko Godiver (ustanovljena je bila leta 1988, dosedanja lastnika pa sta bila slovenska državljana Srečko Strukelj in Sonja Marinič. Tvrdka se je ukvarjala predvsem z uvozno-izvozno dejavnostjo, na italijanski trg pa je plasirala tudi

izdelke Yulona. Bonazzijeva finančna družba Acquafil iz Arca je postala večinski delničar v gorški družbi Godiver, ta pa bo sedaj večinski, 57-odstotni delničar ljubljanskega Yulona. Preostalih 43 odstotkov delniškega paketa so deloma odkupili zaposleni, deloma pa ostaja v lasti državnih skladov, kot določa slovenska zakonodaja. Agencija za privatizacijo je zadnji sklep sprejela 31. decembra lani, italijanski podjetnik mora pogodbo zaključiti v roku enega meseca, torej do konca januarja.

V Kranju je grupa Bonazzi investirala 30 milijard lir, za nakup tovarne Yulon in za njeno modernizacijo pa bo v treh letih porabila 50 milijard lir in s tem sredstvi tudi dokapitalizirala finančno osnovo družbe. Z skupnim vložkom 80 milijard lir bo grupa Bonazzi postala najmočnejši italijanski investitor v Sloveniji. Doslej je ta primat pripadal podjetju Saffa, ki je investiralo v papirno industrijo 70 milijard lir.

Grupa Bonazzi bo z novo pridobitvijo ne le zaokrožila svojo

proizvodnjo, ampak bo postala največji proizvajalec tekstilnih vlaken v Evropi. Izdelki iz Kranja in Ljubljane bodo torej romali ne le na evropske, ampak tudi na svetovne trge.

Investicija je pomembna tudi zato, ker z njo prihaja do kvalitetnejših in velikih posegov italijanskih podjetnikov v Slovenijo. Tokrat ne gre za skromne investicije malih ali srednjih podjetij, ki jih je kar precej, namenjeni pa so malim proizvodnim podjetjem, v katerih je zaposlenih le po nekaj delavcev. Tokrat gre za res velik posel: če združimo oba posega, dobimo že sedaj skoraj 900 zaposlenih. To pa je že kar veliko, se posebno ob dejstvu, da bo korenita posodobitev naprav omogočila visoko avtomatizacijo proizvodnje. Primer gupe Bonazzi pa bo nedvomno spodbudil tudi druge italijanske podjetnike k večjemu angžiranju v slovenskem gospodarskem prostoru, ki potrebuje ne le finančne injekcije, ampak v prvi vrsti novo tehnologijo in marketinske sposobnosti.

Marko Waltritsch

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

KOBARID / KNJIŽNA NOVOST

»Koraki skozi meglo«

Avtor opisuje dogajanje na soški fronti v času od 1915 do 1917

V kobariskem muzeju so predstavili novo knjigo o dogajanju na soški fronti v času prve svetovne vojne. Gre za drugo knjižno delo dr. Vasje Klavora z naslovom »Koraki skozi meglo - Soska fronta Kobarid-Tolmin 1915 - 1917«.

Knjigo je izdala Mohorjeva družba iz Celovca, njen izid pa je denarno podprla tudi avstrijska vlada. V kratkem bodo knjigo v nemškem prevodu predstavili tudi na Dunaju.

Knjiga Koraki skozi meglo je že drugo avtorjevo delo, v katerem opisuje dogajanje na Soški fronti. Pred tremi leti je izšel njegov književni prvenec z naslovom »Plavi kriz«, v katerem je opisoval dogodke in razmere na severnem delu Soske fronte, na Bovskem, in priprave ter potek bojnih operacij ob takojšenem »kobariskem čudežu«, ob katerem se je sesula organizacija italijanske vojske in se je začel velik umik, ki se je ustavil šele ob reki Piavi.

V svoji drugi knjigi pa avtor na osnovi zbranih dokumentov, pričevanj in ze napisane literature opisuje dogodke, ki so se v istem času dogajali na Tolminskem. S to knjigo je dr. Vasja Klavora - to je se posebej dragoceno - opisal pričevanja se živečih ljudi, ki so se bodisi udeležili opisanih dogodkov ali so jih kako drugače spremljali in se jih se spominjajo.

Poglobil se je torej v čas pred 80 leti, ko sta se po tolminskih gorah

in v tolminski kotlini, tedaj se delu Soske fronte, obe strani srdito spopadali in so v krvavih juriših ene in druge v vojno vpletenih strani padali vojniki in civilno prebivalstvo. Slednje zlasti v bombardiranjih.

Pri pisanju se je Klavora oprl na 56 naslovov knjižnih publikacij, okoli 320 zapisov ustnih virov in na več kot šeststo časopisnih člankov, ki jih je našel v avstrijskih in nemških ter italijanskih časopisih, dokumentih in fotografskih zbirkah.

Knjiga »Koraki skozi meglo« ima enajst poglavij in zajema čas od izbruha vojne do oktobra 1917. Vendar delo ni samo popisovanje vojnega dogajanja. Skozi delo se kot rdeča nit vleče avtorjevo spominanje lastnih korenin, svojih prednikov in otroških let, ki jih je doživljal ob pokojnem očetu, ki mu je kot fantiču pripovedoval o krvavih bojih.

S knjigo »Koraki skozi meglo« je dr. Vasja Klavora, ki je po poklicu zdravnik - specialist kirurg v sempostrski bolnišnici - zaokrožuje s »Plavim križem« zaceto pripoved o dogajanjih na Soški fronti v Gornjem Posočju.

Predstavitev istega dela bodo pripravili tudi v Novi Gorici, v četrtek ob 19. uri v prostorih Goriskega muzeja v Kromberku. Tudi tam bo knjigo in avtorja, tako kot v Kobaridu, predstavil kustos Goriskega muzeja prof. Drago Sedmak.

Vojko Cuder

MARIBOR / TEHNOLOŠKI PARK

Izziv za 250 podjetnikov

V desetih letih naj bi zrasla velika podjetniška vas

V Stajerskem tehnološkem parku, ki ga je v Pesnici konec lanskega leta ustanovila Mariborska razvojna agencija s finančno podporo ministrstva za znanost in tehnologijo (stavbo in zemljišča pa je park brezplačno dobil od Survine Maribor), je poslovne prostore za zagon podjetniške zamisli naslo ze sedem podjetnikov raznih strok.

A to naj bi bili samo skromni začetki. V naslednjih desetih letih naj bi namreč v Pesnici zrasla velika podjetniška vas. V tem času naj bi se po predvidevanjih Stajerski tehnološki park iz sedanjih 400 kvadratnih metrov razširil na 16.500 kvadratnih metrov in omogočil zagonske korake 250 podjetnikom. In ce bo vsak podjetnik zaposloval v povprečju denimo dva delavca, je v Pesnici pričakovati živahno gospodarsko življenje.

»Aprila bomo objavili razpis za zbiranje intere-

sentov. Pri izbiri podjetnikov, ki bodo dobili poslovne prostore v Stajerskem tehnološkem parku bo odločilnega pomena vsebina programa, predvsem z vidika možnosti za vključevanje na domači in tuji trg.« nam je povedal mag. Valentin Kropivšek, direktor Stajerskega tehnološkega parka.

»Tistim, ki imajo dobre podjetniške zamisli, zagotavlja park predvsem pomoč pri sami ustanovitvi podjetja, ugodno najemnino (osem mark za kvadratni meter), razna svetovanja, pomoč pri

iskanju poslovnih partnerjev, pomoč pri promociji tehnološko zanimivih izdelkov, predvsem pa povezanost z informacijskim omrežjem ARNES, to je podatkovno povezavo z mednarodnim informacijskim sistemom. Stajerski tehnološki park pa bo pomagal podjetnikom tudi pri sodelovanju na natecajih različnih ministrstev.«

Ce bo Stajerski tehnološki park želel doseči zacrtano velikost, mora po besedah mag. Valentina Kropivškega letno vložiti v razvoj dva milijona mark. Zacetna sredstva naj bi zagotovila ministrstva, kasneje pa naj bi park začel sam ustvarjati prihodek, ki ga bo vložil v nadaljnji razvoj.

Janko Struc

LJUBLJANA / ZELENI LJUBLJANE

Zaradi nezakonite sečnje pobuda mestnemu svetu

Osrednja točka včerajšnje novinarske konference Zelenih Ljubljane je bila poročila o pobudi mestnemu svetu v zvezi z nezakonito sečnjo dreves na Golovcu.

Po besedah predstavnika Zelenih Ljubljane Aleksandra Marinka, je bila konec prejšnjega tedna na Golovcu izvršena nezakonita sečnja okoli 100 kubikov gozda, s strani dveh lastnikov. Sečnja je ustavil področni gozdar, inspeksijske službe pa bodo zoper kršiteljev ustrezno ukrepale. To območje, kjer je bila nezakonita sečnja, je zaščiteno kot zeleni pas z oddlokom mesta Ljubljane. Kršitve mestnih odlokov o zava-

rovanju gozdnih površin pa morajo biti po njihovem mnenju ustrezno sankcionirane, da ne bi prihajalo do podobnih dejanj. Zato v svoji pobudi predlagajo mestnemu svetu pripravo strokovnih pogojev, da se gozdne površine, zajete v mestnem odloku, odkupi od lastnikov, s tem ukrepom pa bi se vzpostavil enoten režim ravnanja do gozdnih površin oziroma do zelenega pasu. Prav tako pa Zeleni Ljubljane menijo, da je eden od načinov, da se takšna dejanja prepreči, izdelava katastra dreves, v katerem bi bilo vsako drevo definirano po funkciji in vrednosti. (V. V.)

SEŽANA / OBČINSKI SVET

Lastninjenje v BTC Terminal

Poslovno nepotrebna sredstva je BTC Terminal ponudil nekdanji občini

BTC Terminal Sežana je v svojem programu lastninskega preoblikovanja, ki ga je odobrila tudi agencija, opredelil del svojih sredstev kot poslovno nepotrebne. Gre za pozidana in nepozidana zemljišča (skoraj 90 tisoč kvadratnih metrov) ter gradbene objekte in industrijski tir v skupni vrednosti 340 milijonov tolarjev. Občini je ponudil, naj jih prevzame v lastništvo.

Poslovno nepotrebna sredstva je BTC s pogodbo brezplačno prenesel se na nekdanjo občino Sežana. Ta pa bo formalnopravno veljavna šele, ko se bo Sklad za razvoj RS izjasnil, da ne bo uveljavljal prednostne pravice oziroma da ni zainteresiran za prevzem zemljišč in objektov. Z njimi je lahko občina prej samostojno razpolagala. Z nekdanjo obci-

no je BTC Terminal sklenil tudi pogodbo o občasnem najemu objektov. Pogodba je sklenjena za deset let, najemnina pa znaša 10 tisoč nemških mark na leto. Pravice obeh pogodb se prenašajo tudi na sedanjo občino Sežana. S takšno delitvijo premoženja je namreč BTC Terminal omogočeno lastninjenje, sicer bi večino v podjetju dobil sklad za razvoj, saj je podjetje kapitalno intenzivno.

Na zadnji seji občinskega sveta so svetniki sprejeli pobudo BTC Terminal in določili triclansko komisijo, ki naj v najkrajšem času opravi razgovore na skladu. Svetniki so poudarili, da je v interesu občine postati lastnik zemljišč in objektov na tako pomembni točki ob državni meji, kot jo ima podjetje BTC Terminal. Vojko Cuder

NOVICE S PRIMORSKE

Nadzorni svet v Kraškem vodovodu

SEŽANA - Z ukinitvijo dosedanje občine Sežana in ustanovitvijo starih občin (Sežana, Komen, Divaca in Hrpolje-Kozina), je ukinjen tudi dosednji nadzorni organ, kakor ga zahteva zakon o javnih podjetjih. Bivša občina Sežana je bila tudi ustanoviteljica javnega podjetja Kraški vodovod. Nadzorni svet (svet) nadzaruje vodenje poslovanja podjetja in ima šest članov. Prejšnji IS je predlagal, naj bodo v njem najvišji predstavniki novih občin, torej župani. Ker Kraški vodovod oskrbuje tudi kraje v občini Miren-Kostanjevica, so v nadzorni organ povabili tudi župana te občine Zlatka Marusica. OS sezanske občine je na zadnji seji potrdil dr. Benjamina Jogana za člana tega organa.

Zdaj še Vipa Invest 2

NOVA GORICA - Na Banki Vipa d.d. so nam povedali, da so izredno zadovoljni z vpisom certifikatov, ki so jih do 17. januarja zbirali pri občanah. Po načrtih naj bi jih zbrali za 6 milijard tolarjev, dejansko pa jih je v njihovo družbo vpisanih sedem milijard tolarjev, ali za okoli 16 odstotkov več kot so pričakovali. Svoje certifikate jim je zaupalo okoli 27 tisoč ljudi, pretežno s severne Primorske in Krasi, torej z območij, kjer ima banka svoje poslovne enote. V vodstvu banke pa so prepričani, da so jim ljudje zaupali tudi zaradi njihove investicijske politike v domača podjetja. Ker je zanimanje veliko, so se odločili ustanoviti novo družbo Vipa Invest 2 z razpisanim kapitalom 2, 5 milijarde tolarjev. Certifikate bodo začeli zbirati takoj po pridobitvi dovoljenja, najverjetneje v začetku februarja. Pozneje bodo oba sklada združili.

Lokalna uprava

SOLKAN - Zaradi nejasnosti glede delovanja lokalne samouprave so se lani konec novembra v Solkanu potrdili mandat svetu KS Solkan do konca junija letos. V kraju menijo, da bo takšna oblika delovanja samo v pomoč pri delu občinskega sveta mestne občine Nova Gorica.

Novice zbral Vojko Cuder

BOHINJ / OBČINSKI SVET

Župan uraduje v svoji dnevni sobi

Bohinjci bodo do grba in zastave prišli prek javnega razpisa

Predsednik občinskega sveta občine Bohinj Jože Cvetek je sklical že drugo sejo, na kateri naj bi govorili o žigu, grbu in zastavi občine Bohinj, se dogovorili o pripravi poslovnih prostorov na sedežu občine, določili podpisnike za žiroračun občine in soglasali z odprtjem postnega predala. Zapletlo se je že pri sprejemanju omenjenega dnevnega reda, o katerem so člani občinskega sveta razpravljali skoraj dve uri.

Niso se namreč mogli odločiti, ali dodatne točke sodijo pod točko razno ali jih bodo uvrstili na dnevni red kot samostojne. Ker se je razprava zavlekla, saj so o vsaki točki glasovali posebej, so o trenutno najbolj perečem problemu za Bohinjce - gradnji male hidroelektrarne, ki jo v neposredni

bližini his gradi podjetje Bistrica - razpravljali do polnoči. Kar nekaj časa je tudi minilo, preden so pregledali in potrdili zapisnik prve seje občinskega sveta, nekaj zapletov pa je povzročila tudi določitev začasnega žiga občine Bohinj.

Tega so dali narediti že pred sejo, vendar ni bil

ustrezen. Kot so se pozanimali pri pristojnih organih na republiki, mora žig vsebovati sedež in ime občine, zato so ga določili kot začasnega. Župan tudi se nima prostora, v katerih bi lahko delal, zato uraduje kar v domači dnevni sobi, prav tako pa za zdaj plačuje vse stroške, ki jih ima s svojo novo funkcijo, kar iz lastnega žepa. Da bi Bohinjci dobili svoj grb in zastavo, so se odločili za javni razpis s 30-dnevnim rokom in tremi nagradami po 80, 40 in 20 tisoč tolarjev.

Mateja Faletič

IZ POSTOJNE IN BISTRICE

Bo seje vodil župan?

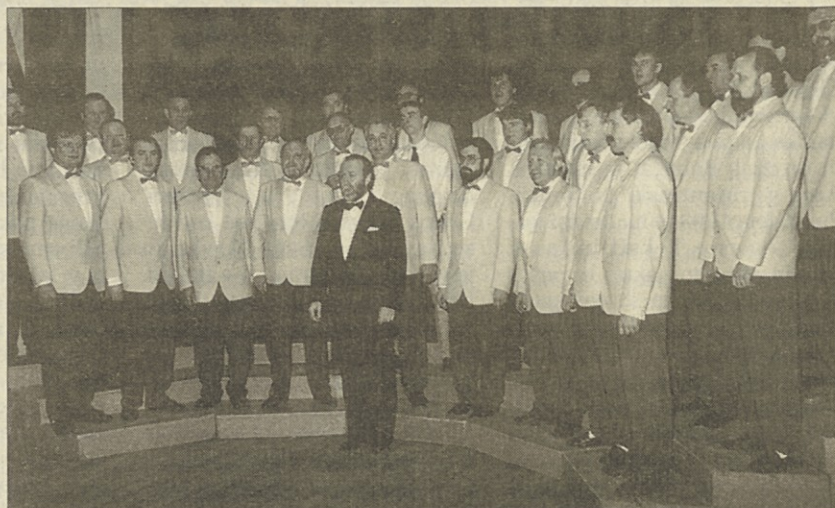
POSTOJNA - Na drugi seji se bodo danes sestali člani postojnskega občinskega sveta. Na dnevnem redu imajo več imenovanj in statutarnih sklepov, sprejeli pa naj bi tudi predlog začasnega poslovnika, ki ne predvideva izvolitve predsednika sveta, temveč določa, da seje sklicuje in vodi župan. Svetniki naj bi imenovali sekretarja občinskega sveta, komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter komisijo za pripravo poslovnika in statuta. Sprejeli naj bi tudi sklep o razporeditvi delavcev v občinski upravi, po katerem naj bi bilo na občini zaposlenih 22 ljudi. Ta sklep pa bo veljal le do sprejetja sistematizacije del in nalog delavcev, zaposlenih na občinah Pivka in Postojna. Na današnji seji naj bi podaljšali mandat gradbenemu odboru, ki bdi nad obnovo kulturnega doma v Postojni, nekaj časa pa bodo namenili tudi pobudam in vprašanjem svetnikov.

Bistriški mesec kulture že osemnajstič

ILIRSKA BISTRICA - Bistriški tradicionalni mesec kulture, ki se uradno začne 19. januarja - ob rojstnem dnevu pesnika Dragotina Ketteja - poteka letos že osemnajstič. Od januarja do sredine marca se bo v Ilirski Bistrici in okoliških krajih zvrstilo več različnih prireditvev, med katerimi sta dve osrednji. Prva je bila v nedeljo na gradu Prem (rojstnem kraju pesnika Dragotina Ketteja), kjer so predstavili pesniški prvenec domačina Jožeta Steguja. Druga osrednja slovesnost oziroma kulturni večer pa bo 8. februarja v Ilirski Bistrici. Predstavili se bodo zbori iz Reke, Nabrezine in Ilirske Bistrice. Omenimo se gostovanje gledališke skupine s sezanske gimnazije, koncerta starih pianistov iz Italije, operne arije dijakov solo petja iz reske GS ter predstavitev bostanskega prevoda Kettejeve poezije.

Pripravila Mateja Godejsa

Zbor se že pripravlja na proslavo petdesetletnice delovanja

SENTJUR - Moski pevski zbor Skladatelj Ipavec, ki se v teh dneh pripravlja na snemanje kasete in vsakoletni spomladanski koncert, bo prihodnje leto praznoval petdesetletnico delovanja, ki jo bodo pevci proslavili s koncertom izključno Ipavcevih pesmi.

Tradicija zborovskega petja je v Sentjurju močna ravno zaradi rodbine znanih zdravnikov in skladateljev Ipavcev, ki je tu ustvarila številne pesmi, samospelne in tudi prve opere. Le redko kdo ne pozna že skoraj ponarodelih pesmi

Slovenec sem; Bodi zdrava, domovina; Kje so moje rozice; Planinska roža Gustava Ipavca, njegovega brata Benjamina ter sina oziroma nečaka Josipa.

V moskem pevskem zboru Skladatelj Ipavec poje 32 bolj ali manj stalnih članov, ki jih vodi dirigent Franci Plohl. Zbor se udeležuje vseh občinskih in regijskih pevskih tekmovanj, že dolgo pa sodeluje tudi z mesanim zborom Erkel Ferenc iz Szegeda in z mesanim zborom Danica iz Sentprimozna na Koroskem.

Anita Zmahar

DOGOVOR MED LDS IN SKD

Konec obdobja politične nestabilnosti

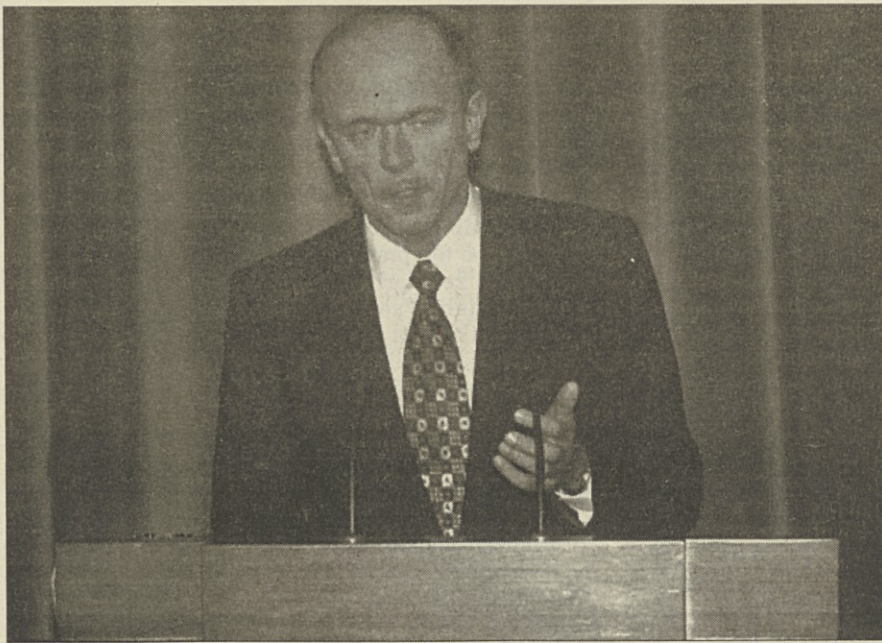
LJUBLJANA - Pogajanja med Liberalno demokratično Slovenijo in Slovenskimi krščanskimi demokrati so se včeraj končala. Po besedah predsednika vlade naj bi se s tem končalo tudi obdobje politične nestabilnosti, saj naj bi doseženi sporazum zagotovil delovanje velike koalicije do naslednjih volitev. Dodatek h koalicijski pogodbi med LDS in SKD predvideva zamenjavo ministrstva za zunanje zadeve za ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj.

Zunanji minister naj bi postal liberalni demokrat Zoran Thaler, ki po mnenju Drnovske kljub relativni mladosti izpolnjuje vse zahteve in pogoje za to mesto. Minister za ekonomske odnose in razvoj pa bo krščanski demokrat Janko Dezelak, ki bo v času Drnovskove odsotnosti opravljal tudi funkcijo podpredsednika vlade. Davorin Kracun bo spornost odstopil z mesta ministra za ekonomske odnose in razvoj ter se najverjetneje vrnil med poslance (državni zbor bo moral zato zapustiti Rudi Moge), postal pa bo tudi predsednik ekonomskega sveta vlade. Na izpraznjenem mestu predsednika parlamentarnega odbora za mednarodne odnose pa bo novega zunanjega ministra Zorana Thalerja zamenjal nekdanji vodja slovenske diplomacije Lojze Peterle. Dogovor tudi predvideva, da bo nova ministra obvezno zavrnila ponujene odstopne sedanjih državnih sekretarjev v obeh ministrstvih. Tako zavrneni kandidat za zunanjega ministra Peter Venclj se naprej ostaja državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve, Davor Valentincic, Vojka Ravbar in Tone Rop pa državni sekretarji v mini-

strstvu za ekonomske odnose in razvoj. Krščanski demokrati, tako Drnovsek, lahko kandidirajo tudi za odprto mesto državnega sekretarja za turizem, v prihodnjih starih mesecih pa se bo mogoče spraznilo še kakšno mesto.

Drnovsek ocenjuje, da se bodo med obema strankama še naprej kazala določena politična razhajanja, pričakuje pa, da bo koalicija delovala enotno zlasti pri gospodarskih vprašanjih in sprejemanju proračuna.

Izvršilni odbor SKD je včeraj dopoldne potrdil omenjeni aneks h koalici-

Premier pričakuje, da bo koalicija delovala enotno (Foto: Srđan Živulović)

cijski pogodbi med LDS in SKD. Krščanski demokrati ne nasprotujejo kandidaturi Zorana Thalerja, o nadaljnji usodi koalici-

je bo na današnji seji odločil svet SKD. Obe stranki morata v naslednjih dneh uskladiti se nekatere programske to-

čke, kot na primer vprašanje denacionalizacije, lokalne samouprave, poprave krivic in solstva.

Mija Gacnik

Napovedi v medijih, da bo Drnovskov uradni kandidat za zunanjega ministra učinkoval kot presenečenje, so se pravzaprav uresničile, čeprav moramo zapisati, da med bolj »presenečene« gotovo sodi tudi kandidat sam. Ime Zorana Thalerja se je v spektakularnem iskanju Peterletovega naslednika sicer tudi občasno omenjalo, vendar vedno z rezervno, k čemur je precej prispevala tudi kandidatura zadržanost. Thaler je veljal predvsem za človeka prihodnosti, za politika, ki se zdaj kali v državnem zboru, ministrske dolžnosti pa naj prevzame v naslednji fazi kadrovske prenove v slovenski politiki. Vse več je znakov (denimo izvolitev Jozefa Školca za predsednika DZ), da je ta faza nekoliko prehitela svoj »naravni tok« in da generacija zgodnjih tridesetletnikov že prevzema ključne državne funkcije v Sloveniji. Če pustimo ob strani pomisleke, da utegne biti tako zgodnja izstrelitev med najvisje zvezde tudi svojevrstna past za mlade politike, nekakšen dvorezen meč, pa velja zapisati, da Zoran Thaler na zunanje ministrstvo nikakor ne prihaja brez izkušenj v politiki, tako notranji kot zunanji. Nase je prvič opozoril, ko je kot član

predsedstva ZSMS, odgovoren za mednarodno sodelovanje, v Slovenijo pripeljal kontroverznega italijanskega radikala Marca Pannelo, kar je bila v tistih casih (1987) veljala za provokacijo. Veliko je Thaler tvegati tudi tri leta kasneje, ko je deklariral svoje politične ter diplomatske ambicije in sprejel (provokativno) vabilo takrat demokratskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla in postal njegov namestnik. V krogih opozicijske ZSMS -LS so Thalerjev pristanek razumeli kot izdajo, zato so bile njegove delnice v stranki vse do volitev 1992 zelo nizke. »Vrnil« se je sele takrat, ko so levosredinske stranke spoznale, da je proces njihovega združevanja nujen, če želijo ohraniti in okrepiti svoje mesto na slovenski politični sceni. Postal je predsednik odbora za mednarodne odnose v državnem zboru, ki je kmalu postal poglavito mesto razprav in polemik o razkladanosti in pomanjkanju konceptov v slovenski zunanji politiki. Thaler posebej v zadnjem času, ko se je idila LDS - SKD tudi javno skrhala, ni varčeval s kritikami na delo zunanjega ministrstva in se posebej ministra Peterleta.

Boštjan Lajovic

Bruselj: še vedno nič o pridruženem članstvu

BRUSELJ, DUNAJ - Nova italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je včeraj, kot poroča Ansa, izrekla željo, da bi »kar se da hitro« nasli rešitev za tista dvostranska razhajanja med Italijo in Slovenijo, ki se nadalje zavirajo začetek pogajanj o asociacijskem sporazumu med Slovenijo in Evropsko zvezo. Kot je moč zvedeti, ministri včeraj niso nacenjali te problematike. Zaradi zasedanja italijanskega parlamenta je Agnellijeva predcasno zapustila Bruselj in je za zastopanje italijanskih stališč, če bi le prislo do nacenjanja vprašanj v zvezi s slovenskim pridruženim članstvom, pooblastila francoskega zunanjega ministra Juppeja, ki je predsedujoči ministrskih srečanj.

Ko je odgovarjala na vprašanja o svojem prvem nastopu v vlogi italijanskega zunanjega ministra v Bruslju - včeraj je bilo v belgijski prestolnici redno srečanje zunanjih ministrov Evropske zveze -, je Susanna Agnelli poročevalcem povedala, da zaradi »odsotnosti novih dejstev« ne pričakuje, da bodo njeni evropski kolegi postavili na dnevni red vprašanje slovenskega pridruženega članstva, da pa si zeli, da bi kar se da hitro nasli tiste rešitve, ki bi Italiji omogočile, da privoli v začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v EZ.

Ministrica je opozorila na to, da so razmere, ki so nastale med Slovenijo in Italijo, drugačne od tistih, ki vladajo med drugimi državami EZ. Pristavila je, da je minule dni to stanje že orisala svojem francoskemu kolegu Alainu Juppeju, ki je turnusni predsednik srečanj. Italija po njenih besedah se posebej čaka na to, da bodo v Ljubljani sestavili novo vlado in da bo imenovan nov zunanji minister. To naj bi omogočilo obnovev dvostranskih pogovorov o problemu vračanja premoženja, ki je bilo odvzeto Italijanom po drugi svetovni vojni.

Avstrijski zunanji minister Alois Mock pa je včeraj grajal stališče slovenske vlade v sporu med Ljubljano in Rimom zastran premoženja Italijanov, ki so bili izgnani - tako italijanska agencija, ki poroča o tem, v resnici pa ne gre za izgnance, marveč za optante - iz Istre po letu 1945. Mock je stališče slovenske vlade ocenil za »nepopustljivo«.

V intervjuju, ki ga je včeraj objavil dunajski časnik Die Presse, je Mock dejal, da so si »Slovenci spocetka pridobili mnogo naklonjenosti, da pa so naredili napak, ker so postavili na zatožno klop lastnega zunanjega ministra«. Die Presse v tej zvezi pojasnjuje, da je imel Mock v mislih sporazum, ki ga je Lojze Peterle sklenil z Italijo, ki pa ga je parlament kasneje ocenil za pretiranega in ga je bojkotiral. Posledica tega je bila, piše Die Presse, da je Peterle odstopil, Italija pa blokirala sleherni stik Slovenije z Evropsko zvezo. Mock poudarja, da so pri sklepanju Peterletovega sporazuma z Italijani sodelovali tudi drugi predstavniki slovenske valde, tega pa, kot komentira Mock, ni moč početi. Avstrijski minister je tudi povedal, da je v preteklosti interveniral pri italijanskem kolegu, da bi »spravil stvari malce v gibanje«. Eden od predlogov, o katerih naj bi tekla beseda, se je nanašal na oblikovanje »operativnega koledarja«, podobnega tistemu, ki ga imata Avstrija in Italija v zvezi z Južno Tirolsko. Mock je svoje tokratne kritične besede na račun Ljubljane pojasnil s trditvijo, da ima namen v prihodnje »v Rimu se močnejše intervenirati v prid Ljubljani«, poroča Ansa.

(C. R.)

Avstrijski veleposlanik v uredništvu Republike

LJUBLJANA - Uredništvo Republike je včeraj obiskal novi avstrijski veleposlanik v Sloveniji dr. Gerhard Karl Wagner, ki je konec minulega leta zamenjal veleposlanico dr. Jutto Stefan-Bastl. V pogovoru, ki je trajal dobro uro, se je avstrijski veleposlanik se zlasti zanimal za strukturo slovenskega medijskega prostora, za možnosti za zagotavljanje neodvisnosti medijev in za težave, ki nastajajo pri zagotavljanju nujnega pluralizma virov informacij na tako omejenem trgu, kot je slovenski. Gast si je ogledal tudi prostore uredništva in delo v njem.

(C. R., foto Boban Playevski)

Hitovci so v peticiji, ki so jo poslali poslancem, nastopili proti diskriminaciji zaposlenih v igralnicah

LJUBLJANA (STA) - Delegacija Odbora za peticije, ki predstavlja okrog 1.500 zaposlenih v podjetju Hit iz Nove Gorice, je včeraj v državnem zboru predstavila peticijo, v kateri opozarjajo na neustreznost nekaterih določb predloga zakona o igrah na srečo, ki bodo zavirale uspešno poslovanje Hita. Z delegacijo so se pogovarjali Danica Simšic, Breda Pecan, Janez Kopac, Igor Omerza, Zmag Jelincic, Ivo Hvalica in Janez Podobnik.

Državni zbor bo o zakonu o igrah na srečo, ki je v tretjem branju, odločal v okviru januarske seje, v njem pa so, kot je poudarila Katja Kogej, namestnica predsednika Odbora za peticije Hita, določbe, ki se bolj restriktivno urejajo področje igralništva in pri lastni-njenju družbenega kapitala diskriminirajo zaposlene v igralnicah glede na zaposlene v drugih

gospodarskih panogah. Progresivni prometni davek od prometa igralnic, ki je v veljavi od 1. januarja lani, je doslej Hitu pobral vso akumulacijo in mu s tem onemogočil njegov nadaljnji razvoj, je se poudarila Kogejeva.

V peticiji poslancem DZ zaposleni v Hitu poudarjajo neustreznost nekaterih določb predloga zakona o igrah na srečo, ki bo »dusil podjetniško iniciativo, demotiviral zaposlene in v državni proračun prispeval manj, kot bi lahko«. »Zakon, o katerem boste glasovali v naslednjih dneh, ni samo krivica do podjetja in zaposlenih, pač pa je tudi škodljiv in zato nesprejemljiv, kar se zlasti odraža v določbah v zvezi s koncesijsko dajatvijo, lastninjenjem in napitnino. Iz zakona namreč sledi, da bomo morali plačevati koncesijsko dajatev državi tudi od prometnega davka, ki je pri-

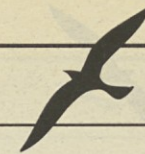

hodek državnega proračuna, oskudovani pa smo tudi pri napitnini, ki

v drugih dejavnostih ni del prihodka podjetja, ampak pripada delav-

cem,« so se zapisali v omenjeni peticiji.

Foto: Bojan Velikonja

NOVICE

Avstrija končno vzpostavila diplomatske stike z Makedonijo

DUNAJ/SKOPJE - Avstrija je včeraj uradno vzpostavila diplomatske stike z državo Makedonijo. Po zadnjih informacijah iz zunanjega ministrstva pa se ni zano, ali bo Dunaj v Skopju odprl tudi ambasado, kajti zaenkrat bo zadeva opravljena se preko Dunaja. Kot znano, Avstrija - v nasprotju z drugimi državami Evropske zveze, ki so bivšo jugoslovansko Republiko uradno priznale že konec leta 1993 - Makedonijo ni uradno priznala in tudi ni imela polne diplomatske stike s Skopjem. Avstrijsko zadržanje je bilo pogojeno s sporom med EZ in Grčijo. Slednja Makedonijo do danes ni priznala.

Poziv skupine »SOS-sočlovek«

DUNAJ - Skupina »SOS-sočlovek«, ki je konec leta 1993 v avstrijski prestolnici organizirala zborovanje proti Haiderjevi gonji napram tujcem z več kot 250.000 udeleženci, v posebnem pozivu od avstrijske zvezne vlade zahteva »obsežno politiko človekovih pravic«. Dve leti po spodbudnem začetku z »morjem luci« da se danes Avstrija glede svoje politike do tujcev nahaja v nekem »političnem bunkerskem vzdušju«, kritizira organizacija za spoštovanje človekovih pravic. Njen predsednik Schenker je temu še dodal, da Avstrija ljudi s potnim listom iz Tretjega sveta s pomočjo svoje restriktivne zakonodaje ne le diskriminira, temveč jim vrhu tega dela mnogo sitnosti.

Avstrijski gradbeniki so si zagotovili velik projekt v Rusiji

DUNAJ/MOSKVA - Avstrijski konzorcij gradbenih podjetij (STRABAG, Ast, Mayreder) si je v ruski prestolici zagotovil izvedbo donosnega projekta. Po leg Kremlja (na območju nekdanjega carskega vrta) bodo dogradili hotelski in poslovni kompleks s 47.000 kvadratnimi metri površine. Vrednost narocila znaša 1,2 milijarde silingov. Stavba naj bi bila dograjena 1997. leta, ko bo Moskva praznovala svojo 850-letnico.

Češko podjetje »Bata« bo prisotno tudi na avstrijskem trgu

DUNAJ - Vodilni proizvajalec in prodajalec čevljev »Bata« - 1894. leta na Češkem ustanovljeno podjetje z današnjim sedežem v kanadskem Torontu - bo od zdaj naprej s prodajalnami zastopan tudi v Avstriji. Pretekli teden je bila odprta postojanka v predarlskem Feldkirchnu, sledili naj bi ji se ta mesec nove trgovine v Dornbirnu (Predarlška) in na Dunaju. Bata dnevno po vsem svetu proda milijon par čevljev.

Novo vodstvo v tiskarni Mohorjeve družbe v Celovcu

CELOVEC - Milan Blazej je bil imenovan za novega vodjo Mohorjeve tiskarne. Nasledil je Hanzeja Isoppa, ki je vodil tiskarno 25 let in z 20 sodelavci tiskarno leta 1980 uspešno popeljal iz Gutenbergove svincene dobe v dobo elektronske tehnologije. Hanzej Isopp, ki je vodstvo tiskarne oddal po lastni želji, je bil vseskozi sposoben, kompetenten in zanesljiv vodja tiskarne. Milan Blazej se je izučil poklica v tiskarni »Drava« in pred stirmi leti prišel v celovsko Mohorjevo tiskarno.

AVSTRIJA / DRAMATIČEN POLOŽAJ V KMETIJSTVU

Država kmetom zagotovila izplačilo obljubljenih podpor

Novi minister za kmetijstvo Molterer pomirja in napoveduje reforme

IVAN LUKAN

DUNAJ - Avstrijsko kmetijstvo se je po pristopu Avstrije k Evropski zvezi (EZ) znašlo v izredno težavnem položaju; - politiki-zagovorniki pristopa so prisli pod hud pritisk.

Novi minister za kmetijstvo Wilhelm Molterer zdaj skuša pomiriti napet položaj s tem, da je avstrijskim kmetom zagotovil, da bo država izpolnila vse obljube, ki jih je dala v zvezi z državnimi subvencijami (izravnalnimi placili) pred referendumom o pristopu Avstrije k EZ.

V televizijski oddaji »Ura tiska« je Molterer poudaril, da bo vlada nadalje posrbkela tudi za

pravčasno izplačilo obljubljenega denarja, sporen da je le ključ glede razdelitve podpor med zvezo in deželami. Kot pristojni minister je menil, pa se bo to vprašanje dalo rešiti že v prihodnjih 14 dneh. Vse bolj glasno kritiko, čes da so kmeti tudi slabo ali celo napačno informirani o posledicah pristopa k EZ, pa je Molterer zavrnil.

Glede bodočega razvoja dohodkov v kmetijstvu, ki so se s pristopom Avstrije s 1. januarjem letos dramatično znižali, je pristojni politik dejal, da bo razvoj le-teh v prihodnosti slonil na dveh stebrih: na prodaji kmetijskih izdelkov ter na vred-

Novi minister za kmetijstvo Wilhelm Molterer.

notenju njihovih storitev za okolje in narave. Potrebno pa bo posrbkeli predvsem tudi za nove

strukture (se posebej na področju predelave), kar bo kmetom omogočilo doseči visjo ceno za njihove izdelke oz. storitve. Pri tem pa tudi ne bo slo brez ukinitve nekaterih zadrug in mlekarn, je se dodal minister iz vrst ljudske stranke.

Kot smo poročali, avstrijsko kmetijstvo s posledicami pristopa Avstrije k Evropski zvezi nikakor ne more biti zadovoljno, saj so cene pri nekaterih izdelkih strmoglavile v doslej nepoznane nižine.

Zastopniki kmetov trenutno stanje in razvoj kmetijstva v Avstriji ocenjujejo z veliko zaskrbljenostjo in glasno zahtevajo nujne ukrepe za normalizacijo položaja - predvsem glede cen pri

mleku (le-te so padle celo pod raven EZ), govedi, svinj in pujskov.

Predstavnika Skupnosti južnokoroških kmetov (SJK) v koroški kmetijski zbornici Stefan Domej in Janko Zwitter sta pretekli teden na tiskovni konferenci v Celovcu govorila o »katastrofalnem stanju« v kmetijstvu in da so kmeti popolnoma izgubili upanje v politike in njihove obljube. Zahtevala sta nujno spremembo struktur znotraj kmetijskih zbornic kot zastopstvu kmetov in napovedala da bosta tozadeven predlog vložila na današnjem izrednem obcnem zboru zbornice. Ena od glavnih zahtev je, da se zastopstvo kmetov v prihodnosti loci od močnega vpliva strank.

TURIZEM / PROJEKT ROŠKOFEL PROPADEL

Naravi prednost

CELOVEC - Odločen odpor varstvenikov narave proti nadaljnji izgradnji smučarskega centra Mokrine ob avstrijsko-italijanski meji je bil - vsaj zaenkrat - uspešen.

Skupina koroških investitorjev se je po glasnem protestu tako številnih naravovarstvenih organizacij sirom Koroške in Avstrije kot tudi skupini poslank vseh v koroškem deželnem zboru zastopanih strank ter zelenih včeraj odpovedala načrtovani razširitvi smučarskega centra na nad 2000 metrov

visoko goro Roškofel, goro, ki je za investitorje bil nekakšnem prestižni objekt.

Zastopniki turističnega gospodarstva so s tem v zvezi poudarili, da je projekt »zamrznjen« za tri leta, se naprej pa da vztrajajo pri nadaljnji izgradnji smučarskega centra na Krniško planino (Garnitzenalm), torej območje, kjer se pojavlja Wulfenia, roza, ki na svetu raste samo se na dveh drugih krajih.

Dejstvo, da se je turistično gospodarstvo odpovedalo izgradnji

smučarskega centra v smer gore Roškofel, pomeni, da so se možnosti za realizacijo smučarskega cirkusa na Krniški planini povečale.

Koroška deželna vlada je namreč za ta načrt več ali manj že dala »zeleno luč«, projekt pa predvideva tudi povezavo z italijansko stranjo, kjer naj bi bile prav tako načrtovane večje turistične investicije.

Konkretnih načrtov Italijani Koroscem sicer še niso predložili, brez bolečih posegov v naravo pa tudi tu zagotovo ne bo slo. **Ivan Lukán**

KOROŠKA - SLOVENIJA / MANJŠINA

Med kulturnim ustanovam še najmanj problemov

CELOVEC - Na pobudo Generalnega konzula Republike Slovenije v Celovcu Jozeta Jeraja so se včeraj v Mladinskem centru na Rebrci sestali predstavniki obeh osrednjih kulturnih organizacij koroških Slovencev (SPZ in KKZ), Doma v Tinjah ter Mohorjeve družbe s predstavniki Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zunanje zadeve Slovenije ter Zveze kulturnih organizacij Slovenije (ZKOS).

S strani Slovenije so se prvega tovrstnega posveta udeležili državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj, od kulturnega mi-

nistrstva Joze Osterman, za ZKOS pa Vojko Topar.

Udeleženci so bili edini, da je sodelovanje tako znotraj manjšine kot tudi med manjšino in matico na kulturnem področju se najbolj neobremenjeno in zato tudi najbolj učinkovito, da pa je še veliko možnosti krepitve sodelovanja znotraj manjšine in tudi v bilateralnih odnosih med Avstrijo in Slovenijo.

Glede promocije kulture koroških Slovencev v Sloveniji pa je bilo ugotovljeno, da bo tu treba ubrati novo pot, kajti dosedanje oblike predstavitve niso bile najbolj uspešne. (I.L.)

I S T R A

Zahteve po neločljivosti italijanske manjšine

GORAN MORAVEČEK

REKA - Italijanska narodnostna skupnost, ki živi pretežno na Reki ter v hrvaškem in slovenskem delu Istre, noče pristati na to, da bi bila ločena. Tako so sklenili na skupščini Italijanske unije, ki bo se naprej enotno branila interese Italijanov na Hrvaškem in v Sloveniji. Nedvomno bo takšen sklep podprl tudi Rim, saj tudi tam ocenjujejo, da bi bila lahko razdelitev Italijanov na »hrvaske« in »slovenske« usodna za obstoj manjšine na istrskem polotoku. Ocenjujejo, da živi na Hrvaškem in v Sloveniji približno 30 tisoč Italijanov, ki so zelo težko sprejeli novo državno mejo v Istri.

V Zagrebu kažejo nekaj naklonjenosti za sprejetje zamisli o neločljivosti Italijanov na območju nekdanje Jugoslavije in zahteve, da bi Italijanska unija ostala enotna organizacija manjšine v dveh državah. Nasprotovanje, kot pojasnjujejo na Reki, prihaja le iz Ljubljane, Italijani iz Istre pa se zdaj niso odpustili Milanu Kučanu, ki je zavrnil, da bi bil eden od pokroviteljev nedavne proslave ob 50-letnici Italijanske unije.

Večinska struja med hrvaškimi in slovenskimi Italijani je zavrnila zamisli skupine Alternativa, ki si je prizadevala za nove odnose znotraj italijanske narodnostne skupnosti. Po manjšinskem mnenju ni nujno, da bi morala biti Italijanska unija enotna in edina zastopnica interesov manjšine, saj bi jo lahko zastopale tudi druge zadrage in organizacije. Ezio Mestrovich, direktor založniške hiše Edit, zatrjuje, da Italijani na Hrvaškem in v Sloveniji ne morejo živeti »pod steklenim zvonom«. Morajo se odpreti proti večinskemu narodu in sodelovati na trgu. Mestrovich, ki je eden od voditeljev Alternative, je sklenil tudi sporazum z resko-puljskim dnevnikom Novi list-Glas Istre. Tega od nedavnega tiskajo na strojih, ki jih je Italija kupila za potrebe svoje manjšine in dnevnika v italijansčini La voce del popolo. Velja dodati, da je tudi Alternativa kot opozicija znotraj Italijanske unije podprla zahtevo večine, da je italijanska narodnostna skupnost v Sloveniji in na Hrvaškem integralni in nedeljivi subjekt. Ta nace-

la so zapisali tudi v deklaraciji, pričakujejo pa tudi, da bodo statut Italijanske unije s predlaganimi spremembami in dopolnili sprejeli marca.

Tako imenovano italijansko vprašanje na Hrvaškem je zelo zapleteno, saj so nekatere manjšinske ustanove, kot sta založniška hiša Edit in rovinjski Center za zgodovinske raziskave, z nastankom dveh novih držav ostale v »pravem vakuumu«. Italijani so se zedinili za medsebojni kompromis ter osnovna načela sporazuma z Zagrebom o prihodnjem statusu založniške hiše Edit. V skladu s predlogom, ki so ga prejšnji teden sprejeli na skupščini Italijanske unije na Reki, si bosta ustanovitvene pravice razdelili unija in hrvaško ministrstvo za kulturo, toda pod pogojem, da bodo imeli v upravnem odboru Edita absolutno večino Italijani. Pričakujejo, da bo Zagreb tak kompromis sprejel, saj bo tako odstranjen tudi eden od kamnov spotike v dosedanjih italijansko-hrvaških odnosih.

Očitno je, da si Hrvaška prizadeva ugoditi Italijanom, saj hoče Zagreb z

Rimom skleniti celo sporazum o vseh nerešenih vprašanjih. Tako so po številnih medsebojnih obtozbah razresili spor med reskim zupanom Slavkom Liničem in Skupnostjo Italijanov v zvezi s placilom najemnine v reski Palaci Modello. V tej stavbi v središču Reke je sedež Skupnosti Italijanov, ki je mestni komunali dolžna približno 55 milijonov lir najemnine. Ta primer je postal predmet diplomatskega spora med Zagrebom in Rimom. Zupan Reke Linič je pustil, tako da bodo lansko neplačano najemnino za prostore v Palaci Modello, ki jih reška Skupnost Italijanov uporablja že 50 let, placali iz rezerve mestnega proračuna, obresti pa odpisali. S tem je spor rešen, končana pa je tudi politizacija, čeprav odpis dolgov za italijansko skupnost na Reki ne pomeni tudi dokončne resitve njenega statusa. Zupan Linič je predlagal, da naj bi tukajšnjim Italijanom brezplačno dodelili zemljišče za gradnjo novega sedeža, katerega stroške bi financiral Rim. Vendar tega predloga ni mogoče uresniti

takoj, saj so nekateri Italijani prepričani, da je Palaca Modello »zadnja trdnjava« italijanstva na Reki, v mestu, ki je sele leta 1947 formalno pripadlo takratni Jugoslaviji.

Razen omenjenih pa je še nekaj nerešenih vprašanj, okrog katerih se krešejo iskre. Med Zagrebom in »državo Istro« poteka ustavni spor v zvezi z dvojezičnostjo. Italijanska skupnost ob podpori Istrskega demokratičnega zbora (IDS) zahteva pravico do dvojezičnosti na celotnem istrskem polotoku, medtem ko so v Zagrebu drugačnega mnenja: dvojezičnost naj bi omogočili samo v tistih naseljih, kjer so Italijani večinsko prebivalstvo.

Hrvaško-italijanski odnosi se razpletajo, čeprav sta zaradi travm iz preteklosti obe strani se zelo previdni. Zares spornih tem - vrnitve premoženja istrskim beguncem ali zrtev vojne na obeh straneh - sploh se niso naceli, tako da velja gledati na sedanjí napredek pri pogovorih z naklonjenostjo, hkrati pa s precejšnjo zadržanostjo.

F I L M

Veliko, vendar ne samo o Sarajevu na šestem festivalu Alpe-Jadrana

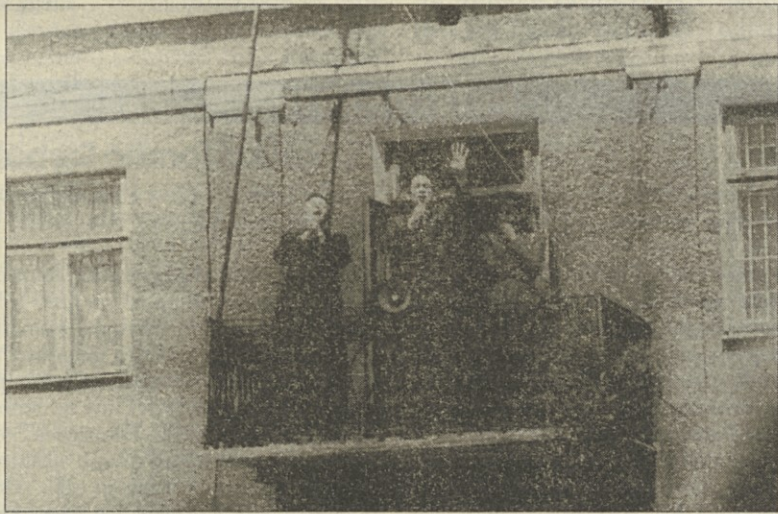
TATJANA DOLHAR

Pretekli teden je Trst gostil sesto izvedbo filmskega festivala Alpe-Jadrana. Bogata ponudba najrazličnih filmskih izraznih zvrsti je zadovoljila okusu in radovednosti raznolike publike. Nalogo, da nagradijo najboljše filme iz zadnje produkcije srednje inzhodnevropskih držav, so poverili dvema ločenima komisijama. Eno so sestavljali univerzitetni študentje, drugo pa dijaki višjih srednjih sol. Predstavniki različnih tržaskih licejev so izbrali kandidata za najboljši film, to nagrado je prispeval deželni odbor, in za nagrado »Trst za mir«, za slednjo je poskrbela pokrajinska uprava. Univerzitetniki pa se niso mogli dokončno odločiti za najboljšega, tako da so nagrado »Trst za nov film«, ki jo prispeva tržaska občinska uprava, podelili ex equo. Sicer pa so ob zaključnem večeru samo razglasili zmagovalce, nagrad niso podelili, kajti predstavnikov oblasti ni bilo na spregled.

Nagrado za najboljši film si je zaslužil bosanski film Magarece godine (Nehvalezna starost) sarajevskega režiserja Nenada Dizdarevića.

Poleg tega je bil iz uradne selekcije izbran še en film in sicer »Cas carovnic« poljskega režiserja Piotra Lazarkiewicza, ki je prejel nagrado »Trst za mir« (na sliki prizor iz filma). Lazarkiewicz je bil že kot študent asistent velikih režiserjev kot je Agnieszka Holland, od leta '84 pa je samostojno pripravil že več filmov.

Nagrado ex equo sta si delila kratkometražna filma »The Stream«, nemškega režiserja Garry Lane in »Tik«, slovenskega umetnika Igorja Vrtačnika. Garry Lane ugotavlja, da je bosanska tragedija prisotna v televizijskih dnevnikih skoraj izključno s poročili o nasilju in posnetki uničenja, ki pa ne izpostavijo psihološkega uničenja, ki ga dolgotrajni spopad neizbežno zadaja celotnemu narodu. Zato se je odločil za pretresljivo zgodbo o materi, ki mora bezati s svojimi otroci in onemoglo taso pred četniki. Starka se bo morala zrtvovati, da se bo lahko

resil mlajši del družine. Igor Vrtačnik pa se s prišpodo kaplje vode, ki pada, sprašuje o pomenu pričakovanja, upanja in vere v človekovem življenju.

Sploh je bil izbor kratkometražnih filmov in dokumentarcev najbolj bogat, organizatorji pa so pri izbiri teh posnetkov posvetili posebno pozornost sporočilom, ki nam jih s to izrazno tehniko pošilja jo pozorni spremljevalci dogodkov v srednji in vzhodni Evropi. Veliko pozornost je med temi vzbudil profil neonacističnega voditelja (Neonacist po poklicu), ki danes caka v ječi na proces. »Dal sem mikrofona Edwardu Althansu in mu sledil s kamero, ker sem želel razumeti, kaj privede relativno inteligentno mlado osebo, do tega, da začne podpirati najslabšo zamisel tega stoletja,« je gledalcem ob koncu filma objasn timer svojo izbiro režiser Wienfried Bonengel. Nemški umetnik, ki trenutno živi v Parizu, se je z vprašanjem nacizma ukvarjal dve leti. Posnel je tudi film o skesanem naciskinu, Ingu Haselbachu, ki je svojo izbiro predstavil v knjigi »Dnevnik naciskina«.

Potek festivala sta poleg retrospektive albanskega filma in produkcije v bivši Nemški demokratični republiki popestrila tudi seminar o vezeh med nemško literaturo in filmsko produkcijo ter zaključni koncert romunske skupine Balanescu Quartet. Mednarodnega posveta so se v koordinaciji Elisabeth D'Erme udeležili številni poznavalci nemškega filma, pisatelji in kritiki. Germanistka Anna Chiarlioni je osvetlila intelektualno življenje v sedemdesetih letih z zornega kota socialističnih intelektualcev, ki so s svojim delom želeli sodelovati pri oblikovanju javnega življenja, medtem ko jim je kratkovidnost oblasti skušala to preprečiti.

Nekateri, kot na primer Crista Wolf, so se kljub temu, da bi jim oblasti rado voljno omogočili odhod iz države, odločili, da ostanejo pri svoji publiki in po isčejo intelektualcem primerno vlogo v družbi.

I N T E R V J U

Nenad Dizdarević: »Večina prihaja v Sarajevo zase ...«

TATJANA DOLHAR

Magarece godine (Nehvalezna starost) je glavni zmagovalac letošnjega filmskega festivala Alpe-Jadrana (na sliki prizor iz filma). Nenad Dizdarević, sarajevski režiser je za omenjeni film že prejel nagrado, in sicer zlato palmo na XV. festivalu Sredozemlja v Valenciji.

Režiser je film posnel po romanu Branka Capića in ga ambientiral v studentskem zavodu v Bihaću tik

pred izbruhom druge svetovne vojne. Srednješolski študentje odrasajo skupaj, med njimi se izoblikujejo različni značaji, srečujejo se s prvo ljubeznijo, prvimi razhajanj in upori. Glas pripovedovalca pa pravi: »Ob koncu pomladi smo se vedno razšli, da bi se spet srečali ob začetku jeseni. Dokler ni prišel čas dokončnega razhoda. Vsakdo izmed nas je krenil svojo pot, a vsi smo se v kratkem srečali z vojno. Takrat smo se vsi sosolci znasli na pravi strani«.

Kako to, da ste se kljub vojnemu času odločili za igrani film?

»S tem filmom sem hotel osvetliti največje žrtve vsake vojne, to so otroci, ki jim okoliščine nasilno odvzamejo otroštvo. V filmu sem poudaril možne paralelizme med preteklo zgodovino in trenutnim zgodovinskim trenutkom. Usoda današnjih otrok v Bosni je zelo podobna usodi protagonistov mojega filma. Sicer pa je to eden od tistih univerzalnih filmov, katere bi lahko gledali tudi čez 50 let, ne da bi se pri tem njegov pomen zmanjšal. Vojna vihra pa tudi drugače pogojuje moje režiserske izbire, kajti do sedaj sem posnel že 30 ur dokumentarcev. Svoje življenje sem si zami-

sljal predvsem kot režiser igranih filmov, tako pa je nanoslo, da se posvečam v veliki meri dokumentarnemu snemanju in tudi poučevanju na igralški akademiji.«

Kaj vi mislite o vojni v Bosni?

»Sarajevo se je danes spremenilo v največji center za skupinsko psihoterapijo. Večina od teh, ki pridejo kot prostovoljci, pridejo zaradi sebe. Sicer pa je tre-

ba vojno ustaviti v Bosni, drugače bo problem prerasel meje vzdržljivosti. Na svetu imamo 2000 etnij, ali bomo imeli tudi 2000 držav? Spopad v Bosni je razgalil vso nemoč mednarodne skupnosti, ki ni ob razpadu socialističnega bloka imela izdelane strategije, kako po novem uravnavati svetovna ravovesja. Ze od vsega začetka je zavzela stališče »najmočnejši naj zmaga, potem pa se bomo pogovarjali dalje«. Vse skupaj pa je lahko zelo nevarno, prepričan sem, da novi Hitler tici kje v Evropi in opazuje kako je OZN nemočna. Sicer pa se je Milosević obnašal kot Hitler, ko je zasedel Sude, »ker je češkim Nemcem pretila nevarnost«. Sam teror so uvozili iz Srbije, najprej so namrec nastradali tisti Srbi, ki so podpirali ostale etnične skupnosti, potem sele vsi ostali. Vso stvar pa so pripravili pravocasn z memorandumom srbske Akademije znanosti in umetnosti, raznimi publikacijami itd.«

Nenad Dizdarević je danes že spet v Parizu, kjer zbira sredstva za svoje režiserske projekte, ko pa se bo zaključil niz festivalov po Evropi, se bo vrnil k svoji družini v Sarajevo. Se enkrat mu čestitamo in želimo vso srečo!

Handkejeva scenska igra razkriva željo, da bi trg še bil kraj srečevanja med ljudmi

Predvčerajšnja predstava je v gledališču Rossetti sklenila niz ponovitev italijanske verzije Handkejeve »scenske igre« Cas, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem, ki je nastala v sodelovanju med Slovenskim stalnim gledališčem in Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine. Delo je med italijanskim abonmajskim občinstvom vzbudilo deljena mnenja, kar je bilo ob neobicajnosti gledališke zamisli tudi pričakovati. Predstava je vključena v abonmajsko sezono SSG; premiera slovenske verzije bo v soboto, 28. januarja, v tržaskem Kulturnem domu.

Ob ponovitvah v Rossettiju je italijansko deželno gledališče privedlo se spremni pobudi: srečanje s Handkejevim prevajalcem v italijansko Rolandom Zorzijem, ki je bilo prejšnji četrtek, in zanimivo okroglo mizo o trgu kot mestu sporazumevanja med ljudmi od starogrške »agore« do sodobnega »telematskega« trga, ki je bila v soboto pozno popoldne. Pod vodstvom Mariana Rigilla, edinim igralcem, ki ima v predstavi dar besede, so spregovorili režiser Giorgio Pressburger in izvedenci, ki so imeli o temi marsikaj povedati z različnih gledišč: arhitekt Giget Tamaro, docent zgodovine gledališča Paolo Puppa, psihoanalitik Pavel Fonda, sindikalist Bruno Zvech in voditelj televizijskih oddaj Gianni Ippoliti, ki je bil tudi zvezda srečanja. Naslov okrogle mize se navezuje na predstavo, ki prikazuje trg, po katerem ljudje hodijo eden mimo drugega, ne da bi se zares srečali, videli, spoznali in prepoznali. Čeprav je slo za v mestu dokaj znana imena, srečanje ni bilo privabilo prav veliko poslušalcev, za kar je bil morda kriv neprijeten dež in verjetno tudi

predstava sama, ki jo je tradicionalnih uprizoritev vajeno občinstvo odklonilo.

Kakorkoli že, srečanje je sprožilo vrsto zanimivih razmiselnjaj o trgu kot zrcalu sveta, kraju misli in spomina, središču demokratičnega življenja, podobi svobode. O tem je z vidika urbanistike spregovorila tržaska arhitektka Giget Tamaro. Trge kot kraje občevanja med ljudmi imajo samo zgodovinska mesta. Dandanes niso več prostor agregacije in srečanj, temveč le prehodne točke ali pa kraji, ki pokrivajo druge prostore, denimo parkirišča. Dandanes se ljudje srečujejo tam, kjer se mobilnost ustavi: na postajah, ob izhodu iz parkirišč, v veletrgovinah. V tem se izraza tudi sodobno življenje, trpljenje, ki ga povzroca stalno prihajanje in odhajanje, sodobna arhitektura pa je v tem nemočna in ena od oblik krize, ki jo doživlja, je prav v nezmožnosti, da bi ustvarila trg kot mesto agregacije.

Funkcije trga v preteklosti je podrobno opisal Paolo Puppa, docent za zgodovino gledališča na univerzi v Benetkah, ki je v svojem posegu izrazil tudi obzalo vanje, da vodstvo ni potrdilo Mimme Galline kot direktorice Stalnega gledališča FJK, in se začudil, da občinstvo ob tem ni dovolj glasno protestiralo. Puppa je uvo doma ugotovil, da trge in gledališče druzi ista usoda postopnega izpraznjevanja in izrinjanja na rob. Najbolj tragično pa je, da bi se nenadnega konca gledališča le malokdo zavedel, saj ni več za človestvo neobhodno potrebno hranivo. Kot trge so ga polagoma nadomestile podobe s televizijskih ekranov. V preteklosti so se na trgu združevale tri različne funkcije: religiozna s

templjem, politična z vladarjevo palačo in gospodarska s trznico Tako so se zadovoljevale različne potrebe skupnosti, na trgu so se gradili družbeni odnosi.

Slovenski psihoanalitik Pavel Fonda se je najprej zaustavil ob naslovu Handkejeve drame, ki natančno odraža naše mesto kot trg, po katerem ljudje hodijo, ne da bi se srečali. Kot je agorafobija strah, da bi stopili ven, v neznanu in zapustili varnost domačega gnezda, tako je masikaterga tržskega Italijana strah, da bi stopil čez mejo, v kraje, ki jih občuti kot nepoznane. Ljubljana je Trstu najbližje večje mesto, a koliko Tržacanov ima tam znanec? Ne samo, celo med tržaskimi Slovenci nimajo znanec. V dvajsetih letih našega stoletja, ko je med stiriimi Tržacani eden bil Slovenec, italijanski intelektualci, kakršen je bil, denimo Italo Svevo, sploh niso zabeležili slovenske prisotnosti v našem mestu, kot da je sploh ne bi bilo. Nekaj takega nepoznavanja je sicer tudi na slovenski strani, v Ljubljani, denimo, le malokdo razume italijansko, pa sta mesti oddaljeni le eno uro voznje z avtomobilom. Italijanski in slovenski narod že več kot tisočletje živita drug ob drugem, a doslej sta se večkrat spopadla kot srečala. Zato je Handkejev trg tudi želja, da srečanje ne bi trajalo le eno sezono.

Pokrajinski tajnik sindikata CGIL Bruno Zvech je predvsem povedal, kako sam doživlja trg, množico, ki se na njem srečuje na manifestacijah v okviru boja za delavske pravice. Režiser Giorgio Pressburger je opisal trg svojega rodnega mesta, Budimpeste, blizu katerega je stanoval kot otrok. Podnevi je bila na njem po-

membna trznica, zvečer pa se je spremenil v nogometno igrišče, kjer so se igrali otroci in tudi takratni nogometni asi, ki so se vracali s treninga. Bilo je to srečanje med dvema generacijama, predvsem pa je bil to eden značilnih trgov in trznic, ki so bistveni za razumevanja dežel »Mitteleurope«. Vsekakor je trg mesto, kjer vsakdo nastopa v dvojni vlogi, kot zasebnik in kot član skupnosti; čeprav včasih občuti skušnjavo, da bi se zaprl v varno zasebnost, ne sme pozabiti na svojo drugo vlogo, kajti ko je sam na varnem, veliko drugih trpi.

O »telematski« agori je provokativno spregovoril Gianni Ippoliti, ki je poudaril, da televizija ni zrcalo resnice temveč hinavstva. Kot je na trgu veliko mešetarjev, ki te skušajo prevarati, je na televiziji veliko vnaprej pripravljenih oddaj, kot so denimo razni posneti kvizi, medtem ko so gledalci prepričani, da gledajo neposredni prenos. Voditelji oddaj imajo več moči, kot uredniki vestnikov, za katere vsakdo ve, kakšno je njihovo politično stališče. Za voditelje oddaj je vse lepo, njihovi gostje se pojavljajo na vseh mrezah in stalno nekaj ponujajo, zadnjo knjigo, zadnjo ploščo, zadnji film, kot kramarji robo, ki je nihče noče. Voditelji take brezplačne goste potrebujejo, zato si seveda ne dovolijo kritike. Televizija je mehanizem splošnega konsenza, a gledalci nimajo možnosti izbire. Na trgu televizije vlada splošna zmeda, nadzora ni več, kot na mestnem trgu, kjer so avti parkirani vseprek, v gneči izginjajo denarnice iz žepov, dogajajo se nesreče, rešilni avto pa nikakor ne utegne pravocasn prihiteti.

Bojana Vatovec

KULTURNA DEDIŠČINA / KAJ SE DOGAJA Z JAVNIMI SPOMENIKI IN OBELEŽJI

Zaščiteni in »odpihnjeni«

LJUBLJANA - Med vprašanji odnosa naše družbe do identitete mest in lastne zgodovine so tudi usode javnih spomenikov in obeležij, ki izhajajo iz prejsnje države in sistema. Podoba mest sooblikujejo tudi spomeniki, ki (hkrati z najrazličnejšimi obeležji, sistemom imenovanja ulic, ustanov...) skrbijo za to, da imamo določene izbranice neprestano v zavesti, druge pa prezremo. Izbranice je seveda potrebno izbrati, toda kdo je tista avtoriteta, ki si lasti pristojnost odločanja o tem, koga bo slovenski narod malikoval, in koga ne?

Spomeniki kažejo na to, v kolikšni meri je določena skupnost sposobna sprejeti svojo preteklost takšno, kakršna je in izstopajoče osebnosti v njej. Za Slovenijo je znano, da je zaradi številnih zgodovinskih okoliščin (izstopajo reformacija, tridentinske protireformacijske reforme, jozefinske reforme, Napoleon, burno 20. stoletje) izgubila veliko svoje umetnostne dediščine - več, kot bi je sicer utegnil »požreti zob casa«. Ob spremembi režimov vselej nastopi čas uničevanja del, ki so nasprotna novi ideologiji - politika ne locuje med ideološko vsebino in zgodovinskim ali umetnostnim pomenom, se zlasti ne pri javnih spomenikih političnih osebnosti.

Zato jih uniči, ob tem pa priredi se kakšno vigred. V najboljšem primeru jih preseli v muzeje (na primer v atrij Mestnega muzeja Ljubljana), da le niso na očeh neukemu ljudstvu, ki brez »varstva« politike res ni sposobno presoditi o tem, kdo je »naš«. V tem smislu lahko Slovenijo primerjamo s kako najstnico, ki iz zgodbe v zgodbo trga fotografije svojih nekdanjih ljubčkov, ali pa jih pospravi v kaksen skrit predal. Med nedavno volilno kampanijo je eden izmed (nesojenih) ljubljanskih županov vključil odstranitev Kidricevega spomenika ob Cankarjevem domu (in preselitev v park zunaj mestnega središča) v predstavitev svojega programa, pri čemer se ponuja vprašanje, ali je odstranjevanje spomenikov res v pristojnosti župana, ali pa je slo zgolj (kot v se nekaterih primerih v istem času) za nabiranje političnih točk. Kakšno je razmerje med stroko in oblastjo na tem področju? Podatke o tem nam je posredoval umetnostni zgodovinar Gojko Zupan, ki problematiko spremlja že dolgo - tako na ljubljanskem regionalnem zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine kot na Upravi RS za kulturno dediščino. Javni spomeniki predstavljajo poseg v prostor, zato njihovo postavljanje podleže vsej zakonodaji, lokacijskemu, gradbenemu dovoljenju in vsemu drugemu. Nekateri spomeniki so zaradi svojega pomena razglašeni za kulturne spomenike. V Ljubljani je zaščiten manjši izbor spomenikov. S posebnim odlokom, ki so ga sprejeli pred leti, so mednje uvrstili tudi spomenike Titu, Kardelju in Kidriču.

Odlok se velja - kdor bi zelel te spomenike odstraniti, bi moral že na zakonski ravni poskrbeti, da se razglasitve preklicajo, kar pa lahko stori le tisti organ, ki je odlok sprejel. Ta organ je bil tedaj skupščina občine, zdaj pa je ta pristojnost prešla na mesto Ljubljana. Razglasitev ali njen preklic lahko predlaga vsak občan ali skupina, predlog pa obravnava strokovna organizacija, in sicer spomeniškovarstveni zavod, ki je pristojen za določeno regijo. Zavod kot pooblaščen strokovna organizacija presodi, ali je predlog upravičen ali ni, in sklep posreduje občini, ki to potrdi ali ne. Končna potrditev je vselej politična. Nasi spomeniki izhajajo iz mentalitete nacionalnih držav in so jih začeli intenzivno postavljati sele v prejšnjem stoletju. Posebnost Slovenije je, da so bili prvi spomeniki namenjeni zlasti pesnikom in pisateljem. Prvega spomenika v Ljubljani ni dobil Trubar, pač pa Vodnik, ki je bil širše sprejemljiv.

S postavitvijo in promocijo spomenika vselej neka skupina promovira samo sebe. Zdaj je aktualna postavitev spomenika slovenske sprave, ki naj bi ga postavili tako hitro, da bi stal že maja. V našem prostoru se je precejkrat zgodilo, da so zaradi politike postavljali spomenike v zelo kratkem času (in zato dilematsko, kipi so propadali...).

Hudih političnih pritiskov na stroko v zadnjem času ni veliko, strokovnosti je dovolj. Pritiski so bili okoli leta 1985 (spomenik osvoboditvi). Spomenike in obeležja odstranjujejo kampanjsko, a teh primerov ni zelo veliko. Navadno gre za nabiranje političnih točk. Če spomenik ni na seznamu zaščitenih kulturnih spomenikov, lahko zavod le svetuje, če pa je, je procedura znana, zakonsko urejena in pobudnik potrebuje za njegovo za odstranitev tudi soglasje zavoda. Tovrstne posege tudi evidentirajo.

Vojko Urbancic

Drugačen Kidrič (Projekt v sklopu Urbanarie)

FILM / 52. PODELITEV GLOBUSOV

Ganljivi, pa amerikanizirani in razočarani

LJUBLJANA - V nedeljo jutraj po evropskem času so v Hollywoodu 52. zapored podelili zlate globuse. Podeljujejo jih v Hollywoodu akreditirani tuji novinarji, in za razliko od najprestižnejše ameriške filmske nagrade, oskarjev, imajo zlati globusi tudi kategorijo za najboljšo TV nadaljevanko (daljšo in krajšo - komično), za TV film in seveda za glavno/stransko, žensko/mosko vlogo na televiziji.

Najbolj ganljiv del »televizijskega dela« zlatih globusov je bila dodelitev nagrade za najboljšo mosko vlogo v TV filmu The Burning Season pokojnemu Raulu Julii za upodobitev Chica Mendeza. Splošen vtis o nagradah pa je naslednji: tuji novinarji so se očitno čisto amerikanizirali. Absolutnemu evropskemu ljubljencu, na vse kriplje opevanemu, z zlato palmo ovenčanemu Sundu, so obrnili hrbet in mu, točneje kar režiserju Quentinu Tarantinu, namenili samo globus za najboljši scenarij.

Pa se potem je moral »ubogi« Tarantino vsakokrat, ko je film Forrest Gump dobil kakšno nagrado, poslušati, kako

krasen scenarij za Gump pa je napisal Eric Roth.

Svoj odločni »da« so namreč tudi kritiki zalicali sentimentalnemu, že sedaj, po komaj več kot pol leta predvajanja, označenem kot klasika - filmu Forrest Gump. Zgodba o dobrem in naimnem Forrestu, ki kljub svoji preprostosti obogati, največja nagrada zanj pa je poroka z ljubljeno Jenny (Robin Wright), je svojevrsten prikaz tridesetih let ameriške zgodovine, ki je posejana z roko na srce - desničarskimi oziroma republikanskimi nazori.

Ker so se s toliko nagradami poklonili Forrestu, je čudno, da so spregledali se en film o ameriški epski zgodovini: The Legends of the Fall

R. Wright in Tom Hanks v zmagovalnem Forrestu Gumpu

z našim najljubšim krvošesom Bradom Pittom v glavni vlogi.

Forrest Gump je dobil zlati globus za najboljši film, Robert Zemeckis kot najboljši režiser in Tom Hanks (drugo leto zapored, ampak letos vsaj zaslužen) za glavno mosko vlogo.

Ko smo že pri glasbi: cetico treh globusov si je »prirjovel« tudi Disneyjeva risanka Levji kralj: za najboljši film v kategoriji komedija/muzikal, za najboljšo pesem (Elton John in Tim Rice za Can you feel the love tonight) in Hans Zimmer za originalno glasbo.

Med najbolj razočaranimi na podelitvi je bil vsekakor John Travolta (nominacija za Sund) in tudi pri Quentinu Tarantinu je bilo cutiti, da si je bolj zelel globusa za

režijo. In končno enkrat je ostala praznih rok tudi Jodie Foster. Najboljša igralka po mnenju kritikov je Jessica Lang za vlogo v filmu Blue sky.

Nasvet za prihodnje leto: nagajenci, ne imejte tako dolgovestnih govorov. V Evropi gledamo stvar vendar v zgodnjih jutranjih urah! Monologov nista imela samo dva: razposajena Jamie Le Curtis (globus je dobila za najboljšo vlogo v komediji/muzikalu Resnicne lazi, enega pa ima doma za vlogo v tudi pri nas videni nadaljevanki Vse razen ljubezni) in Hugh Grant (ki je dobil globus za najboljšo mosko glavno vlogo v komediji Stiri poroke in pogreb), ki je bil se bolj kot Fructalov sok simpatično poln samega sebe.

Irena Pirman

PRISLUHnite

Bijelo dugme

Rock & Roll (Croatia Records, 1994) CD, rock, 48 min. Distribucija NIKA, prodajajo vse boljše trgovine z glasbo, 2.600 SIT.

Ceprav to se ni tisto pravo - na CD-jih bi morale iziti integralne verzije vseh plošč legend jugo rocka - je vseeno bolje kot nič. Na prvi kompilaciji skupine Bijelo dugme, ki je izšla malo pred tokrat predstavljeno ploščo, so bile zbrane bolj umirjene baladne skladbe skupine, druga pa prinaša to, kar oznanja z naslovom. Med skladbo Top iz leta 1974 do komada Napile se ulice je časovni razpon 14 let, zapolnjen s skladbami odličnega zgodnjega obdobja in manj originalnim nadaljevanjem. Kompilaciji skušata zajeti obdobje, ki ga je težko spraviti na dva CD-ja, poleg tega pa imata obe zbirki precejšnjo napako. Namesto primerno informativnega bookleta, ki bi predstavil eno najpomembnejših (nekdanjih) jugoslovanskih skupin in ki bi si ga taki kompilaciji gotovo zaslužili, krasi vsako izdajo cenen enolistni ovitek, tako da poslušalcu ostane edino glasba. Znana in že tolikokrat slišana, vendar hkrati glasba, ki zdaj sega v drug čas in prostor. Glasba, ki bo mnoge s kanckom nostalgije zapeljala dve desetletji v preteklost, drugim bo dala nekaj novega, zdaj že skoraj z eksotičnim »jugo rock« prizvokom, verjetno pa skoraj nihče ob njej ne bo mogel ostati ravnodušen. Rock & Roll Bijelog dugmeta simbolizira nekaj, cesar se nekaj časa ni več, vendar bo kljub temu se vedno obstajalo. Države nastajajo in razpadajo, glasba pa ostane. (D. C.)

Dubravka Tomšič Srebotnjak

Dvojna laserska plošča pianistke Dubravke Tomšič Srebotnjak, ZKP RTV Slovenija, Ljubljana 1994, 2.695 SIT.

Slovenska pianistka Dubravka Tomšič Srebotnjak, prva dama slovenske in svetovne crno-bele klaviature, igra tokrat same drobne klavirske miniature enega najbolj priljubljenih romantičnih avtorjev Friderica Chopina (1810-1849). Preprost naslov Chopin pa v tem dvojnem CD-ju prinaša dobri dve uri odlične klavirske glasbe izpod prstov Dubravke Tomšičeve Srebotnjak. Tako po številnih umetniških javnih nastopih-recitalih te in podobne glasbe na naših in tujih odrih, lahko slišimo prav »njenega« Chopina. Ne vsega, kajti ta značilni klavirski romantik je zapustil veliko preveč tovrstne literature, da bi se ji sedaj dalo oddolžiti s sicer kar dvema CD-jema. Pa kljub temu lahko prav na teh posnetkih in spet v odlični igri nase pianistke slišimo kompletne skladateljeve opuse (starih) scherzov, improptujev in balad. Zraven pa so se fantazija in nokturni; torej prav tista Chopinova pianistika, s katero si je pianistka Dubravka Tomšič Srebotnjak tako z živimi nastopi-koncerti in številnimi diskografskimi posnetki doma in na tujem že postavila spomenik. Ta fragment Chopinove pianistike pa ji je spet kot nalašč pomagal do se enega (nasega) odličnega diskografskega opusa na našem trgu. Prisluhnite! (F. K.)

M People

Bizarre Fruit, plesna glasba, BMG, 1994, 48 min., uvaža Nika d.o.o., naprodaj v RecRec, 2.700 SIT.

Bizarni sadeži za nekatere, debele denarnice za druge. Drugi album postavlja anglesko plesno skupino M People v glavno vejo popa, potem ko je prvenec z naslovom Elegant Slumming požel eno izmed MTV-jevih nagrad. M People oziroma Mike, Paul in ena najlepših plesnih vokalistek dekade Heather so začeli kot klasična DJ skupina, kakršnih je bilo v Angliji na pragu devetdesetih let kot listja in trave.

Takrat so se začeli klubski DJ-ji zavedati, da obiskovalci klubov v devetih od desetih primerov ne vedo dobro, na kaj plešejo in da jim lahko zavrtijo praktično karkoli - tudi njihovo lastno produkcijo. Tako so se rodili Soul II Soul in marsikatera zasedba, ki danes pozira kot »acid jazz« zvezda, M People pa so ostali zvesti »disko je zanič« plesni usmeritvi, ki kombinira mestoma trde ritme s funkom, jazzy kadencami in pretresljivo dobrim ženskim vokalom.

Na albumu Bizarre Fruit sicer ne boste nasli komada, kot je bila priredba funk-pop klasike Don't Step Any Further na prejšnjem albumu, vendar bo deset skladb, ki jim manjka samo se kaksen jungle poskus, zadovoljilo tudi poslušalca, ki ve, kaj je plesna glasba, pa se mu ta trenutek ravno ne da v disko. (M. P.)

Black Crowes

Amorica, rock, BMG 1994, 58 minut, Nika d.o.o., Rec Rec, Digitalia, Vinilmanija, 2.700 SIT.

Tretji album Crnih vran z juga Amerike. Tretja rokerska avantura za zdaj že šestčlansko skupino na čelu s kontroverznim pevcem Chrsom Robinsonom, avtorjem večine potez skupine, ki gredo ameriški »moralni večini« težko po grlu navzdol. Če so se ameriški starši navadili, da večina idolov njihovih najstniških otrok kronično vleče marihuano, pa teže prenesejo sramne dlake na reklamnih plakatih rokerskih skupin. Black Crowes z Amorico nadaljujejo južnjaško rokersko pot, zastavljeno že leta 1990 s prvencem Shake Your Money Maker, ki je ljubitelje rocka prenesel status finančno nedotakljivih. The Southern Musical And Harmony Companion je bil album, ki so ga mediji že pričakali s spoštljivo pozornostjo, publika zunaj Amerike pa ga je prav nesposljlivo ignorirala. Amorica pomeni povratek na ameriško tržišče, prizorišče večjih in manjših afer in aferic, kratenja človekovih pravic in podobnih stvari, ki jih je pred izumom rapa rock'n'roll znal vedno dobro opisovati. Končno je tudi napočil čas, ko so se Black Crowes hočeš nočeš ujeli v razpoznavno sliko samodefiniranega rokerskega zvoka, ki je istinsjen med The Allman Brothers Band, The Faces in občasne trse izbrube, in tako zaprli sebe in svojo glasbo v hermetičen ovoj simpatične neinventivnosti. (M. P.)

RAZPIS / NATEČAJ ZA 1. ARITAS

Mini besedila - maksi modrosti

LJUBLJANA - V Smarju pri Jelsah bo 19. maja 1. slovenski trienale satire Aritas, za katerega njegov pripravljani odbor ni razpisal le likovnega natečaja (ki smo ga že predstavili), temveč tudi natečaj za sodobno besedno satiro - humor z geslom Mini besedila - maksi modrosti. Konkurirate lahko z aforizmom, epigramom, kratko basnjo in drugimi kratkimi, jedrnatimi besedili.

Natečaj ni namenjen le piscem aforizmov, temveč tudi pisateljem, pesnikom, dramatikom, novinarjem in ne-profesionalnim piscem. Natečaj ni tematsko določen. Idejnost besedne satire - humorja je lahko angazirana, ali pa naj vsebuje splošno satirično - humoriistično sporočilo.

Strokovna žirija, v kateri sta slavista dr. Milan Dolgan ter prof. Igor Gedrih in pisatelj Branko Gradišnik, Milos Mikeln in Tone Partljic, bo ocenila li-

terarna dela, ki bodo prispela na natečaj, ter izbrala besedila za publikacijo (katalog). Podelila bo naslednje nagrade: zlati, srebrni in bronasti Aritas '95 (medalje bodo iz čistih kovin) in tri posebne nagrade - diplome ter eno častno priznanje - diplomu starejšemu umetniku, ki je veliko prispeval k slovenski besedni satiri - humorju.

Vsak avtor lahko pošlje največ deset kratkih satiričnih besedil v šestih kopijah, ki naj bodo natipkane in podpisane s polnim imenom ter z letnico nastanka. Če kakšen avtor ne želi konkurirati za nagrade, naj svojo odločitev sporoči prireditelju trienala, da bo zapisana v publikaciji (katalogu).

Besedno satiro - humor pošljite s priporočeno pošto (s pripisom na kuverti Aritas '95) na naslov: Tone Kampus, Zveza kulturnih organizacij, Dom kulture, 63240 Smarje pri Jelsah. Vse informacije lahko dobite po telefonu (053) 821 - 236. Besedno satiro - humor lahko pošljete najkasneje do 1. februarja do 20. ure. PR

GLASBA / PEDIATER IN PIANIST PROF. DR. PAVLE KORNHAUSER

Medicina in glasba spodbujata domišljijo

LJUBLJANA - Zdravniški poklic sodi med tiste, ki terjajo celega človeka. Toda kljub temu ni presenetljivo, da imajo številni ljudje v belem posebno nagajenost do glasbe. Pravzaprav bi lahko rekli, da je muziciranje za njih značilno. Odgovor na vprašanje, zakaj je tako, bi lahko poiskali v razmišljanju pediatra prof. dr. Pavleta Kornhauserja, ki je sam pianist in meni takole: »Če se kot zdravnik ukvarjaš z bolnikom, se moraš zavedati, da človeški organizem ni stroj. Medicina ni le egzaktna znanost, je tudi veda. Spodbuja domišljijo. Prav tako kot umetnost, zlasti glasba.«

Ime profesorja Kornhauserja tistim, ki vsaj količkaj spremljajo ljubiteljsko udejstvovanje zdravnikov na področju glasbe, ni neznano. Njegova ljubezen do glasbe je aktivno povezana s četrto stoletja memorialnih sestankov, imenovanih po anatomu profesorju Janezu Plečniku, in s skoraj dvema desetletjema delovanja kulturno-umetniškega društva dr. Lojza Kraighera na Kliničnem centru in Medicinski fakulteti v Ljubljani. Skupaj s prof. dr. Antonom Dolencem sta bila pobudnika pri njegovi ustanovitvi, sedaj pa je njegov predsednik. Društvo je še vedno zelo aktivno, ne samo na glasbenem, temveč tudi na drugih področjih umetnosti, zlasti na likovnem, čeprav, kot pravi dr. Kornhauser, nekateri menijo, da so ljubiteljska kulturna društva nekakšna usedlina realsocializma. Ob tem poudarja ljubljansko »znamenitost«: to so »koncerti za bolnike«, k pripravi katerih vabijo amaterje in profesionalce. Nekaj

časa je bila to vsakomesečna prireditev, zdaj pa zal niso več tako pogosti. »Upam, da bomo s tem se nadaljevali,« pravi nas sogovornik, »kajti kaj takega, kot so redni koncerti za bolnike, tudi po svetu ne poznajo.«

Konec januarja bo v Ljubljani dvodnevni posvet z naslovom Umetnost v bolnišnici, ki ga sklicuje Unesco. Udeležencem bodo predstavili tudi izsek iz dejavnosti kulturno-umetniškega društva KC in Medicinske fakultete: likovno razstavo, združeno z zdravniškim koncertom. Prof. dr. Kornhauser je zelo ponosen na tradicionalni zdravniški koncert, ki je vsako leto sklepna prireditev Plečnikovega memoriala. Spominja se vseh, saj je na večini kot pianist nastopal, skoraj vse pa jih je tudi pripravil in vodil. Na teh koncertih vlada posebno vzdušje. Občinstvo ve, da ne nastopajo profesionalci, temveč »njihovi«, ki jim glasba pomeni več kot uveljavljanje navzven. »To je tisto najbolj pomembno,« razmišlja dr. Kornhauser, »namreč, če ugotoviš, da si dobil stik s poslušalci, potem te to dvigne in lahko igraš se bolje. Dozivel sem, da so mi po nastopu čestitali s solzami v očeh; tega je »profesionalce« redkokdaj deležen.« Ljubiteljsko ukvarjanje in posvečanje glasbeni reproduktivni umetnosti pa ima po besedah sogovornika še eno pomembno prednost, to pa je, da si lahko izvajalec v sporodu izbere tisto, kar mu »leži«, in ob tem uživa.

Za sebe dr. Kornhauser pravi, da je imel srečo, saj je bila njegova mati pianistka in je z glasbo rasel od

Prof. dr. Pavle Kornhauser pri klavirju z orkestrom v ljubljanski Narodni galeriji

otroških let. Čeprav ga je vleklo oboje, medicina in studij na glasbeni akademiji, odločitev ni bila pretežka, saj je bil klic po medicini močnejši. Glasba pa je ostala. Dejstvo pa je, kot pravi, da z leti spreminjajo okus oziroma nagnjenost do določene umetniške vrste. Zdaj ga najbolj priteguje komorna glasba. Za glasbeno ustvarjalnost druge polovice 20. stoletja pravi, da je »ni dojel«, in upa, da komponiranja ne bodo lepega dne vzeli v svoje roke računalniki. Glasba brez vsebine in melodije, ki gradi samo na zunanjih učinkih, ne more obstati. Pomikanje zamisli se ne da nadomestiti s poskusi v laboratorijih. Za izvajalce in poslušalce je seveda najbolj sprejemljiva glasba iz obdobja romantike, z navdihom melodij iz ljudstva, na primer Sukova Elegija ali Jesenska pesem Čajkovskega, kar si je za letosnji nastop na Plečnikovih dnevih izbral njegov komorni trio

Pro medico. Te skladbe izvaja tudi sloviti trio bratov Lorenz, pianist Primož Lorenz pa je mentor zdravniškemu triu.

Nič novega tudi ni, da lahko glasba zelo ugodno vpliva na boljše počutje bolnikov. Prof. dr. Kornhauser je posnel desetminutni video film o vplivu glasbe na hospitaliziranega otroka v sodelovanju z vzgojitelji Pediatricega oddelka kirurških strok na Kliničnem centru. S tem pristopom, ki ni mislen kot muzikoterapija, temveč kot enostaven način, kako pridobiti otroka v postelji ali igralnici za to, da se lažje vzvi v bolniško okolje, je naletel na veliko zanimanje na mednarodnem simpoziju Otroci, medicina in glasba, ki je bil v Meranu v Italiji. Zanimiv je podatek, kako glasba združuje ljudi tudi onkraj državnih meja. Ko je dr. Kornhauser nastopil kot pianist na koncertu ob zdravniškem kongresu v Gradcu v Avstriji, ga je dekan tamkaj-

snje medicinske fakultete vprašal, ali lahko dobi sliko dr. Benamina Ipavca, ki je bil prvi predstojnik »otroške kirurgije«. Pripravljali so namreč razstavo ob stoletnici bolnišnice. S pomočjo Narodne in univerzitetne knjižnice so v Gradcu poslali njegovo fotografijo s kratkim življenjepisom s poudarkom, da je bil Benjamin Ipavec ne le ugledni zdravnik, temveč tudi odlični skladatelj.

Zdravniški koncert vsako leto znova prica, da poustvarjalci izvajajo glasbo za svojo intimno sprostitve in da pri tem uživa tudi občinstvo. Prof. dr. Pavle Kornhauser optimistično napoveduje, da nam na podlagi dosedanjih izkušenj ni treba biti v skrbeh ne za nov naraščaj zdravnikov - glasbenikov ne za njihovo umetniško kakovost. Njegova skrita želja pa je, da bi kdaj zaigral Bachov koncert v f-molu z ljubljanskimi simfoniki...

Katarina Novak

NA KRATKO

Rotarujeva zmagala na tekmovanju skladateljic

LUDWIGSHAFEN (dpa) - Romunska skladateljica Doina Rotaru je v nedeljo, 15. januarja, v Ludwigshafnu (Baden-Württemberg) prejela prvo nagrado (10.000 DEM) mednarodnega tekmovanja skladateljic 1994. Tekmovanja se je udeležilo nad dvesto skladateljic iz vrste držav. Drugo nagrado (7.000 DEM) so podelili skladateljici Vieri Janarcekovi, rojeni leta 1941 na Ceskoslovaškem. Izbrali so tudi pet skladateljic, ki so prejele nagrade sklada (po 2.000 DEM).

Velika Britanija - evropski Hollywood

LONDON (Reuters) - Britanski igralec in režiser Richard Attenborough, 71, se je nedavno zavzel za ukinitve davkov za filmsko industrijo; meni, da bi lahko Velika Britanija postala nekakšen evropski Hollywood. Zadnje case britanski film spet doživlja vzpon, med filmi, ki zanjejo uspeh po svetu, so na prvem mestu Stiri poroke in pogreb, čeprav se je vsota denarja, vloženega v filmsko industrijo, skoraj razpolovila. Filmski delavci obtožujejo za sedanje razmere konservativno vlado, ki zavrača vsakršno pobudo za ukinitve davkov na filmsko produkcijo.

Nekateri delajo s polno paro, drugi odhajajo

LJUBLJANA - Slovenski pop glasbeniki napovedujejo se v tem mesecu številne turneje, koncerte in izide svojih kaset in CD-jev, skratka dela polno novo leto. Mirjam Beranek in Maja Lesnik, ki predstavljata vse bolj priljubljeni duo M4M, pričakuje v teh dneh izid svojega prvega CD singla, v februarja pa se bosta odpravili na radijsko turnejo po Nemčiji, Avstriji, Švici in deželah Beneluxa. Ze nekaj mesecev uspešen avtor in izvajalec številnih priljubljenih popevk Adi Smolar napoveduje v prihodnjih tednih več kot deset samostojnih koncertov, tako kot znani Saleski fantje, ki se med drugim že pripravljajo na 25. obletnico delovanja, ki bo spomladi. Marela Show Band pa je zamenjal in pomladil svojo zasedbo, harmoniko in klaviature igra Sandi Jug, bas Marko Krajsek, pevka in bobnarka pa je Tjaša Fatur iz Ilirске Bistrice, ki odlično obvlada tudi klaviature. Vsi trije so enaindvajsetletniki, iz stare zasedbe pa sta ostala le pihalec Miklavž Asič in vodja skupine ter kitarist Rado Černe. Najbolj sokantna novica pa je nedavna napoved odhoda slovenskega mega zvezdnika Magnifica z glasbene scene. (T. F.)

Televizijski program z neodvisnimi filmi

NEW YORK - Po uspehu neodvisnih filmov, kot so Igra solz in Sund, je uspeh nizkopracunskih filmov, posnetih v neodvisnih produkcijah, strmo narasel. V skladu s povečanim interesom za tovrstne filme namerava ameriški televizijski kanal Viacom Inc.'s Showtime premium channel začeti s predvajanjem posebnega kanala Sundance Film Channel, na katerem naj bi predvajali filme s festivala neodvisnih filmov v Sundanceu. Viacom naj bi ga ustanovil skupaj z Robertom Redfordom, ki je tudi eden od organizatorjev festivala. (V. R.)

LIKOVNA UMETNOST / PEČARJEVE GLEDALIŠKE KARIKATURE

Magični ris črte ohranja spomin na igralce

LJUBLJANA - V Galeriji Krka bo nocoj ob 19. uri Tone Pavček odprl razstavo gledaliških karikatur Boruta Pecarja, ki se poleg projektiranja že desetletja ukvarja s portretno karikaturjo in knjižno ilustracijo. V kulturnem programu bo sodelovala tudi pianistka Kristina Babuder.

Pred otvoritvijo razstave je Borut Pecar povedal, da živi s karikaturjo, saj ga to v njegovem življenju najbolj navdušuje. »Na razstavi, ki sem jo skrbno pripravil, bodo obiskovalci lahko ozivili spomin na nekdanje gledališke predstave, ki so po mojem mnenju najbolj minljive kulturne postavitve, in na igralce. Med gledališkimi karikaturami je okrog 180 obrazov posameznikov v različnih vlogah ali v predstavah. V nekem smislu gre za pregle-

dno razstavo, saj razpon karikatur sega od najstarejših gledaliških igralcev, kot so med drugim Stane Sever, brata Potokar, Boris Kralj do današnjih mlajših igralcev.« Vsi slovenski in drugi obrazi, ki jih je Borut Pecar gledal, videl, odkril in ujel v magični ris črte, slike, podobne, v karikaturi, so z njim in v njem. Tone Pavček je ob gledaliških karikaturah Boruta Pecarja zapisal, da v njih ohranja igralce v predstavah, ki jih nikjer več ni, samo se v zgodovini, samo se v spominu živčih gledalcev in kajpak na njegovi risbi. Pecarjeve karikature so narejene po tistem slavem in znanem pravilu o portretih: Portret naj bo podoben obema - portretirancu in portretistu, ali drugače receno: oba moras prepoznati po njuni osebnosti. (T. F.)

Stane Sever v različnih vlogah, kot ga je upodobil B. Pecar

Ciuha v Gradcu

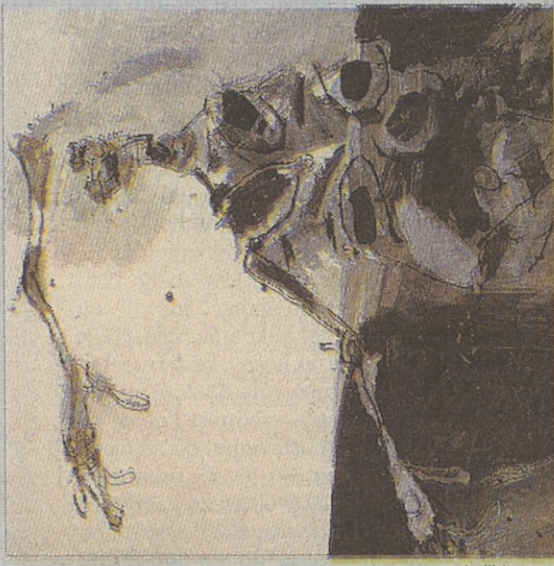
LJUBLJANA - Sezession Graz (Strokovno združenje likovnih umetnikov) prireja enkrat na leto razstave likovnih del svojih članov in gostov. Gre za skupinske in samostojne razstave. Tako bodo nocoj ob 19. uri bodo odprli v elitnem razstaviscu Künstlerhaus v srediscu Gradca (Avstrija) samostojne razstave starih umetnikov.

Obiskovalci si bodo lahko v času od 17. januarja do 1. februarja ogledali novejša dela slovenskega slikarja Jožeta Ciuhe, ki je že 30 let član omenjenega strokovnega združenja. Tokrat bo razstavljal devet slik velikega formata v tehniki akril na platnu. Gre za izbor slik z velike razstave, ki smo jo lani februarja in marca lahko videli v Cankarjevem domu in v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v Ljubljani ter je bila na ogled tudi v galeriji Le monde

de l'art v Parizu od zacetka maja do konca junija lani. Razstava z naslovom Prosojnost telesa - teža duha bo v širšem obsegu (omejitev je tokrat narekoval profesor) nadaljevala pot po Avstriji in Nemčiji.

Od starih umetnikov, katerih samostojne razstave bodo jutri odprli v

Gradcu, bo na ogled ena slika ze umrlega nadrealistnega slikarja Franza Roglerja o zgodovini mesta Gradca. V tako imenovanem grafičnem salonu Künstlerhausa bo Eckart Schuster razstavljal umetniške fotografije. Renate Sterlika pa bo predstavila svoje tapisrije. (S. R.)

Prosojnost telesa - teža duha (izrez iz ene od slik)

BIH / NEVERJETEN PREDLOG

Sarajevo in Tuzlo za ozemlje

Karadžić bi se v zameno za Sarajevo in Tuzlo odrekel delu ozemlja

SARAJEVO (AFP, Reuter) - Radovan Karadžić je pripravljen muslimanski strani odstopiti tudi polovico bosanskega ozemlja, če bi bila nasprotna stran pripravljena Srbom predati Sarajevo in Tuzlo, je na večerajšnji tiskovni konferenci med drugim dejal dolgoletni voditelj bosanskih Srbov. »Problem ni v količini, pač pa v kakovosti ozemlja,« je zahtevo utemeljil samozvestni srbski voditelj.

Včeraj so se že drugi dan zapored nadaljevala pogajanja med bosanskimi Srbi in ameriskim mirovnim posrednikom in članom skupine za stike Charlesom Thomasom, ki pa o podrobnostih ni zelel spregovoriti, čes da se o tem s Srbi se pogajajo. Včeraj sta v bosansko prestolnico prispela se dva predstavnika skupine za stike, ki namerava ponovno oživiti pogajanja s sprtima stranema, se dva pa pričakujejo danes ali jutri. O obca-snih spopadih so tudi včeraj poročali predvsem iz bihaškega žepa ter iz Ribnice na cesti med Sarajevom in Tuzlo, nekaj strelav pa je bilo slišati tudi v Sarajevu.

Enaintridesetega januarja bo v Bosno predvidoma prišel nemški zunanji minister Klaus Kinkel. Tako bo postal prvi nemški politik, ki bo obiskal Bosno po razpadu nekdanje Jugoslavije. Bosanska vladna vojska pa je včeraj vendarle umaknila blokado okrog tuzlanskega oddelka Unproforja, potem ko so predstavniki ZN obljubili, da bo srbski oficir za zveze, zaradi katerega je prišlo do spora, odsel.

NOVICE

Konferenca o evropski varnostni politiki

BERLIN - Siritav zveze Nato proti vzhodu in prihodnja oblika partnerstva med Evropo in ZDA sta osrednji temi Konferenca o evropski varnostni politiki, ki se je včeraj začela v Berlinu. Na povabilo organizatorja konference, nemškega obrambnega ministra Volkerja Rüheja, so se odzvali njegovi kolegi ter strokovnjaki in publicisti iz Avstrije, Danske in Norveške. Iz Poljske in Češke sta prišla namestnika obrambnega ministra. Med otvoritvenim govorom je Rühe navzoče opozoril na povezanost siritve Nata s siritvijo Evropske zveze. Vzhodnoevropske države pa morajo za vstop v obe organizaciji dokazati, da razvijajo demokracijo in tržno gospodarstvo. Nemški obrambni minister je nekaj besed namenil tudi odnosom med Zahodom in Rusijo. Rühe meni, da je sodelovanje med Zahodom in Rusijo nujno, vendar Moskava to obliko partnerstva resno ogroža s posredovanjem v Čeceniji. (dpa)

Atentat na španskega politika Ordoñeza

MADRID - V baskovskem pristaniškem mestecu San Sebastian so včeraj neznanci ustrelili politika konservativne španske Ljudske stranke. Kot poroča policija, so napadalci Gregoria Ordoñeza ustrelili v glavo v nekom gostišču. Ozadje atentata ni znano, prav tako niso znani storilci. Ordoñeza je prejšnji četrtek podprl vodja Ljudske stranke Jose Maria Aznar, in sicer kot enega izmed kandidatov za mesto župana San Sebastian. (dpa)

Srbija vabi na Kosovo nove priseljence

PRISTINA - Vladi Zvezne republike Jugoslavije in Srbije skušata vnovic kolonizirati Kosovo, saj v pokrajini živi le deset odstotkov Srbov. V ta namen naj bi do leta 1988 za Srbe zgradili 5640 stanovanj, prislekomi pa bi nakup olajšali z ugodnimi posojili. Rok odplacovanja bi bil 40 let. Letos je vlada za to že namenila 5,1 milijona dinarjev oziroma tri milijone dolarjev.

V omenjeni program resrbizacije Kosova sodi tudi brezplačna delitev parcel za gradnjo hiš. V okolici Djakovice, blizu meje z Albanijo, naj bi v ta namen razdelili 500 zazidljivih parcel in 894 hektarjev obdelovalne zemlje. Predstavniki nekaterih albanskih strank opozarjajo, da bo kolonizacija pripeljala do novih sporov, morda celo do razsiritve vojne v ta del nekdanje Jugoslavije. Srbski viri poročajo, da je kosovska termoelektrarna v Obiliću lani proizvedla 3285 gigavatov električnega toka, katerega vrednost znaša 700 milijonov dolarjev. Če upoštevamo, da od tega v pokrajini porabijo le od 20 do 25 odstotkov električne energije, ki jo je svojcas, ko je bilo Kosovo še avtonomno, nadzorovala Pristina, potem je lani Srbija od Kosova dobila 500 milijonov dolarjev. (Blerim Shala)

OKREPITEV SIL OZN V BOSNI

Več držav je Unproforju v nekdanji Jugoslaviji ponudilo nekaj tisoč novih vojakov, na stotine oklepnikov in več kot trideset helikopterjev.

Enajst držav je pripravljenih prispevati vojake in opremo za okrepitev sil ZN v Bosni. Modre čelade bi za uresničevanje novoletnega premirja potrebovale vsaj še 6500 vojakov in veliko nove opreme.

ZASČITNE SILE ZDRUŽENIH NARODOV (UNPROFOR)

Vojaki	37,685
Neoboroženi vojaški opazovalci	692
Civilna policija in drugo osebje	5,280
SKUPAJ	43,657

PONUDBE

Država	Ponujena pomoč	Koliko vojakov že imajo v BiH
Bangladeš	Mehanizirani bataljon, 30 vojaških opazovalcev	1,314
V. Britanija	15 helikopterjev s posadkami, 20 voj. opazovalcev	3,407
Nemčija	100 neoboroženih oklepnikov	
Italija	50 oklepnikov, poljska bolnišnica, vojaški opazovalci	
Malezija	Mehanizirani bataljon z 899 vojaki, Dve mehanizirani četi s 467 vojakov in več kot sto oklepnikov	1,596
Norveška	Oklepniki in pet vojaških opazovalcev	910
Pakistan	Mehanizirani bataljon s 1315 možmi, 20 vojaških opazovalcev	3,052
Spanija	136 vojakov specialnih enot	1,302
Svedska	58 motornih sani	1,271
Turcija	Osem vojaških opazovalcev, skupina za nadzor poletov in radarska oprema	1,462
ZDA	Osemnajst neoboroženih helikopterjev, 50 neoboroženih oklepnikov, radijski oddajniki, radarska in druga tehnična oprema	890

Vir: Unprofor

REUTER

Šešljev veliki sen se je spremenil v nočno moro

BEOGRAD - Ko je izbruhnila vojna v nekdanji Jugoslaviji leta 1991, je Vojislav Šešelj, ko je postavljaval drugačne meje Srbije čez Hrvasko ter čez Bosno in Hercegovino, ki jo je izbrisal iz zemljevida, govoril v imenu številnih. Po starih letih je srbski nacionalist sam in za resetkami. Zapustili so ga njegovi gospodarji, na Zahodu so ga označili kot vojnega zločinca.

Njegov sen o Veliki Srbiji pa se je spremenil v moro, saj ga utegne, kot zatrjujejo v diplomatskih krogih, doleteti celo kazen. Po mnenju analitikov je upor Hrvatske in bosanskih Muslimanov, ki kljub temu »niso hoteli izginiti sami od sebe in izumreti«, zavrl napredovanje Srbov tik preden so prišli do tistih meja, o katerih so sanjali nacionalisti. Toda največji udarec srbskemu nacionalizmu je paradoksalno prišel s tiste strani, ki jo je Zahod obtožil, da je sprožila vojno in začela sovinstične čistke - s strani srbskega predsednika Slobodana Miloševića.

Milošević je uporabil nacionaliste zato, da so zanj opravili vse umazane posle, predvsem pa utrdili njegovo oblast,« je izjavil profesor Vojin Dimitrijević, izvedenec za človekove pravice pri ZN. Po njegovem mnenju je Milošević dobrodu izčrpal možnosti memorandumu srbske Akademije znanosti in umetnosti, ki so ga njeni člani objavili leta 1986, z osnovno trditvijo, da

so bili Srbi v nekdanji Jugoslaviji žrtve represije.

Dokument je razpihal nacionalistična čustva prav v trenutku, ko se je v vzhodni Evropi začel rušiti komunizem. Kmalu zatem je razpadla tudi jugoslovanska federacija in ostanek države sestavljata le se Srbija in Crna gora, edini tvorbi, ki sta ohranili levico na oblasti, čeprav zaznamovano s skrajno nacionalističnimi poudarki. Nekateri člani srbske Akademije znanosti in umetnosti, vključno z Mihajlom Markovićem, vidnim članom Miloševićeve vladajoče Socialistične stranke in po mnenju številnih enim od avtorjev memorandumu, je v zadnjem času zelo znanjšal svoje ozemeljske zahteve in utišal svojo nacionalistično retoriko. Predvsem je Marković povedal, da je treba sanje o Veliki Srbiji za nekaj časa prelaziti. »Prvo in poglavitno načelo srbske narodne politike mora ostati enotnost srbskega naroda.« Toda na zborovanju srbskih intelektualcev lani je priznal: »Tega cilja seveda ni mogoče doseči takoj.«

Od takrat se je Marković zapletel v nesoglasja tudi z Miloševićevim soprogo Mirjano, zagnano marksistično aktivistko, ki ima po splošnem prepričanju velik vpliv na odločitve svojega moža. V enem nedavnih intervjujev se je Milošević izognil vprašanju, ali je bil komunist. A politični analitiki so prepričani, da je se zmeraj pre-

dan komunizmu in da prav ta predanost igra glavno vlogo pri tem, da je obsel nacionaliste in njihove sanje o Veliki Srbiji. Mednarodni mirovni načrt, ki so ga sprejeli bosanski Muslimani in Hrvati, ne pa tudi Srbi, predvideva razdelitev Bosne na dve skoraj enaki enoti.

Milošević je uvedel sankcije zoper bosanske Srbe, potem ko so ti omenjeni načrt lani avgusta zavrnili, da bi jih tako prisilil k spremembi stališča ter da bi si s tem pridobil omilitve sankcij ZN, ki so precej prizadele ostanek Jugoslavije. Analitiki tudi poudarjajo, da je bil ta ukrep uperjen zoper voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića, ki mu je Milošević hotel odvzeti nekaj moči, ki se je cedalje bolj začela kazati tudi v Srbiji. »Milošević noče s nikomer deliti oblasti. Pri tem je prav tako pomembno, da je Miloševićeva Srbija levo usmerjena država, medtem ko je Karadžićeva tvorba klerikalna, desničarska in skrajno nacionalistična. Zato je povezava med tema dvema tipoma oblasti politično nevzdržna,« je prepričan eden od beograjskih analitikov.

Velikanski problem predstavlja tudi krajina, ki jo zasedajo Srbi in predstavlja tretjino hrvaskega ozemlja. Milošević bi lahko sklenil mir z Zagrebom, lahko bi priznal Hrvasko, a zato bi moral žrtvovati krajinske Srbe, čeprav bi v zame-

no za to dobil odpravo sankcij. Profesor Zarko Korać iz opozicijske Civilne zveze meni, da bo do medsebojnega priznanja prišlo že poleti, to pa naj bi po njegovem dokončno zaprlo pokrov na krsti nacionalizma. Toda grob za to krsto leži na Kosovu in ga ne bo mogoče izkopati, dokler Srbija ne bo začela pogajanj z Albanci na etnično nemirnem Kosovu, ki ga imajo srbski nacionalisti za zibelko svoje kulture. Brzokone bo Milošević sprejel avtonomijo za srbsko Krajino in zajamčil podoben status tudi Albancem v delu Kosova, menijo nekateri zahodni diplomati v Beogradu.

»Milošević je zdaj pred svojim sklepnim dejanjem, saj se je pravzaprav vrnil v izhodiščno točko; tja, kjer je začel, na socialističnih izhodiščih, vendar zdaj z močno utrjeno oblastjo,« meni Dimitrijević. Srbska opozicija je porazena, policijske enote imajo sto tisoč do zob oboroženih policistov, vojska je trdno na vajetih in Milošević obvladuje prav vse, bolj kot kdajkoli prej, se meni Dimitrijević. »Zahod si zdaj želi, da bi ostal na oblasti kot edini udeleženec, ki je dovolj močan, da lahko pripelje do mira. V zameno za to je Zahod pripravljen zamizati na eno oko, ker Milošević predstavlja edini komunistični sistem v vzhodni Evropi, ki je preživel,« je se prepričan Dimitrijević.

Jovan Kovacic / Reuter

EVROPSKA ZVEZA / V BRUSLJU ZASEDALI ZUNANJI MINISTRI PETNAJSTERICE

Rusija je dobila še eno priložnost

Novo Evropsko komisijo Jacquesa Santerja so potrdili tudi zunanji ministri

BRUSELJ (dpa, Reuter, AFP) - Evropska zveza bo Rusiji ponudila še eno priložnost za zgleditev krvavega spora v Čeceniji, preden bo segla po gospodarskih ukrepih.

Nemški zunanji minister Klaus Kinkel je včeraj med zasедanjem zunanjih ministrov EZ v Bruslju sporočil, da bo EZ o ukrepih razpravljala šele na začetku marca. »Rusiji nocemo groziti,« je dejal Kinkel, vendar se mora Moskva zavedati, da se bodo morale razmere v Čeceniji spremeniti. »Rusija potrebuje to priložnost in lahko le upam, da je ne bo zapravila.« Trojka EZ bo 9. marca odpotovala v Moskvo in tam podpisala sporazum o sodelovanju med EZ in Rusijo. Tehnične priprave bodo medtem potekale nemoteno. EZ

je v ponedeljek v skupni izjavi ponovila zahtevo po prekinitvi bojov v Čeceniji, zunanji ministri pa so sprte strani tudi pozvali, naj sedejo za pogajalsko mizo in naj omogočijo prost dovoz človekoljubne pomoči. Zunanji ministri so med drugim potrdili tudi novo Evropsko komisijo, ki bo danes prisegla v Luksemburgu, jutri pa že začela delati. Z imenovanjem 20-clanske komisije so se zunanji ministri poslovlili od dosedanjega predsednika Evropske komisije Jacquesa Delorsa, ki ga bo nasledil dosedanj luksemburski premier Jacques Santer. Predsedujoči EZ francoski zunanji minister Alain Juppé je o Delorsu dejal: »Metoda Delors je dialog, pragmatizem in odprtost.« Juppé je zbranim zunanjim ministrom petnajsterice predstavil cilje fran-

coskega predsednikovanja EZ. Naslednjih pet mesecev naj bi se politika EZ osredotočila predvsem na priprave za sprejem novih članic, držav srednje in vzhodne Evrope. Baltiske države naj bi že v prihodnjih mesecih z Brusljem podpisale sporazum o pridruženem članstvu. Novi članici Švedska in Finska sta posebej pozdravili evropski sporazum Estonije, Litve in Latvije, saj je to eden pomembnejših korakov do polnopravnega članstva. Vendar pa vzhodnoevropska politika EZ ne sme tekmovali s sredozemsko, je včeraj menil Juppé, obe področji se morata dopolnjevati. Veliko ministrov se je včeraj odločno izreklo proti temu, da bi gospodarsko rast in nova delovna mesta ustvarjali na račun varstva okolja ali socialne varnosti.

Michael Rose je zmagoslavno odšel

SARAJEVO (Reuter, AFP) - Britanski general Michael Rose je enoletno poveljevanje modrim čeladam v BiH končal zmagoslavno. Tik pred slovesom je lahko razglasil še sklenitev novega sporazuma med Srbi in Muslimani o odprtju oskrbovalnih poti, kar naj bi se zgodilo prvega februarja.

Britanski general bo zadolžitve poveljujočega modrih čelad v BiH danes v Zagrebu predal enainpetdesetletnemu kolegu Rupertu Smithu. V slovo od Sarajeva so generalu Roseu zatulile gasilske sirene modrih čelad. Rose je iz Sarajeva odletel v Split, od tam pa v Zagreb.

Roseu pripisujejo zasluge za končanje srbskega obstreljevanja Sarajeva in sklenitev sporazuma med Hrvati in Muslimani. Kljub dobrim odnosom s Palami pa mu ni uspelo preprečiti srbske blokade ZN na tleh in v zraku.

Rose zapušča sarajevsko katedralo (Telefoto: AP)

ČEČENIJA

Junaške bitke, čast in smrt

Želja po svobodi, sovraštvo do Rusov in naboj za spomin

OZEMLJE V ROKAH ČEČENSKIH UPORNIKOV - Bratje Ibrahim, Adat in Isa, ki živijo v vasi blizu čečenske prestolnice, s skoraj otroško zvedavostjo gledajo hollywoodski ep o Cidu s Sofijo Loren in Charltonom Hestnom v glavnih vlogah. V njem je veliko junaskih prizorov, bitk, dvobojev iz časti in smrti. Zgodba kot nalašč za čečenske borce, ki so se za kratek čas umaknili iz boja. Ibrahim, Adat in Isa spremljajo program ruske televizije v dnevni sobi domače hiše.

Kamnita hiša stoji na koncu mirne vasi, ob vznožju gozdnatega gorovja. Vas pokriva debela snežna odeja in če se ne bi od daleč slisalo zamoklo bobneje eksplozij, bi marksikdo prav lahko pozabil, da v deželi divja vojna. Tudi Ibrahim in Isa se bojujeta, doma ostaja le Adat, ki je ostal po nesreči pred sedmimi leti od pasu navzdol paraliziran. Nemočen leži na postelji, premika se lahko le s pomočjo rok. Pri sebi ima pistolo in preprčan je, da je tudi sam vojak, čeprav ne more iz hiše.

»Ce bodo prišli Rusi, bom vzel granato, jo deaktiviral in .. boom, vse bo razneslo,« pripoveduje. Približno trideset let star Adat je tako kot brata suhljat in bradat. Oče je padel v bojih v Groznej, kjer se bojujeta se dva brata. Adat, ki je obsojen na posteljo, veliko posluša radio in spremlja televizijski program. Hoče biti na tekočem z vsem, kar se dogaja po svetu. V polomljeni angleščini vprasa, zakaj Američani in Angleži ne pomagajo Čečenom v njihovem boju za neodvisnost.

»Rusi so svinje! Hitler je naredil prav, da jih je napadel.« Druga dva brata sta ogorčena, ker Moskva prikazuje čečenske upornike kot bandite in kriminalce. Ibrahim in Isa, oblečena v debele obleke, sedita na tleh s prekritimi nogami, poslušata bratova vprašanja. Čez dan ali dva se bosta vrnila v boj. Isa pripoveduje, da je v bližini vasi nedavno pristalo letalo s petdesetimi ruskimi vojaki. V snegu so se izgubili, lačne in premražene so kasneje napadli se čečenski borci. Nihče ne more preveriti njegove pripovedi. Isa se nenadoma odloči, da zgodbe o spanskem junaku, ki se je boril z Mavri, ne bo več gledal. Zgodba o junastvu in pogumni borbi bojovnika je vse prevzela, vendar pa je njihova naloga zdaj bolj pomembna. V sobo vstopi zajetna ženska in na mizo postavi hrano. Lahko bi bila njihova mati, vendar je nihče ne predstavi. Odide, mi pa sedemo za mizo in začnemo jesti črn kruh, pečeno meso s cebulo, zelnato solato, pijemo močan čaj s koščki limone. Neka jed iz vloženih česenj je tako temna kot oči in tako močna kot volja, ki žari iz oči sogovornikov. Alkohola ni na mizi. Tako kot večina Čečenov so moji gostitelji muslimani. Ko pride čas odhoda, vzame Adat knjizico z naslovi. Na začetek prazne strani z velikimi črkami napiše London, kot bi isti dan pričakoval večje število obiskovalcev iz tega mesta. Napišem svoj naslov, Adat pa mi svojega zapíše na košček papirja, na koncu pa doda »Good bai«. Ker je strasten kadilec, mu poklonim plastični vžigalnik s sliko britanske zastave. Zasmee se in mi da naboj iz svoje pistole. »Darilo,« mi reče. **Nicholas Doughty / Reuter**

Triletni Moskovčan Viktor Čajkovski opozarja: »Dedki generali, ne ubijajte otrok« (Telefoto: AP)

Pot do vode in hrane je za prebivalce Groznega usodna

GROZNI - Trupli Čečenov, ki sta v vzhodnem delu Groznega v vrsti čakala na pitno vodo, sta dokaz več, da ruski vojniki pri zasedbi čečenske prestolnice ne izbirajo ciljev. Ubil ju je ruski ostrostrelec, tretjega pa je hujše ranil.

»Zakaj jih pobijajo? V tem delu so ostali le stari in otroci,« je razburjeno vprašal neki čečenski vojak. Kljub spopadam je v mestu ostalo veliko civilistov, ki se borijo za golo preživetje. Streljanje je postalo nekaj povsem vsakdanjega, in čeprav ljudje večino časa preživijo v zakloniščih, morajo na ulice po vodo in hrano. V Groznej skoraj ni hiše, ki je ne bi zadela ruska granata, poškodovana je tudi moseja. »Le po tej cesti lahko pridemo do hrane. Zakaj nam skušajo Rusi uničiti edini vodni vir?« je obupano spraševala Sapat Aliskanova in pokazala na dim, ki se je dvigal iz dveh vodovodnih rezervoarjev. Veliko ljudi je kratko premirje izkoristilo za iskanje hrane in vode. V jasnem, mrzlem jutru se je po neki ulici s kolesom peljal tudi 19-letni Ruslan Bibulatov. V roki je imel kalasnikov, ki ga je vzel ruskemu vojaku; pojasnil je, da je bil sovražnik ranjen, zato ga je zlahka zadušil s golimi rokami.

»To je človekoljubna pomoč,« je dejal in odvezeto pusko zmagoslavno dvignil v zrak. »Alah je z nami in pomagal nam bo Ruse zapoditi nazaj v Kremelj.« Nekateri dele mesta se vedno držijo v rokah čečenski vojniki, čeprav so se Rusi hvalili, da povsem nadzorujejo Grozni. Ruska televizijska postaja Ostanokino je poročala, da čečenski »odpadniki« se vedno branijo nekatera nadstropja v predsedniški palači, čeprav so jo Rusi v četrtek zavzeli in je zaradi dolgotrajnega obstreljevanja skoraj povsem porušena. Ruslan je povedal, da je njegov brat umrl v bitki za palačo, simbol čečenskega upora. Ruska televizija je poročala, da je v Groznej se vedno približno 3500 čečenskih upornikov, ki krepijo svoje položaje predvsem v vzhodnem in jugovzhodnem delu mesta. Tiskovna agencija Interfaks je sporočila, da so v rusko vojaško oporišče Mozdok v sosednji Severni Osetiji iz Čecenije pripeljali trupla 39 ruskih vojakov. Vojaske zdravniki so pri pregledu mrtvih ugotovili, da so jih Čeceni mučili: nekateri padli ruski vojniki so imeli odrezana ušesa, ude ali spolne organe, nekaj pa so jih Čeceni celo skalpirali.

Konstantin Trifonov / Reuter

BLIŽNJI VZHOD / ISLAMSKI SKRAJNEŽI SO RESNO OGROZILI POGAJANJA O PALESTINSKI SAMOUPRAVI

Izraelci objokujejo mrtve, skrajneži slavijo

»Arafatova obljuba tokrat ne zadostuje več«

JERUZALEM (Reuter) - Jezni, razočarani in uzalosceni Izraelci so se večkrat na pokopališčih poslavljali od devetnajstih ubitih. Medtem so pristasi Islamskega džihada, ki je prevzel odgovornost za napad, v Gazi zmagoslavno plesali nad njihovimi grobovi in obiskovali domova samomorilskih napadalcev, ki sta po trditvah Džihada uspešno izvedla krvavo akcijo.

Med tistimi, ki so krvavo dejanje obsodili, je bil tudi voditelj PLO Jaser Arafat. Vendar pa izraelski predstavniki menijo, da bo tokrat moral storiti več kot doslej, če želi nasprotno stran prepričati, da se vedno resno misli s mirovnimi pogajanj in z nadzorom ozemelj, ki so mu jih odstopili v upravljanje. Strokovnjaki za vprašanja odnosov v tem vročem delu sveta pa opozarjajo, da so mirovna prizadevanja kljub zatrditvam najvišjih predstavnikov obeh strani ze resno ogrožena, saj islamski skrajneži med Palestinci se nikoli niso imeli toliko pristavev kot doslej, pa tudi njihove samomorilske akcije so cedalje uspešnejše.

Cedalje več Izraelcev se pridružuje mnenju tistih, ki zahtevajo, da je treba mirovna pogajanja s Palestinci vsaj začasno prekiniti. Tako mnenje je nekoliko presenetljivo izrekel celo izraelski predsednik Ezer Weizman, sicer vztrajni zagovornik sporazumevanja. Tudi Mark Heller iz telavivskega centra za strateške studije meni, da bodo pogajanja za nekaj časa zamrznili. Sele umiritev razmer in zmanjšanje smrtonosnih napadov islamskih skrajnežev bi utegnili pogajanja znova pognati v tek. Hamas in Islamski džihad skupaj nimata več kot 150 fanatičnih borcev, ki so za »sveto stvar« pripravljani žrtvovati svoja življenja. Zdaj, ko so postale njihove akcije tako uspešne in odmevne, pa se jim pridružuje cedalje več mladeničev, ki bi radi postali palestinski »svetniki« in »mučeniki«.

Razmere so neugodne tudi za Rabina, ki se je na oblast povzpел z geslom, da je le on dovolj močan, da bo mirovna pogajanja in palestinsko avtonomijo lahko speljal brez resnejših varnostnih težav. Na splošnih volitvah naslednje leto bi se s podobno trditvijo le težko uveljavil.

Vse več Izraelcev obsoja pogajanja s PLO (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O pokolu na Blížnjem vzhodu

»Morilski napad arabskih skrajnežev pri Tel Avivu nam priklic v spomin besede Jicaka Rabina. Pred nekaj dnevi je dejal Jaserju Arafatu: 'Teror preprečuje napredovanje po poti miru.' Ostra obsodba atentata s strani PLO Izraelu ne more zadostovati. Rabin je Arafata na njenem zadnjem srečanju jasno opozoril na dejstvo, da nezmožnost PLO za zagotovitev varnosti preprečuje nadaljnjo širitev avtonomnih območij in umik izraelskih vojakov. Arafat je izrazil razumevanje za izraelske zadržke in odvrnil: 'Zal nimam carobne palice.' PLO se mora odločno zoperstaviti nasprotnikom miru na Blížnjem vzhodu.« (**Die Welt, Berlin**)

»Vsak teroristični napad ne kaže le odločnosti arabskih nacionalistov, temveč tudi nemoč Arafata. Postavlja se vprašanje, ali niso bile Nobelove nagrade za mir podeljene malo prehitro. Seveda se zavedamo dejstva, da ne obstaja nobena alternativa mirovnemu sporazumu z delno avtonomijo v Gazi in Jerihu. Uresničitev sporazuma iz leta 1993 bo verjetno imela določeno zamudo, toda kljub terorističnim napadom - ali morda celo zaradi njih - se mora mirovni proces nadaljevati.« (**Rheinische Post, Düsseldorf**)

»Islamski skrajneži natančno vedo, kje morajo udariti, da bi Izrael čim bolj boleče prizadeli - enako seveda velja za mirovni proces. Zaradi terorističnega napada je izraelski premier Rabin prekinil zasedanje kabineta, katerega glavna tema je bila rešitev enega ključnih problemov mirovnega procesa - problema izraelske naselitvene politike. Rabin je dal Arafatu določena zagotovila glede tega. Zdelo se je celo, da Rabin do neke mere popušča pri izraelskem konceptu vele-Jeruzalema, katerega glavna posledica je cedalje večje sirjenje židovskih naselij... Z vsakim morilskim napadom postaja za izraelsko vlado izpolnitev legitimnih zahtev PLO cedalje težja. Brez tega pa bi bil mirovni proces obsojen na neuspeh. Ostala bi le se teror in clovesko trpljenje.« (**The Guardian, London**)

»Izrael je - medtem ko se je pripravljaj na slovesnosti ob 50. obletnici osvoboditve taborišča Auschwitz - pretresel se en teroristični napad islamskih skrajnežev... Izrael je zdaj v šoku - razpet med spominom na holokavst in radijskimi poročili o zadnjem pokolu. Nekaj ur se je zdelo, da bo obup premagal upanje. Predsednik židovske države Chaim Weizmann je celo javno zahteval prekinitev pogovorov s PLO.« (**Corriere della Sera, Rim**)

»Ze spet krvavi madeži na mirovnem procesu med Izraelci in Palestinci... Voditelj PLO Jaser Arafat ostro obsoja najnovejši napad islamskih skrajnežev, ki bi lahko resno ogrozil mirovna prizadevanja. Premier Rabin in njegova vlada sta pod močnim pritiskom izraelske javnosti, ki cedalje manj podpira popuščanje Palestincem... Celot predsednik Weizmann, v preteklosti odločen zagovornik dialoga s PLO, zdaj govori o prekinitvi pogovorov s Palestinci.« (**Il Messaggero, Rim**)

O Čeceniji

»Na ruševinah čečenske predsedniške palače se zdaj boboti ruska zastava. To pa sploh ne pomeni konca bojev. Čeceni so v preteklosti večkrat dokazali, da niso narod, ki bi se kar tako predal. Pričakovati je treba krvavo in tudi odvečno partizansko vojno. Kremelj pa čaka predvsem politično ciscenje. Če lahko sploh trdimo, da je v čečenski vojni kaj pozitivnega, je to naslednje: vsaj nekaterim Rusom so se zdaj odprle oči. Upravičeno so zgrozeni nad početjem ruske vlade.« (**Mlada fronta dnes, Praga**)

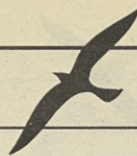
»Jelcin pogosto reagira na probleme z odpustitvami politikov, kar pa nikakor ne more nadomestiti nujne vojaške reforme. Glavni problem je ta, da se ruske vojaške sile se vedno vidijo v vlogi, ki jo je imela Rdeča armada. Armadno vodstvo je se vedno obsedeno s pripravami na visoko tehnizirane spopade, ki jih je bilo pričakovati med hladno vojno. Nočejo zaupati novi ruski vojaški doktrini iz leta 1993, ki predvideva obsežne kopenske sile, premoč oklepnikov in prehod na fleksibilne enote za posredovanja na območju Rusije. Čecenija je pokazala, da je to velikega pomena.« (**The Times, London**)

O Hrvaski

»Odločitev predsednika Tudmana, da Hrvaska ne bo več podaljšala mandata mirovnim silam ZN, je podobna groznji. Podobnega mnenja je tudi OVSE, ki ji trenutno predseduje madžarski zunanji minister Laszlo Kovacs. Kovacs je zato v Zagrebu izrazil zaskrbljenost zaradi hrvaske odločitve - odzval se je torej groznji... V primeru, da bo Hrvaska skušala s silo znova priključiti krajino, obstaja nevarnost, da se bo Srbija vmešala v spor. To bi obenem pomenilo začetek druge srbsko-hrvaske vojne.« (**Nepszabadsag, Budimpesta**)

O vlogi novih komisarjev EZ

»Jacques Santer in njegovi komisarji morajo storiti več, kot pa le ohraniti tisto, kar so dosegli njihovi predhodniki. Z vso odločnostjo morajo prepričati, da EZ razpade na zgolj prostotrgovinsko območje. Dokončati morajo gospodarsko in denarno unijo in Evropsko zvezo odpreti na vzhod. Nihče v Bruslju si ne dela iluzij glede te zavnega prehoda v leto 2000. Jacques Santer bo delal s komisijo, ki bo od svojih predhodnic v veliko večji meri politična, saj skoraj vsi novi člani prihajajo iz prvih vrst domačega političnega prizorišča. Po uspešnem obdobju pod vodstvom Delorsa si bodo evropske vlade gotovo prizadevale, da bi Ministrski svet držal Evropsko komisijo na čim krajših vajejih.« (**Stuttgarter Zeitung, Stuttgart**)

JAPONSKA / ŽRTEV POTRESA JE VEČ KOT 5.000

Ljudje sedaj dvomijo v japonski sistem

Nelagodje prišlo do izraza tudi v včerajšnjem padcu vrednosti delnic na tokijski borzi

TOKIO - Teden dni po katastrofalnem potresu, ki je terjal več kot 5.000 žvrljenj, se Japonska vedno bolj sprašuje, ne samo o mejah svoje tehnologije in protisizmične pripravljenosti, temveč tudi o mejah svoje družbene filozofije in sistema odločanja. To nelagodje je včeraj zgovorno prislo do izraza na borzi, srcu japonskega gospodarstva, ki je doživela pravi polom, saj je indeks padel za 5,6 odstotka.

Vlada se je morala včeraj zagovarjati, ker je odklonila pomoč, ki jo je ponudilo kakih 38 držav. Do sedaj je pristala le na švicarske izvedence s svojimi lavinskimi psi (včeraj so se morali vrniti v domovino), na francosko in britansko pomoč ter na odeje in sotre ameriške vojske. Vladni predstavnik za tisk Kozo Igarasi je včeraj na kritike preživelih in tiska odgovoril s trditvami, da zakon ne dovoljuje tujim zdravnikom in inženirjem, da bi lahko delovali na Japonskem. Taka trditev pa je bosa, saj časopisje odkrito navaja, kako so japonske prehrabene in farmacevtske družbe pritisnile na vlado, naj ne sprejme tujih živil in zdravil. Včerajšnji Mainici je obenem zapisal, da niso sprejeli

tuje pomoči, ker Japoncem ze v otroškem vrtcu vtepaio v glavo stavek: »Ko si v težavah, najprej stisni zobe, nato si poskušaj sam pomagati, ce ti to ne uspe, poišci Japonca, ki ti bo pomagal.« Nekateri celo trdijo, da je Japonska zavrnila tujo pomoč, da ji ne bi bilo treba vračati usluge. Glede zamud pa je šef tokijskega kriznega staba Kunihiro Hiraj povedal, da so Japonci po zaslugi konsensa pri odločanju in ocenjevanja tudi najmanjših podrobnosti izredni pri dolgoročnem načrtovanju. Ko pa je treba hitro odločati, ta sistem kolektivnega odločanja odpove.

Medtem so trije novi sunki (od 4,2 do 4,5 po Richterju) se povečali strah med 1,5 milijona preživelih v Kobeju, ki so se vedno brez električne energije, plina in vode. Vec kot 300 tisoč ljudi je preživel ze sedmo noč v zasilnih zbirnih središčih. Izvedenci so včeraj ugotovili, da je le 20% stanovanj primernih za bivanje, kakih 5% bo treba porušiti, ostalih 75% pa je ze porušil potres. Vec kot 26 tisoč ranjencev bodo morali evakuirati, ker postaja zdravstveno stanje iz ure v uro slabše.

OBLETNICA / PREŽIVELE OSVOBODILA RDEČA ARMADA 27.1.1945

Auschwitz kot simbol množičnega pomora

Poljska skuša zmanjšati težo židovskih žrtev

BERLIN - Pred 50 leti, 27. januarja 1945, so enote Rdeče armade prispele pred Auschwitz. Sovjetski vojaki niso hoteli verjeti svojim očem ob grozotah, ki so jih našli v tej tovarni smrti tretjega rajha. Prav tem grozotam je nemški tednik Spiegel v svoji zadnji številki namenil kar 13 strani. Clanke so opremili s strahotnimi fotografijami uničevalnega taborišča, ki je po besedah Spiegelovega direktorja Rudolfa Augsteina »pecat sramote v nemški zgodovini«.

Auschwitz, nemško ime za poljski Oswiecim, ki so ga priključili nemškemu rajhu po zasedbi Poljske leta 1939, je postal sinonim za »množični pomor«, ker so tu nacistični krvniki pobili od 1,2 milijona do 1,6 milijona ljudi. Spiegel je v svoji reportaži objavil tudi dramatično pričevanje sedaj sedemdesetletne

hamburske Zidine Esther Bejrano, ki je igrala v taboriskem orkestru.

Tudi nedeljski Welt am Sonntag je Auschwitzu posvetil dve strani s slikami in z graficnimi prikazi, ki pojasnjujejo nove ugotovitve o tem srhljivem stroju množičnega uničevanja. Nova videnja so omogočili dokumenti, ki jih je sovjetska vojska

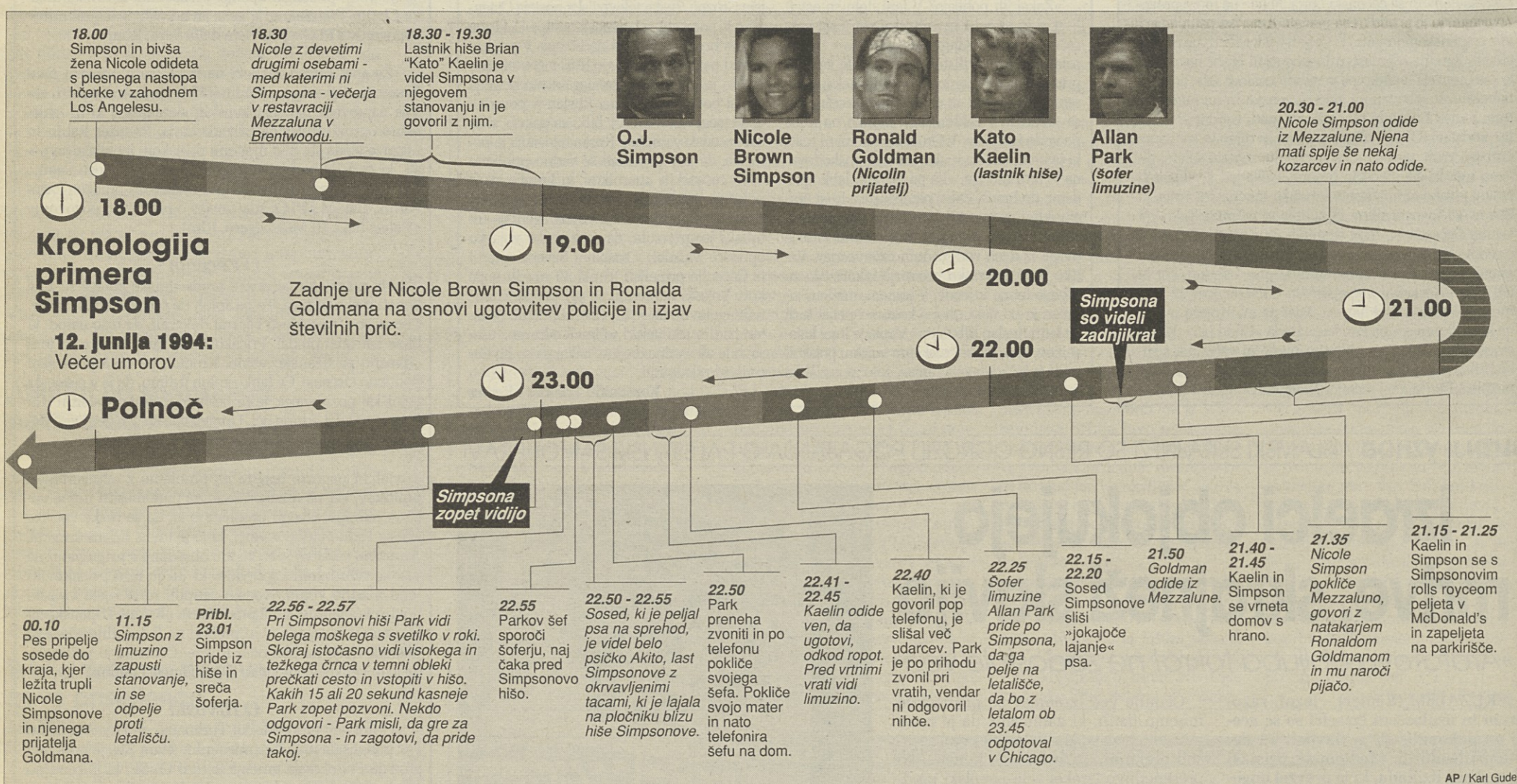

zaplenu ob osvoboditvi Auschwitza.

Kakih 90% žrtev uničevalnega taborišča Auschwitz-Birkenau je bilo Židov, tako da preživeli zahtevajo, naj bodo komemoracije 27. januarja posvečene predvsem njim in ne posplošene na vse žrtve kot to predlagata poljska država in poljska Cerkev. Poljski pisatelj Andrej Szy-piorski pa je v dnevniku Berliner Morgenpost zapisal, da je holokavst porušil prepričanje, da se lahko obnašanje ljudi razlaga samo v okviru »političnih in družbenih kategorij«. Ta razlaga ni prepričljiva in do skrajnosti sepa za morilce kot so bili esesovski poveljnik Heinrich Himmler, komandant Auschwitza Rudolf Höss in zdravnik Josef Mengele. »Samo ljudje in ne njihove ideje so odgovorni za dogajanja, ki so jih izvajali,« je zapisal poljski pisatelj.

ZDA / ZAČETEK SODNE OBRAVNAVE

O.J. Simpson se proglašča za žrtev okoliščin

LOS ANGELES - Sodna razprava na račun priljubljenega športnika O.J. Simpsona se pričena šest dni pred Super Bowlom in po sedmih mesecih pravnega boja, ki je bil v središču pozornosti sredstev javnega obveščanja.

Dokazano je, da se od 80 do 85 odstotkov porotnikov odloči, kako se bo izreklo na začetku sodne razprave. Sodnik Lance Ito je poklical poroto osmih žensk in stihir moških (oziroma tiste, ki jih bodo po potrebi nadomestili) v majhno sobo brez oken v devetem nadstropju sodišča. Po navodilih porotnikom se je razprava tudi formalno pričela. Na televiziji jo bo spremljalo nekaj milijonov Americanov.

Tožilka Marcia Clark je odprla razpravo in najprej spregovorila o bremenilnih okoliščinah na Simpsonov račun. Clarkova se je v preteklosti odpo-

vedala odvetniški karieri, ker ni hotela zagovarjati zločincev. Simpsona bo prikazala kot moškega, ki je bil tako obsejen z ženo, da jo je nazadnje ubil, ker je sam ni mogel več imeti in ni hotel, da bi jo imel kdorkoli drug. Uboju Simpsonove zene Nicole ni prisostvoval nihče, razen psa Akite, obstajajo pa dokazi na podlagi analize DNK krvnih sledi, ki so jih našli na kraju uboja, v Simpsonovem avtu in na krvavi rokavici. Slednjo so našli na Simpsonovi posesti in je enaka tisti, ki so jo odkrili na kraju uboja.

Za javnim tožilstvom bo spregovoril Johnnie Cochran, Simpsonov prebrisan glavni zagovornik, ki bo predvsem zagovarjal tezo, da je prava žrtev procesa ravno obtoženec. Simpsonovi odvetniki bi lahko poroti predstavili več teorij, na primer, da sta bila Nicole Sim-

pson in njen prijatelj Ron Goldman ubita v prepiru v zvezi z mamili (čeprav branilci ne bodo skušali dokazati, da sta žrtvi uživali mamila). Branilci bi njuno smrt lahko navezali tudi na podoben neresen umor v Hollywoodu, do katerega je prišlo leta 1993. Končno bi lahko zagovarjali teorijo, da je bil žrtev napada v resnici Goldman. Kakorkoli že, se bo Simpson v vsakem primeru proglašal za nedolžnega.

Simpsonovi zagovorniki so medtem obtožili policijo, da je prikrila nekatere dokaze, ki so vprid njegovemu varovanču ali ki bi vsaj lahko vzbudili dvome o njegovi krivdi. Gre za izjave hišne pomočnice Simpsonovih sosedov, ki naj bi videla obtoženca na njegovem domu ze z zgodnjih jutranjih urah, kar naj bi pomenilo, da ni imel casa, da bi umoril žene.

Ito in mediji

LOS ANGELES - Sodnik losangeleskega visjega sodišča Lance Ito je te dni najslavnejši ameriški pravnik, saj bo vodil proces na račun O.J. Simpsona. Njegovo sliko so objavili časniki vsega sveta, sam pa se tega ne veseli prevec.

Doslej je imel ze vec prepиров s sredstvi javnega obveščanja, ces da je njihovo poročanje nezaslišano, netočno in neodgovorno. Zaradi tega je tudi zagrozil, da ne bo dovolil televizijskega snemanja obravnave.

V zvezi s sodno razpravo je izja-

vil, da se bo držal treh načel. Predvsem se bo držal pravila, da je treba biti nadvse previdni in v primeru dvomov vselej molcat. Zatem bo upošteval načelo, da je treba molcati, tudi ko človeka zasrbi, da bi kaj izjavil. Končno se bo izogibal medijev, za katere trdi, da so veliko nevarnejši od mitoloških siren.

Ito se je rodil v Los Angelesu japonskim staršem in postal pravnik leta 1975. Do leta 1987 je bil odvetnik, nato pa je postal sodnik. Do visjega sodišča se je povzpел leta 1989.

AP / Karl Gude

ROSE KENNEDY JE DOČAKALA 104 LETA

Premineila je mati ameriške aristokracije

Štirje od devetih otrok so umrli nasilne smrti

HYANNISPORT, Massachusetts - Rose Kennedy, matriarhinja najslavnejše ameriške politične družine, je pod streli atentatorjev izgubila dva sinova, toda nikoli si ni dovolila jokati v javnosti. V nedeljo je obkrožena s svojo družino umrla zaradi pljučnice v starosti sto starih let. V svojem dolgem življenju, polnem zmagoslavij in tragedij, je v težkih trenutkih vedno kazala pogum in milino ter ju spremenila v zascitno znamko družine Kennedyjevih. »Niso pomembni dogodki, ampak kako se spopades z njimi,« je nekoč dejala.

Štirje od devetih Rosinih otrok so umrli nasilno. Najstarejši sin Joseph je padel med drugo svetovno vojno, hči Kathleen je leta 1948 umrla v letalski nesreči, predsednika Johna Ken-

nedya so umorili v Dallasu leta 1963, senatorja Roberta Kennedyja pa leta 1968 v Los Angelesu. Rose med pogreboma Johna in Roberta ni jokala, čeprav so milijoni Američanov odkrito kazali

svojo žalost. Verjela je, da je zalovanje nekaj zasebnega, kar počnes za zaprtimi vrati. Kot da smrt starih otrok ne bi bila dovolj, je Rose rodila tudi duševno zaostalo hčerko Rosemary, ki je zdaj stara sedemdeset let in živi v umobolnici. Rose je potihoma neutrudno pomagala drugim staršem z zaostalimi otroki. »Bog nam nikoli ne da pretežkega križa,« je pogosto dejala.

Rose Kennedy je bila hčerka katoliških izseljencev, ki so v 19. stoletju zbežali z Irse pred veliko lako-

to. Oče Fitzgerald je postal celo bostonski zupan, mlada lepota pa ga je spremljala na družabnih prireditvah in spoznala slavne osebnosti tistega časa. Med številnimi snubci si je izbrala mladega odvjetnika s Harvarda Josepha Patricka Kennedyja, ki je pri 28 letih postal najmlajši predsednik banke v zgodovini ZDA, si nabral veliko bo-

gastvo in pozneje postal veleposlanik v Veliki Britaniji. Rose pa je otroško sobo spremenila v miniaturni ameriški kongres, kjer so njeni otroci razpravljali o vseh pomembnih stvareh in se urili za prihodnje predsednike.

Rose je svojim sinovom neutrudno pomagala pri političnih karierah. Se pri devdesetih letih je spremljala

senatorja Edwarda po ameriških državah, ko je skušal neuspešno prevzeti Jimmyju Carterju demokratsko predsedniško kandidaturo.

Temen oblak nad podobo Kennedyjeve družine pa je spustila igralka Gloria Swanson, ki je v svoji avtobiografiji trdila, da je bil patriarh Joseph dolga leta njen ljubimec. Rose se je pred ja-

vnostjo branila, da je bil Joseph samo Glorijin poslovni svetovalec. Če pa je v sebi vedela, da je Gloria najbrz govorila resnico, je nasla tolažbo v katoliški veri. Vati-

kan jo je celo razglasil za papeško grafico.

Na slikah AP je Rose Kennedy v mladih in manj mladih letih.

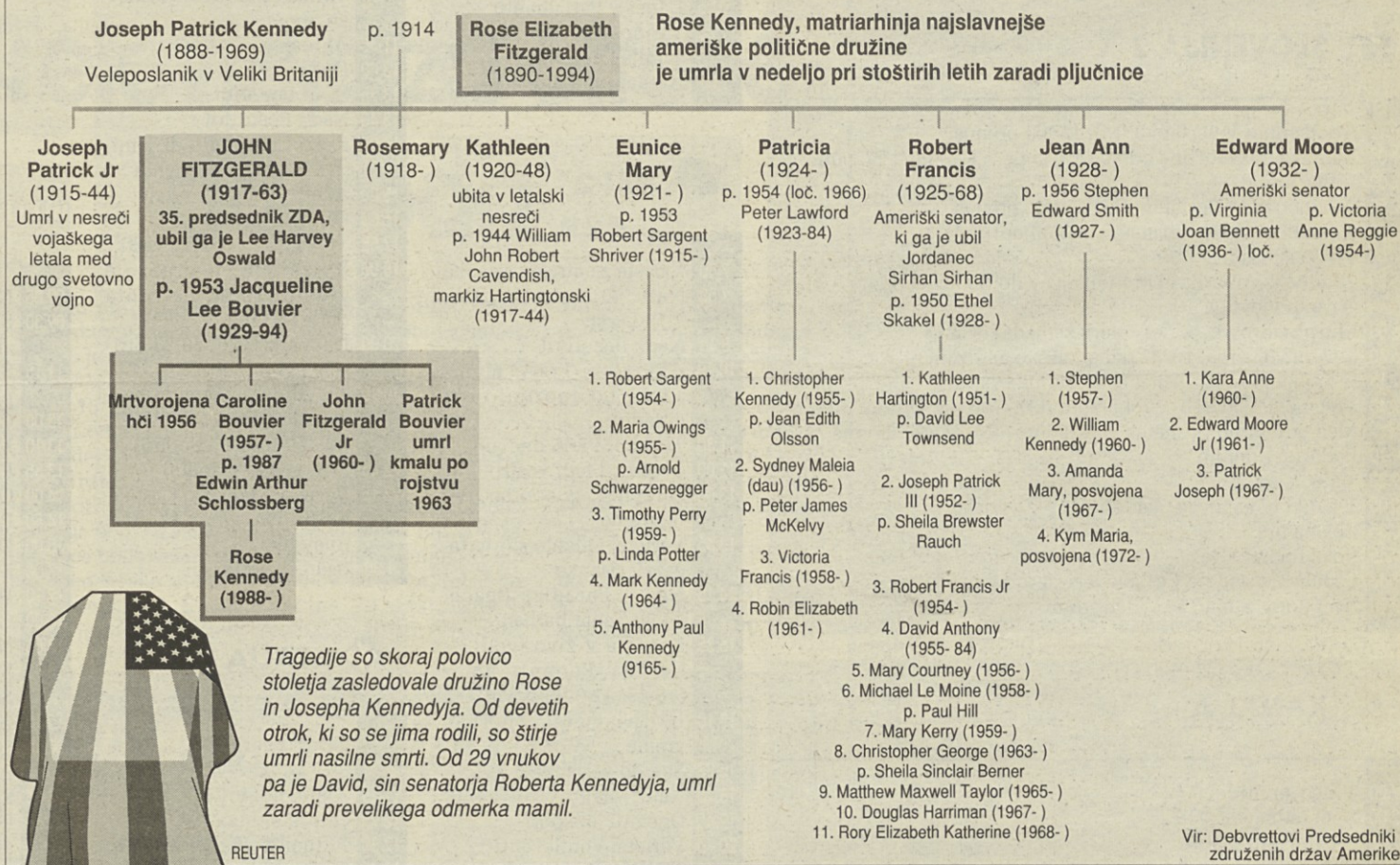
Christopher Wilson / Reuter

Ženska za dolarske milijarderje

Z žensko, ki umre pri stostirih letih, je mogoče pokopati celo stoletje. Toda kot vsaka starica se je najbrz tudi Rose Kennedy najraje spominjala mladosti, moči in lepote, zato z njo bolj kot katerikoli drugi čas dokončno umira Amerika dvajsetih, tridesetih in štiridesetih let, obdobje povzpneštva mlade velesile. Rosin čas je bil tisti, ki so ga zgradili grobi, brezvestni cikaski milijarderji in ga je bilo treba kot vsako obdobje povzpneštva napolniti z lepoto in eleganco. Može v mladosti Rose Fitzgerald so si želeli posnemati Astorje, Vanderbilte, Morgane, Carnegije in Rockefellerje, hoteli so uspeti in obogateti ne glede na ceno v denarju ali življenjih, ki jo je bilo treba placati. Amerika tistih let je bila že svetlobna leta daleč od jeffersonske idile postenih farmerjev, tako zelo samozavestna, da ji ni bilo treba odgovarjati pred nikomer. Joseph Kennedy, s katerim se je poročila bostonska lepota Rose Fitzgerald in mu rodila dva senatorja in predsednika ZDA, pa je bil najbolj sposoben povzpneštve od vseh. Zgodbe, ki jih pripovedujejo o Josephovem uspehu, so bile mogoče samo v tako divje svobodni kapitalistični državi, kakršna je bila se v prvi polovici tega stoletja Amerika. Rosin mož je s svojim denarjem osvojil Hollywood in njegove najbolj slavne lepote z Glorio Swanson na čelu in igral poker z direktorjem FBI Hooverjem. S svojo avtoriteto nadvse prevejanega poslovneža je pomagal rešiti Rooseveltov New Deal, zaradi njegovega denarja pa ga je stranka kronala tudi z veleposlaniškim mestom. Kennedyjevi so bili med tistimi, ki so znali do konca izkoristiti ameriške možnosti v najboljših in najslabših casih. Zaradi prevladujočega družbenega, političnega in gospodarskega pesimizma se teh časov danes tudi sami Američani komajda spominjajo.

Barbara Kramzar

DRUŽINSKO DREVO KENNEDYJEV

PISMO IZ ŠVICE

Bogati možje v bogati deželi

ZVONE PETEK

Med Zenevskim in Bodenskim jezerom nič novega, se mi je zapisalo. Če bi bilo to povsem res, bi lahko svoje prvo švicarsko pismo v novem letu mirno izpustil. Veliko novega resda ni: Svica je se naprej najbogatejša (pa tudi najdražja) dežela na svetu, se vedno ni članica OZN, se vedno se pozvija na snubljenje Evropske zveze, švicarski frank pa je kljub temu trden kot Matterhorn. Vendarle pa se je nabralo nekaj zanimivosti, ki govorijo predvsem, kot se za bogato deželo spodobi, o bogatih ljudeh.

Cetudi bom v glavnem govoril o sportu, pa zgodba nikakor ne sodi na sportne strani Republike. Bolj kot za sport gre za denar, za velike denarje. Nobena skrivnost namreč ni, da ima v Švici svoj sedež cela vrsta pomembnih sportnih zvez, od Olimpijskega komiteja, ki domuje v Lausanni, do vsemočnejše svetovne nogometne zveze Fifa, ki svetovno nogometno sceno vodi z elitnega

Zürichberga. Seveda se v vseh teh mednarodnih organizacijah obračajo veliki denarji in samoumevno je, da sedijo v pisarnah predvsem poliglotski Švicarji.

Eden najbolj znanih sportnih funkcionarjev na svetu je prav gotovo Joseph S. Blatter, ekonomist in strokovnjak za stike z javnostjo iz Wallisa, ki že od leta 1982 sedi v uglednem in donosnem fotelju generalnega sekretarja Fife. Ta položaj je že kar dedno v švicarskih rokah, saj je bil tudi Blatterjev predhodnik (in tast) Helmut Käser Švicar, pred njim pa je posle generalnega sekretarja opravljal njegov rojak Kurt Gasmann. Švicarji so dobri (in vplivni) služabniki raznoraznih predsednikov vsakršnih narodnosti in opravljajo svoje delo solidno, precizno in diskretno. Ko je brazilski milijonar João Havelange pred dvajsetimi leti kot novoizvoljeni predsednik prvič obiskal sedež Fife v Zürichu, je bil z delom (švicarske) strokovne

ekipe tako zadovoljen, da je bojda Blatterjevemu predhodniku in tastu dejal: »Ne vem, koliko zaslužite, toda od danes naprej boste dobivali dvojno plačo.« Sedem let pozneje je Havelange Käserja odslovil in mu kot popotnico dal milijon švicarskih frankov.

Z denarjem Fifa, njen predsednik, pa tudi njen, zdaj že vsemočni generalni sekretar Blatter, ne skoparijo. Blatter sploh rad primerja svojo organizacijo z največjimi svetovnimi gospodarskimi velikani. »200 milijonov ljudi igra aktivno nogomet in na leto se z nogometom obrne 150 milijard dolarjev,« rad pove Blatter, ki je trženje svetovne organizacije zaupal (seveda) švicarski firmi ISL iz Luzerna. Nobena skrivnost ni, da je samo svetovno nogometno prvenstvo v ZDA prineslo Fifi 300 milijonov švicarskih frankov. 87 milijonov je Fifa milostno vrnila nogometnim zvezam držav, ki so se uvrstile na prvenstvo, 55 milijonov pa je za-

držala zase - s tem denarjem mora preživeti prihodnja štiri leta.

3, 8 milijona frankov stane samo »volontersko« predsednikovanje milijonarja Havelanga, ki potrebuje denar za svojo suito v najdražjem züriskem hotelu »Baur au Lac«, za svojo pisarno v Rio de Janeiru (350 tisoč frankov), za administrativne stroške (530 tisoč), za »mednarodne stike in darila« (1, 4 milijona) in za lokalne Transporte in goste (570 tisoč). Tudi Blatter ni poceni, saj sam prizna, da zasluži toliko kot kak bankir (milijon frankov na leto!), poceni pa niso tudi njegovi (seveda švicarski) strokovnjaki za finance, organizacijo in stike z javnostjo. Dva od njih, Guida Tognonija, ki je bil zadolžen za stike z javnostjo in je Blatterju postal nevaren, in Miguela Galana, je prejšnji teden odslovil, vsakega s pol milijona odpravnine.

Blatterju se je bogato tapacirani fotelj ob bogato obloženi Fifini mizi začel namreč majati, potem ko je po-

kazal appetite, da bi zeled nekega dne poleteti v sama nebesa in zasesti Havelangov prestol. Zdaj je obljubil, da leta 1998, ko mu poteče mandat, »nikakor ne bo kandidiral za mesto predsednika«. Tega mu nihče ne verjame. Veliki sarmer in svetovljan, ki je iz zrebanja skupin za svetovno prvenstvo naredil mega sov in sam postal medijska super zvezda, je preveč ambiciozen, da ne bi se enkrat skušal prodrati čisto na vrh.

P. S.
V Švici vse pogostejše govorijo tudi o kandidaturi devetih zimsko-sportnih središč za organizacijo Zimske olimpijade leta 2002. Med najbolj vročimi kandidati je seveda tudi švicarski Sion (Wallis), Slovenija pa ima po pisanju švicarskega tiska v ognju kar dve zelezi: Propad v Visokih Tatrah in »Tarvisio«. Gre seveda za slovski Propad in kandidaturu treh dežel, ki pa jima švicarski novinarji tako ali tako ne dajejo nobenih možnosti.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Videostrani
10.15	Zverinice iz Rezije, 3/13 del lutkovne serije
10.30	To je igra
10.50	Papirnati mesec, pon. ameriskega (cb) filma
12.35	Izziv, poslovna oddaja, pon.
13.00	Porocila
13.05	Sedma steza, pon.
13.50	Video strani
14.05	Sobotna noč, pon.
16.15	Mostovi
16.45	Podarim - dobim, pon.
17.00	Tv dnevnik 1
Otroški program	
17.10	Sest ta pravih in novi moz, 3/6 del nemske nanizanke
17.35	Cudovite prigode barona Muenchhausna ali laznjivi kljukec, 4/6 del gledaliske predstave SLG Celje
17.45	Moja enciklopedija zivali: Sova
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Lingo, Tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Razjarnikovi v prometu, 10., zadnji del tv nadaljevanke
20.30	Zadnje novice, ameriska hum. oddaja, 1. del
20.55	Osmi dan
22.00	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport VPS 2200
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
Sova	
22.55	Z eno nogo v grobu, 7/12 del angleske nanizanke
23.30	Severna obzorja, 17/33 del ameriske nanizanke

SLOVENIJA 2

10.10	Adelboden: Veleslalom (M), 1. tek, prenos
11.00	Karaoke, razvedrilna oddaja TV koper - Capodistria, pon.
12.00	Video strani
12.55	Adelboden: Veleslalom (M), 2. tek, prenos
13.50	Australian Open, posnetek iz Melbournea
14.50	Video strani
15.30	Zgodbe iz Amerike: Od Indijancev do Boeinga, pon.
Sova, ponovitev	
16.00	Murphy Brown, 5. del ameriske nadaljevanke
16.30	Severna obzorja, 16/33 del angleske nanizanke
17.15	Iz zivljenja za zivljenje: Prislunimo tisini
17.40	Velenje: Pokal EHF v rokometu (M): Gorenje - Prato, prenos
Med odmorom posnetek veleslaloma (M) iz Adelbodna	
Podarim - dobim	
19.10	Videostrani
19.20	Videostrani
20.05	V zanki bolečine, 2., zadnji del plz oddaje
20.35	Zelena ura
20.55	Roka rocka
21.45	J. Hubac: Grad na Ceskem , ceska drama
22.20	Svet poroca, nato se Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 346. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Alica v glasbeni dezeli, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
13.55	Video igralnica, oddaja o racunalniskih igricach
14.25	Spot tedna
14.30	CMT
15.50	Spot tedna
15.55	Na velikem platnu
16.45	Dezurna lekarna, ponovitev 9. dela spanske humoristicne nanizanke
17.05	Bob Roberts, ponovitev filma
18.45	Dogodivscine male koale, risanka
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 347. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Divje palme , 2. del ameriske nanizanke
21.20	Porocila
21.25	Zadeto - igralnistvo, oddaja o aktualnih dogodkih
21.55	Upravljanje, 14. del dokumentarne nanizanke o managementu
22.25	Spot tedna
22.30	Na velikem platnu
22.50	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

13.30	Video strani - panorama
15.00	MMTV shop, televizijska prodaja
16.00	Vesela nedel'a, glasbeno razvedrilna oddaja, pon.
19.00	Obvestila
19.05	Risanka
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Avtodrom MMTV, oddaja o avto-moto sportu
21.00	Manipulator, film
22.30	Fair Play , film
00.00	MMTV shop, televizijska prodaja
00.50	Video strani
01.00	Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.50	SP v smucanju: moski veleslalom, 1. tek
11.00	Dnevnik
11.05	Nan.: Cuori senza età
11.35	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.50	SP v smucanju: 2. tek
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualno: TG1 Motori
14.20	Dok.: Kvarkov svet
14.50	Nan.: Pustolovscine mladega Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Fabrizio Frizzi)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.00	Variete: Numero Uno (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.15	Velike bitke: Napad na Evropo
0.15	Dnevnik in vreme
0.25	Danes v Parlamentu
1.25	Videosapere: Grcija, zemlja Olimpije
1.05	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.00	Variete za otroke, risanke
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello del cittadino
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie ragazzi, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Kronika v živo (vodi A. Cecchi Paone), vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta, sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: Il prezzo della vita (dram., It. '94, i. S. Cavallari, O. Piccolo, 1.)
22.35	Aktualno: Italija sprasuje
23.30	Dnevnik in vreme
0.40	Pregled tiska
0.15	Avtorska glasba: Umbria Jazz '94 - Marcus Miller Band

RAI 3

6.30	Pregled tiska
6.45	L'altra edicola
7.00	Oddaje DSE: Filozofija, anglescina, Videosapere, Zenske in glasbi, Euro-news
10.15	Fantastica Età
11.15	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: snowboard, namizni tenis, rokomet
16.30	Aktualno: Alfabeto TV, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto? (vodi G. Milella)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Resnicne zgodbe
0.30	Dnevnik, pregled tiska
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.00	Nan.: Love Boat, 7.30 Jeffersonovi
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 nad. Guadalupe, 9.40 Manuela, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepootti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.10 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Film: Una vedova allegra ma non troppo (kom., ZDA '88, i. M. Pfeiffer)
22.40	Film: Il postino suona sempre due volte (dram., ZDA '46), 23.30 dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete
17.55	TG5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Un mondo senza sole (dram., ZDA '93, i. P. Horton, T. Pollan)
22.45	Nan.: Casa Vianello
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.40	Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Cobra investigazioni (i. M. Dudikoff)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Sport: Torkov priziv
0.40	Italia 1 sport
1.40	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	19.30, 22.25, 0.05 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
10.00	SP v smucanju
14.10	Film: Il grande ammiraglio (dram., '40)
20.00	The Lion Trophy Show
20.35	Film: Playboy in prova

Koper

16.00	Euronews
16.10	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
17.10	globus
18.00	Slovenski program
Studio 2 - pogovor	
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tv sola
20.00	Euronews
20.30	Vsedanes - aktualnosti
21.00	Rhythm & News - vodi Andrea F.
22.00	V ospredju - avtor Bruno Agrimi
22.15	Vse danes - Tv dnevnik
22.30	Sportel - oddaja o zamejskem sportu in sportnikih

Avstrija 1

09.05	Nas hrupni dom
09.30	Sestanek s smrtjo, pon. am. srhljivke
11.15	Smesna stran ljubezni, pon. am. komedije
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.50	Pogled od strani
15.00	Otroški program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas ucitelj dr. Specht
18.30	Nas hrupni dom: Sladka skrivnost
19.30	Cas v sliki, vreme, sport
20.15	Hunter, am. serija
Ali je bila cipa?	
21.15	Pogledi od strani
21.25	Hisa v Carrolovi ulici, ameriski triler iz leta 1987 z Kelly McGillis v glavni vlogi; režija: Peter Yates
23.00	Cas v sliki
23.05	Nagrada , ameriska kriminalka, 1963
Igrajo: Paul Newman, Elke Sommer, Edward G. Robinson in drugi	
01.15	Video strani

Avstrija 2

10.10	Adelboden: Veleslalom (M), prenos 1. teka
12.05	Sportna arena, pon.
12.50	Adelboden: Veleslalom (M), prenos 1. teka
14.00	Tenis: Australian Open
15.00	Lipova ulica
15.30	Ljudje iz St. Benedikta
16.15	Moč strasti, serija
17.00	Nepričakovano srečanje
Odkrivanje zemlje, dokumentarni film	
17.30	Orientacija
18.00	Mi
18.25	Tista stvar je, kviz
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Zival clovek, angl. serija
21.15	Zunanjepolitico porocilo
22.00	Vecerni studio
22.30	Ambo terna
22.40	Klub 2
00.00	Ne pozabite na Mozarta , nemski film, 1984
01.30	Videostrani

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
Solski program:	
10.05	Voda - dar zivljenja
10.35	Naravne znamenitosti
Gorskega kotorja	
11.00	Mehanicno vesolje
11.35	Deklica iz prihodnosti, 2/24 del serija
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 79. del serije
12.50	Imeti ali ne , ameriski film, 1945
Igrajo: Humphrey Bogart, Walter Brennan, Lauren Bacal, Dolores Moran, Hoagy Carmichael, Marcello Dalio in drugi; Howard Hawks	
14.30	Solski program, pon.
15.30	Otroški program
Zgodbica	
Trodnalni rok, 12/13 del	
Iz arhiva »Malega sveta«	
16.30	Porocila
16.40	Ziveti ob Dravi, dokumentarna oddaja
17.10	Besede, besede, besede
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 918. del
19.30	Dnevnik, vreme, sport
20.10	Vojaska policija, 1/2 del dokumentarne oddaje
21.00	Parlament
22.50	Slika na sliko
23.30	Nature By Design, 4/6 del dokumentarne serije
00.00	Porocila
00.05	Sanje brez meja

Hrvaška 2

15.45	Video strani
16.00	Tv-koledar
16.10	Steze slave, 1/4 nanizanke
16.55	Arena, oddaja o sportu
17.55	Rokometna liga prvakov: Badel 1862 Zagreb - Fotex
19.15	Vaterpolo - pokal prvakov: Dukat Mladost - Posillipo, prenos
20.25	Evropski kosarkarski pokal: Croatia osiguranje - Iraklis, prenos iz Splita
21.55	Steze slave, 2/4 del nanizanke
22.50	Sestre, 12/22 del serije
23.35	Fluid Expo
00.00	Video strani

Madžarska

09.35	Igra, nad. ob 11.20
09.45	Maigret in sobarica, kriminalka
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Zvon
12.05	Posel
14.30	Tenis: Australian Open
15.30	Fizika za solarje
16.00	Porocila
16.05	Analiza pesmi
16.25	Gospodicina, serija
17.00	Koledar 1995, magazin
17.40	Za boljsi jezik
17.55	Katoliska kronika
18.15	Posel
18.30	Macek v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik
20.20	Zakaj ravno Aljaska
21.10	Studio '95, kulturni tv - dnevnik
21.55	Dnevi obleganja Budimpeste
23.00	Vedno sam, francoski film
00.30	Dnevnik BBC

	TV SLOVENIJA 1	20.05
	RAZJARNIKOVI V PROMETU, Za nas ni ovir	
Režija: Igor Šmid Direktor fotografije: Lenart Vipotnik Scenarij: Tatjana Trtnik Igrajo: Maja Končar, Zvone Hribar, Simon Replik, Dragan Erbida, Tisa Novak, Tjaša Meško, uslužbenci SPV, Majda Potokar, Judita Zidar, Roman Končar, Marcel Buh Lokacija: Potrčeva, Trdinova, SPV, Tomšičeva, Beethovnova, KS Vodmat, Zupančičeva jama		

	TV SLOVENIJA 1	20.30
	ZADNJE NOVICE, ameriška humoristična oddaja	
Zadnje novice je ameriška parodija na osrednji televizijski dnevnik in na novice nasploh. Ustvarjalci humoristične oddaje so spretno zmontirali slavne osebnosti in resnične novice ter tako naredili nove novice vendar z drugega zornega kota. V oddaji pa ne nastopajo dvojniki, temveč resnični predsednik Clinton, Dan Quayle, kraljica Elizabeta, predsednik Bush, Madonna in drugi. Pa tudi v televizijski hiši, kjer nastajajo te ZADNJE NOVICE ni vedno vse tako kot bi moralo biti.		

	TV SLOVENIJA 2	21.45
	GRAD NA ČESKEM, češka drama	
Scenarij: Jiri Hubač Igrajo: Jirina Jiraskova, Karel Hermanek, Josef Vinklar, Tatjana Medvecká, Ivan Vyskočil Režija: Martin Holý Zgodba se odvija na Češkem v času od 1949. do 1959. leta. Leta 1949 praznuje grofica Elisabeth von Landsdorg svoj šestdeseti rojstni dan. Elegančni in idilični večer prekinejo predstavniki »ljudstva«, ki so prišli zapleniti grad in vso opremo v njem. Grofica se obnaša dostojanstveno, vendar svojim gostom obljubi, da bo čez deset let spet praznovala rojstni dan v gradu. Leta 1959 se je ljudska oblast že utrdila in slabo kaže, da bo grofica lahko izpolnila obljubo. Celo desetletje je živel v revščini in ponižanju, vendar ni izgubila svojega aristokratskega dostojanstva in časti.		

	TV SLOVENIJA 2	20.05
	V ZANKI BOLEČINE, dokumentarna oddaja, 2. del	
Skozi vrata rojstva smo stopili na pot življenja, skozi vrata smrti odidemo s te poti. Vrata rojstva so nam odprli naši starši; o trajanju življenja pa odločata naša telo in duh. In prostovoljna izbira smrti, ni odločitev trenutka... Scenarij: Alma Granič Režija: Brane Bitenc		

	RETE 4	22.40
	POŠTAR VEDNO ZVONI DVAKRAT, ameriški film, 1946	
Režija: Tay Garnett Igrajo: Lana Turner, John Garfield, Cecil Kellaway in drugi Med ameriško depresijo zaide potepuh Frank v restavracijo, v katero zahajajo vozniki tovornjakov. Frank in lastnica Cora postaneta kmalu ljubimca. Odločita se, da bosta ubila Corinega moža. Načrt sicer uspe, vendar Frank izda njuno skrivnost. Film je tretja verzija istoimenskega romana Jamesa Caina, ki je pred tem že omrežil italijanskega režiserja Luchina Viscontija. Pričujoča verzija se osredotoči na občutek, da so junaki nemočni pred usodo, ki je vsakemu dodeljena. Film je doživel velik uspeh. Leta 1981 so posneli novo verzijo, v kateri igraita Jessica Lange in Jack Nicholson.		

	RETE 4	20.35
	MARRIED TO THE MOB, ameriški film, 1988	

Režija: Jonathan Demme Igrajo: Michelle Pfeiffer, Matthew Modine, Dean Cain in drugi Mafijski šef Tony Russo ima ljubosumno ženo in ljubico. Frank De Marco, njegov najboljši »ubijalec« ima lepo ženo in ljubico - Tonyjevo ljubico. Da bi maščeval svojo čast, Tony ukaže, naj Franka ubijejo, a hoče nato pomagati dragi Angeli. Angela pa bi rada prekinila vsakršno zvezo z mafijo in se preseli.		
--	--	--

	KANAL A	20.40
	DIVJE PALME, ameriška nanizanka	
Pravnik Harry Wyckof odpove službo v ugledni patentni pisarni, ogorčen, ker so ga spregledali pri napredovanju, in se v lhi odloči za novega delodajalca. Vendar s tem delom prodira v svet virtualne resničnosti, kar postane nevarno.		

TV SLOVENIJA / TV V SVETU

Strožja pravila za zasebne postaje

Evropska unija pripravljala strožja pravila za zasebne tv postaje v Evropi. Tako med drugim načrtujejo bolj obvezujočo formulacijo spornih kvot za evropske produkcije, dodatne investicijske kvote in za razširitev radiodifuznih služb, ki doslej niso bile zajete. To je razvidno iz predlogov pristojne generalne direkcije za predelavo smernice »Televizijske meje« Evropski komisiji.

Za Nemčijo ta trenutek ni ugoden. Od zveznega ustavnega sodišča pričakujejo v kratkem sodbo o vprašanju, ali je Evropska unija sploh pristojna za

urejanje radiodifuzije, saj sodi le-ta po temeljnem zakonu pod pristojnost zveznih dežel.

Predlogi komisiji med drugim predvidevajo, da bi pojem radiodifuzije razširili na nove službe, kot so Video na priključ (Video on Demand) in njegovo predstopnjo Near Video on Demand, razen tega pa se na različne oblike nakupov preko tv ekrana (Teleshopping). Prav zdaj o tem v Nemčiji burno razpravljajo, saj imajo takšne in podobne oblike ponudbe le malo skupnega s starim pojmom o radiodifuziji. Pojem »audiovizualna

dela«, od katerih mora biti več kot polovica evropska produkcija, naj bi zozili. Po tem bi verjetno tudi serije izpadle iz te definicije. Dodatek »where practicable«, ki je doslej naelno obvezujočo kvoto relativiral in jo pripeljal do liberalne uporabe, naj bi crtali. Če in koliko se bo večina zasebnih televizij lahko držala novo določenih kvot, je seveda vprašljivo. Dodatno ali alternativno k produkcijski kvoti pa je v predlogu generalne direkcije tudi se ne natančno določena investicijska kvota pri evropskih produkcijah.

TV STIK

Televizija za otroke da, toda ...

... samo ob pedagoško visoko kakovostnem programu. To je rezultat ankete med 1000 Avstrijci, stari nad 15 let, ki jo je o posebnem otroškem tv kanalu izvedel Institut za raziskavo tržiska v Linzu. Posebni otroški tv kanal bodo ljudje podprli samo v primeru, če bodo smernice in cilji pedagoško utemeljeni in pomembni. S tem pogojem je 56 odstotkov

vprašanih ocenilo otroški tv kanal kot dobro zamisel. To zamisel so predvsem podprli v gospodinjstvih z otroki (61 odstotkov) in pri maturantih oz. akademikih (67 odstotkov). V kolikor ta kanal ne bi imel izključno pedagoškega pomena, pa so vprašani bili bolj za držanega mnenja; 35 odstotkov jih je za, relativna večina 38 odstotkov je odločno proti; v gospo-

dinjstvih z otroki kot tudi pri maturantih/akademikih pa je odstotek odklonitve takšnega programa celo zrasel na 43. oz 46 odstotkov. Vzrok za to anketo je bilo razmišljanje v Nemčiji, da bi uvedli plačan otroški tv kanal preko kablo ali satelita.

Vprašanje pa je, kaj bodo rekli tisti, ki zagovarjajo, da je gledanje televizije škodljivo.

TV STIK

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popolnanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Heroes; 3/4 del; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Guns Of Honour; 1/2 del am. serije

PRO 7

05.00 Serije; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Hart; 13.00 Charliejev angelčki; 15.00 Colbyjevi; 15.55 Hišica v pretrji; 17.55 Kremenčkovi; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Usodna materinska ljubezen, nemški triler; 23.05 Kung Fu - v znamenju zmaja; 0.00 Vojna svetov; 00.55 Poročila; 01.05 Ponovitve

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.50 Metusalem; 16.40 Petrovi prijatelji, angl. tragikomedija; 18.20 Premiere, napoved programa; 18.35 Zlobna kri, ameriški triler; 20.00 Program; 20.15 Morilčeva senca, am. triler; 21.50 Reka poje mi, ameriška drama; 23.50 Prosti pad, am. akcijski triler

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegalj; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 MacGyver: Lov na zaklad iz Atlantide, am. akc. film; 22.00 Ulrich Meyer

EUROSPORT

08.30 Tenis, posnetek; 10.00 Veleslalom (M), prenos iz Adelbodna; 11.30 Tenis: posnetek iz Melbourne; 12.30 Veleslalom (M), prenos iz Adelbodna; 14.00 Tenis; 19.30 Športna poročila; 20.00 Olimpijski magazin; 21.30 Evroski; 22.00 Tenis; 23.00 Snooker; 01.00 Športna poročila

RTL

05.30 Jutranji program; 12.30 Springfielddova zgodba; 13.15 Kalifornijski klan; 15.00 Ilona Christen; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nam, 41. del; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 20.15 Hart To Hart, ameriška kriminalka; 22.05 Quincy; 23.10 Gottschalk

RTL 2

05.50 -17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.05 21. Jump Street, 12. del; 20.00 Poročila; 20.15 Tekma z žetvijo, ameriška drama; 22.00 Skušnjava, avstralski film

SKY MOVIES

14.50 Madame Bovary; 17.20 Crooks Anonymous; 18.50 Murder So Sweet; 20.30 Close Up: Map Of The Human Heart; 21.00 Don't Tell Mom The Babysitter's Dead; 23.00 Husbands And Wives

MOVIE CHANNEL

13.00 The Pleasure Of His Company; 15.00 The King And Four Queens; 17.00 The Magic Riddle; 19.00 Stolen Babies; 21.00 Race To Freedom; 23.00 Cyborg 2

FILMNET +

12.00 Toys; 14.00 The Disappearance Of Nora; 16.00 K-TV; 18.00 Bloodline; 20.00 The Woman Of Windsor; 23.00 Jimmy Hendrix Plays

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Market Wrap; 14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročila Financial Times; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Dataline; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebnost

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 Moneyline; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport; 01.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotichek; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturmo.

tualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val- glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.45 Borza; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Tema; 22.00 Glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; Okno; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 10.40 Informacija, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 19.30 Večerni program z M. Barfolcem; 20.00 911 Turbo.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Studij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

9.00 Jajčkova lestvica; 12.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 OF (24 ur in-fo); 15.00 Recenzije & Napovedi + Radio Metelkova; 17.00 Jocular; 19.00 TB: Dub syndicate; 20.00 Undergrund International; Hard'n'Heavy; 24.00 Reprise.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Cigani, večni potniki; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavčar); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Zbori; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Igra: Grajski (F. Francič, r. A. Rustja); 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 15.00 Rok z Vami; 18.00 Otroški vrtiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD).

SNG DRAMA

tel.: 061/ 221-511
Danes, 24. januarja, ob 18. uri: D. Jovanović - UGANKA KORAJŽE, za abonma dijaški 1 popoldanski. Predstava bo se v četrtek, 26. januarja, ob isti uri, za abonma četrtek in izven. V sredo, 25. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za abonma sredo in izven. Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za izven in konto. V petek, 27. januarja, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za izven in konto.

MALA DRAMA

tel.: 061/ 221-511
V četrtek, 26. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven in konto. V petek, 27. januarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven in konto. V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven in konto.

OPERA

tel.: 061/ 331-950
Danes, 24. januarja, ob 16.30: E. Wolf-Ferrari - STIRJE GROBIJANI, za red petek in izven. V soboto, 28. januarja, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za izven in konto.

MGL

tel.: 061/ 210-852
Danes, 24. januarja, 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za abonma mladinski 3. Predstava bo se v četrtek, 26. januarja, ob isti uri, za abonma studentski D.

V sredo, 25. januarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven. Razprodano! Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za izven in konto. V soboto, 28. januarja, ob 19.30: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven in konto.

SMG

tel.: 061/ 310-610
V sredo, 25. januarja, ob 17. uri: D.Z.F. - LEPA VIDA. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri.

V četrtek, 26. januarja, ob 19.30: KLOVNI, premiera.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V petek, 27., in v soboto, 28. januarja, ob 20. uri: Zijah Sokolović - CABARES, CABAREL.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE

tel.: 061/ 312-860

V četrtek, 26. januarja, ob 17. uri: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTE, za abonma red U in izven. Predstava bo se v petek, 27. januarja, ob 19.30, za izven in v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za abonma red sobotni in izven.

LGL

tel.: 061/ 314-789
VELIKI ODER
V soboto, 28. januarja, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven. Predstava

va bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri, za izven.

KULTURNICA, Zidovska steza 1

V četrtek, 26. januarja, ob 17. uri: N. Simoncic - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

CELJE

SLG CELJE

tel.: 063/ 25-332
V petek, 27. januarja, ob 19.30: PLESNI DOGO-DEK 7+5, za III ljubiteljski kulturni abonma.

ODERPODODROM

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: S. Mrozek - NA ODPRTEM MORJU, za abonma oderpododrom 5.

KRANJ

PGK

tel.: 064/ 222-681
V četrtek, 26. januarja, ob 19.30: George Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za abonma petek 2 in izven.

RAGTIME, Sejmišče 2

V soboto, 28. januarja, ob 10. uri: JAZBECAR TOBIJA v izvedbi lutkovnega gledališča Kobanci.

MARIBOR

DRAMA

tel.: 062/ 221-206
V petek, 27. januarja, ob 19. uri: LA DIVINA COMMEDIA - INFERNO. V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - PURGATORIO. V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - PARADISO.

OPERA

tel.: 062/ 221-206
Danes, 24. januarja, ob 19.30: J. Massenet - MANON, za red torek in izven. V ponedeljek, 30. januarja, ob 18. uri: G. Verdi - TRAVIATA. Razprodano!

MEDVODE

KUD KOMANDANT STANE

ODER TRESHEROJEV, Zg. Pirnice 6

V soboto, 28. januarja, ob 19.30: J. Kranjc - DETEKTIV MEGLA, premiera. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 16. uri.

NOVA GORICA

PDG

tel.: 065/ 25-326
V petek, 27. januarja, ob 17. uri: R. Queneau - AVDICIJA, za abonma lipovega lista in izven.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V četrtek, 26. januarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za rumeni gledališki abonma in v petek, 27. januarja, ob isti uri, za beli gledališki abonma.

VOJNIK

V petek, 27. januarja, Kulturni dom ob 19.30: M. A. Bulgakov - ZOJKINO STANOVANJE.

V sredo, 25. januarja, bo v klubu MKNŽ v Ilirski Bistrici ob 22. uri koncert skupine HELIOS CREED

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.

Razstava arhitekta IVANA VURNIKA je na ogled do 31. januarja.

Razstava PREPOVEDANI PLAKATI - SKRIVNI PROSVETITELJI je na ogled do 30. januarja.

Razstava fotografij DEJANA HABICHTA je na ogled do 12. februarja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 12. februarja na ogled razstava švedskega umetnika ULFA ROLLOFA.

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 29. januarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRAŠOVCA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava madžarskih umetnikov Árpáda Szabadosa in Andrása Márkosa je na ogled do 4. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava skulptur IRENE BRUNEC je na ogled do 6. februarja.

GALERIJA AVLA NOVE LB, Trg republike 2

Razstava risb, slik in skulptur VELJKA, KATARINE IN URSE TOMAN je na ogled do 7. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik SANDRA PEČENKA je na ogled do 27. januarja.

GALERIJA KOLIZEJ, Gosposvetska 13

Razstava del ZIVKA IRE MARUSICA.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaska 40

Razstava slik članov Makedonskega kulturnega društva Makedonija je na ogled do 26. januarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Instalacija SAMO je na ogled do 3. februarja.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava grafik SPELE UDOVIC je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK

Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE, Trg celjskih knezov 9
Razstava ODSEV STILNIH OBDOBIJ je na ogled do 28. januarja.

ZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava slik MAJDE SKRINAR je na ogled do srede meseca februarja.

KRANJ

GALERIJA PRESERNOVE HISE

Razstava slik MARJANA BELCA je na ogled do 31. januarja.

MESTNA HISA

V Stebrišni dvorani je na ogled razstava slik in plastik PETRA ABRAMA.

V Galeriji Mestne hise je na ogled razstave del KLAVDIJA TUTTE.

MARIBOR

GALERIJA V ZIDOVSKEM STOLPU, Zidovska ulica

Razstava fotografij ZIGA KORITNIKA - JAZZY GA!

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ, Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava likovne skupine MI je na ogled do 11. februarja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava del nagajencev društvenih razstav DLUM 1993-1994 je na ogled do 12. februarja.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava del DALIBORJA JELAVICA je na ogled do 8. februarja.

Retrospektivna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 13. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA.

PTUJ

V razstavišču na ptujskem gradu je do 21. februarja na ogled razstava prilagojena za slepe in slabovidne PROSIMO, DOTIKAJTE SE PREDMETOV.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
V soboto, 28. t. m. (red A in B) slovenska premiera ob 20.30 Handkejeve igre »Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«. Režija Giorgio Pressburger.

Gledališče Rossetti

Od 27. do 29. t. m. gostovanje gledališke skupine Società Teatrale Alfieri z delom Doris Lessing »Maudie e Jane«. Režija Lorenza Zambon. Predstava v abonmaju: predstava 2V (zelena).

Predprodaja vstopnic za predstavi »Maudie in Jane« (predstava 2V) in »I giganti della montagna« (predstava 3) je v teku pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Od 28. t. m. do 5. februarja bo na sporedu

predstava Denise Chalem »A cinquant'anni lei scopriva...il mare« v izvedbi gledališča La Contrada in Centro Servizi e Spettacoli. Režija Alessandro Marinuzzi.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 25. t. m. (red A), in v četrtek, 26. t. m. (red B), ob 20.30 predpremiere Handkejeve igre »Cas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«. Režija Giorgio Pressburger.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

Danes, 24. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine APAS s Pirandellovim delom »Fu Mattia Pascal«.

VIDEM

Gledališče Contatto

Od 28. t. m. do 13. februarja »Ucitelj in Marjetica« Bulgakova v izvedbi Giuseppea Bevilacqua.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 24. t. m., ob 19.30 »Der Vetter aus Dingsda«. Ponovitev jutri, 25. t. m., ob 19.30.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater): danes, 24. t.m., ob 20.00 - Rupert Henning »Lift«. Pono-

vitev jutri, 25. t. m., ob 20. uri.

Paracelsussaal: jutri, 25. t. m., ob 19.30 predavanje »Florida«.

ŠMARJETA V ROŽU

V župnišču bo v četrtek, 26. t. m., ob 19.30 predavanje »Mamila in alkohol - zakaj isčemo drugo?«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

tel.: 061/ 222-815

Danes, 24. januarja, ob 10. uri: NOVA MUZEOLGIJA IN EKOMUZEJI (E7). Ob 19. uri: predavanje RISTIDA HAVLICKA - Simboli in energije zodiaka (E8). Ob 19. uri: predavanje TONETA SKARJA in VANJE FURLANA - SIKIM IN NJEGOVA HIMALAJA (KD).

V četrtek, 26. januarja, ob 20. uri: izraelski film ZADNJA LJUBEZENSKA AVANTURA LAURE ADLER (1990).

V petek, 27. januarja, ob 20. uri: izraelski film ZIVLJENJE, KOT GA KAZE AGFA (1994).

KLUB CD

Danes, 24. januarja, ob 20. uri: večer z DARINKO Kladnik.

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V četrtek, 26. januarja, ob 19. uri: večer poezije MOJCE SVOLJSK - Črno je in belo moje lice.

GLEDALISKI KLUB KRKA,

Dunajska 65

Danes, 24. januarja, ob 19. uri: otvoritev razstave karikatur BORUTA PEČARJA.

Ob 19.30: srečanje z gledališkim ustvarjalcem TOMAZEM PANDURJEM.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

tel.: 066/ 747-230

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: film KRATKE ZGODBE.

PTUJ

V petek, 27. januarja, Palacij na gradu Ptuj ob 20. uri: plesni projekt TRIO, predpremiere. Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri.

ŠTANDREŽ

Danes, 24. januarja, mala dvorana župniškega doma ob 20.30: okrogla miza na temo LJUBITELJSKO GLEDALIŠČE - POSLANSTVO IN PERSPEKTIVE.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

tel.: 061/ 222-815

V sredo, 25. januarja, ob 19.30: koncert MLADI MLADIM (KD).

SLOVENSKA

FILHARMONIJA

Danes, 24. januarja, ob 19.30: koncert KVARTETA HAGEN, za srebrni abonma. Program: Schumann, Mozart, Schubert. V soboto, 28. januarja, ob 19.30: koncert ob 85-letnici MARIJANA LIPOVSKA.

V nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri: koncert KOMORNEGA ANSAMBLA SLOVENICUM.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V četrtek, 26. januarja, ob 20.30: PIJANO BAR - CAKAJOC NA TOMA WAITSA - JANI KOVACIC (kitara, vokal), NINO DEGLERIA (bas) in BLAZ GRM (bobni, klavir).

GRAD TIVOLI,

Pod turnom 3

Danes, 24. januarja, ob 19. uri: koncert tria ALES KACIAN (flavta), TOMAZ LORENZ (violina) in JERKO NOVAK (kitara). Program: Teleman, Händl in Kreutz.

CELJE

V sredo, 25. januarja, koncertna dvorana Glasbene sole ob 19.30: koncert HINKO HAA-SA (klavir). Program: Beethoven, Chopin.

ILIRSKA BISTRICA

MKNZ

V sredo, 25. januarja, ob 22. uri: koncert skupine HELIOS CREED.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA

V petek, 27. januarja, ob 20. uri: koncert SLOVENSKE FILHARMONIJE s solistko TANJO STERMAN, za glasbeni abonma in izven.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

V ponedeljek, 6. februarja, ob 20.30 koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. **Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich**

MENJALNIŠKI TEČAJI

23. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,60	81,40	11,43	11,61	7,55	7,89
A banka Koper	80,20	81,70	11,30	11,62	7,52	7,85
A banka Nova Gorica	80,60	81,60	11,31	11,63	7,57	7,86
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,70	81,50	11,30	11,65	7,30	7,80
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,50	81,40	11,30	11,60	7,50	7,90
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	80,50	81,48	11,18	11,65	7,60	7,74
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,00	81,30	11,20	11,50	7,50	7,80
Come 2 us*	80,85	81,20	11,42	11,54	7,65	7,80
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	80,60	81,50	11,40	11,70	7,60	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	81,10	81,20	11,45	11,53	7,70	7,80
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,05	81,08	11,49	11,51	7,70	7,75
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,03	81,06	11,49	11,50	7,76	7,78
Kompas Hertz Celje*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	80,85	81,30	11,41	11,53	7,50	7,75
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,00	81,85	11,35	11,63	7,47	7,85
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250						
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,75	81,30	11,40	11,65	7,60	7,90
Poštna banka Slovenije*	79,50	81,50	10,90	11,51	7,22	7,74
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,10	81,14	11,51	11,52	7,72	7,75
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,92	81,00	11,47	11,50	7,63	7,71
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,85	81,30	11,40	11,53	7,45	7,88
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,90	81,40	11,47	11,50	7,40	7,80
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,66	81,85	11,30	11,69	7,35	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,90	81,30	11,45	11,60	7,63	7,70
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,70	81,25	11,45	11,57	7,50	7,79
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,20	81,30	11,40	11,60	7,20	7,80
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,50	81,30	11,35	11,53	7,30	7,85
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,80	81,30	11,44	11,54	7,61	7,84
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,90	81,65	11,42	11,56	7,63	7,80
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,75	81,40	11,35	11,57	7,64	7,79
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,60	81,48	11,35	11,60	7,50	7,85
SKB d.d., ***	79,99	80,99	10,90	11,65	7,50	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,60	80,95	11,45	11,50	7,70	7,78
SZKB d.d. Ljubljana	80,70	81,10	11,42	11,54	7,62	7,89
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,90	81,75	11,40	11,62	7,60	7,88
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,02	81,08	11,50	11,51	7,72	7,75

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: *

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni: ***

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

23. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1560,00	1610,00
nemška marka	1038,00	1063,00
francoski frank	298,50	306,75
holandski gulden	921,00	947,00
belgijski frank	50,10	51,50
funt sterling	2480,00	2553,00
irski sterling	2460,00	2526,00
danska krona	261,75	270,00
grška dramma	6,50	6,95
kanadski dolar	1100,00	1133,00
japonski jen	15,60	16,10
švicarski frank	1230,00	1267,00
avstrijski šiling	146,70	151,00
norveška krona	236,00	243,00
švedska krona	210,50	217,00
portugalski escudo	9,90	10,30
španska peseta	11,90	12,35
avstralski dolar	1200,00	1237,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

23. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1563,00	1608,00
nemška marka	1036,00	1056,00
francoski frank	298,00	307,00
holandski gulden	920,00	938,00
belgijski frank	50,00	51,20
funt sterling	2478,00	2548,00
irski sterling	2459,00	2544,00
danska krona	261,00	269,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1099,00	1134,00
švicarski frank	1234,00	1261,00
avstrijski šiling	146,60	150,60
slovenski tolar	12,70	13,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

17. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,70	13,20
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

23. JANUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.5145	-
francoski frank	-	28.8860	-
norveški gulden	-	89.1750	-
belgijski frank	-	4.8506	-
španska peseta	-	1.1480	-
danska krona	-	25.3520	-
kanadski dolar	-	1.0666	-
japonski jen	-	1.5122	-
švicarski frank	-	119.1500	-
avstrijski šiling	-	14.2140	-
italijanska lira	-	0.9546	-
švedska krona	-	20.3180	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 24.1.1995

1.Redni tečaj za DEM 82,14

2. Tečaj za terminsko-valutne pogodbe za DEM 81,04

po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 24.1.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 015 z dne 23. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 24. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,9991	94,2850	95,5709
Avstrija	040	šiling	100	1160,8650	1164,3581	1167,8512
Belgija	056	frank	100	396,1511	397,3431	398,5351
Kanada	124	dolar	1	87,1098	87,3719	87,6340
Danska	208	krona	100	2070,5114	2076,7416	2082,9718
Finska	246	marka	100	2635,5082	2643,4385	2651,3688
Francija	250	frank	100	2359,1351	2366,2338	2373,3325
Nemčija	280	marka	100	8167,0535	8191,6284	8216,2033
Grčija	300	grd	100	-	52,5903	52,7481
Irsko	372	funt	1	-	195,0017	195,5867
Italija	380	lira	100	7,7962	7,8197	7,8432
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	123,5022	123,8738	124,2454
Nizozemska	528	gulden	100	7282,9699	7304,8846	7326,7993
Norveška	578	krona	100	1867,2334	1872,8520	1878,4706
Portugalska	620	escudo	100	79,0408	79,2786	79,5164
Švedska	752	krona	100	1659,3820	1664,3751	1669,3682
Švica	756	frank	100	9731,3709	9760,6529	9789,9349
Velika Britanija	826	funt sterling	1	196,1971	196,7875	197,3779
ZDA	840	dolar	1	123,6900	124,0622	124,4344
Evropska unija	955	ECU	1	154,4594	154,9242	155,3890
Španija	995	peseta	100	93,7578	94,0399	94,3220

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 24. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	798,239	806,854	1,605,093
108		106.4319%	107.5805%	107.0062%	150,000	79,824	80,685	160,509

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

št.: 13

Datum: 23. 1. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.del.(š)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudbe	Max.	Min.	pm. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	796	(4.5.93)	11.000		19. 1.	10.900	11.000			
PRB	1.000	(6.6.94)	15.723	26-	23. 1.	15.650	15.800	15.900	15.510	1.148
SAL	500	(7/29.8.94)	20.897	26-	23. 1.	20.900	21.000	21.000	20.310	9.613
SKBR	458	(16.5.94)	37.404	1,03-	23. 1.	37.200	37.400	37.740	37.170	17.094
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4(31.12.94)	99,9	30-	23. 1.	99,9	100,5	100,1	99,8	1.581
RSO2	9,5	8(1.10.94)	106,9	10	23. 1.	106,7	106,8	107,0	106,7	1.981
RSO8	5,0	3(30.11.94)	92,2		16. 1.	83,5	95,4			
RS11	7,0	4(15.1.95)	100,4		9. 1.	91,0	99,0			
RS11D	8,0	4(31.12.94)	99,4		20. 1.	99,1	99,8			
RS12D	9,5	8(1.10.94)	105,0A		23. 1.			105,0	105,0	1.239
SKB1	10,0	4(1.11.94)	98,4	88-	23. 1.	98,1	98,4	99,4	97,1	1.735
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.840	1,31-	23. 1.	12.850	13.050	13.010	12.700	2.388
DAD	10.000	(16.94)	162.003	1,87-	23. 1.	156.050	168.900	169.300	156.050	31.753
FMD		(8)	21.283	28	23. 1.	20.200	21.250	21.800	21.000	617
GPCR			16.300	17	17. 1.		16.500			
HMER			16.180*	9,86-	23. 1.	18.800	16.200	16.160	324	
MKZ	218	(30.3.93)	9.425	56-	23. 1.	9.420	9.500	9.450	9.420	3.355
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	5.487	58-	23. 1.	5.400	5.490	5.600	5.400	5.876
TCTR		(5)	798,2	86-	23. 1.	785,0	795,0	810,0	785,0	220
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT2	4000	(23.5.94)	43.045	2,25	23. 1.	41.850	42.400	43.400	42.000	947
PFNP			52.009	1,68	23. 1.	51.300	52.500	52.100	52.000	1.716
RCSP		(6)	2.920	2,34	23. 1.	2.850	2.980	3.190	2.900	453
UBKP			15.000	0,2	23. 1.	14.500	15.000	15.000	15.000	15
VIPP			41.200	59	23. 1.	41.100	41.300	41.200	41.200	206

NOVICE

V Lausanni se predstavljajo kandidati za ZOI 2002

LAUSANNE (STA) - Švicarski Sion se je na zasedanju Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) v Lausanni predstavil kot prvi kandidat za organizatorja zimskih olimpijskih iger leta 2002. Sledili pa bodo še Salt Lake City (ZDA), Propad (Slovaška), Jaca (Spanija), Soči (Rusija), Gradec (Avstrija), Östersund (Svedska), Quebec (Kanada) in Trbiz (Italija, Slovenija, Koroska) kot nosilec skupne kandidature treh dežel (Italija, Avstrija in Slovenija). Izmed devetih kandidatov bo MOK danes med 15. in 17. uro odločil, kateri štirje kandidati se bodo še potegovali za organizacijo, končna odločitev pa bo padla 16. junija v Budimpešti.

Vodi Carlos Sainz

MONTE CARLO - Po sesti hitrostni preizkušnji na 63. reliju Monte Carlo premočno vodi Spanec Carlos Sainz (subaru). Zacasni vrstni red: 1. Sainz (Spa) subaru 1:53:11"; 2. Delecour (Fra) Ford Escort +44 sek; 3. Makinen (Fin) mitsubishi Lancer +1:38; 4. Auriol (Fra) toyota Celica +1:56; 5. Kankkunen (Fin) toyota Celica +1:59; 6. Thiry (Bel) Ford Escort +2:08; 7. Liatti (Ita) subaru +2:39; 8. Schwarz (Nem) toyota +2:48; 9. McRae (Vbr) Subaru +3:13; 10. Bugalski (Fra) renault clio +4:19; 11. Aghini (Ita) mitsubishi Lancer +5:39.

Delegacija Hajduka pri papežu

RIM (STA/Hina) - Papež Janez Pavel II. je v svoji rezidenci v Vatikanu sprejel delegacijo splitskega nogometnega kluba Hajduk. Papež, ki se je v soboto vrnil z obiska po državah Daljnega vzhoda, je igralcem ter vodstvu kluba čestital za uspešen nastop v evropskem pokalu prvakov, ti pa so mu hvaležnost vrnili s praktičnimi darili in povabilom, naj obišče Dalmacijo.

NBA: Kar štirje podaljški

BOSTON - Z »nemogočim« metom za tri točke ob zvoku sirene je Nick Van Exel omogočil Lakersovo prestižno zmago v Boston Areni, potem ko je Dino Radja same 2 sekundi pred koncem povedel Celticse v vodstvo 118:117.

IZIDI - petek: Boston - Lakers 118:120 (Radja 21; Ceballos 31, Campbell 30, Van Exel 29, Divac 8); Chicago - Minnesota 93:86 (Armstrong 22, Pippen 16, Kukoč 8 točk v 29 minutah); Utah - Cleveland 94:84 (K.Malone 28; Brandon 24); Denver - Orlando 108:112* (Mutombo 15; A.Hardaway 27, O'Neal 20); Detroit - Houston 96:106 (Mills; Olajuwon 34); Dallas - New York 93:106 (Jackson 31; Ewing 36); Clippers - Portland 97:108 (Sealy 20; Drexler 28); Charlotte - New Jersey 99:97 (Mourning 26; Anderson 26); Miami - San Antonio 114:115* (Rice 24; D.Robinson 26); Indiana - Atlanta 99:89 (Miller 15); Washington - Philadelphia 102:98 (Skiles 28, Cheaney 25; Barros 25).

Sobota: Atlanta - Boston 89:84 (Norman 29; Wilkins 15, Radja 2 v 15 minutah); Philadelphia - Lakers 117:113* (Barros 41; Ceballos 33, Divac 4 v 14 minutah); Dallas - Seattle 91:117 (Jackson 25; Payton 22); Denver - Cleveland 100:101** (Ellis 24; Mills 20); Clippers - Sacramento 86:92 (Vaught 21; Richmond 21); Milwaukee - Detroit 120:100 (Baker 25; Dumars 29). Na Vzhodu vodi Orlando, na Zahodu pa Phoenix (29-8) pred Seattlom (27-9) in Utahom (28-10). (VJ)

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA / V ANGLIJI

Kljub porazu proti Manchesteru Unitedu ostaja Blackburn v boljšem položaju

Real Madrid neusmiljen - Nantes premočno vodi - Glasgow šestemu naslovu naproti

LONDON - V Angliji polovico tekem zaradi slabega vremena niso igrali, najpomembnejšo pa vendarle so. Manchester United je proti Blackburnu iskal zmago, ki bi mu se dopuščala upanje za naslov. Roversi so trenutno v boljši formi in so večji del srečanja tudi bili boljši tekmeč, toda deset minut pred koncem jih je kaznoval Francoz Cantona, ki se je po številnih izključitvah spomnil, da je v prejšnjih dveh sezonah red devilesem pomagal predvsem z dobro igro. Tako pomemben gol pa seveda odtehta tudi dolgo serijo ničvrednih tekem. Gostje so nato zadeli v 90. minuti, toda sodnik je gol razveljavil zaradi dvomljivega prekrška strelca Sherwooda. Stanje je kljub porazu še vedno veliko bolj ugodno za Blackburn, ki ima razen dveh točk prednosti tudi tekmo manj. Prav zaostalih srečanj se je nabralo kar precej: tokrat niso stopili na igrišče Liverpool, Wimbledon,

Leeds in Tottenham. Igrala sta Nottingham in Newcastle, toda povsem poprečno. Forest je kar doma prepustil zlata vredne točke Aston Villi, Newcastle pa po odhodu golgeterja Andyja Colea z veliko težavo dosega gole in je na igrišču Wednesdaya izenačil 0:0. VRSTNI RED: Blackburn (-1 tekma) 55, Manchester Utd 53, Liverpool (-1) 45, Nottingham in Newcastle (-1) 42, Wimbledon (-1) 35, Leeds (-2) 34.

Real Madrid ne pozna usmiljenja. V zadnjih starih kolih je recimo dosegel stiri najst golov, tokrat jih je stiri iz svoje mreže morala pobrati Celta. Strelca za madridske »merenguese« sta bila Hierro in 18-letni Raul po dvakrat. Raul je nasploh pravo odkritje letošnje sezone: lani je se igral pri Realovi drugoligaski ekipi, letos pa je že večkrat bil odločilen. Manj doneče je deloval Deportivo, pri katerem je med tednom predsednik Len-

doiro zavrnil odstop trenerja Iglesiasa. Toda tudi pri zadnjeuvrščem Logroñesu se Galježani niso kdove kako izkazali in zmagali z enim samim golom (Bebeta). Napeto je bilo tudi na sevillskem mestnem derbiju med Sevillo in Real Betisom. Boljši so bili »gostje«, ki so se tako povzpeli na za novince odlično peto mesto. Athletic Bilbao je namreč doma podaril točko slabemu Valladolidu, ceprav je z Guerrerom povedel deset minut pred koncem. Zaragoza je se poglobila krizo Atletica Madrid, ki je zdaj na predzadnjem mestu. Zaccuda pa je letos predsednik Gil y Gil postavil le enega trenerja in to že pred sedmimi koli. Barcelona je v Albaceteju dvakrat morala zasledovati domače, prvič je izenačil Amor, drugič pa pet minut pred koncem Abelardo. VRSTNI RED: Real Madrid 28, Deportivo, Zaragoza 25, Barcelona 23, Real Betis 22, Ath. Bilbao 21.

V Franciji so big-match med Nantesom in Parisom - SG odigrali že vnaprej. Za osvežitev spomina je kar na Parku Princev slavil Nantes, ki ima zdaj deset točk prednosti nad samim PSG-jem in Lyonom. Parizani morajo sicer nadoknaditi tekmo z zadnjeuvrščim Sochauxom, a vse misli so letos usmerili v pokal prvakov in domače prvenstvo je verjetno na dnu spiska letošnjih ciljev.

Na Nizozemskem je Ajax le z 11-metrovko Kluiverta ugnal PSV Eindhoven. Vodi pa Roda Kerkrade, ki ima sicer tekmo več od sulicarjev. Blizu je se Twente, tako PSV kot Feyenoord pa sta bolj oddaljena. Na Portugalskem je Sporting doma le izenačil in prvo stopničko prepustil Portu. Celotno premoženje pa bi lahko vsakdo stavil na zmago Rangersov na Skotskem: mostvo iz Glasgowa se blizu sestemu zaporednemu naslovu. (dk)

ALPSKO SMUČANJE / ŽENSKI VELESALOM V CORTINI D'AMPEZZO

Premoč Wachterjeve Špela Pretnar tretja

Avstrijka najhitrejša v obeh vožnjah, Pretnarjeva pa je zlasti blestela v drugi - 10. mesto Katje Koren

CORTINA D'AMPEZZO - Na zadnji ženski tekmi za svetovni pokal pred začetkom svetovnega prvenstva v Sierra Nevadi je Anita Wachter dosegla svojo enajsto zmago, drugo v tem mesecu in prvo veleslalomsko po januarju 1994. Sedemindvajsetletna Avstrijka je bila najhitrejša v obeh spustih, na drugo mesto pa se je z devetimi desetinkami zaostanka uvrstila Švicarka Vreni Schneider. Izvrstno se je odrezala dvaindvajsetletna Špela Pretnar, ki je z odlično drugo vožnjo (po prvi je bila četrta), v kateri je dosegla drugi najboljši čas, bila pa je le za sedem stotnik sekunde počasnejša od Wachterjeve, stopila na zmagovalni oder namesto Nemke Martine Ertl, ki je bila tretja po prvi vožnji. Smolo je imela Urška Hrovat, ki je bila po prvi vožnji na 7. mestu, a je v drugi odstopila. Katja Koren je z dvema solidnima nastopoma zasedla končno 10. mesto. Slabše so se odrezale ostale slovenske smučarke. Dovzanova je odstopila že v prvi vožnji, Suhadolcova in Bokalova pa sta v prvi vožnji zasedli 32. oziroma 39. mesto. Prvic po starih letih se druge vožnje ni udeležila nobena Italijanka, saj je vzpon forme Deborah Compagnoni prekinilo vnetje želodčnih sluznic, tako da je izmučena odstopila že po 40 sekundah, ostale »azzurre« pa so razočarale.

»V začetku sezone

sem imele precej težav, toda cutim, da sem zdaj dosegla vrhunsko formo«, je po zmagi povedala Wachterjeva, ki bo v Spaniji skušala osvojati tiste medalje, ki so se ji izmuznile na olimpijskih igrah v Lillehammerju, ko je bil njen najboljši rezultat četrto mesto v veleslalomu.

Vrstni red veleslalom: 1. Anita Wachter (Avt) 2:34.41 (1:21.28 + 1:13.13); 2. Vreni Schneider (Svi) 2:35.30 (1:21.88 + 1:13.42); 3. Špela Pretnar (Slo) 2:36.49 (1:23.29 + 1:13.20); 4. Martina Ertl (Nem) 2:36.76 (1:23.07 + 1:13.69); 5. Heidi Zeller-Bähler (Svi) 2:37.88 (1:24.49 + 1:13.39); 6. Astrid Loedemel (Nor)

2:38.31 (1:25.03 + 1:13.28); 7. Katja Seizinger (Nem) 2:38.33 (1:24.48 + 1:13.85); 8. Christina Meier-Hoeck (Nem); 2:38.63 (1:23.57 + 1:15.06); 9. Birgit Heeb (Lie) 2:38.80 (1:24.52 + 1:14.28); 10. Katja Koren (Slo) 2:38.83 (1:24.66 + 1:14.17); 11. Ylva Nowen (Sve); 2:38.84 (1:24.85 + 1:13.99); 12. Ainhua Ibarra Astelarra (Spa) 2:39.71 (1:25.06 + 1:14.65); 13. Gro Kvinlog (Nor) 2:39.82 (1:24.56 + 1:15.26); 14. Corinne Rey Bellet (Svi) 2:40.19 (1:25.14 + 1:15.05); 15. Eva Twardokens (Usa) 2:40.21 (1:24.94 + 1:15.27).

Svetovni pokal, veleslalom: 1. Zeller Bähler

Anita Wachter najhitrejša v obeh vožnjah (AP)

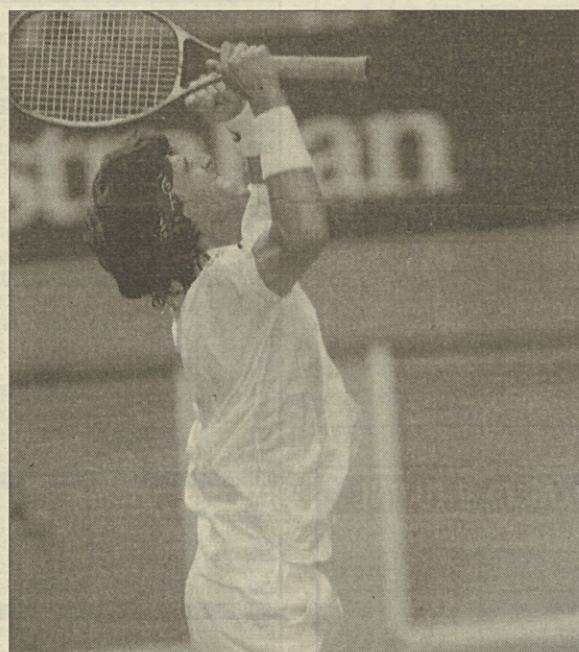
365 točk, Schneider 309, 3. Panzanini (Ita) 212, 4. Wachter 195, Ertl 180, 6. Heeb 164, 7. Kjørstad (Nor) 161, 8. Compagnoni (Ita) 160, 9. Seizinger (Nem) 150, 10. Pretnar 122.

Svetovni pokal, skupno: 1. Seizinger 799, 2. Zeller Bähler 744, 3. Schneider 662, 4. Ertl 540, 5. Street (Zda) 505, 6. Wachter 485, 7. Wilberg (Sve) 439, 8. Lindh (Zda) 394, 9. Masnada (Fra) 289, 10. Kjørstad 287, 11. Compagnoni 285, 14. Pretnar 279, 17. Hrovat 264.

Danes v Adelbodnu moški veleslalom

ADELBODEN - Alberto Tomba bi lahko v današnjem veleslalomu v Adelbodnu izenačil rekord Ingemarja Stenmarka, Jean-Claudeja Killyja in Marca Girardellija, ki so v isti sezoni osvojili najmanj deset tekem za svetovni pokal. Tomba bi namreč lahko danes sedmim slalomskim dodal še tretjo zaporedno veleslalomsko zmago. Njegov najnevarnejši nasprotnik naj bi bil Švicar Michael von Grüning.

TENIS / OSMINA FINALA ODPRTEGA PRVENSTVA AVSTRALIJE

Aaron Krickstein se je veselil nenadejane zmage (AP)

Aaron Krickstein izločil Edberga

Izpadla je tudi Jana Novotna

MELBOURNE (STA, Reuter) - Največje presenečenje osmine finala teniskega turnirja za grand slam v Melbournu je pripravil American Aaron Krickstein, ki je v petih nizih premagal sestega nosilca, Sveda Stefana Edberga. American se je izvelel iz nemogočega položaja, saj je Edberg v nizih povedel že z 2:0 in imel v četrtem nizu prednost 5:2. Krickstein je nato znižal na 5:4 in po sumljivi sodniški odločitvi tudi izenačil. To je iz tira vrglo tudi sicer vedno hladnega Sveda, ki je nato po podaljšani igri niz izgubil, enako pa se mu je primerilo se v petem nizu. »Preprican sem, da je bila tista zoga v četrtem nizu izven igrišča,« se je se po dvoboju jezil Sved, ki pa je kljub temu pohvalil igro svojega nasprotnika. Edberg se tako prvič po osmih letih od avstralskega turnirja poslavja se pred četrtfinalom. Podobno napet je bil dvoboj med Nizozemcem Jaccom Eltinghom in Americanom Patrickom McEnroejem. Tudi v tem dvoboju, ki je trajal tri ure in pol, je Nizozemec povedel z 2:0 v nizih, a je American vseeno uspešno izenačil, medtem ko mu je za končno zmago zmanjkalo moči in koncentracije. Poleg Eltinghoma je popolno prevlado Americanov preprečil tudi Rus Jevgenij Kafelnikov, ki je v treh nizih premagal lanskega finalista Todda Martina. Domačin Patrick Rafter je kljub pomoči avstralskih gledalcev prepricljivo izgubil proti drugemu nosilcu Andreu Agassiju. American je zmagal z rezultatom 6:3, 6:4, 6:0.

V ženskem delu tur-

nirja je presenečenje pripravi Mehicanka Angelica Gavaldon, ki je gladko premagala četrto igralko sveta Cehinjo Jano Novotno. »Ne spomnim se, kdaj sem nazadnje igrala tako slabo,« je bila po dvoboju razočarana favorizirana Cehinja. 21-letna Mehicanka se bo v četrtfinalu pomerila s 47-igralko sveta, Americanko Marianne Werdel Witmeyer, ki je s 6:2 in 6:3 premagala Avstrijko Barbaro Paulus. Porazena je bila tudi enajsta nosilka Mary Joe Fernandez. Premagala jo je 21-letna Japonka Naoko Sawamatsu, ki se je na ta način prvič v svoji karieri uvrstila v četrtfinale kakega turnirja za grand slam. Prva nosilka Spanka Arantxa Sanchez Vicario je s Slovakinjo Karin Habsudovo nekaj težav imela le v prvem nizu, druga pa je dobila kar s 6:0.

Rezultati osmine finala, moski: Eltingh (Niz) - McEnroe (ZDA) 6:4, 6:4, 6:7 (7:9), 5:7, 6:4; Krickstein (ZDA) - Edberg (Sve) 6:7 (6:8), 5:7, 7:6 (7:5), 6:4; Kafelnikov (Rus) - Martin (ZDA) 6:1, 6:4, 6:2; Agassi (ZDA) - Rafter (Avs) 6:3, 6:4, 6:0; zenske: Sanchez Vicario (Spa) - Habsudova (Slk) 7:5, 6:0; Sawamatsu (Jap) - Fernandez (ZDA) 6:4, 7:6 (7:5); Werdel Witmeyer (ZDA) - Paulus (Avt) 6:2, 6:3; Gavaldon (Meh) - Novotna (Ces) 7:5, 6:0. Pari četrtfinala, moski: Sampras - Courier, Medvedjev - Chang, Krickstein - Eltingh, Kafelnikov - Agassi; zenske: Sanchez-Vicario - Sawamatsu, Gavaldon - Werdel, Zvereva - Pierce, Davenport - Martinez.

NAMIZNI TENIS / TURNIR ZA 2. KATEGORIJU

Pannova v finalu ugnala Bersanovo

Tržičanka je bila v predtekmovanju usodna tudi za Katjo Milič

Na drugem namiznoteniskem državnem turnirju za drugo kategorijo, ki je bil konec tedna v Alassiju, je od Krasovih treh predstavnikov stopila v ospredje Ana Bersan (na sliki). V ženski konkurenci posamezno je osvojila drugo mesto. V finalu je klonila pred Tržičanko Marzio Pann, ki igra za veronski San Marco.

Pannova je bila za krasovke dvakrat usodna. Z njo se je srečala tudi Katja Milič v tekmovalnem direktno izločanju. Kljub začetnemu vodstvu 2:0 je krasovka z nevarno nasprotnico zgubila s 3:2. Sicer pa sta bili obe Krasovi igralci pred tem zmagovalki svoje skupine, kar pomeni, da sta pometli z vsemi nasprotnicami. Bersanova je imela v kvalifikacijskem delu azzurro Conciauro, Del Bo in Rosinjevo. Miliceva pa Schelkovskovo, Santinijevo in Pariettijevo. V osmini finala je Ana premagala Marino Conciauro, zatem zelo močno Ciaro Crespi in Pariettijevo ter se zatem srečala s Pannovo. V dvojicah sta oba zenska para Milič-Balboni in Bersan-

Avesani zasedla 5. do 8. mesto. Prvega je izločila iz nadaljnega tekmovanja drugouvrščena dvojica Barbara Semenza Puricelli.

V Alassiju je nastopil tudi krasovec Igor Milič, v dvojicah z Mantegazzom vendar brez vidnejših uvrstitev. Krasova drugokategorijca Vanja Milič pa je bila zaposlena z nastopom v državni reprezentanci v evropski ligi. Italija je premagala Slovaško s 4:2 in se s tem uvrstila v finale. (J.J.)

V ŠVICI / TICINO

Na zimskih igrah Alpe-Jadran tudi člani ŠK Kras

Poleg namiznega tenisa še smučarske panoge in hokej

Svicaški kanton Ticino bo od danes do 27. januarja gostil okoli tisoč sportnikov v okviru sedme priredbe zimskih mladinskih iger. Manifestacija se odvija vsake dve leti. Na njej sodelujejo športniki rojeni 1978 in mlajši v naslednjih panogah: alpsko smučanje, tek na smučeh, hokej in namizni tenis. Mladi prihajajo iz osemnajstih alpskih in treh jadranskih dežel, ki oblikujejo skupnost Alpe Adria: Madžarska, Nemčija, Italija, Avstrija, Slovenija, Hrvaška in Svica. Furlanija Julijska krajina pošilja na prizorišče tri ekipe. Za alpsko smučanje so pripravili progo v Airolo za tek na smučeh v Olivone Campara in ekipo pingpongasev (Sportni center Biasca). Slednje v glavnem sestavljajo slovenski predstav-

niki igralci zgoniskega Krasa: Andreja Radini, Bojan Simoneta, Maurizio Bombace (Fincantieri), Ivana Stubelj, Katja Milič in Francisca Gambini (Rangers Udine). Po natančno izdelanem programu bodo v plavurumenem deželnem dresu nastopili posamezno in v dvojicah Radini-Simoneta, Milič-Stubelj in Gambini-Bombace. Igralce bodo na veliki sportni manifestaciji spremljali Roberto Milič, odgovorni pri deželem odboru za mladinski sektor Aldo Zanini, vodja za sport pri FJK in Livio Bastiani, tajnik CONI. Drevo bo otvoritvena slovesnost v sportnem centru v Biascu, kjer bodo mlade sportnike sprejeli krajevni predstavniki oblasti in sportne osebnosti. Jutri pa se bodo pričela tekmovanja. (J.J.)

NOVICE

Umrli Sergio Pison, bivši nogometaš Padove in Triestine

TRST - V starosti 65 let je včeraj v Trstu umrl Sergio Pison, eden izmed najpomembnejših nogometašev Padove, ki je zaslovela zaradi svojega obrambnega sloga igre, ko jo je vodil Nereo Rocco. Pison je v letih 1950 in 60 igral tudi za Cagliari, Ascoli in Triestino, preden je postal trener ekip prve kategorije.

Juventus že predložil Figovo pogodbo na zvezo ligašev

TURIN - Juventusovo vodstvo je včeraj sporočilo, da je že 19. t.m. predložilo na zvezo italijanskih nogometnih ligašev pogodbo glede najema portugalskega nogometaša Luisa Figa. Turinski klub je tudi sporočil, da je k pogodbi priložil tudi privoljenje društva Sporting iz Lizbone. Juventus je s tem sporočilom hotel očitno seznaniti javnost in predvsem Fiogevga mandaterja Josea Veigo, da ima na razpolago vso potrebno dokumentacijo.

Stefanel brez Bodiroke v Koračevem pokalu

MILAN - Milanski Stefanel bo jutri doma v četrtfinalu Koračevega pokala proti Panioniosu iz Aten igral brez Dejana Bodiroke, ki si je na nedeljski prvenstveni tekmi proti Filodoru 7 minut pred koncem zvil glezenj. Proti Grkom bo Tanjevičovo mostvo celo igralo brez obeh tujcev, saj poleg poškodovanega Bodiroke ne bo igral niti American Walter Palmer, saj je prepozno, da bi ga klub registriral za evropske pokale. Naj omenimo, da bo poleg Stefanela ta teden v evropskih klubskih pokalih nastopilo se osem drugih italijanskih ekip. V Koračevem pokalu pa vlada v Trstu veliko pričakovanje za jutrišnji prvi četrtfinalni spopad med domaćim Illycaffejem in španskim Caceresom.

ODBOJKA / V PRVENSTVU MLADINK NA TRŽAŠKEM

Bor Friulexport tretjič zapored osvojil naslov pokrajinskega prvaka

V derbiju nepremaganih lepa zmaga Sloginih dečkov proti Volley Clubu Kontovelove deklice ugnale Alturo v važni tekmi za uvrstitev v play off

MLADINKE
Pallavolo Trieste - Bor Friulexport 0:3 (1:15, 9:15, 2:15)

BOR FRIULEXPORT: Martina in Ivana Flego, Pittacco, Zadnik, Gruden, Fajman, Bogatec, Rogelja, Sedlovski, Orel.

Borovke so s sobotno gladko zmago dve koli pred koncem že matematično tretjič zapored (in četrtič v zadnjih petih letih) osvojile pokrajinski naslov med mladinkami. Letos je moral premoc priznati Pallavolo Trieste, edini nasprotnik, ki je se imel nekaj upanja v boju za naslov. Na nedeljskem srečanju pa ni nikoli ogrozil zmagovitega pohoda borovk.

Ze po prvem setu, ko so varovanke trenerja Kalca pustile domaćinke na enici, je bilo jasno, da jim naslov ne more uiti. Nato so sicer borovke popustile, domaćinke so padec koncentracije nasih izkoristile, povedle 8:7, nato pa se je Bor Friulexport spet zbral in z delnim 22:3 zapечатil usodo nasprotnic in potrdil svojo absolutno pemoč v tej kategoriji. (Dejan)

Sokol - S. Andrea 3:1 (11:15, 15:13, 15:8, 15:8)

SOKOL: T. in V. Svava, Semec, Visintin, Franco, Kralj, Kobau, Gabrovec.

Sokol je nastopil z nekoliko improvizirano postavo, zato je potreboval skoraj dva seta, da se je uigral, resnično slab pa je bil le prvi set. V zadnjih dveh setih so bile naše igralkе bistveno boljše in so zaslužen zmagale. POsebnost pohvalo si zasluži Jasmina Kralj, ki je dobro servirala in poizrtvovalno igrala v polju.

OSTALI IZID 12. KOLA: Nuova Pallavolo - Sgt n.p., Koimpex ni igral.

VRSTNI RED: Bor Friulexport 16, Pallavolo Trieste 14, Sokol 12, Koimpex 8,

Nuova Pallavolo 6, Sgt 4, S. Andrea 0.

DECKI
Koimpex - Volley club 3:0 (15:12, 15:5, 15:7)

KOIMPEX: Babudri, Drasic 5+2, Milič 7+4, Peterlin 0+1, Ritossa 13+8, Stopar 1+1, Viezzoli 2+0.

V soboto sta se v Repnu pomerili se nepremagani ekipi prvenstva in povsem jasno je bilo, da se bje boj za osvojitve pokrajinskega naslova, pa čeprav manjka se eno kolo do konca prvega dela prvenstva. To so občutili tudi igralci obeh ekip, ki so tekmo pričeli z zvrhano mero živčnosti, v glavnem iz strahu pred napako. Sam začetek prvega seta je pripadal gostom, ki so bili le nekoliko prisebnejši od Koimpexa. Nasi fantje so zgrešili veliko servisov, pa tudi v polju so naredili več neobičajnih napak, tako da je Volley Club zaslužen povedel. Koimpex je izenačil pri stanju 9:9, nakar sta si bili sesterki izenačeni. Volley Club je povedel se s 12:11, nakar so pobudo prevzeli slogasi in set osvojili. Ta delna zmaga jim je vlila poguma in v nadaljevanju smo lahko spet gledali tako ekipo, kot smo je vajeni. Dobra igra v polju, dokaj oster servis in mocan napad, so našim fantom omogočili, da so popolnoma strli odpor sicer zelo dobrih gostov in povsem zaslužen osvojili peto zaporedno zmago brez izgubljenega seta. (Inka)

Virtus - Bor 0:3 (7:15, 6:15, 6:15)

BOR: Mauri, Bosari, Jancar, Krmec, Lunatti, Micol, Pecar, Pussini, Savarin.

Borovi decki so proti skoraj nemu nasprotniku dosegli svojo drugo prvenstveno zmago ter se tako na skupni lestvici nekoliko opomogli. Proti zadnjevršeni se-

sterki, ki se je po vrhu postavila le v šestih, naši niso imeli težav. Od vsega začetka so zaigrali zbrano, tako da je lahko trenerka Meulja dala priložnost vsem igralcem. Vsi pa so pripomogli h končnemu uspehu. (Dejan)

OSTALI IZID 6. KOLA: Pallavolo Trieste - Volley 80 3:0, Ricreatori ni igral.

VRSTNI RED: Koimpex 10, Volley club 8, Pallavolo Trieste 6, Volley 80 in Bor 4, Ricreatori 2, Virtus 0.

DEKLICE
Skupina A
SGT - Sloga 0:3 (15:17, 11:15, 12:15)

SLOGA: Canziani, Dagoštini, Ferluga, Kette, Milič, Sosic, Stranj, Zagar.

Mlade slogasice so prišle do svojih prvih prvenstvenih točk. Tržaska ekipa fizično absolutno prekaša našo, saj so vse njene igralkе zelo

visoke, vendar pa tehnično precej zaostajajo za slogasicami, ki so sicer vse eno leto pod starostno mejo te kategorije. Preveliko spostovanje nasprotnic je bil glavni razlog, da je Sloga v prvem setu že izgubljala z 0:8, potem so se naše igralkе zbrale in z ostro reakcijo spravile set pod streho. Tudi preostala dva niza sta bila vseskozi izenačena, vendar je Slogi z boljso skupnsko igro uspelo oba osvojiti, z osvojenjo gladko zmago pa zaslužio pohvalo prav vse igralkе. (Inka)

Bor Friulexport - Pallavolo Trieste 1:3 (15:5, 5:15, 9:15, 5:15)

BOR: Bogatec, Orel, Sternad, Severi, Tomaselli, Flego, Macho, Rogelja, Sadlovski, Milicevic.

Borovke so morda nekoliko nepričakovano klonile pred Pallavolom. Vendar pa

Borove mladinke s trenerjem Kalcem in njegovim pomočnikom Colonijem (KROMA)

izid v korist tržaske ekipe ne pusca dvomov, saj je Pallavolo v tem trenutku objektivno boljše od borovk. Razpolaga z dobro ekipo, boljše uigrano in homogeno in iz igralkami, ki so za leto dni starejše od Kalčevih varovank (razen Bogatčeve). Prvi set si je Bor zagotovil s servisom, saj je s tem elementom dosegel devet točk. Gostje pa borovkam niso nudile nobe-

nega odpora. Slika pa se je od drugega seta dalje povsem spremenila. Servis je tedaj postal glavno orožje Pallavola, sploh pa so gostujoče igralkе zaigrale odločno bolje. Pri borovkah pa je pešal predvsem sprejem. Najbolj izenačena ter za gledalce zanimiva je bila sredina tretjega seta, ko so naše igralkе po zaostanku 6:9 stanje izenačile 9:9. Na obeh straneh so se vrstile res lepe akcije, ko zoga ni zlahka padla na tla. Nato pa so borovke popustile in niz predale gostjam, ki so v naletu osvojile tudi zmago. (Dejan)

VRSTNI RED: Pallavolo Trieste in Bor Friulexport 6, Ricreatori in Sloga 2, Sgt 0.

Skupina B
Altura - Kontovel 2:3 (3:15, 15:12, 10:15, 15:9, 13:15)

KONTOVEL: Sossa, Starrec, Ferluga, Kobau, Skrk, Stoka, Obad, Businelli, Kan-

te. V zelo pomembni tekmi za uvrstitev v končno so Kontovelke dosegle res lepo zmago. Naše igralkе so se zavedale pomembnosti srečanja. Zacele so s polno paro in brez napak osvojile prvi set. Altura je v nadaljevanju presenetila Kontovelke z organizirano igro v polju, naše igralkе pa so bile boljše pri mreži. Solidno je deloval tudi servis. Po neko-

liko slabši igri v četrtem setu so se Kontovelke v petem nizu spet zbrale in bile po izenačenem začetku stalno v vodstvu, čeprav vedno z minimalno prednostjo. Bil se je ogorčen boj, saj sta obe ekipe dali vse od sebe, Kontovelke pa so si zmago resnično želele in so jo tudi dosegle.

Virtus - Breg 3:1 (15:11, 2:15, 15:8, 16:14)

BREG: Mauro, I. in J. Santicin, M. in S. Zeriali, Rocco, Tercon, Rodella, Bedno, Carboni.

Brezanke so končno pokazale tisto borbenost, ki je manjkala v dosedanjih tekmah. To je bilo razvidno predvsem v drugem setu, ki so ga z dobrimi servisi gladko dobile. V prvem setu so bile Brezanke nekoliko negotove, kar je Virtus takoj izkoristil. Plave so v tretjem setu izgubile popolnoma koncentracijo, saj je prišlo do nepotrebnih napak. Sodičnik je tudi piskal dvojne, tako da se plave niso mogle pravocasnno zbrati. Četrti set je bil enosmeren za Virtus, dokler ni Breg, kljub napakam na servisu, izenačil na 14:14, vendar pa je Virtus vseeno zmagal. (S. Mauro)

OSTALI IZID 4. kola: Oma - Koimpex neodigrana, ker ni bilo sodnikov.

VRSTNI RED: Koimpex, Kontovel in Altura 6, Oma in Virtus 2, Breg 0.

1. divizija: združena ekipa Körting dobro začela

Sant'Andrea - Korting 0:3 (1:15, 4:15, 1:15)

KORTING: Pulitanò (6+3), Delise (5+6), Furlanici (3+1), Cuk (4+0), Veljak (4+1), Miot (4+2), Sustersic (0+0), Glavina (0+0), Volcic (1+0), Smotlak, Micalessi, Germani.

Servcis (točke/napake) 6/9, Napake: Körting 6, S. Andrea 18. Trajanje tekme: 34 minut.

Krstni nastop združene ekipe Sloge in Bora pod imenom novega sponzorja je bil uspešen. Drasicevi varovanci, ekipa mladincev okrepljena z nekaterimi igralci Sloge, je dokazala, da spada med boljše v tem prvenstvu. V vseh treh setih so bili »rdeče-modri« bistveno boljše v vseh elementih. Nasprotnik ni po svoji zaslugi naredil niti točke, sest pa jih je pridobil zaradi nebitvenih napak nasih. Körting je pokazal dober sprejem, odlično podajo

(izkazal se je Furlanici kot talentirani podajalec) in učinkovito zaključevanje. Nad pričakovani je deloval blok, ki ga je vodil Delise. Kljub temu, da smo zabeležili devet napak so bili servisi zelo učinkoviti. Najbolj razveseljivo je dejstvo, da so se mladinci dobro vključili v novo skupino. Prav nič niso zaostajali za ostalimi. Tu treba pohvaliti tudi vse tri rezerve. V ekipi, ki naj bi v tem sestavu nastopala tudi prihodnje, sta opazni resnost in vestnost, na kar do sedaj nismo bili vajeni. Združena ekipa bo že v prihodnjem kolu imela priložnost, da pokaže svojo pravo moč, ko s bo v repenski teltavnici pomerila s Pallavolom Trieste, torej z brzkone najvenarnejšim tekmečem v boju za sam vrh. (Marij)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Pallavolo Trieste - Le Volpi 3:0, Prevenire - Nuova Pallavolo 1:3, Volley club - Volley 80 3:0.

izidi in lestvice

Nogomet
Deželni mladinci

IZIDI 16. kola: Itala San Marco - Gradese 2:0, Lucinico - Cormonese 0:2, Ponziana - Juventusina 1:1, Portuale - Fortitudo 1:1, San Canzian - San Luigi prek., San Giovanni - Ronchi 1:1, Staranzano - San Sergio 1:2.

VRSTNI RED: Ronchi 28, San Sergio in Ponziana 22, Cormonese 21, Itala San Marco 20, Juventusina 18, San Giovanni, Staranzano in San Canzian 16, Fortitudo 13, Lucinico 11, San Luigi in Gradese 7, Portuale 5.

PRIHODNJE KOLO: Fortitudo - Juventusina.

Pokrajinski mladinci

IZIDI 14. KOLA: Muggesana - Opicina 0:0, Vesna - Edile 0:6, Opicina - Domio 0:2, Porimorje - Zauale, Don Bosco - San Marco, S. Andrea - Costalunga prekinjene.

VRSTNI RED: Opicina 23, Domio 22, Costalunga 19, Olimpia 16, Muggesana 14, S. Andrea 13, Primorje 12, Edile, Zauale, Montebello Don Bosco in S. Marco 11, Chiarbola 10, Vesna 1.

PRIHODNJE KOLO: Primorje - Domio, Vesna - Chiarbola.

Naraščajniki

IZIDI 17. KOLA: CGS - Opicina 1:4, Costalunga - Zarja 0:7, Fortitudo - Chiarbola 5:0, Montebello Don Bosco - S. Sergio 5:3, Olimpia - Domio 2:0, Ponziana - Aurisina 7:1, Portuale - Muggesana 0:3, S. Andrea - Esperia 8:1.

VRSTNI RED: S. Andrea 32, Fortitudo 31, Zarja Adriampex 27, Opicina 26, Muggesana in Domio 21, Costalunga 19, Olimpia 18, S. Sergio in Chiarbola 15, Portuale 13, Montebello Don Bosco 11, CGS 9, Ponziana 8, Esperia 6, Aurisina 0.

PRIHODNJE KOLO: Zarja Adriampex - Olimpia.

Najmlajši

IZIDI 16. KOLA: Bor Farco - Costalunga 3:0, Domio - Fani Olimpia 0:4, Esperia - S. Andrea 4:0, Fortitudo - Chiarbola 1:0, Opicina - CGS 4:0, Ponziana - San Luigi 0:2, S. Sergio - Montebello Don Bosco 3:0.

VRSTNI RED: Fani Olimpia 32, S. Sergio 28, Montebello Don Bosco 25, Bor Farco 24, Opicina 22, Muggesana 17, Fortitudo 14, Esperia, Costalunga in Domio 11, CGS in Chiarbola 10, S. Andrea 9, Ponziana 8, S. Luigi 6.

PRIHODNJE KOLO: Fani Olimpia - Bor Farco

Turnir v Romansu: Juventusina in Mladost tesno izgubili

V soboto in nedeljo je bil drugi krog dvoranskega turnirja v malem nogometu za cicibane, ki se v organizaciji društva Pro Romans odvija v veliki sportni dvorani v Romansu. Tudi v drugem kolu sta obe naši ekipe izgubili, in to tesno z 0:1. Juventusina je izgubila z Aquileio, Mladost pa proti Mossi.

IZIDI 2. KOLA: Itala San Marco - Staranzano 2:0, Por Gorizia - Pro Romans 5:0, Aquileia - Juventusina 1:0, Pro Fiumicello - Ronchi 2:2, Muscoli Palmanova - Cormonese 5:2, Manzanese - Isontina 2:0, Lucinico - Piedimonte 4:2, Mossa - Mladost 1:0.

Kadeti:
Kontovel
zmagal
v gosteh

Premagal je
Don Bosco

Don Bosco - Kontovel 72:84 (39:40)

KONTOVEL: Jago-dic 16 (6:11), Senizza 9 (3:6), Petaros 6 (2:4), Starc 17 (9:12), Slavec 7 (1:2), Caser 3 (1:2), Velinsky 17 (5:7), Stokelj 9 (1:3), trener Furlan.

PON: Velinsky (36).

Kontovelci so tudi v drugem v tem prvenstvu premagali zadnjevršeni Don Bosco, tokrat kar v gosteh, pa ceprav so nastopili z okrnjeno postavo. Začetek ni bil nič kaj spodbuden za naše kosarke, ki so v 14. min. zaostajali za 10 točk (19:29). Dotlej so bili v velikih težavah prosti conski razvrstitvi 3:2 gostiteljev. Nato pa so le našli pravo orožje za to »cono« in nadoknadili ves zaostanek ter sklenili polčas celo s točko prednosti. V drugem polcasu je bilo srečanje izredno izenačeno do 36. minute, ko so gostitelji se vodili z dvema točkama prednosti (50:48), nakar so se Kontovelci razigrali in z delno razliko 17:4 odločno povedli ter tudi za služeno zmagali. Za pomembni točki je treba pohvaliti vso ekipo za pošteno igranje in borbenost, posebno pa Petarosa, Velinskega in Stoklja. Kontovelci bodo igrali zaostalo tekmo z ekipo Latte Carso v četrtek, 26. t.m. Srečanje bo v telovadnici doma Ervati ob 18.15.

KOŠARKA / V PRVENSTVU DEČKOV
Sokol uspešen v Ronkah
Ostale naše ekipe izgubile

Nabrežinska ekipa je zmagala v Ronkah po podaljškju
Bor osvojili derbi z Jadranom v prvenstvu »propaganda«

DECKI

ACLI Ronchi - Sokol 89:96 (40:30; 81:81)

SOKOL: Grilanc, Pavletic 46 (6:11), Sustersic 20 (0:2), Rebula 5 (1:3), Doglia 22 (4:13), Semec, Bogatec, Hrovatin.

TRI TOČKE: Doglia 2, Pavletic 1.

PON: Rebula (45). SON: 26. PM 11:29.

Okrnjena Sokolova postava dečkov je po izredno intenzivnem boju le vknjizila novi prvenstveni točki. Srečanje se ni začelo na najboljši način za mlade fante, ki so v prvi polovici igrali pecej zbrano, tako da so si pripravili res visoko stevilo zog. Domačini so brez večjih težav vodili dvoboj v svojo korist in sklenili polčas z 10 točkami naskoka.

Po počitku pa se je podoba tekme spremenila, saj so nasi kosarke presli v agresivno obrambo po celem igrišču in se tako približali ACLiju na same 4 točke (43:39). Žal pa so v nadaljevanju ponovno napravili nekaj navpih napak, kar je botrovalo, da ob izteku tretje četrtine se razlika med ekipama ni spremenila (61:51). Velik trud vseh mladih sokolov pa je obrodil svoje sadove v zadnjih minutah, ko so se gostje najprej z dvema trojkama Pavletica in Doglie približali na sami dve točki. Nekaj sekund pred koncem pa je Pavletic zadel oba prosta meta in tako izenačil stanje po 40 minutah igre. V dodatnih petih minutah je Sokol odločno povedel z delnim izidom 7:0, kar je zadostovalo za novo zmago. Povedati moramo, da kljub visokemu številu točk nekaterih posameznikov, zasluži celotna ekipa pohvalo za prikazano borbenost. (A.T.)

Jadran - Ferroviario 81:89 (39:51)

JADRAN: Ieram 2, kalc, Lakovic 12 (0:3), Spacapan 26 (1:2), Taucer 10 (0:1), Zagar, Gregori 15 (3:5), Kocjancic 18, Sibelja, L' Abbate, trener Vremec.

Po zelo izenačeni in občasno tudi razburljivi tekmi je Jadran tesno izgubil s Ferroviariom. Za gostitelje je bil predvsem neresljiva uganka odlični Lorenzo Accardo, ki je dal sam kar 39 točk in tudi odlično vodil igro svoje ekipe. Jadranovcem je bil usoden prvi polčas, ko so zaostajali za 12 točk. Proti koncu tekme so sicer tudi povedli za 4 točke, v preveliki želji, da bi osvojili svojo drugo prvenstveno zma-

go, so napravili nekaj napak in nato tudi izgubili.

Poggia A - Bor Edi Auto 95:34 (44:16)

BOR: Kafol, Zobec (0:2), Verri 2 (0:2), Smilovich 3 (1:2), Stokelj, Opelli, Sampi 16 (0:2), Floridan 2, Busani 6 (0:4), Trentino, Lovriha 5 (1:3), Kosuta.

PM: 2:15; PON: Sampi v 36'

Proti drugouvršeni ekipi Poggia A so borovci utrpeli tretji zaporedni poraz. V prvi četrtini so se borovci povsem enakovredno borili proti domačnom, ki pa so v drugi četrtini zbrali vse svoje moči in imeli po dvajsetih minutah 27 točk prednosti. Drugi del je bil enak prvemu. Za borovce, ki so tokrat igrali brez Gaburra in praktično tudi brez Stoklja, ki je zaradi gripe igral le nekaj minut, pa je bil visok poraz neizbežen. (Niko Stokelj)

Don Bosco B - Dom Unitecno 122:56 (67:22)

DOM: Gravner 2, Cozzucoli (0:4), Bodiroža 16 (2:3), Pahor, Tacco 5 (1:6), Bresciani 17 (3:4), Gergolet 6 (2:2), Paraschos, Radikon 6 (4:6), Klanjsček, golob 2 (0:2), Colja 4 (0:2), trener Semolic.

PON: Bodiroža (33) in Radikon (38).

Domovi decki so proti Don Boscu B odigrali svojo najslabšo tekmo letošnjega prvenstva. Ze ob samem

začetku srečanja je bila razvidna velika razlika pri odnosu do igre s strani obeh ekip. Domačini so igrali zagrizeno, agresivno in hitro. Domovci pa zaspajo in neborbeno, tako da je Don Bosco ze ob polcasu imel kar 45 točk prednosti.

V drugem delu srečanja so se »belo-rdeci« delno zdramili in deset minut se povsem enakovredno borili, predvsem po zaslugi dobre igre Luke Bresciani in Saše Radikona. Zadnji del tekme pa je bil pravi monolog domačinov, ki so z veliko lahkoto polnili Domov koš in tako visoko zmagali.

Sobotno domačo tekmo Dom - UG Goriziana so prelozili na torek, 31. t.m. ob 18. uri.

PROPAGANDA

SKUPINA A

Jadran - Bor Ediauto A 28:71 (7:36)

JADRAN: Hrovatin, Ferluga 1 (1:2), Svab 9 (1:2), Grilanc 2, Mitja Suhadolc 6 (0:2), Gustin 2, Piccini 8 (2:4), Vidali, Peric, Matjaz Suhadolc, Belicic (0:4), Pavat, trener Vremec.

BOR: Bettio 3 (1:2), Kosuta 5 (1:2), Gaburro 18 (0:5), Kafol 9 (1:2), Krmec (0:4), Lovriha 8 (0:2), Stokelj 16 (8:11), Tolentino, Verri 5 (1:2), Romano 7 (1:4), trener Krečic.

PON: Gustin.

Borovci so po pričakovanju in visoko osvojili slovenski derbi proti jadranovcem, ki v tem prvenstvu nastopajo z igralci, ki so za leto mlajši (1983). Ze po prvem polcasu je bilo jasno, kdo bo zmagovalc. Za pošteno in borbeno igro je treba pohvaliti kosarke obeh ekip. (N. Stokelj)

SKUPINA B

Bor B Autocarrozzeria Boris - Ricreatori 55:29 (34:9)

BOR B: Mirceta 10 (2:6), Pison 2, Kodric 13 (5:9), Sadlowski 3 (1:2), Premru 12 (0:2), Derganc 2 (0:2), Pitacco 5 (1:4), Druzina 2, Sunerga 6, trener Caricani.

PM 9:25; PON: Pitacco in Druzina

Borovci B ekipe so prvenstvo začeli na najboljši način z gladko zmago nad peterko Ricreatorija. Razen prve četrtine (10:5) so Cancianijevi varovanci stalno visoko vodili, tako da ni bilo nikakršnega dvoma o zmagovalcu. Od naših zaslužio vsi pohvalo, posebno pa Mirceta in Premru za igro v napadu ter Kodric in Pitacco za borbenost pod kosema. (N. Stokelj)

NOGOMET / V MLADINSKIH PRVENSTVIH NARAŠČAJNIKOV IN NAJMLAJŠIH

Zarja Adriampex in Bor Farco
potrdila svojo pravo vrednost

NARAŠČAJNIKI

Costalunga - Zarja Adriampex 0:7 (0:2)

STRELCA ZA ZARJO ADRIAMPEX: Ota (3), Lorenzi (3), Ostrouska

ZARJA ADRIAMPEX: Tence (Damjan Gregori), Krizmancic, Zornada, Jan Gregori (Kariš), Iozza, Curman, Lorenzi, Sustersic, Ostrouska, Ota, Damjan Gregori (Blazina).

Domača ekipa Costalunge, se je predstavila tokrat v nekoliko okrnjeni postavi, tako da je bila zmaga naše združene ekipe tudi pričakovano zelo visoka, ceprav bi lahko trdili, da je bila na papirju to za naše težka tekma, zlasti če upoštevamo, da je ekipa Costalunge prvo tekmo prvenstva v Bazovici celo zmagala. Toda na igrišču je bilo tokrat vse drugače, saj so naši popolnoma nadigrali domače igralce in takoj vodili z dvema goloma razlike, nakar je v nadaljevanju sledila goleada.

Končni rezultat 7:0 potrjuje realno stanje na igrišču in prave tekme sploh nismo videli. Nasi nogometasi so potrdili premoč od prve do zadnje minute, bili so tako fizično kot tehnično boljši tekme in že po prvih akcijah je bilo jasno, da ne bo visoka zmaga nikoli v dvomu.

Med posamezniki sta se tokrat še posebno izkazala pošteno Ota in nedvomno najboljši mož na igrišču Lorenzi s tremi zadetki, rezultat pa je na 7:0 zaokrožil Ostrouska, katerega je sodnik nato po nepotrebnem (zaradi ugovarjanja) poslal predčasno v slatnice.

Skratka, zarjani so v tem kolu neprislovano prelahko zmagali in ponovno potrdili visoko uvrstitev na lestvici. (d.gr.)

NAJMLAJŠI

Bor Farco - Costalunga 3:0 (1:0)

STRELCA ZA BOR FARCO: Zottich (2), Tul.

BOR FARCO: Jas Gregori (Hrovatin), Gustin (Longo), Batic (Ka-

pun), Berce, grgič, Primosi, Zornada (Giraldi), Pahor, Zottich, Cemjavanja (Tul), Skabar.

Združena ekipa Bora Farco se je na najboljši način oddolžila za poraz iz prvega dela prvenstva. Tokrat je na domačem igrišču nadigrala Costalungo in končni izid je povsem realen. Nasi nogometasi so

imeli pobudo v svojih rokah od prve do zadnje minute srečanja in so svojo premoč potrdili predvsem v drugem polcasu, ko niso dopustili nasprotniku, da se nevarno približa njihovemu kazenskemu prostoru. Nasprotno so borovci diktirali dober tempo igre in s točnimi podajami kaj kmalu začeli prodirati proti vratom Trzacanov, ki so morali kapitulirati v polovici prvega polcasu, ko je Zottich neovirano uspešno streljal na vrata. Proti koncu polcasu so imeli se nekaj dobrih priložnosti, a najprej Pahorjev in potem se Zottichev strel sta sla za las mimo vrat. Borovci so v drugem delu takoj podvojili in tekme je bilo praktično konec. Se najbolj veseli so bili »plavi«, ko je simpatični Tul proti koncu tekme dosegel svoj prvi gol v letošnjem prvenstvu in zaokrožili izid na 3:0.

Kaj nAša ekipa res velja pa bo brzkone pokazal nedeljski nastop proti prvouvršeni in se nepremagani ekipi Fani Olimpia. (d.gr.)

KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

Domovci se niso
dovolj potrudili, da
bi ublažili poraz

Poggi - Dom 128:54 (58:27)

DOM: Stefancic 10 (4:6), Hrovatin 13 (0:2), Fonda 6, Brundula 2 (0:2), Gustin 11 (2:4), Valente 5 (3:4), Mura, Pavletic, Grilanc, Bukavec 7 (1:4).

50N: Brundula (24), Grilanc (33); 3T: Hrovatin in Gustin po 1.

Sobotna tekma med izkušeno ekipo Poggija in Domom je bila povsem enosmerna. Ze v prvih minutah je bilo razlika v kakovosti med ekipama zelo opazna. Domovci so bili objektivno sibkejši, nasprotniki pa so bili fizično masivnejši in to je tudi veliko vplivalo na izid tekme. Priznati pa vsekakor moramo, da domovci niso veliko storili, da bi poraz omilili. Tudi v naslednjem kolu caka domovce težka tekma proti ekipi Don Bosco A. Upajmo, da se bodo na njej bolje odrezali kot tokrat.

MINIBASKET

Polet - Univerità Popolare 53:16 (26:10)

POLET: Starec 6, Stillani 8, L. Milic 5, D. Milic 4, Cunja 2, Ferfolja 12, Daneu 4, Waithi 4, Malalan 2, Rebecchi 2, Gregori 2, Iskra 2.

Mladi poletovci so povsem zaslužno zmagali proti skromni ekipi Univerità popolare. Vremcevi fantje so vodili skozi vso tekmo, četudi so bili Poletovi nasprotniki dokaj sibki. Moramo pohvaliti celo ekipo, ker je pokazala dobro igro in visoko zmagala.

BOJ ZA KOROŠKO

Usodna bolezen - demoralizacija

Koroška je bila izgubljena tudi zaradi oklevanja, svetoboljša in zanašanja na »pravični svet«

Slovenski narodni svet na Koroskem je 17. oktobra 1918 sprejel razglas, v katerem je zapisal: »Zahtevamo kot sestavni del države SHS vse ozemlje dosedanje kronovine Koroške, kjer je prebivalo skozi zadnje stoletje slovensko ljudstvo. Narodnim manjšinam se zagotovi zakonito varstvo.« Nemško usmerjeni koroški deželni zbor je v nasprotju z razglasom slovenskega narodnega sveta na Koroskem sporočil na Dunaj, da živijo Slovenci na Koroskem na strnjemem ozemlju samo na Jezerskem in da je Koroška nedeljiva, na jugu naravno omejena z gorskimi grebeni. Stirinajst dni kasneje je za koroškega deželnega upravitelja izvolil Arthurja Lemischa, zagrizenega pangermanskega nacionalista in sovražnika koroških Slovencev.

Narodna vlada za Slovenijo je 1. novembra 1918 sklenila, da bo vojsko zasedla Koroško, »kakor hitro bo to mogoče«.

General Rudolf Maister, ki je preprecil nemško zasedbo Maribora, je ne glede na oklevanje naro-

ne jugoslovanske oziroma slovenske zahteve. Ko so ga v torek, 11. marca 1919, v ljubljanski unionski dvorani topla pozdravili, je borovelski zupnik, koroški begunec Jurij Trunk, v zahvalni besedi med drugim dejal: »Minila je strašna

Koroskem samo 2.500 slovenskih vojakov, nemških pa stiriokrat več.

Slovenski dnevniki so 23. aprila objavili razveseljivo sporočilo člana naše delegacije v Parizu prof. M. Slavica, da je severna meja določena in da so Sv. Gotard, Radgona, Maribor in Celovec slovenski. Čez nekaj dni je sledila vest, da se slovenski kmetje na Koroskem uprli, da so ponekod pregnali nemško vojaštvo in nemške oblasti ter zaprosili za pomoč jugoslovansko vojsko.

Celjani so »rešili čast naroda«

Potem pa je v začetku maja kot strela z jasnega udarilo: Nemci so razbili srbko slovensko fronto in prodrli do Slovenj Gradca. Slovenska vojska, takrat sestavljena pretežno iz mobilizirancev, je namreč konec aprila z velikovskega mostišča udarila proti Celovcu. Prvega dne je dosegla nekaj velikih uspehov, kar velja predvsem za tisti del bojišča, kjer je napadal celjski pespolk. Ofenziva pa je bila slabo pripravljena in vodena, zaradi zaostajanja drugih enot so se morali umakniti tudi Celjani, nato pa je prišlo do pravega razkroja. Koroški Nemci so brez resnega odpora v nekaj dneh »zvaljali« slovensko fronto do Karavank in se čez, tako da jim je bila odprta prosta pot celo na slovensko Stajersko. Pobeg mariborskega in ljubljanskega pespolka je najdražje plačal celjski pespolk, ki je ostal odrezan na severni strani Drave in je utrpel hude izgube. Na demoralizacijo je vplivalo tudi močno protivojno razpoloženje v slovenskih enotah, ki so ga še okrepili v boljševškem tonu napisani letaki skrivnostnega četovodje Oblaka.

dne vlade za Slovenijo zacer zbirati prostovoljce. Z nadporočnikom Franjom Malgajem, ki je prodiral iz Celja, je začel zasedati Koroško. Slovenskim prostovoljcem je do 8. novembra uspelo obvladati nemirno Meziško dolino, 23. novembra so vkorakali v Pliberk, 30. novembra v Velikovec... Potem so Malgaja z bojišča poslali v Gustanj organizirati vojaško okrožje, namesto da bi ostal na fronti.

Pritisk Nemcev se je stopnjeval. »Zdravimo se!«, je zapisal Slovenec 8. januarja 1919. »Časi so resni in skrb nas je, kaj bo z nami Slovenci, če se bo... bolezen, ki se zove demoralizacija, razpasla se naprej... Gre... za življenje in smrt!«

Namesto orožja so zbirali perilo

Poziv tako rekoc pet minut pred dvanajsto, le da ni bil naslovljen na pravi naslov. Ko so v začetku januarja Nemci zasedli Borovlje, ko so prihajali obupni klici s Koroške, je bil se čas za akcijo. Ampak ne predvsem za akcijo zbiranja perila za koroške borce, kot da je bilo perilo tisto, kar so tam najbolj potrebovali. General Maister je zahteval splošno mobilizacijo, nove borce, orožje in municijo in ne zbiranja perila.

Koroški Slovenci so se obracali tudi na Beograd, da bi jih podprl v boju za prostor pod soncem. Jezilo jih je, ker so zavlačevali s sklicem državne zbornice, od katere so pričakovali odločno podporo. Ko pa so jo končno sklicali za 1. marec, so se v Beogradu blamirali z obvestilom slovenskim poslancem, naj prinesejo s seboj posteljno perilo in odeje, če da je bilo glavno mesto v vojni povsem izropano.

Angleski kardinal Francisco Bourne je bil eden redkih, ki so brez pomisleka priznali upraviče-

vojska, a angel miru ni prišel s svojimi darovi v naše domove!«

Sledil je črni dan za Slovence, ko je pariški svet deseterice, »Eifflov stolp moderne umnosti in moralne moči«, na mirovni konferenci sklenil, da se morajo jugoslovani odreči pravici do Goriske, Tr-

Vojaki celjskega pespolka na Koroskem (prvi z desne Franc Leskošek - Luka)

sta in Istre. Slovenec je žalostno zapisal: »Moderna morala ne mara revnih in betežnih, izroča jih poginu, češ, močni imajo pravico do obstoja v boju za obstanek!«

Casnik je čez nekaj tednov objavil bojni klic: »Vse straže zbeže, ko pride naša ura - Aleluja!« Dvajset dni kasneje je bil z naslovom Trezen preudarek spet previdnejši. Postregel je tudi z nič kaj optimističnimi stevilkami, če da je na

ni (pravzaprav so se v glavnem sami ustavili) in da so spet ponudili premirje. (Veliko je bilo raznih premirij, v katerih se je nemška stran obnašala približno tako, kot se danes obnašajo bosanski Srbi.)

Predstavniki vseh strank (dr. Franc Kulovec in prof. Bogomil Remec za klerikalno SLS, dr. Ivan Tavcar in dr. Josip Breznik za liberalce ter Anton Kristan in Albin Prepeluh za socialne demo-

krate) so se v začetku maja dojele, da morajo svoje strankarske koristi podrediti interesu naroda. Končali naj bi »z obtožbami na levo in desno, z zmerjanjem, kot da so Slovenci sami veleizdajalci, banditi, sodrga«. Poslanec Fran Smodej je odkrito ugotavljal: »Nasa največja narodna napaka je

Nadporočnik Franjo Malgaj

bila, da smo se ves čas od razsula Avstrije zanašali predvsem na svojo pravico. Mislili smo, da je cel svet pravičen, kot smo pravični mi...«

Ko je prišel vojaški preobrat, je bilo že prepozno

Sele po zlomu slovenske fronte je poveljstvo ljubljanske dravske divizije storilo tisto, kar je general Maister terjal že mnogo prej: izvedlo je splošno mobilizacijo, na fronto pa so bile poslani tudi srbske enote. Slovenija je bila razglašena za vojno ozemlje. Politčna zborovanja so morala imeti dovoljenje vojnih oblasti. Redna

ski odredi. Ta ofenziva je bila končno uspešna, nagel preobrat v bojni morali slovenskih vojakov, ki so se nekaj tednov pred tem »bežali kot zajci«, pa je bil uganka za številne opisovalce teh bojev. Sedmega junija je Slovenec že navdušeno poročal, da sta Celovec in Gosposvetsko polje jugoslovan-

spremljal Milesa, in Maribor bi bil zagotovo nemski.

»Koroška bi pripadala Jugoslaviji samo, če bi jo zasedli,« je po zatrjevanju Ivana Hribarja, dolgoletnega ljubljanskega župana, zaupno povedal eden od članov ameriške komisije. Ko so Američani tistega usodnega leta 1919 obiskali Koroško, so se baje čudili, zakaj Jugoslovani niso zasedli ne Celovca ne Beljaka ter slovenskih krajev severno od teh mest. Menili so, da so s tem pokazali nezainteresiranost za to ozemlje in v tem duhu so tudi poročali Wilsonu in ameriškim pogajalcem v Parizu.

Kljub jugoslovanskim pritiskom in nekoliko spremenjenemu mnenju ostalih velikih sil, je ameriški predsednik se vedno vztrajal pri plebiscitu in je pristal le na manjše spremembe. Za plebiscit je bilo predvideno območje, iz katerega je po besedah dr. Aleša Beblerja prekanjena plebiscitna geometrija vnaprej izločila Ziljsko dolino, dolino Meze in del Dravske doline in je plebiscitno ozemlje tako ostalo brez pomembnejšega mestnega središča. Ostanek ozemlja, kjer je bil predviden plebiscit, pa je bil razdeljen na dve plebiscitni coni. Če bi v južni coni (coni A), v kateri naj bi imeli Slovenci več upanja na uspeh, zmagala jugoslovanska stran, bi plebiscit izvedli se v severni coni (coni B), v nasprotnem primeru pa bi veljalo, da obe coni pripadajo Avstriji.

Stiri dni po vnovični zasedbi Celovca je 11. junija sledilo opozorilo slovenskih častnikov: »Usoda našega naroda se odloča.« V Lju-

»Koroška bi pripadala Jugoslaviji samo, če bi jo zasedli,« je po zatrjevanju Ivana Hribarja, dolgoletnega ljubljanskega župana, zaupno povedal eden od članov ameriške komisije. Ko so Američani tistega usodnega leta 1919 obiskali Koroško, so se baje čudili, zakaj Jugoslovani niso zasedli ne Celovca ne Beljaka ter slovenskih krajev severno od teh mest. Menili so, da so s tem pokazali nezainteresiranost za to ozemlje in v tem duhu so tudi poročali Wilsonu in ameriškim pogajalcem v Parizu.

sko. Sledilo je še eno premirje, ki je bilo vedno le predah za nove akcije nemških nacionalistov. Bilo je prepozno, kajti medtem je kocka, od katere je bila odvisna usoda koroških Slovencev, že padla. Vzrok ni bil samo v majskem umiku slovenskih prostovoljcev, ki je nekako sovpadal s prihodom ameriške komisije, temveč je segal daleč v zgodovino. Urban Jarnik je v prvi polovici 19. stoletja zapisal, da je germanizacija potiskala mejo slovensko narodnostno mejo proti jugu - vsakih sto let za uro hoda. Celov v samem Celovcu je po navedbah dr. Janka Pleterskega se leta 1846 stevna komisija ocenila delež slovenskega jezika na dve tretjini. Leta 1907, ko so nemški nacionalisti ježno pričakali avstrijskega cesarja z množico nemških zastav (»frankfurteric«), ker sem jim je zdel premalo »nemški«, je bilo stanje že bistveno slabše.

Ponovna vojaška zasedba Koroške pa ni mogla popraviti skode, ki jo je pomenil umik slovenske vojske v začetku maja. Ta je omogočil nemškim nacionalistom, da so v razmeroma kratkem času dočela zastrasili velik del prebivalstva. V dneh, ko je Koroško obiskal ameriški odposlanec Sherman Miles, je zunanji videz navaljal k ugotovitvi, da »ni bilo videti skoro nobenih Slovencev«. Slovenski narodni voditelji so deloma pobegnili pred nasiljem ali pa so bili v zaporu, zato so bili redki, ki so nasli toliko poguma, da so stopili pred komisijo in izjavili, da so za priključitev k Jugoslaviji.

Koroški je manjkala general Maister

Koroška je v tistem kritičnem času skratka pogresala človeka, ki bi po zgledu generala Maistra zanj storil tisto, kar je Maister naredil za Stajersko. Ko je ameriški diplomat Miles na prošnjo stajerskega deželnega poglavarja dr. von Kaana obiskal slovenske kraje, je bil namreč Maister in ne kak vodilni slovenski politik tisti, ki mu je hitel naproti, da bi ga pozdravil »v trenutku, ko je stopil na nasa slovenska tla«. Če ne bi bilo njega, bi bil Nemec dr. Kaan edini, ki bi

bljani je bilo napovedano veliko zborovanje, na katerem naj bi ljudje protestirali proti krivični odločitvi pariške mirovne konference, vendar so ga jugoslovanske vojaške oblasti prepovedale.

Sledil je udarec, ki ga je Slovenec 13. junija poimenoval z besedami: »Največja laž v zgodovini - bo mir v Parizu! Brez nas sodijo in nas obsojajo...« Volja »sodnikov mirovnega sodišča, ki so delali meje«, je dopuščala žalost in bolečino, ni pa dopuščala pritožbe. Odločitev, da »proglasajo Maribor, Spilje in Radgona za jugoslovansko posest«, je bila le balzam na veliko rano.

France Trebčan
(Vec o plebiscitu v prihodnji stevilki)

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

Ugoden vpliv Lune v Škorpionu

Večje zanimanje za duhovno življenje - Navzočnost erotike in humorja

Tranzitno Sonce se giblje po prvi dekadi Vodnarja. To znamenje je njegov eksil, kar pomeni, da je njegovo delovanje tu najsibkejše. Kljub temu bodo prisle do izraza tipične poteze tega znamenja, kot so clovekoljubnost, bistrumnost in zanimanje za duhovno zivljenje. Seveda bodo obcasno prisle na dan tudi nekatere neharmonicne lastnosti tega znamenja, kot so na primer svojeglavost in upornistvo - kar pa spet ni tako slabo, kajti dandanes se vse prevec podrejamo nesmiselnim zahtevam, ki nam jih postavljajo politiki, trg, vzgojitelji in drugi dirigenti nasega zivljenja. V teh dneh boste precej pogostejse vzeli v roke dobro knjigo in odkrivali nova, doslej prikrita obzorja. Naloge, ki so se vam se pred kratkim zdele pretezke, vam bodo to-

krat sle zlahka od rok. Vec pozornosti boste namenili tudi ljudem, ki jih sicer le bežno pozdravite. V Vodnarju se poleg Sonca nahaja tudi Merkur, katerega gibanje bo 26. januarja postalo retrogradno. Tudi njegovo delovanje bo usmerjeno v duhovne sfere, se zlasti zaradi narave retrogradnosti. 24. januarja bo Luna v fazi zadnjega krajca, in sicer v znamenju Skorpiona. Navdajala nas bo z intuitivnimi prebliski, ki bodo obcutno povecali nase mentalne sposobnosti. Glede na znamenje Skorpiona bosta mocno navzoča tudi erotika in humor - prepustimo se torej tej soli nasega zivljenja. Lunina mena v tem znamenju bo vsekakor pomagala zapolniti praznino zastopanosti planetov v vodnih znamenjih, kjer bomo imeli sicer le Saturn (v Ribah). (A. O.)

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena zelja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani. Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POČUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	✓	✓	✓	○	○	○	✗
sport	✗	○	○	○	✓	✓	✓
post, dieta	✓	○	○	○	✗	✗	✗
tezja fizična dela	✗	✗	○	○	○	✓	✓
izlet	○	○	✓	✓	✓	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	✗	✗	○	○	○	○	✓
domača zabava	○	✗	✗	○	○	○	○
družinski posvet	✓	✓	✓	○	○	○	✓
družabne igre.....	○	○	✓	✓	✓	○	○
urejanje uradnih zadev	○	○	○	○	○	✗	✗
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	✓	○	○	○	✗
naložbe in nakupi	○	✓	✓	○	○	○	○
zamenjava službe	✗	✗	✗	○	○	○	✗
izposoja denarja	○	○	✓	✓	✓	✓	○
igre na srečo	✓	✓	○	○	○	✗	✗
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje.....	○	○	○	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	○	✓	✓	✓	○	○	○
zmenek	✗	○	○	✓	✓	✓	✓
ljubljenje	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
prekinitev zveze	✗	✗	✗	○	○	○	✓
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	○	○	○	✓	✓	✓	○
učenje, sirjenje obzorja ...	○	✓	✓	✓	✓	○	○
raziskovanje	✗	○	○	○	✓	✓	✓
umetniško ustvarjanje ...	✓	✓	○	○	○	○	○
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	✓	○
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

190	IZOBliko- VANJE CELO- TEIZ VEC DELOV	PREDNOSTNA NALOGA	RAZNEZEN CLOVEK	SL. GLASBE- NIK SOSS	TONE FORNEZZI	AVTOR: SIMON BIZJAK	BITJE, KI VZBUJA STRAH, ODPOR	HUDOBN, NASILEN CLOVEK	SOVJ. LETAL- SKI KONS- TRUKTOR (OLEG)	TEZKI IZOTOP VODIKA	JAPONSKI VULKAN NA KIUSUU (IZ CRK OSA)		LOSCILO, PASTA (STAR.)	ROD DO 60 METROV VISOKIH IGLAVCEV	ZORANA ZEMLJA	ETNICNA SKUPINA V V. NIGERIJU	POVEZANI EKOSISTEMI NA VECJEM OBMOČJU	KLIN, KI PRE- PRECJE KO- LESU PADEC Z OSI	SKRAJNI KONEC POLOTOKA	ORIENTALSKA PREPROGA	POGLAVAR VOLKOV V »KNJIGI O DZUNGLI«	VZVOD, ROČICA
MAJHNA MORSKA RIBA						KRATEK MEČ BREZALKOH. PIJACA						PREBIVALEC STAJERSKE METROPOLE										
GR. MAT. IN GEOGRAFI (IZ- RACUNAL OB- SEG ZEMLJE)												VEDA O ARAB- SKEM JEZIKU IN KNJIZEV- NOSTI										
OPRAVLJA- NJE BREZ USPEŠNEGA DELA												PIVNICA, GOSTILNA V AM. OKOLJU							KRALJ ZIVALI GRSKA CRKA			
GLAS, ZVOK				AMERISKI POLITIK (GARY)	PRERUJSKI VOLK						SKUPINA GOROVJ V JZ. EVROPI	TONE VOGRINEC			ORODJE ZA DELANJE LUKENJ	POMIRJE- VALO						
POHORSKO SMUCISCE					ZEVSOVA ZENA V GRSKI MIT.	BIVSI SL. IGRALEC (ALJ)						NEZNANKA V MATEMATIKI TROPSKI KUSCAR				KOSTUMO- GRAFIKA VOGELNIK	ZUZELKA, KI SESA KRI KOBALT					
NAPEV					PRIPADNIK NARODA V Z. PIRE- NEJH	GRSKI MITOLOŠKI LETALEC	NEUMNEZ JELKA (STAR.)											SPOJ ROKE S TRUPOM	SPORTNO OBLACILO	SL. PESNICA MUSER	DOLG LETALSKI NAPAD	SL. PISA- TELJICA (PAVLA)
KEMIJSKI ELEMENT, LANTANOID (Yb)								TV PODOBN APARAT POLJ. PIŠEC (STANISLAW)														MODERN PLES
PRIVESEK ZIVALI ZA TIPANJE, PRI- JEMANJE									PRETAKANJE SOLZ MIKE POWELL				RTV VODITE- LJICA BAS LOJZE VODOVNIK				FR. MESTO (PREPROGE) IAN FLEMING					
FIGURA PRI CETVORKI				GLAVNO MESTO OREGONA						KMETIJSKO ZEMLJIŠCE						IMENSKI SEZNAM						
MADZARSKO MESTO S. OD BUDIMPESTE				ORODJE ZA KOPANJE						ZLITINA ZELEZA IN NIKLIJA						PROCELJE STAVBE						

HUDA ZIMA NA SEVERU AMERIKE

Aljaški losi se selijo na mestne ulice

K temu jih sili lakota - Veliko jih povozijo vlaki

ANCHORAGE - Zaradi hude zime, med katero je zapadlo veliko snega predvsem na jugu Aljaske, se je veliko losov iz skrajnih severnih pokrajin »prese-lilo« v bolj prijazna aljaska območja - na mestne ulice, parkirišča, avtoceste in železniške proge. Do zdaj je bilo v različnih nesrečah v okolici Anchoragea, polotoka Kenia in okrožja Matanuska-Susitna, ubitih že več kot stirislo losov.

Podatke je nedavno objavil aljaški urad za ribištvo in divje zivali. Samo decembra je poginilo toliko losov, kot jih običajno skozi vso zimo, je poudaril predstavnik urada Bruce Barley. Vlaci so lani na aljaških progah povozili kar sto losov, v zadnjih desetih letih so vsako leto povprečno nasteli manj kot stirislo takšnih primerov. Obласти pričakujejo, da bo podobna usoda doletela še več losov, čeprav po-sebne helikopterske eno-

te skušajo odkriti in odstraniti lose s prog. Zivali se zadržujejo na progah zato, ker se v globokem snegu težko premikajo.

»Prepircani smo, da bo letošnja zima zahtevala visok davek med temi zivalmi,« je povedal predstavnik aljaških železnic Scott Banks. Letošnjo zimo so v Anchorageu namerili se dvometrsko snežno odejo, kar je več kot meter od običajne. Tudi na polotoku Kenai in v pokrajini Matanuska-Susitna je letos

padlo precej več snega. Ker je zadnji dve leti v teh krajih padlo manj snega, so se losi precej razmnožili, zato zdaj primanjkuje hrane. Najbolj so ogroženi mladiči, ki so šibki in nimajo mas-cobne zaloge, ki bi jim pomagala preživeti zimo. Na polotoku Kenai so lokalne oblasti nasle-je dvanajst poginulih losovih mladičev, ki so za-lostno končali zaradi po-manjkanja hrane.

Bruce Barley je dejal, da je večina losov la-cnih, kar poznavalci teh zivali opazijo že iz nji-hovih pogledov. Hude zime, kakršna je letošnja, najboljše prenašajo starejše samice. Urad za ribolov in divje zivali je prebivalcem mest, kjer so se pojavili losi, sveto-

val previdno vožnjo.

»Prebivalci naselij naj se losov izogibajo. Zaradi pomanjkanja hrane so prestrašeni, zato naj otroci vanje ne mečejo snežnih krp, psi naj bodo privezani, vozniki naj ne trobijo,« opo-zarjajo oblasti. Nekateri povoženi losi so končali v klavnica in njihovo meso so oblasti razdeli-le dobrotelnim organi-zacijam.

Yereth Rosen/Reuter

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Eduard Mörike (1804-1875)

V Urachu, kjer se je Mörike le z odporom prilagajal hišnemu redu, je bila njegova učna učinkovitost iz leta v leto slabša. Učiteljji so bili sicer mnenja, da njegove sposobnosti niso slabe, vendar pa so se pritoževali čez njegovo nepozornost in zaniknost. Med enainštiridesimi gojenci je bil na trintridesetem mestu. Tudi kot semenišnik v Tübingenu Mörike ni blestel. Iz spriceval je moč razbrati, da so učiteljji ocenjevali, da je njegova sposobnost dojemanja omejena, njegove zmožnosti za presojo pa zmedene; pričakovani učiteljev ni zadovoljil v nobenem od ključnih predmetov, ki so bili hebrejscina, eksegetika in dogmatika. Za poskusno pridigo pa si je prislužil naslednjo oceno: »Njegova pridiga je bila povprečno razvita, neprimerno izvedena in neprijetno prednasana.«

Zacuda mu je bilo za takšne ocene malo mar. Vtisa nanj niso naredile in enako neucinkoviti so bili mnoga opozorila in kazni z prepovedjo izhoda, ki si jih je nakopal zaradi zamud, potepanja, neprimernega oblačenja in prepovedanega kajenja v javnosti; bil je največkrat kaznovani gojenec v svojem letniku. Takšno stanje pa ga ni prizadelo zato, ker je živel v drugem svetu, v svetu, ki si ga je ustvaril skupaj s prijateljem. Slo je za sanjski svet, svet poezije, za otok, ki sta ga s prijateljem krstila za Orplid. Na tem otoku je potem zvečine skromno živel do smrti. Na njem je postal največji nemški lirski pesnik in za mnoge sploh največji lirik v svetovni književnosti.

Se nadaljuje

SLOVENSKI IZGNANCI (5)

Pozabljene žrtve?

Aretacije so nadaljevali zelo nacrtno in aretirane zbirali po zaporih, kasarnah in drugih sprejemnih taborišcih. Zacele so se obsežne priprave za izvedbo I. vala izгона. Zaradi porušenega mostu v Mariboru so 7. junija 1941 iz Meljske kasarne s kamioni prepeljali 307 izgnancev na železniško postajo v Slovenski Bistrici in od tu v Srbijo. Temu je sledilo se 16 transportov, s katerimi so do 10. julija 1941 odpeljali v izgnanstvo v Srbijo 7.185 Slovencev.

Po ohranjenih virih so Nemci v II. valu izganjanja slovenske inteligence v času od 11. 7. do 27. 9. 1941 odpeljali v 21 transportih 9.822 Slovencev na Hrvaško in v Bosno oziroma takratno NDH. Izgon v tem valu se je zavlekel skoraj do tistega časa, ko bi po prvotnih načrtih moral biti končan izgon prebivalcev, predviden za 3. val.

Poleg zgoraj omenjenih duhovnikov, ki so bili izgnani že prve dni oziroma tedne okupacije so Nemci s transporti od 7. 6. do 5. 7. 1941 izgnali na Hrvaško že 165 škofijskih in 13 redovnih duhovnikov, 25 redovnih bratov in 1 bogoslovca iz mariborske škofije in 12 duhovnikov iz ljubljanske škofije. Skupno je bilo iz mariborske škofije izgnanih 284 škofijskih in 81 redovnih duhovnikov, od teh jih je bilo 6 ubitih v Jasenovcu. Iz ljubljanske škofije je bilo izgnanih 108 duhovnikov, večina teh se je z nekaj duhovniki iz mariborske škofije kasneje vrnilo v ljubljansko pokrajino. Skupno je bilo izgnanih 473 duhovnikov.

Z odredbo št. 53/1 z dne 18. 10. 1941 je Himmler odredil: »da bi se izpraznila obsavsko-obsotelški pas in brežijski trikot, je treba temkaj zveče Slovencev oziroma Vindisarje takoj izseliti oziroma prepeljati v stari rajh. O izselitvi tamkaj živečih Hrvatov (doseljeni Primorci-op. pisca) bo izšlo posebno povelje.« S tem se je začel množični izgon Slovencev s tega območja oziroma tkim. III. val. Po doslej zbranih podatkih in dokumentih so nacisti izgnali v 62 transportih 36.281 ljudi v preko 300 taborišč, ki so bila razmeščena v osmih deželah Nemčije, največ v Spodnji Sleziji in na Sakske. Spomladi 1942 so se nacisti lotili obsežnega etničnega čiščenja tudi na Koroskem, od koder so v času od 15. do 17. aprila 1942 izgnali v nemška taborišča 917 Slovencev.

Izgon Slovencev v III. valu so nacisti končali 30. julija 1942 in ukaz o prenehanju objavili v uradem listu.

Nemski povračilni ukrepi.

Z razvojem partizanskega gibanja so nacisti že spomladi 1942 začeli izvajati ostre povračilne ukrepe zaradi vse pogostejših napadov partizanov in vse močnejšega upora. Množično so streljali talce in družine partizanov in ubitih talcev posiljali v nemška taborišča. Čeprav se niso zbrani in preverjeni vsi podatki, je znano, da so iz Meziške doline poslali v taborišča 1.334 in z območja Gorenjske pa 4.185 družinskih članov partizanov in ubitih talcev, torej več, kot so jih l. 1941 izgnali iz Gorenjske v Srbijo. Povračilne ukrepe nad družinami partizanov in ubitih talcev so nacisti izvajali tudi na Stajerskem, vendar pa podatkov o številu izgnancev ni znano, zelo verjetno pa jih je bilo več sto. Doslej je ugotovljeno da so množično izganjali družine partizanov in ubitih talcev v avgustu, oktobru in novembru 1942 ter marca in junija 1943. Na Gorenjskem in Spodnje Stajerskem so Nemci v treh mesecih pobili več talcev, kot v vsem obdobju okupacije skupaj. Z območja Spodnje Stajerske so poleti 1943 Nemci nehalno posiljati družine partizanov in pobitih talcev v Nemčijo, temveč so jih preusmerili v znano taborišče Strnišce pri Ptuj (sedaj Kidričevo). To taborišče je znano kot vmesna stopnja med delovnim in koncentracijskim taboriščem. Zelo brutalno so Nemci nastopali tudi na Primorskem, ko so po kapitulaciji Italije zasedli tkim. Ljubljansko pokrajino. O brutalnosti teh ukrepov govorijo podatki, da so Nemci požgali cele vasi in precej ljudi živih zmetali v gorece hiše. Samo 15. 2. 1944 so iz požganih primorskih vasi izgnali v nemška taborišča 1263 Slovencev, iz Branika in okoliskih vasi pa so v okviru teh represalij izgnali 691 Slovencev.

Sklep:

Ceprav so vsi trije okupatorji obsodili Slovence na etnično uničenje, so bili nacisti najbolj nestrpni in dosledni. Zaradi spreminjanja razmer na vse bolj razpotegnjenih frontah na zahodu in se posebej na vzhodu in razvoja narodno-osvobodilnega gibanja so bili prisiljeni, izvedbo generalnega načrta o izgonu 220 do 260.000 Slovencev odložiti za čas po vojni.

Se nadaljuje

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Itzig v sinagogi glasno jadikuje: »Ljubi bog, podari mi deset silingov, samo deset silingov, da bo svojim otrokom kupil kruha, le borih deset silingov.«

Poleg njega moli bogat Jud, seže v žep in sikne: »Tukaj imas deset silingov, zdaj pa nehaj odvracati pozornost boga od mene.«

☺ ☺ ☺

Kalman na jom-kippur, dan sprave, v molilnici zagleda svojega konkurenta in smrtnega sovražnika, mu v znamenje sprave pomoli roko in reče: »Zelim ti vse, kar želiš ti meni.«

»Mar ze spet začenas?!« odvrne sovražno nagovorjeni.

☺ ☺ ☺

Jankel si na sejmu kupi konja. Na poti domov se dvigne vihar, konj se splasi in pobegne. Jankel začne moliti: »Ljubi bog, če se bo vse dobro končalo in če se konj vrne, ga bom prodal in denar porabil za dobrodelnost.«

Vihar se poleze, konj se vrne in Jankel se spet pojavi na trgu. Na povodcu ima konja, pod pazduho pa kokos.

Pristopi kmet in vpraša: »Ali bi mi prodali konja?«

»Seveda,« pravi kmet, »vendar pa samo skupaj s koko-sjo.«

»In koliko racunate za oboje.«

»Petdeset rubljev za kokos in pol rublja za konja.«

M O J S T R I D E T E K T I V I

G. K.
Chesteron

Čudni koraki (5)

Veljala je tudi tradicija, da mora biti juha lahka in nepretenciozna, kot preprosta in vzdržna vigilijska, preden se bodo začeli gostiti z ribo. Za mizo je tekel tisti nenavadni, lahkotni pogovor, ki vlada Britanskemu imperiju, ki mu vlada skrivaj, navadnemu Angležu pa bi komaj kaj povedal, tudi če bi ga lahko slisal. Kabinetne ministre z obeh strani so omenjali s krstnimi imeni in z nekakšno zdogoceno dobrohotnostjo. Radikalnega finančnega ministra, ki naj bi ga torijci preklinjali kot izsiljevalca, so hvalili zaradi njegove malo pomembne poezije ali zaradi izvrstne drže v sedlu. Pogovarjali so se o vodji torijcev, ki so ga menda vsi liberalci sovražili kot tirana, in ga v glavnem hvalili - zaradi njegove liberalnosti. Nekako se je zdelo, da so politiki zelo pomembni. Vendar je kazalo, da je na njih pomembno vse - razen njihovih političnih stališč. Gospod Audley, predsednik kluba, je bil prijazen starejši

moz, ki je se vedno nosil ovratnike, kakršne je spravljal v modo Gladstone; bil je nekakšen simbol vse tiste nestvarne, pa vendar trdne družbe. Ni bil lahkoživ; niti posebno bogat ni bil. Bil je preprosto eden od njih, in to je bilo vse. Nobena stran-ka si ni mogla dovoliti, da bi se zanj ne menila, in če bi si želel v vlado, bi ga zagotovo vtaknili vanjo. Vojvoda Chesterki, podpredsednik, je bil mlad politik, ki je veliko obetal. To se pravi, bil je prijeten fant gladkih plavih las in pegastega obraza, z zmerno inteligenco in velikanskimi posestvi. Njegovi javni nastopi so bili vedno uspešni, in njegovo vodilo je bilo zelo preprosto. Kadar mu je pršla na misel kakšna sala, jo je povedal, in rekli so, da je duhovit. Kadar se ni mogel domisliti nobene sale, je rekel, da trenutek ni primeren za zabavo, in rekli so, da je sposoben. Zasebno, v enem izmed klubov svojega razreda, je bil preprosto kar

prijetno odkrit in prismuknjen mladenci, ki je spominjal na solarja. Gospod Audley, ki se s politikom ni nikoli ukvarjal, jo je jemal malo bolj resno. Kdaj pa kdaj je družbo celo spravljal v zadrego z izjavami, ki so nakazovale, da je med liberalci in konzervativci tudi kaka razlika. Ose-bno je bil konzervativen, celo v zasebnem življenju. Čez ovratnik mu je segal svitek sivih las, tako kot nekaterim staromodnim državnikom, in ce si ga videl v hrbet, se je zdel mož, kakršne imperij potrebuje. Ce si ga videl od spredaj, se je zdel kot blag, do sebe popustljiv neporocen moski - kar je bil.

Kot že rečeno, je bilo za mizo na terasi stiriindvajset stolov, pa samo dvanajst članov kluba. Zato so lahko sedeli kar najbolj razkošno, se pravi, da so vsi sedeli ob notranji strani mize in niso imeli nasproti nikogar, torej so se lahko nemoteno razgledovali po vrtni, kjer so bile barve se vedno zive, čeprav se je za

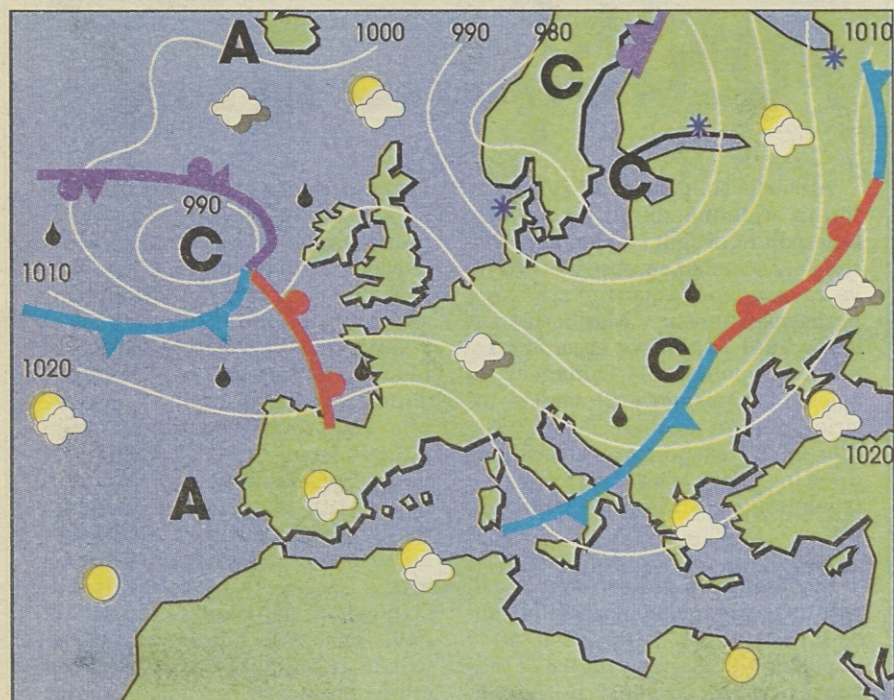
tisti čas leta kar nekam mračno večerilo. Predsednik je sedel na sredi mize, podpredsednik pa na desnem koncu. Ko se je dvanajst gostov prvič približalo svojim sedežem, je bilo v navadi (nihče ni vedel, zakaj), da je vseh petnajst natakarev v vrsti stalo ob steni, kot bi bili ceta, ki kralju izkazuje vojaške časti, debeli lastnik pa se je članom kluba priklanjal z izrazom zarečega presenečenja, kot da zanje ni se nikoli slisal. Toda preden so noži in vilice prvič zazvenketali, je vojska strezajev izginila, ostala sta samo eden ali dva, ki sta morala prinasati in odnašati kroznike in sta v smrtni tišini sinila zdaj sem, zdaj tja. Gospod Lever, lastnik, je seveda že davno izginil v krčih vljudnosti. Bilo bi pretirano, celo nespustljivo, reči, da se je kdaj zares prikazal. Toda ko so prinasali najbolj pomembno jed, ribjo, je bilo občutiti - kako naj se izrazim? - nekakšno živo senco, zaradi njegove osebnosti, kar je pričalo, da

je neke blizu. Posvečena ribja jed je bila (v obeh navadnih smrtnikov) nekakšen posasten kipnik, ki je po velikosti in obliki spominjal na porocno torto in v katerem je lepo število zanimivih rib dokončno izgubilo svoje od Boga dane oblike. »Dvanajst pristnih ribicev« je vzelo v roke svoje slavne ribje nože in vilice ter se lotilo jedi tako resno, kot bi vsak grizljaj kipnika stal prav toliko kot vilice, s katerimi so ga jedli. Pa saj je morda res toliko stal, kaj pa vem. S to jedjo so opravili željno, pozrešno in molče; sele ko je bil njegov kroznik skoraj prazen, je mladi vojvoda izustil obredno pripombo: »Tega ne znajo pripraviti nikjer drugje.«

»Nikjer,« je z globokim basom rekel gospod Audley, se obrnil h govorcu in nekajkrat pokimal s svojo castivredno glavo. »Zagotovo nikjer, samo tukaj. Rečeno mi je bilo, da bi v Café Anglais ...

Se nadaljuje

EVROPA / NESTALNO Z OBČASNIMI PADAVINAMI

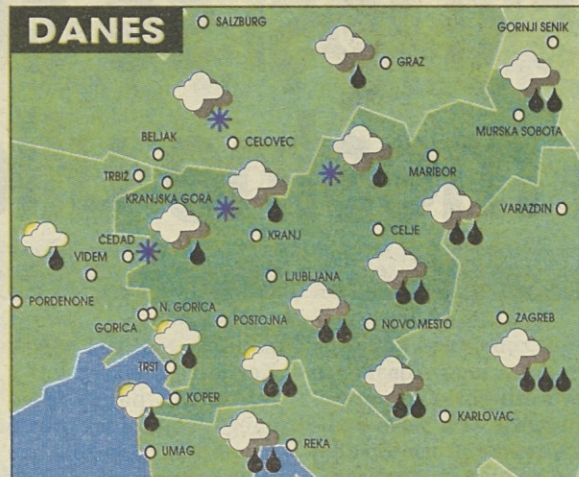
Vremenska slika: Nad večjim delom Evrope je obsežno in globoko območje nizkega zračnega pritiska s središčem nad Skandinavijo in Baltikom. Hladna fronta se bo čez dan umaknila proti vzhodu. Nad Atlantikom pa bo nastal nov ciklon s frontalnim valom, ki bo ob močnih zahodnih vetrovih prišel nad Evropo in s tem v naslednjih dneh vplival tudi na vreme pri nas. S severozahodnimi vetrovi doteka nad naše kraje hladnejši in prehodno tudi bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

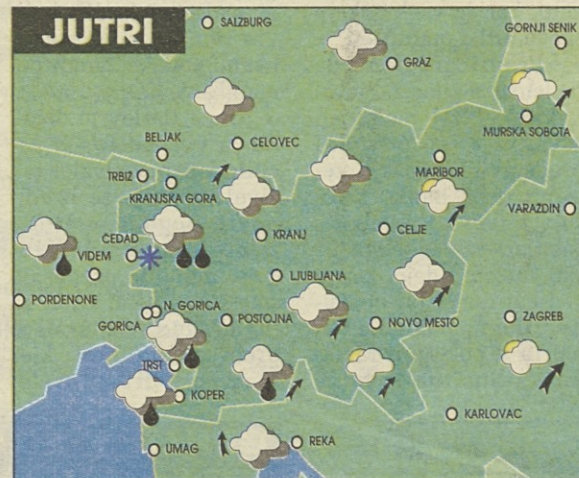
ALPE-JADRAN / OBLAČNO IN NEKAJ PADAVIN

OBLAČNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija: Oblačno bo, padavine bodo popoldne ponehale. Zvečer se bo ponekod prehodno zjasnilo. Toplo bo. Temperature bodo od 2 do 7°C.

Sosednje pokrajine: Oblačno bo z občasnimi padavinami, v nižinah kot dez. Popoldne bodo padavine ponehale in zvečer se bo ponekod prehodno delno zjasnilo.

V Sloveniji: Zmerno do pretežno oblačno bo. Zjutraj bo po nekaterih kotlinah megla. Spet bo zapihal jugozahodni veter.

Obleti: V četrtek bo v zahodnih krajih spet pricelo rahlo deževati.

TEMPERATURE ALPE-JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA	7/8
TRST	7/8
CELOVEC	1/10
BRNIK	5/6
MARIBOR	5/10
CELJE	8/9
NOVO MESTO	10/12
NOVA GORICA	4/5
MUR. SOBOTA	9/10
PORTOROŽ	6/7
POSTOJNA	6/7
ILIRSKA BISTRICA	7/8
KOČEVJE	9/-
CRNOMELJ	11/11
SLOV. GRADEC	-1/8
RATEČE	2/6
VOGEL	0/0
KREDARICA	-5/-4
VIDEM	5/5
GRADEC	0/4
MONOSTER	6/9
ZAGREB	9/11
REKA	9/10

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI	-6/-4
STOCKHOLM	1/2
MOSKVA	-11/-11
BERLIN	5/7
VARSAVA	1/1
LONDON	3/8
AMSTERDAM	5/8
BRUSELJ	6/12
PARIZ	7/14
DUNAJ	-1/0
ZÜRICH	9/8
ŽENEVA	8/9
RIM	9/15
MILAN	2/2
BEOGRAD	1/8
BARCELONA	11/18
ISTAMBUL	1/6
MADRID	1/10
LIZBONA	15/15
ATENE	8/11
BUCAREST	-7/-1
MALTA	9/16
PRAGA	5/6

PARIZ / SPET JE ZAVLADAL LUKSUS

Italijanski pečat na tokratnih prikazih visoke ženske mode za pomlad-poletje

PARIZ - Pariska visoka moda govori italijansko. Tako se radi pohvalijo Italijani ob tokratnih prikazih visoke ženske mode v Franciji in s tem nekoliko pozabijo na notranje spore o prestolnici italijanske mode. Če je namreč res, da je v Italiji »haute couture« nekoli zapostavljena v odnosu do tako imenovane pripravljene mode, je pa tudi res, da so zato italijanski mojstri množično prisotni v Parizu.

Valentino je od vselej zapisan luksuzni modi, katere nesporna prestolnica je Pariz. Njegov tokratni nastop na pariskih defilejih je potrdil, da njegove modele lahko mirno uvrščamo med umetniške dosežke, ki pa seveda imajo svojo ceno (na sliki desno Claudia Schiffer z Valentinovim modelom, telefoto AP). Po njegovi oceni je visoka moda dvakrat pomembna: po eni strani so izdelki visoka umetnost, po drugi pa spodbujajo kreatorje k »čisti« ustvarjalnosti. Njemu na tem področju dela ne manjka, saj so nekatere filmske igralko že naročile ekskluzivne obleke, s katerimi se bodo udeležile podeljevanja letosnjih oscarjev. Kot že pri drugih mojstrih je tudi pri Valentinu zelo opazen povratek k zelo dodelanim krojem oblek, ki so v

glavem nežnih barv z dodatkom modre. Valentinovi modeli so na izgled izredno lahkotni in elegantni, k njim se podajo cevli z visokimi petami. Pri svečanejših modelih je tudi veliko zelo dragocenih okrasov.

Ce se je Valentino s svojimi modeli vrnil v »dobre stare case prefinjene in drage elegance«, je Gianni Versace obudil leta '50. Z njegovimi modeli so se pravzaprav pričeli letošnji prikazi visoke ženske mode za spomladansko-poletno sezono. Versace je potrdil, da ljubi izzivalno modo, saj so bili njegovi modeli skoraj prilepljeni na manekenke. Vendar pa se je tudi on, ki sicer ljubi odločne barve, tokrat odločil za nežnejše, pastelne odtenke.

Slovita modna hiša Nina Ricci je na nedeljskem defileju slavila tudi 30-letnico sodelovanja kreatorja Gerarda Piparta, ki je predstavil vrsto tilastih oblek nežnih barv, s katerimi bi se lahko ponasale vile in nad katerimi so se navdušile vse prisotne deklice. Glede na veliko količino tila in tancic, s katerimi so okrasili vse modele in ki se nabirajo prav na prsih, je večina izrazila dvome o njihovi praktičnosti. Vsekakor za tokratne modele Ricci bohotnost oprisa ni zazeljena (na sliki levo model Ricci, telefoto AP).

